

اصول عقائد دن فهرست آمنت شرحی

٠٤	مقدمة كتاب
٠٥	فصل تعداد مقامات و فرق اهل اهواء و اهل سنت و الجماعت
٠٨	فصل شرط و جوب ايمان و اسبابه
١٠	فصل في اختلافات بديهي و نظري في الاستدلال
١١	فصل ايمان مقلد ده اولان اختلافي
١٣	فصل حقيقت و ما هيتك بياني
١٥	فصل كائنات و مخلوقاتك و جودي حق تعالينك و حد ايتنه
٠٠	و الوهيتنه آيات بيئات اولديغي
١٨	مقام اول ايمان بالله واجب اولديغي
٠٠	و ايمانك تعريف بياننده در
٢٤	فصل جناب واجب الوجودك صفات قدسيه سي بياننده در
٢٦	صفات معنويه شيخ ابي منصور مازندي قاتنده سكر اولديغي
٣١	(تنبيه) حق جل و علا حيوه ذاتيه ايله حي اولديغي
٣٣	(تذييل) حق جل و علا اوزر يته ثواب و عقاب كي
٠٠	نسنه لريك عدم و جوبي
٣٤	فصل اسماء حسني و تمهيد مقدمه بياننده در
٣٦	علامات قبول دعاء
٣٧	اوقات مباركة اجابت دعاء و اما كن مباركه
٣٨	حديث ان الله تسع و تسعين اسما الى آخر الحديث
٣٩	بيان معاني الاسماء الحسنی الى آخرها
٥٢	مقام ثاني ايمان يا ملائكة عليهم السلام
٥٣	فصل في بيان انواع الملائكة
٥٥	فصل امام فخر الدينك قول اوزه مخلوقاتك بربرينه نسبة كترتي و قلتي
٥٧	فصل في بيان الروح و ما فيه من الاقوان
٥٩	فصل في بيان ملك الموت و اوصافه و كيفيت قبضه الارواح
٦٤	فصل في بيان احوال هاروت و ماروت
٦٦	مقام ثالث ايمان بالكتب المنزلة من السماء
٦٧	فصل في بيان الآيات و سور القرآن

مقام رابع ايمان بالانبياء والرسول عليهم السلام 78
 فصل انبياء كرامك اوصاف جليله لري بيانده در 74
 فصل قرآن عظيمه اسم شريف لري ذكر اولئان پغمبران عظام 77
 (تمه) ابليسك سجده ايله اولان امره مخالفتي بيان ايدر 78
 فصل في بيان خوارق عادات والمعجزات والكرامات 84
 فصل في بيان خصائص فخر كائنات عليه افضل الصلوات 86
 كلمة توحيدك تصديق رسول الله مقارنتي 89
 متوكل اسم شريف لري توراتده ذكر اولئسي 91
 فصل اطوار شريفه نبي اکرم و بيان بعض ماصدر منه من الكرامات 94
 والمعجزات عليه الصلاة والسلام 100
 معراج فخر كائنات 95
 اصحاب كهفي رسول اکرمك رؤيتي بيانده در 96
 اشتقاق قمر معجزه باهره دندر 97
 تسبيح الحصى 100
 حيواناتك نبوت رسول الله شهادتي بيان ايدر 101
 فصل نزول جبرائيل عليه السلام على الانبياء الفخام 106
 اولاد مكرم رسول الله 109
 افضليت منصب نبوت بيانده در 110
 خلافت چهار يار رضوان الله تعالى عليهم بيانده در 113
 فصل اصحاب كرامك فضائل واشرفيتي بيانده در 115
 فصل تابعين حضراتي احوالي بيانده در 118
 تکمله في بيان بعض من اهل الجنة سوى الشجرة المباركة 120
 مقام خامس ايمان باليوم الآخرة فصل سؤال المنكر والتكبير 122
 فصل اختلاف في كيفية سؤال التبر و اشخاصه و اعداده 126
 فصل ميت ايچون اولان خيرات و حسناتك ميته و وصولي 127
 فصل قبرده جسديك چورومسي و جسدي چوروميانلر 129
 فصل بعد الوفات روحك و شهدارك احوالي بيان ايدر 129
 فصل ارواح مؤمنينك علينده اجتماعي بيانده در 137
 تدليل بعض بشارت رؤيا بيانده در 138

فصل اشراط ساعته و علامات قيامت بيانده در 141
 فصل نفيح صور اول و فتناي عالم بيانده در 154
 فصل نفيح صور ثاني احياء موتي و قيامت كوني بيانده در 159
 فصل تبديل ارض و سمواتي بيان ايدر 161
 فصل احوال اهل محشر و وقوف الناس فيه 162
 بدی کيسنك محشر كوننده كولاكه لنسي 165
 فصل محشر كوننده مؤمنلك ساثر لردن امتيازتي بيانده در 169
 فصل محشرده صالحلك نورتي بيانده در 170
 فصل يوم قيامتده اولئه جق سؤالر بيانده در 171
 فصل عمل دفتر لريك اعطاسي و سؤالر بيانده در 173
 فصل اهل محشر كيتابلري يعني عمل دفتر لري اللرينه و راسي 175
 فصل انبياء عظام و رسل كرامك سؤال اولئلرند و اولان اختلاف 176
 فصل سعدا لريك اشقيالردن تفرقتي بيانده در 177
 (فائده) توبه ايتنهك فائده عظاسي بيانده در 179
 فصل صالحلك يوم قيامتده شفاعت لري بيانده در 183
 (فائده) نيت خالصه ايله اولان رحستهك ثوابك كترتي 185
 فصل صيلرك و سقطرك شفاعت ايتلري بيانده در 187
 فصل محشر برنده قوريلان ميران و انبياء كرامك حوض لري 188
 (سؤال) اطفال مسلمين بالاتفاق اهل جنتدر 192
 لكن اطفال كفار قنده در 193
 فصل صراط كيريسنك جهنم اوزره قورلسني بيان ايدر 194
 فصل تعداد دار عقاب يعني عدد جهنم 197
 فصل نار جهنمده كفارك احوالي بيان ايدر 199
 فصل روحك يعني نفس ناطقهك جسد ايله مجادله سي 200
 فصل جهنمك مكان و طائفة جند و اولان اختلاف بيانده در 201
 (سؤال) كافرك ايتديكي حسنه لردن ايچون جهنمده انلردن 202
 بعض عذاب تخفيف اولنورمي جواب 200
 (تكملة) بر مؤمن حال اسلامده ايتديكي عبادات و حسنات مرتد 205
 اولدقد نصركه كبر و اسلامه شرف اولدقده انك حال ارتدادنده 200

- ۰۰۰ باطل اولان اعمالك ثوابي ينه كبرو كندوبه ويريلورمی جواب
- ۲۰۷ جهنم آتشنك شدتی وحرارتی بیاننده در
- ۲۰۸ فصل آلات عذاب و کیفیت عقاب و اوصاف زبانیه بیاننده در
- ۲۱۰ فصل دعاء الكافرین و تأسفهم علی ما فرطوا فی الدنیا و ندامتهم
- ۲۱۲ فصل اعراف اهلی و محلنده اولان اختلاف بیاننده در
- ۲۱۴ مؤمنلر جهنمدن چبقدقد نصكره اولان احوال لرینی و اهل
- ۰۰۰ جنتك علی مراتبهم مراتب عالیه لرینی بیان ایدر
- ۲۱۸ فصل دخول جنت و تعداد جنات عالیات بیاننده در
- ۲۲۰ فصل جنت اعلانك افا جلری و میوه لری بیاننده در
- ۲۲۱ فصل جنتك ابرمقلری بیاننده در
- ۲۲۳ فصل جنتك كوشك و سرای لری بیاننده در
- ۲۲۵ فصل اهل جنتك درجه سنه كوره منزل و علما لری
- ۲۲۹ فصل اهل جنتك مكالمه سی بیاننده در
- ۲۳۱ فصل درجات جنات عالیات بیاننده در
- ۲۳۴ فصل موئك ذیح اولندیغی بیاننده در
- ۲۳۴ فصل اهل جنتك خطاب التفات رب العزه ایله
- ۰۰۰ ضیافت و اكرام اولدقلری بیاننده در
- ۲۳۸ (تذییل) اهل جنتك رب العزتی مشاهد لری بیاننده در
- ۲۴۰ (تمه) دنیا ده رؤیت رب العزتك وقوعی و عدم وقوعی بیاننده در
- ۰۰۰ وقوعی بیاننده در
- ۲۴۲ مقام سادس ایمان بالقضاء و القدر بیاننده در
- ۲۴۳ (تنییه) قضاء مبرم و قضاء معلق بیاننده در
- ۲۴۴ فصل قدر مقدوره تابعدر
- ۲۴۵ فصل بنی آدمه موكل اولان ملائكه لر بیاننده در

تمت

۱۱۴۴

Süleymaniye U Kütüphanesi	
Kisim	Esat ef.
Yeni	
ESK Kayıt No	1142

فرآید الفوائد * فی بیان العقائد *

بسم الله الرحمن الرحيم *

جمع محامد بنی عدو و ثنای لایعد و شکر بنی حساب و بی حد * اول خلاق
 متعال و قدیر بنی مثال و وحی قیوم بنی زوال مالک الملک و الملکوت رب العزة
 و الجبروت مقدر الاکوان و الازمان علیم اسرار الانس و الجنان مذکور بکل
 لسان مشکور بکل ارکان و جنان معبود فی کل وقت و زمان علام احوال
 و اطوار بصیر ضمیر اسرار اولان رب الارباب و مالک الرقاب تلاً لبوارق
 آیاته علی صفاح المحدثات و اشراق شوارق صفاته علی الواح المبدعات
 حضرتنه اولسونکه کافه کائناتی (ما تری فی خلق الرحمن من تفاوت
 فارجمع البصر هل تری من فطور ثم ارجع البصر کر تین بنقلب الیک البصر
 خاسئاً و هو حسیر) فحواسیجه نظام بدیع اوزرینه ابداع و عامه مصنوعات
 اسلوب منبع اوزره اختراع ابد و ب هر برینک کمال ثانویستی مقتضای
 حکمت ربوبیت برله اوزر لینه اجرا و ترتیب ایلدی و نسخه آدمی خامه
 قدرتیله لوح وجوده تحریر و صورت انسانی احسن تقویله تصویر
 ایدوب جواهر عقل و ادراک ایله مزین و اسکان اماکن مکونات ایله
 معین و مسالک معاشی تعلیم و مناهج معادی تفهیم ایدوب جمله عبادی
 (والله یدعوا الی دار السلام) کلام منزلیله دار سلامنه دعوت و مظهر ازلیه
 اولنلری دین اسلام اولان صراط مستقیمه هدایت ایله ممتاز ایلدی * و جواهر
 صلوات متواصلات و زواهر تحیات متوالیات و لائی تسلیات متالبات

اول اشرف موجودات و اکمل مخلوقات شمس فلک سعادت و سیادت و فلک
 عالم نبوت و رسالت افضل افاضل انبیاء و مرسلین و مقتدای اولین
 و آخرین حبیب رب العالمین حضرت ابی القاسم اول و آخر و حاشر
 توصیف (انک لعلی خلق عظیم) ایله موصوف و تعریف (وما ازسلناک
 الا رحمة للعالمین) ایله معروف و نتیجه (ان الله اصطنی) اعنی
 حضرت محمد مصطفی علیه اکمل الصلوات ما هو الا کنی و ازکی
 النحیات ما هو الا جلی و الاصفی و من اطیب التسلیمات ما هو الا ولی
 و الاوفی حضرت تکریمتک روضه رضیدلرینه ایشار و نثار اولسونکه
 بدر منبر یله زمین و زمان منور و شمس شرع مظهر یله کون و مکانی مستضی
 و مظهر ایدوب امتنی مهملکه (شفا جرف هار فانه اربیه فی نار جهنم) دن انقاد
 و اخراج ایلوب (و الرسول یدعوکم فی اخریکم و انک لتهدی الی صراط
 مستقیم) مصداق قبحه سیرت حسنیه و طریقه مستقیمه به ارشاد و روضه
 رضوان و جوار رحمن اولان درجات کاستان جنان (جنات عدن
 تجری من تحتها الانهار) خصوصاً رضای اکبر و لقای کبریاه نیل
 و وصول ایله امتنی سلطان ایلدی * رضا و رحمت و غفران حضرت
 اولاد و آل و اصحاب اماجد لرینه اولسونکه هر بری طریق حقه نجوم
 الاهتداء و سبیل توفیقده امام مقتدا و دین اسلامک اعوان و انصاری
 اولوب سیف و سنان ایله اعدایی قهر ایدوب شریعت محمدیه بنی جمله
 آفاقه اشاعه و معارف یقینیله ارباب کماله افاضه ایتدیله (اما بعد) بو عبد
 فقیر حقیر استانبولی المولد احدین محمد امین حشرهما الله تعالی یوم
 التداد مع الامنین دیر که عقائد اهل سنت و جماعتده ضرورات دینیله
 واکمالحق اولان مسائل جمله مکلفله مؤمنین و مؤمنات مسلمین و مسلماته
 بللری و اعتقاد ایتلری فرض عین و عین فرض اولوب و آمنت بالله حدیث
 شریفی مضمونی اجبالا عقائدی جامع اولدیغندن اخوان دینه خدمت
 و طلب مغفرت و رحمت ایچون نوعاً تفصیل ایلدم تا که اخوان دین و خلان
 مخلصین مطالعه ایتدکده مستفید اوله لر بجمده تعالی و حسن توفیقده
 مشتمل اولدیغنی مسائل نفیسه قره عین العقلاء و نتیجه افکار الفضلاء اولمق
 حسیلله عین رضا و چشم انصافله نظر ایدن اخوانه آسمان علوم
 دینیله دن و سپهر معارف یقینیله دن هر بر مسئله سنی کوکب در یلر کی

معلوم اولسونکه عهد
 میثاق حقه اولان
 نصوص قرآنیله و آیات
 فرقانیه که مثلاً حق تعالیکنک
 (الست بزبکم) نظم
 شریفی کی و حضرت خاتم
 صلی الله علیه و سلم ان الله
 خلق آدم ثم مسح ظهره
 فاستخرج منه ذریته الی
 آخره حدیث شریفی
 کیلرده اقوال متکثره
 و مذاهب متوافره و آرای
 متافره و تأویلات متواتره
 اولوب مدارک عقلدن
 اولدیغنی اجلدن اقدام
 افهام عقلاء مترزلن و آرای
 خول فضلاء مضطرب
 اولشدر از جمله اصحاب
 نظر و ارباب عقول عندنده
 مذهب بودر که حق تعالی
 اولاً اصلا بدن نطقه بنی
 اخراج ایلوب ارحامه
 ادخال ایتدی بعده علقه
 ایتدی بعده مضغه ایتدی
 بعده هر اعضا تمام اولدیقه

روح نفع آتدی بعهده
 (ثم السبيل يسره)
 مضمونجه عالم دنيايه اخراج
 (تبارك الذي خلق من الماء
 بشر فجعله نسبا وصهرا)
 يخوای شريفجه انلری
 بشر سوی قلوب عقلا
 آتدی آیات افاقیه تک
 شواهد ربوبیه سنی
 مشاهده ودلائل انفسیه تک
 پراهین الوهیه سنی معاینه
 ایدوب توحید ربوبیت
 و تفرید الوهیت ایلک
 جمله سنک شانلرندن
 اولد یغیچون کویالسان
 حالدن الست برکم خطایله
 مخاطب اولوب بلی دیش
 کبی اولدیله بیضاوی دخی
 یوقولی اختیار ایلدی
 و اهل اعتزال عشدنده
 مختار بود روایات کر بعدر
 بو معنایه حمل اولتیق
 واجبد رد یوب تشیلات
 قرآینه دن عدایتدیله لکن
 علماء اهل سنت و جماعتک

ضیا و یروب ظلمات مشکلات قلبیه بنی تنویر ایدر بر مقدمه والی
 مقامی حاوی اولوب مقام اول ایمان بالله تعالی مقام ثانی ایمان بالملائکه
 مقام ثالث ایمان بالکتاب مقام رابع ایمان بالرسول مقام خامس ایمان بالیوم
 الآخر مقام سادس ایمان بالقضاء والقدر بیاننده دروبوکا (فرأید القوائد
 فی بیان العقائد) تسمیه ایلدم حق سبحانه و تعالی دن نیاز و تضرع ایدر مکه
 بونک ایله اخوان دینه نفع اخروی و سعادت ابدیه و یروب و انلرک انتفاعلری
 مقدار نیجه بو عبد فقیره نفع اخرویه احسان ایلده (واجعل لی لسان
 صدق فی الآخِرین واجعلنی من ورثة جنة النعیم) آمین بارحم الراحمین
 * مقدمه * معلوم اوله که الله تبارک و تعالی حضرت آدم علیه السلامک
 ظهرندن جیع ذریاتی قبیله قبیله صنف صنف دنیاده کی ترتیب اوزره باباری
 اصلا بندن و آنلری ترا بندن اخراج ایلدوب انلری عقلاء و فاعل مختار
 قیلدی بعده (الست برکم) یعنی بن سزک ربکز دکلیم دیو خطاب
 ایتد کده جمله سی (بلی) یعنی سن بزم ربمزنسن دیدیلر بو تصدیق و اقرار انلره
 ایمان فطری اولدی و حضرت آدم علیه السلام جمله سنی کورردی الله تعالی
 انلره ایمانله امر ایلدی کفر و شرکدن نهی ایلدی عالم دنیاده ایمان
 کسب ایلدوب مؤمن اولنلر عهده موافقت ایلدوب ایمان فطری
 اوزرینه دائم و ثابت اولورلر اما کفر کسب ایلدوب ایمان فطری بی تبدیل و تغیر
 ایلدوب عهده مخالفت ایدنلر نعوذ بالله من ذلك حضرت عمر بن الخطاب
 رضی الله عنه الست برکم آیت کریمه سندن سؤال اولنلر قدده جواب
 و یروب یوردیکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم دن ایشتم الله تعالی
 آدم علیه السلامک ظهرندن ذریاتی استخراج ایلدی یوردیلر دیدی
 واجله تابعیندن سعید بن جبیر رضی الله تعالی عنهم اذن نقل اولندی
 (واذاخذ ربک من بنی آدم من ظهورهم ذریتهم واشهدهم علی انفسهم
 الست برکم قالوا بلی) قول شریفنده آدهک ذریتنی علی الترتیب المذكور
 ظهرندن اخراج ایلدوب جمله سی الله تعالی تک ربوبیتنی و وحدانیتنی تصدیق
 و اقرار ایلدیلر و حضرت ابوحنیفه رضی الله عنه مذهبنده بودر تکم فقه
 اکبرده ذکر ایلدی دخی الله تعالی انبیاء علیهم السلام دن عهد اخذ ایلدیکه
 عالم دنیاده تبلیغ دین و تعلیم شرایع ایدر امتلرینه اصلا کتم ایتیلر و انلر
 اوله ایتدیلر و امتلری پیغمبرلرینه ایمان کتورب امرینه مخالفت ایتیلر علماء

تفسیر یور مشرک که الله تعالی تک عهدی اوج قسدر بری جمیع بنی آدم دن
 بلکه جمیع عالمدن اخذ ایلدیکه الله تعالی تک وحدانیتنی و ربوبیتنی دار
 دنیاده تصدیق و اقرار ایدر بری دخی انبیاء عظام علیهم السلام دن اخذ
 ایلدی عالم دنیاده امتلرینی دینه دعوت ایلدوب شرایع تعلیم ایدر و بری
 دخی علمای کرام دن اخذ ایلدی خلقه دینی و شریعت تعلیم ایلدوب حتی
 بیان ایدر و سایر خلق علماء کرامک قولیه عمل ایدر بو عهد تفسیر
 بیضاویده و تفسیر ابو السعودده و سایر لرنده مذکوردر

فصل تعداد مقامات

معلوم اولسونکه خلاق علم و فلاح حکیم عز و جل بنی آدمی دنیاده قرنا بعد
 قرن خلق ایلدوب هر مکلف جهت علیه و جهت عملیه لرینی تکمیل ایلدوب
 جوار الله تعالی اولان جنات عالیاته دخوله قابلیت کسب ایتد لر ایچون
 هر طائفه به پیغمبر رسال ایلدی کیمته کتاب انزال ایتدی و کیمته انزال ایتدی
 زمان آخر اولنجیه رسول کائنات و مفضل موجودات علیه افضل النبیات
 و اکمل التسلیات حضرت تلرینی ارسال ایلدوب اکاقرآن کریم انزال ایلدی وقت
 سعادت لرنده اصحاب رضوان الله تعالی علیهم اول اسلامی قبول ایلدوب
 اهل ایمان قلیل اولد یغیچون جهاد و غزایله مشغول اولدیلر و رسول اکرم
 صلی الله تعالی علیه وسلمک شرف صحبته مشرف اولد قلیچون عقائدلری
 صافی و عالیری خالص اولوب اختلافات و منازعات اولدیغنی اجلدن
 تدوین علوم و تصنیف کتابدن مستغنی اولدیلر حضرت رسول اعظم
 صلی الله تعالی علیه وسلم داردنیا دن دار اخرته تشریف ایلد کد نصره
 مجتهد لر قتده و اهل ایمان ارا سنده فتنه واقع اولوب کونا کون
 اختلافات و منازعات ظهور ایتدی بدعت و اهو اجاتنه میل حادث اولدی
 مهمات مسائله علمایه مراجعت چوق اولد یغیچون اول وقتک علمای
 اجتهاد ایله مشغول و تمهید قواعد شریعت محمدیه و تأسیس اصول
 و ترتیب ابواب و تألیف کتاب و تصنیف فصول ایلدیلر هر مسئله بی
 دلیلله و هر سوالی جوابیله ذکر ایتدیلر اوضاع مسائل و اصطلاحات تعیین
 ایلدوب مذاهب و اختلافاتی بیان ایتدیلر بو امتک علمای بنی اسرائیل
 پیغمبرلری کبی اولدیغنی ظاهر و باهر اولدی علمایه متعلق اولان علم شریفه
 علم الفقه و اعتقادیاته متعلق اولان علم شریفه علم الکلام و علم التوحید

اکثری و ائمه تک کباری
 و اهل تفسیرک قدما سی
 از جمله حضرت سلطان
 المفسرین عبدالله بن عباس
 رضی الله تعالی عنهما روایه
 صحیحیه ایله مروی و تفسیر
 تیسیر صاحبی دخی اختیار
 ایدوب بعض تصنیفاتنده
 بیان ایتدیجی حضرت تاج
 الائمة ابوحنیفه رضی الله
 عنه حضرت تلرینک مذهبی
 بودر که فی نفس الامر حق
 سبحانه و تعالی آدم علیه
 السلامی خلق ایتد کدن
 صکره قدرتیه آدمک
 ظهرندن جمیع ذریاتی
 اخراج ایلدی و انلره عقل
 و ادراک و یروب خطاب
 ایلدی ایمانله امر ایلدی
 و کفردن نهی ایلدی
 لکن علماء متأخرین
 تفصیل ایلدیلر که الله تعالی
 اولآ آدم علیه السلام دن
 کندو اولادنی اخراج
 ایلدی و انلرک اولادنی

والصفات تسميه ابتديلا ائمة حديثن امام ترمذي رحمه الله تعالى
 حضرت تيرينك نخر بيج ابلديكي حديث شريف كه رسول اكرم صلى الله عليه
 وسلم بيوردي (ستفترق امتي ثلثا وسبعين فرقة) بيم امم قريبا البته يمش اوج
 فرقه اولور علماء حديث امتي امت اجابته حل ابتديلو واختلافه عقائده
 اختلافه حل ابتديلو (كلها في النار الا واحدة) اول فرقة كلسي حجه
 كرسه كر كدر الابرفرقة ناجيه اولسه كر كدر (قبل) سؤال اولندي (من هم
 بارسول الله) اول نجات بولان فرقه كيملر داي الله تعالىنك رسولي
 (قال) جوابنده بيوردي (الذين هم على ما انا عليه واصحابي) اول
 فرقه اول طائفه در كه انلر اول اعتقاد اوز رينه در كه بن وبهم اصحابم
 اول اعتقاد اوز رينه در بوفرقة عقائده اصحابه موافق اولد ينجون
 اهل السنة والجماعة تسميه اولندي بحسب الاعتقاد عذابه مستحق
 اولد ينجون فرقة ناجيه تسميه اولندي اما اهل سنتك عاصيلري معذب
 اولديغي علمده قصور ومعصيت ابتدكلري اجلندر اعتقاد حسبله
 دكلدر اما سافر فرقه كه معتزله وروافض وخورج وشيعه و اماميه واسماعليه
 وغيرلر كي بونلرك اعتقادلري باطل اولمق حسبله معذب اولورلر معصيت
 ارتكابندن ايچون معذب اولديقتن ماعدا بو محل ابوجه تأمل اولمليدر
 وحديث شريفك فحو اسنجه افضل تابعيندن شيخ حسن بصري رحمه الله
 عليه حضرت تيرينك درسته حاضر اوللردن واصل بن عطاء نام كسسه بركون
 درسدن عزلت ايلوب بر مذهب احدائه شروع ايلدي مرتكب كيره
 مؤمن دكل كافرده دكل ديوب ايمانله كفرار استنده واسطه اثبات ايدردي حسن
 بصري مرحوم (قد اعتزل واصل بن عطاء) واصل بن عطاء بزدن اعتزال
 ايلدي ديوب بيورده قده اسملري معتزله اولدي بر كروه سفها كندوبه اتباع
 ايلوب اصحاب عقائده مخالفت ايدردي والله تعالىنك صفات حقيقيه سني
 انكار ابتدكلر يچون كندولر يته اهل توحيد تسميه ابتديلو ومطبع اوللره ثواب
 ورمك ومرتكب كيره اولوب توبه سز آخرته كيدنلره ابدى عقاب ايلك
 الله تعالىنك اوز رينه واجيدر زيدكلر يچون كندولر اهل عدل
 تسميه ابتديلو وبغداد معتزله سني دينده ودياده قوللره انفع اولاني ورمك
 الله تعالىنك اوز رينه واجيدر ديديلر بصره معتزله سني انجق دينده انفع
 اولاني ورمك واجيدر ديديلر حاشا تعالى الله عن ذلك وقبرده ميت

انلر دن اخراج ايلدي
 يا پارلي اصلا بنندن
 وامهاتلري ترابندن يوم
 القيامة وارنجه تقدر انسان
 اوله جق ايسه جله سي
 دنيا ده كي ترتيب اوزره طبقه
 طبقه روحلر وجسدلر يله
 يبله ذره كي صغير خلق
 اولنوب كسي سياه حضرت
 آدمك صول جاننده وكسي
 ايساض حضرت آدمك
 صاخ جاننده منتشر اولديلو
 ايمانندن وكفردن خالي
 ايديلر بعده حق تعالى انلره
 خطاب ايلوب الست بر بكم
 ديدى وانلر جله سى بلى
 ديدى ايمانله امر ايلدي كفر
 وشركدن نهى ايلدي اول
 وقتده وحدانيتنى وربوبيتنى
 تصديق ابتدكلري ايمان
 فطرى اولدي تنكم
 حق جل وتعالى بيورر
 (واقم وجهك للدين حنيفا
 فطرة الله التي فطر الناس
 عليها لا تبديل لخلق الله

حيات بولوب منكر ونكيره كلسنى انكار ابتديلو و آخرتده كي حسابى وسؤالى
 وشفاعتى وصراطى وميزانى انكار ابتديلو وشمديكى حالده جنت وجهنم
 موجود اولديغنى انكار ايدوب محشرده خلق اولنورديرلر وشرورومعاصى
 مقدر اولوب الله تعالىنك خلق ابتدوكنى انكار ايدوب شرورى
 ومعصيتلري نفس اماره خلق ايدر ديديلر بو اجلندن قدره تسميه اولنديلو
 وجنتده اوله جق رؤية الله تعالىنى انكار ابتديلو وكرامت اوليايى انكار
 ابتديلو بونلرك مذهب باطللري بين الناس مشهور اولدي بونلرك رينسلرندن
 ابو على الجبائينك شيخى ابو الحسن الاشعري حضرت تيرى انك مجلسنه الزام ايچون
 حاضر اولدي مباحثه ثنائسندة سؤال بيوروب اوج قرينداش برى مطيع وبرى
 عاصى وبرى صغير ايكن آخرته كتسه لرسنك مذهبكده نيجه حكيم اولنورديدى
 ابو على الجبائى جواب ووروب مطيعه ثواب وعقابه عقاب ايلك الله تعالى به
 واجيدر وصغيره ثواب وعقابه اولماز ديدى شيخ حضرت تيرى يته سؤال
 ايلوب اكر صغير سؤال ايدوب يارب بكا عمر ووروب مطيع قرينداشم كي
 اطاعت ايديدم ثوابه نائل اولوردم ديسه نه كونه جواب وبردديدى
 ابو على الجبائى جواب ووروب الله تعالى جوابنده بيورر اكر سن كير اولسك
 عاصى اولوردك سكا كوره صغير اولمك انفع واصلحدر ديديدى وينه
 شيخ حضرت تيرى سؤال ايلوب اكر عاصى سؤال ايدوب يارب چونكه عاصى
 اولمقندن صغير ايكن اولمك انفع واصلح ايدى يانچون بنى صغير قرينداشم
 كي صغير ايكن روحى قبض ايلدك ديسه نه كونه جواب وبردديده
 ابو على الجبائى مبهوت اولدي شيخ حضرت تيرى امام شافعى رحمه الله
 حضرت تيرينك طقوزنجى يا خود اونجى مرتبه ده تليدى ابدى وابو حنيفه
 رضى الله تعالى عنه حضرت تيرينك دردنجى يا خود بشنجى مرتبه ده
 تليدى ايدى شيخ ابو منصور ماتريدى ديمك ايله مشهور بو ايكي شيخان
 جليلان اهل سنت وجماعت اعتقادنده غايبندة سعى واجتهاد ايلوب عقائده
 حتى اظهار ابتديلو ومذهب باطله بنى براهين قاطعه ايله ابطال ابتديلو
 حقيقيه نك اكثرى شافعيه ومالكيه وحنبليه نك اكثرى عقائده شيخ
 ابو الحسن الاشعري به اقتدا ابتديلو پس امدى اعتقادده مذهب اهل سنت
 ايكي اولدي بونلره مخالف مذهبلر تقدر وارايسه جله سنى باطلدر وعلمده
 اولان مذهبلر كه امام اعظم وامام مالك وامام شافعى وامام احمد بن حنبل

(ذلك الدين القيم ولكن
 اكثر الناس لا يعلمون)
 وحضرت رسول الثقلين
 عليه الصلوة والسلام بيورر
 كل مولود يولد على فطرة
 الاسلام الحديث مذهب
 صحيح بود وبالاده ذكر
 اولنان اقوالك صاحبلىرى
 نور بصيرت ايله صدرلري
 منشرح اولوب حوصله
 لري ضيق اولديغنى ايچون
 تاويله تصدى ابتديلو
 وبالفعل وقوعنى محال
 عدايتديلو وعقول قاصرده
 لرينه تبعيت ايلوب آيات
 واحاديثي ظاهرندن صرف
 ابتديلو وكبار اصحابه
 مخالفت ابتديلو نعوذ بالله
 تعالى من ذلك وبهض
 عقلا دخى بو يابده اذيان
 فلاسفه به تشبث ايدوب
 ظاهر شرع شريفى ترك
 ابتديلو عقل رصين وادراك
 متين ادعا ايدنلرك بو يابده
 عقلارى حكيمى باطل مضحل

رحمهم الله تعالى بونتر اتفاق ابتدکاری حکمرا حقدرا اختلاف ابتدکاری حکمرا خطایه و صوابه احتمالی وارد هر کس تابع اولدینی امامک قولنی صواب اعتقاد اتمک لازمدر که تقلیدی صحیح اوله خطا اعتقاد اندر سه تقلیدی جائز دکدر زیر اجله مجتهدلر که ثواب و کاه خطا ایدر خطا ابتدوی وقتده بنه مأجور در و خطاسی کندویه معلوم اولدقیه معفو در و تابع اولان دخی مأجور در دخی بو اماملرک شاکر دلری اکثری مسئله ده موافقت ابتدکاری بچون بشقه مذهب عد اولدی بوجه مذهبلر هدایت اوزره در

فصل شرط وجوب ایمان

معلوم اولسونکه ایمانک وجوبنک شرطی و سببی ما زیدیه عندنده انجیق عقل ممیز در بلوغک مدخلی بوقدر و اشاعره عندنده عقل ایله بلوغک مجموعیدر ابوحنیفه رضی الله تعالی عنه حضرت تازندن روایت اولنور عاقل صبی اوزرینه معرفه الله فرضدر دیو بیورمش و علماء حنفیه و اکثر مشایخ عراق عندنده بویه در زیر بالغ اوزرینه ایمان واجب اولدینی عقل اعتبار ایله در عقل موجود اولدقدنصرکه ایمان واجب اولور بالغ اولسون اولسون دیمشلمر شکم فقه اکبر شرحنده علی القساری ذکر ایلدی اما بین الناس ایمانک شرطی بش مشهور اولدینی رانک قحیله شرطین غلطدر علامت معناسنه جعی اشراط کلور اشراط الساعه کبی رانک سکونیه شرطک جعی شروط کلور شروط الصلاة کبی عقل ممیز صاحب اولان اوزرینه اولامعرفه الله تحصیل ایچون شرعا آیات بینانه نظر واجب اولور نظر صحیح ایله معرفت حاصل اولور اسماعیلیه طائفه سنک نظر صحیح معرفت افاده ایچوب امام معصوم ارشاد بنه محتاجدر دیدکری باطلدر معرفتدن مراد الله تعالی حضرت تازنک وجوب وجودنی وصفات ساییه و ثبوتیه سنی یلوب تصدیق ایلکدر اما کنهیله بلکده اختلاف واردن جمهور متکلمین کنهی معلوم اولق ممکندر دیدیلر وقوعنده اختلاف ابتدیلر بعض محققین دنیاده واقع اولماز اما آخرنده اولور دیدیلر و بعض محققین اصلا واقع اولماز دیدیلر بوقفیر عندنده بودر که بالکن عقل مجرد ایله معلوم اولق محالدر یا عجباً عبد مخلوق کند و نفسنی کنهیله ادراک اتمکده عاجز وقاصر

وبر مخلوقک کنهی بیلک محال اولدینی وقتده خلاق عالم و معبود ایدی و ازلی صفات کبریا ایله ازلا و ایما موصوف اولان رب العالمینک حقیقت ازلیه سنی بیلک نوجهله ممکن اولور حال بو که افضل الانبیا وقاب قوسبن او ادنا مقامنک صاحبی علیه افضل الصلوة والتسليم (سبحانک ما عرفناک حق معرفتک) بیورمشلمر آنک ایچون امام حجة الاسلام و امام الحرمین و طائفه صوفیه دن بر تفر کیمسملر محالدر دیمشلمر و ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه (سبحان من لم یجعل خلقه سبیلا الی معرفته الا بالعجز) بیورمشلمر یعنی منزهدر اول الله تعالی که قوللر ایچون کندو معرفته طریق قیلدی الا انجیق معرفتدن عجز ایله طریق قیلدی یعنی هر کس حقیقتنی بیلکدن عاجز وقاصر و متخیردر و بنه بیورمشلمر در که (العجز عن درک الادراک ادراک) یعنی بیلکدن عاجز اولیق بیلکدر زیر عاجز اولیوب عقلیه رشئ ادراک اینسه اول کیمسه الله تعالی بی بیلامشدر بیلدیکی بشقه شیدر آنک ایچون حضرت علی رضی الله تعالی عنه بیورمشلمر (العجز عن درک الادراک ادراک و البحت عن سر ذات الله اشراک) یعنی بیلکدن عاجز اولیق بیلکدر و الله تعالی نیک ذاتی سرندن بحث ایدوب تفتیش ایلک شریک ایلکدر آنک ایچون رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشلمر که (تفکروا فی آلاء الله ولا تفکروا فی ذاته فانکم لن تقدروا) یعنی سر الله تعالی نیک نعمتلرند تفکر ایدک ذاتنده ایمدیک زیرا تحقیق سر اکا قادر اولماز سر و الحاصل (کل ما خطر ببالک فالله غیر ذلک) یعنی هر نه که خاطر بیکه خطور اینسه الله تعالی نیک ذاتی و کنهی آنک غیریدر لکن شرایع حقه ایله تهذیب نفس ایدوب کدورات بشریه دن وعوائق جسمانیسه دن مجرد اولان کاملاره علی طریق فیض معلوم اولق ممکندر لکن نظر و تفکر طریقیه دکل دیمش جلال الدین دوانیدن بالاده ذکر اولتان بو قوله دخی منافیدر تأمل ایله ظاهر اولور ابوحنیفه رضی الله تعالی عنه فقه اکبرده بیورر (نعرف الله حق معرفته کما وصف نفسه فی کتابه بجمیع صفاته) یعنی الله تعالی قرآن کریمنده کندی ذاتنی جمیع صفاتیه وصف ابتدیکی وجه اوزره الله تعالی بی بیلوروز (و لیس یقدر احد ان یعبده الله حق عبادته) و بر کیمسه الله تعالی به لابق عبادتله عبادت اتمکده قادر دکدر (ولیکنه یعبده

واکل النبیات دنکه آیت کریمه بی اولیه تفسیر ایلدیلر الله تعالی ظهر آدمدن میثاق اخذ ایلدی ذریننی اخراج ایلدی الی آخره و سایر احادیث شریفه بو ایله چوقدر بررینی تأیید ایلدیوب تأویل ایدنلرک تأویلرینی ابطال ایدر و مکاشفه صحیحه صاحبزلندن دخی مذهب ای حقیقه متقولدر و کشفاری موافق اولمشدر لکن الله تعالی بر کیمسه بی متخیر اتمک مراد ایتد کده آنک عقلنی وجه صوابه ارشادا اتمر صد هزار رحمت متوافره ابوحنیفه نیک روح پرفتوحنه اولسونکه (ان هذا القرآن ینهدی للتی هی اقوم) سرنه مظهر اولوب مذهبنی طریق قرآنه موافق ایدوب کبار صحابه به اقتدا ایلدیوب هدایت خاصه ایله مؤید اولمشدر صد هزار حیف

اولوب منشأها نه دخی حل ایچوب نیجه تأویل صورتیه انکار ایدرلر و بنو جهله بوقدر آیات قرآنیه واحادیث نبویه بی تمسبه له جل طریقیه له ظاهر لاندن صرف ایدرلر حال بو که خلیفه و شیخ ثانی آسمان اسلامه بدر منور اعنی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه دن (الست یربکم) آیت کریمه سی سؤال اولدقدنه بن حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم دن استماع ایتدم بیوردیلر الله تعالی آدمی خلق ایلوب ظهرندن ذریننی اخراج ایلدی الی آخره بویه بیوردیلر دیدی و بنه سعید بن جبیر رضی الله تعالی عنه بویه روایت ایدر ابن عباس دن رضی الله تعالی عنه و اول دخی حضرت سید کائنات علیه افضل الصلوات

بامرہ کا امرہ) لکن اللہ تعالینک امریلہ امر ایتدوی اجلدن عبادت ایدر دبو ذکر ایلدی یعنی اللہ تعالینک الوهیتسه لایق عبادت ایتکه کیسه ده قدرت یوقدر امر بته بناء عبادت ایدرل اما قرآن کریمنده کندی وارلغنی و صفات کایله موصوف اولدیغنی خبر و ردیکی وجه اوزره بیلک الله تعالی بی لایقله بیلکدر و قوللرجه معرفتک کالی بودر

فصل اختلافات بدیهی و نظری

الله تعالینک وارلغنی بدیهی نظر عذر اختلاف ایتدیلر امام حجة الاسلام و امام فخرالدین عندنده بدیهی عاقل ترتیب مقدماته محتاج اولیوب اول امر دن بیلور جلال الدین دوانی و اکا تابع اولنر عندنده نظریدر ترتیب مقدماته توقف ایدر قوت قدسیه و نفوس زکیه صاحبی اولنلره اجلائی بدیهی یاتدن اولوب اول امر دن بیلور لر حضرت ابراهیم علیه السلام سلسله ممکنات و ترتیب مقدمات ایلدیکی قومی ایچوندر تکم الله تبارک و تعالی بیورر (و تلك حجتنا آتیناها ابراهیم علی قومه) عقول غیبیه صاحب لرینه کوره ترتیب مقدماته توقف ایتدیکی ظاهر در ا کر بر جاهل صیت اسلامی استماع ایدوب ترتیب مقدمه ایدر جک قدر معمر اولسه سعی ایلایوب انفس و افاقه نظر ایله الله تعالینک وارلغنی بیلسه یا خود ترتیب مقدمه خطا ایدوب خلافی انتاج ایتسه کافر در معذور دکلدن ابوحنیفه عندنده کرک معاند اولسون و کرک مقصر اولسون زیرا الله تعالینک (ان فی خلق السموات و الارض و اختلاف الليل و النهار لایات لا ولی الالباب) بیوردیغنی معذور اولماقی حقتنده ظاهر در معنای شریفی تحقیق یدی قات کوکری و یدی قات برلری هیچ یوق ایکن وار ایتکه ده و کیجه ایله کوندر بربری عقینده کلوب کاه قصیر و کاه طویل اوله رق اختلاف ایتدنده عاقللر ایچون علامات عظیمه وارد و دلایل وارد که هر بری الله تعالینک وارلغنه و کال صفا تلرینه دلالت قطعیه و عقلیه ایله دلالت ایدرلر و بوایت کریمه تک اثباتی جو قدر و بر حدیث شریفده وارد اولشدر بو آیتی تلاوت ایدوب مخلوقا تده تفکر ایلمن کیسه عذاب الیمه مستحقدر بیورمش و الحاصل عاقل اولنه عذر و بهانه یوقدر و اگر جاهل صیت اسلامی استماع ایتوب اگر نظر ایله معرفت صحیحه تحصیل ایدرسه حقیقه مؤمن اولوب

اهل جنت اولور و اگر ایماندن و کفر دن برینی تحصیل ایترسه معذور اولوب حکما مؤمن قیلنوب اهل جنت اولور و اگر کفر اعتقاد ایدرسه معذور اولماز کافر اولور اهل جهنم اولور زیرا اهلیت نامه می اولدیغنی ظاهر در اکثر علما ابوحنیفه مذهبی بو یله بیان ایتدیلر و بعضی امام اعظم عندنده صیت اسلامی استماع ایتوب کفر و ایمان علمک تحصیل ایلمن کیسه معذور اولدیغنی کی استماع ایلایوب ترتیب مقدماته خطا ایدوب کافر اولان دخی معذور اولور دیندیلر الله اعلم بالصواب اشاعره عندنده صیت اسلامی استماع ایلمن کافر دخی اولسه معذور در و اهل جنتدر (وما کننا معذبین حتی نبعث رسولا) آیت کریمه سنی حجت چکدیلر حقیقه جانبندن بو آیت احکام شرعیه حقتنده در ایمان و معرفت حقتنده دکلدن دیو جواب و ردیلر بود کر اولنان اختلافات عاقل میز حقتنده در اما کفارک صبیانلری که عاقل میز اولیانلر حقتنده اختلاف اولندی بعضی اهل سنت و جمهور معتزله عندلرنده اهل جنتک خادملریدر و بعضی اهل سنت توقف ایتدیلر و بعضی اهل سنت عندنده اول صبیانکه علم اللهمده بالغ اولدیغنی تقدیر جه ایمانه کله جک ایدی اول اهل جنتدر و بالغ اولدیغنی تقدیر جه کافر اوله جقلر ایدی اهل جهنمدر یا عجباً صبی اوله عاقل میز اولیه کفر و عصیان شاندن اولیه و برشی ایله مأمور اولیه نه سیدن اهل جهنم اولور و بابالینک کفرندن اولاد صغاره و کباره نه ضرر وارد و ایمان فطر یاری اهل جنت اولده کفایت ایتزمی بالغ اولدیغنی تقدیر جه کفر یا خود ایمان ایتک اعتبار اولمازمی زیرا بلوغه ایتدیلر و بر فعل کفر کسب ایتدیلر ایمان فطری ایله مؤمن ایکن آخرته کتدیلر حقتنده اختلاف ایتک مناسب دکلدن جمله سی اهل جنتدر (والله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب)

فصل ایمان مقلد

معلوم اولسونکه مقلدک ایمانک صحیحی حقتنده اختلاف وارد معلوم اوله که مسائل اعتقادیه بی اعتقاد ایلایوب هر مسئله تک دلیلنی یلایوب مباحثه وقتنده استدلاله قادر اولنلره مستدل دیرلر و مسائل اعتقادیه بی اعتقاد ایدوب دلیلنی بیلایوب مباحثه وقتنده استدلاله قادر اولیانلره مقلد دیرلر اهل اعتزال عندنده حضرت ابی الحسن الاشعرینک برقولنده مقلدک ایمانی صحیح دکلدن و دلایلاری بودر که زیرا ایمان

ایمان فطریکی نیچون نقض ایتدیکن و اول فطره سلیقه صحیحه بی نیچون تغییر و تبدیل ایتدیکن دیسه کر کدر بعده جهنمه ادخال ایله حکم ایتسه کر کدر و اگر سوال اولنورسه که بو عهد عالم دنیا ده بر کیسه تک خاطر ندی یوقدر و نقدر تفکر ایتسه لده در خاطر ایتزلر بالکله عهدی اونمشدر در بو یله اولنجه الزام نو جمله اولور جواب بودر که انبیاء کرام علیهم الصلوه و السلام امتلرینه عهد و میثاق احوالی بیان ایتدیلر و کتب سماویه ایچنده ذکر اولندی خلق بو طریقله بیلدیلر و هم اونتمق عذری مانع دکلدن زیرا ایتدکلری عملاری دخی اونودرلر لکن بوم قیامتده صحائف اعماللرین هر کس قرائت ایتدیکی

اول بیچاره که عقل قاصر نی ادراک فاتر نه موافق ایدوب بو مثللو ادراک عقلدن منزله اولان طور متعالیده کیسی اودیة جبرده بو وادی ضلالته دو شمش و کیسی تاویلات مزینه ایدوب صحرا ی و همد و اله اولمش و کیسی تمثیله حل ایله طریق جاقیده تجدید ضلالت ایتمش و کیسی فلاسفه بی دین ذیلنه تشبث ایدوب تدریججه طریق اسلامدن خر وجه قریب اولمش عصمنا الله تعالی و المسلمین عن هذه الغباوة و الغواية و ثبتنا علی مذهب اهل السنة و مشرب بجاعة الصحابة آمین و بو عهدی اخذ ایله تک حکمتی بودر که حق تعالی بوم قیامتده خلقی بو عهدک حجیله الزام ایدر جکدر العیاذ بالله تعالی عهدی نقض ایدنلره

وقته معلوم می اولور
ان خیرا فخر وان شرافت
هر کس مجازات اولور
(وامان اونی کتابه بیینه
فسوف بحاسب حسابا سیرا
وینقلب الی اهله مسرورا)
معلوم اوله که حضرت
حق سبحانه و تعالینک ذات
جليله سنک ادراکی حفته
عقلاء و علماء و مشایخ اختلاف
ایلدی جا هیر اهل الکلام
امکانه ذهاب اولوب
وقوعنده اختلاف ایدیلر
بعض محققین اصلا واقع
اولماز دیدیلر بعضی بوعالم
فانیده واقع اولماز لکن
نشأه آخر ویده واقع اولور
زیرا ارواح ابدان
مفارقت ایدوب عالم
قدسه قوه قدسیه اکتساب
ایلیوب قوی و کامل و انوار
اعلاء علیین ایله متور
اولدیغی حالده ابدانه
اعاده اولنوب بعده ادراک
ایدی علی الخصوص

تصدیقک اسمیدر و تصدیق مطلق علمدن بر قسمدر و تقلید علمه منافیدر
زیرا تقلید علمک عدیلیدر و علمه یقین لازمدر تقلیدده ایسه یقین
یوقدر دیدیلر وینه اهل اعتزال مذهبنده ایمانک صحتک شرطی
هر مسئله اعتقادیه ضرور یوده دلیل تفصیلیه و ترتیب مقدماته و مجادله
خصمه و شهدری دفعه قادر اولمقدر لکن ابو حنیفه و سفیان الثوری
وامام مالک و امام اوزاعی و شافعی واحد و عامه فقهاء و اهل حدیث
وسائر علماء اهل سنت عندنده مقلدک ایمانی صحیح اولوب جنات عالیانده
مثاب اولور لکن استدلالی ترک ایدیکجون عاصیاردن و کناهکارلردن
و عذابه مستحقلردن زیرا دغدغه دنیا ده لقلقه جهالتله نازنین
عمر زینی و سرمایه عقلا رینی تلف و ضایع ایلین مسرفلر و اجفلر انواع
علوم دینه و معارف یقینه تحصیل ایلین عقلا و فضلا ایله هیچ رمی اولور
(مالعز الالاهل العلم) عزت دکل الانجیق اهل علم ایچوندن (انهم) زیرا
تحقیق انلر (علی انهدی لمن استهدی ادلاء) هدایت طلب ایدنلر دلیلردن
(وما عدا هم فاشباح مصورة) و اهل علمک ما عدا سی شیخ مصورلردن یعنی
انسان صورتنده شخصلردن ادراکلری یوقدر (حیث لا عقل لهم ولا رأی)
زیرا آنلرک عقل کاملاری یوقدر و رأیلری دخی یوقدر (ویل لهم اللهم
لا تجعلنا معهم) مقلدک ایمانی صحیحدر لکن کناه کارلردن دینلرک
دیلاری بودر که زیرا ایمان تصدیقک اسمیدر تصدیق مطلق علمک
قسمتدن اعدر ایمانده و صحتده دلیل داخل و شرط دکلدر زیرا
رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم وسائر اصحاب رضوان الله تعالی
علیهم اجمعین و یوم قیامته وارنجیه علماء و امرء قلیج التده اسلامه
کاتلرک اسلامنی قبول ایدوب اول حالده دلیل طلب ایتمیوب اوزرلرینه
اهل ایمان احکامنی اجرا و اهل اسلام معامله سی ایتدکلری مقلدک
ایمانک صحتنه و مقبولیتنه دلیل باهردر شرح مقاصدده علامه ربانی
و محقق صمدانی حضرت سعد الدین التفازانی علیه رجه الهادی
برقولنده اول کیمسه لکه مملکت اسلامیه ده ساکن اولورلر و شعائر اسلامی
مشاهده ایدرلر و محاسن ایمانی الیه عمل ایدرلر و اوقات خسه ده اذان محمدی
واقامت احدی بی استماع ایدوب نماز ادا ایدرلر مقلدکلردن هر بریسی
استدلاله قادرلردن لکن تعبیر ایدیه منزلهر برینک ذهنده بر دلیل وارد
ولو اجمالیه اولسون خصوصاً عجایب مخلوقات و غرایب مصنوعاتده

تفکر ایدوب (ربنا ما خلفت هذا باطلا سبحانک فقنا عذاب النار)
دیرلر دیو یوردی و علی القاری علیه رجه الباری بوکاموافق ایتدی
اما اول مقلد که دین اسلام حق ایسه ایمان ایتدم دکل ایسه انا تم دینه
انک کافر اولدیغنده هیچ شک یوقدر زیرا انک ایمانی و اعتقادی یوقدر زیرا
ایمان تصدیقک اسمیدر و تصدیقه شک اولماز تقدیر دلیلله قادر اولماز سه
دخی تصدیقنده شک ایتماک لازمدر اگر ضرورات دینیدن اولان
بر مسئله ده شک ایدر سه یا خود توقف ایدوب فی الحال بر عالمه سؤال
ایدوب شکنی و توقفی رفع و ازاله ایتمسه ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه
حضرتلرینک فقه اکبری آخرنده یوردیغنه بناء کافر اولور معذور
اولماز اگر فی الحال بر عالم بولسه اما عند الله حق و صواب اولانی اعتقاد
ایتدم دیوب بر عالم بولغه سعی ایلیه هیچ تأخیر ایتمیه والله اعلم

فصل حقیقت و ماهیت

معلوم اولسونکه حقیقت و ماهیت اوج قسمدر بری واجب الوجود
بالذات یعنی وارلغی ذاتک مقتضاسی اولوب انفسک کی محالدر وارلغک
اولی و آخری یوقدر بو انجیق الله تعالی دراندن غیری ذات واجب الوجود
بالذات یوقدر بری دخی ممتنع الوجود بالذاتدر یعنی وارلغی محالدر
دائما یوقدر والله تعالینک قدرتی اکا تعلق ایلمک محالدر حق تعالینک
شریکی کی و ایکی ضدک برآنده بر محله جمع اولسی کی وسائر محالدر کی
تیری دخی ممکن الوجود در وارلغی و یوق اولغی قابلدر الله تعالی
بو ممکندن دیلدیکنی و ایدر و دیلدیکنی یوق ایدر و جمع ممکنات صکره دن
خلق اولمشدر انک ایچون بر حالدن بر حاله متبدل و متغیر اولورلر بو ممکنات
دخی اوج قسمدر بری مخلوق و وجود اولمشدر کوکلر و برلر و سایر مخلوقلر کی
وبری دخی شمیدن کیرو وجوده کلسه کر کدر صکره خلق اوله جفلر کی
ور نوعی دخی الله تعالی مراد و خلق ایتدیکی ایچون هیچ وجوده کلامشدر
و شمیدن کیرو یینه کز الله تعالینک قدرتی اکا تعلق ایتمک ممکندر محال
دکلدر لکن مراد ایتمز مثلاً بر دریا که صوبی مسک و عنبر اوله و ایچنده لعل
و جواهر و زبرجد و باقوت و انجودن بالقر اوله و اوزرنده آتوندن و کشدن
سفینه ل اوله مثلاً نیجه بیک بو کوکلر کی کوکلر و نیجه بو برلر کی برلر و نیجه
جتلر کی جتلر و نیجه جهملر کی جهملر وجوده کلک و خلق اولنمق

روضات جنائده و حضائر
قدوسه شرف مشاهده
ربانیه ایله مشرف
اولدقه قوت ادرا که مکمله
اولوب بو وجهله ادراک
ایدر دیدیلر لکن کبراء
اصحاب طریقت و عظماء
ارباب حقیقتدن اولان رجه
الاسلام شیخ امام غزالی
رجه الرب المتعالی و افضل
علمادن امام الحرمین علیه
رجه الباری وسائر اکابر
مشایخ صوفیه عندنده ممتنع
و متعذر در زیرا حضرت
ذات جلילה جل اسمد اسرار
لا هوت و حقایق صفات
ذات ایله محجبه در
وصفات ذات استار
جبروت و صفات افعال ایله
محجبه در و صفات افعال
اکوان ایله محجبه در امدی
حضرت ذات جلילה عز اسمه
غیب الغیبه در هنوز کنه
صفاتک ادراکی متعذر در
و فی نفس الامر چشم

انصافله نظر اولسه
بر مخلوقك كنهی ادراك
ایلك عقل ایچون محالدر
همان عقل اگونه نظر ایدوب
معرفة صفات افعال
واندن معرفة صفات ذات
واندن معرفة وجود و جوب
ذات تحصیل ایلك كال
معرفة بودر بوندن
بوقاروسی مقام خیرتر
نتکم بر حدیث شریفده
(اللهم زدنی فیک تحیرا) یعنی
یاالله کندی ذاتک ملاحظه
سنده بکاحیرت زیاده ایله
دیو وارد اولدیغی دلیل
امتاعدر روبرو ابنده
دخی (ان الله تعالی) تحقیق
الله تبارک و تعالی (احجب
عن البصائر) بصیرت لردن
تحجب و مخفی اولدی (کا
احجب عن الابصار)
بصر لردن مستر اولدیغی
رکی (وان الملاء الاعلی) تحقیق
ملائکه قدسیه (یطلبونه)
هویه الهیه بی سئلک استر

مکندر واکا الله تعالی نك قدرتی تعلق ایتمک مکندر لکن مراد ایتمز و ایجاد
ایلمز و بو ممکنات معدومات ایچون نفس الامر ده اصلا ثبوت یوقدر
معتزله نك نفس امر ده معدومات ممکنات ثابتدر دیدک لری باطالدر و ممکناتک
وجوده کلن لری بونلدر که بیان اولنور ممکن موجودا کر بالذات مخیر ایسه
جوهر دیرلر اکر جوهر ایله قائم ایسه عرض دیرلر و مخیر بالذات دخی هیچ
قسمت قبول ایتمزه جوهر فرد دینور اکر منقسم اولوب یا لکر طولا قسمت
قبول ایدرسه خط جوهری دیرلر و اکر طولا و عرضا و عمقا قسمت قبول
ایدرسه جسم دیرلر و بو جسم دخی ایکی قسمدر اکر سهولتله تشکلات
مختلفه و صور متنوعه قبول ایدرسه جسم لطیف دیرلر ذی روح اولیان
هواکی و ذی روح اولانده شهوت و تناکح اولمازسه ملائکه دیرلر و اکر
اولورسه جن دیرلر و اکر جسم سهولتله اشکال مختلفه و صور متنوعه قبول
ایتمزه جسم کثیف دیرلر اکر ذی روح و نامی دکل ایسه جاد دیرلر طاغیر
و طاشلر و رلر کی و عقول و نفوس فلکبیه بی انکار ایدنلره کوره کوکلر و یلدز
و شمس و قمر جمله سی جاد دندر و اکر نامی اولوب ساقی وار ایسه اشجار
دیرلر اکر ساقی یوق ایسه نباتات دیرلر اکر جسم کثیف ذی روح
ایسه حیوان دیرلر حیوان دخی عاقل و متفکر ایسه انسان دیرلر دکل ایسه
بهایم و انعام دیرلر کزک دزیاده اولسون و کزک قرده اولسون قول
صحیحده ارواح اجسام لطیفه دندر جوهر ایله قائم اولان عرض اکر جوهر
آنسز بولنمزه کون دیرلر مکانه حصول معناسنه و اکر عدم اصلی
عقیننده ایسه کون اول و اکر کون اقل مرتبه بره مکانه ایکی لحظه مقرر
اولورسه سکون دیرلر و اکر کون بر مکاندن بر مکانه انتقال ایدرسه حرکت
دیرلر و اکر عرض حواس خسه ظاهره نك بر سبله معلوم اولوب اکر قوت
باصره ایله محسوس اولورسه اون دیرلر بمضینک عندنده اونک اصلی
ایکیدر بیاض و سیاه معتزله عندنده اصلی بشدر بیاض سیاه حرت
صفرت حضرت بمضینک عندنده جمله ألوان اصلدر و اکر عرض سامعه
ایله محسوس اولورسه صوت دیرلر حرف صوتک کیفیاتیدر و اکر عرض
قوت ذائقه ایله محسوس اولورسه طعوم دیرلر آجی و طاتلو و غیریلر کی
و اکر عرض قوت شامه ایله محسوس اولورسه روایح دیرلر رایحه طیبه و رایحه
کر یهه کی و اکر عرض قوت لامسه ایله محسوس اولورسه مملوسات دیرلر

خفت و ثقلت و حرارت و برودت و رطوبت و بیوست کی اکر عرض بدن
حیوان آنسز اولوب اول عرض زائل اولانده حیوانیت زائل اولورسه
حیات دیرلر و اکر عرض ایله حیوان مقاومت ایدوب عضو مخصوصده
اولمازسه قدرت دیرلر اکر عرض قلبیه اولوب اکر برشی جذبیه میل ایدرسه
ارادات و محبت دیرلر و اکر برشی دفعه میل ایسه کراهت دیرلر و اکر
عرض قلبی برشینک وجودنی تخصیله توجه ایتمزه نفرت دیرلر و اکر
عرض برشینک اوزرینه نفی و اثبات ایله حکمی طلب ایدرسه نظر و تفکر دیرلر
و اکر عرض نفس حکم اولوب نظر و تفکره توقف ایدرسه حکم نظری
دیرلر ایتمزه بدیهی دیرلر و اکر سبب موجودن حاصل اولوب جازم ایسه
اعتقاد دیرلر واقعه مطابق ایسه اعتقاد حق اکر دکل ایسه اعتقاد باطل
و جهل مرکب دیرلر و اکر حکم جازم اولوب راجع ایسه غالب طرفه
ظن و مغلوب طرفه وهم دیرلر اکر ایکی طرفه مساوی ایسه شک دیرلر
و اکر حکم سبب موجودن حاصل اولمده تقلید دیرلر و اکر حکم امور
باطنه دن ایسه حکم وجدانی دیرلر اجلیق و صوسزلق و الم و غصه
و خوف و حزن و فرح و سرور کی بونلر مخلوقاتک افسا میدر
اجالا ذکر اولندی بصیرت طلاب کشاد اولسون دیو والسلام

فصل کائنات و مخلوقات

معلوم اولسونکه بو کائنات بو مخلوقات الله تعالی نك وجودینه
و وحدانیتنه و سایر صفات کماله سنه حجت و دلیل و علامت عظیمه
اولدیغیچون عالمین نسیمه اولندی و هر برنوع مخلوق بر عالمدر بلکه
بو کائناتدن هر بر ذره و دریا لردن هر بر قطره نفوس زکیه صاحبی اولان
اولوا الالبابه بر علامه عظمی و بر آیت کبری در که اندن خلاق علیم حکیم
جلت عظیمه و بهرت آیانه نك کالاتنی مطالعه ایدوب جناب الله احدالله
الصمد عز شانه و جل برهانه به تسبیحات و تقدیسات و تعجیبات و تحمیدات
ایدرلر آیات قرآن کرم آیات تدوینیه اولدیغی کی بو کائنات
دخی آیات تکوینیه در و ایکی قسمه منقسمدر آیات آفاقیه و آیات انفسیه
و آیات آفاقیه دخی ایکی قسمه منقسمدر علویات و سفلیات جمله سی اوج
صنف اولوب صنف اول علویاتدر که سموات و ما فیهادر امدی
عاقل اوزرینه واجب اولان بو مخلوقاتک خالقنی و سایر صفاتی معرفت تحصیل

(کا تطلبونه انتم) سزل سئلک
استه دیککز کی و حضرت
ابی تراب علی رضی الله تعالی
عنه بیورمشلر که (ان العقل
لا قامه رسم العبودیه)
تحقیق عقل مراسم عبودیتی
اقامت ایچوندر یوخسه
(لا ادراک الی بویه) ربو
بیت ادراک ایچون دکلدر
و حضرت امام شافعی
رحمه الله تعالی علیه
بیورمشلر که (من انتهض
طلب مدره) کتد و نك
مدبری اولان الله تعالی
بیسئلک طلبی ایچون اجتهاد
وسعی بلیغ ایلسه (فان اطمان
الی موجودینهی الیه فکوره)
اگر عقل قاصرک فکر
و ادراک فاقری بر موجوده
متتهسی اولوب خالقنی
بیلدم و بودر زعیله مطمئن
اولوب بویه اعتقاد ایلرسه
(فهو مشبه) امدی اول
کیسه خالقنی مخلوقه تشبیه
ایدیچیدر تعالی الله عن ذلك
(وان اطمان الی ننی محض)

ایچون افلاک نظر اینسه عجایب ملکوت سمواتی مشاهده ایدوب
 الله حی قیوم جل وعلانک وجودنی ووحدانیتی وکمال قدرتنی تصدیق
 ایدر زیرا بویدی قات کوکبر بربری اوزرینه ترتیب اولوب هر بریسی
 برجرم عظیم و مخلوق کبیرد که بالضروره خالق تعالینک کمال قدرت
 ونهایت قوتنه دلیل ظاهر در وجهه اوزرینه کرسی وضع اولمش
 وانک اوزرینه دخی جله مخلوقاتک بیوی اولان عرش عظیم ترتیب
 اولمش وهر بریسی برجرم عظیمدرکه خلاق حکیم جل شانہ انر هیچ
 یوق ایکن خلق وایجاد ایلوب کندو وارلغنه ووحدانیتنه وکمال صفاترینه
 دلیل قلسدر و آسمان دنیایی نیچه بلدزلایله مزین ایلوب کچه زده
 بر یوزینه چراغ نورانیتربله ضیا وروب انلرایله مسافر یول بولورل
 علی الخصوص انفجار فیر صادق نصکره جله جهانه منور تعیین
 اولتان نیر اعظم اولان شمس جانب مشرق دن طلوع ایدوب تدریج ایله
 ارتفاع ایلوب جله جهان ظلمده ایکن غایتده روشن ورنور اولور وقت
 زوالده غایت ارتفاعی تمام اولوب تدریج ایله انحطاطه شروع ایلوب
 بر خطه ده غروب ایدر بوکائتات خلق اولوب خراب اولنجیه دک
 بوموال اوزره بهر یوم بر کره طلوع و بر کره غروب ایدوب نظام
 واحد اوزره اولور امدی بوشمس علی الاستقلال بر آیت کبری در که
 حق تعالینک وجودیتنه ووحدانیتنه وسائر کمال صفاترینه دلالت عقلیه
 قطعیه ایله دلالت ایدر وغروب ایدر که نصکره خلق بالکلیه ظلماتده
 قانسون ایچون شمس خلیفه نصب اولتان قرینر طلوع ایلوب جهانه
 نور یله خدمت ایدر وناس معامله زنده تعیین ایدر کبری وقتلری و حج
 موسمی معلوم اولسون وسنین وشهور عددی معلوم اولسون ایچون قرگاه
 هلال اولوب غره اولور وکاه بدر اولوب وسط الشهر اولور وکاه منسلخ
 اولوب آخر الشهر اولور جهانک اولندن آخرینه وارنجیه بوموال اوزره
 طلوع وغروب ایدر بیکی الله القادر القیم القیوم جل شانہ نک وجودنه
 ووحدانیتنه وصفات کامله سنه دلالت عقلیه قطعیه ایله دلالت
 ایدر بر آیت کبری در وسائر تدبیرات سماویه وعلام علویه تقدر
 وارایسه مثلاً رعد و برق وشهاب کبی هر بریسی حق تعالینک قدرتنه
 وسائر صفاترینه دلالت ایدر دخی عاقل کامل زمیند نظر

واکرتنی محض وانکاره ذاهب
 اولوب یوق اعتقاد ایلرسه
 (فهو معطل) اول کیمسه
 معطل وزندیقدر وخالق
 تعالی بی انکار ایدر بیدر نمود
 بالله تعالی عن ذلك (وان
 اطمان ای موجود واعترف
 بالعجز عن ادراک) واکر
 موجود واجب الوجود عز
 اسمہنی وارلقه و بر لکله
 اعتقاد ایلوب ذات جلیله سی
 ادراکدن عجز اعتراف
 ایدر سه (فهو موحد) اول
 مؤمن موحد اولور تعطیل
 وتشبیه و اشراکدن خلاص
 اولمشدر و صوفیه دن
 شیخ علی المرصنی رحمة الله
 تعالی بیور مشرکه معرفت
 ایکی قسمدر بریسی عقل
 وفکر ایله حاصل اولور
 بوکا معرفه الاسماء
 والصفات دینور و بریسی
 دخی برحالتدر که عارفلردن
 سرلرینه وارد اولور
 هنکام تقریباته سلطان
 التجلی و غلبات کشف

اینسه احوال عجیبه وکفیفات غریبه مشاهده ایدر وتدبیرات
 بدیعه وتصرفات وتبدلات وتغیرات بدیعه معاینه ایدوب حضرت خالق
 الکل جل شانہ نک کمال علم ونهایت حکمت وغایت قدرتنه ایمان
 ایدر لر قیش وقتنده زمین میت کبی اولوب بر نباتات حاصل اولماز
 اول بهار اولدوقده کویا زمین حیات بو اوب کونا کون چیچکلر ونباتلر
 حاصل اولور و اغاجلر کونا کون چیچکلر وپراقلر ایله مزین اولوب
 ونیچه درلو میوهلر حاصل اولور انسان وسائر حیوان بونباتلر ومیوهلر
 ایله تعیش ایدر لر دنیاتک اولندن آخرینه وارنجیه نظام واحد اوزره بومثالو
 تصرفات عجیبه حضرت حکیم علیم وقیوم رزاق عظمت الآؤه و بهرت
 آیاتنک وجودنه الوهیتنه ووحدانیتنه وکمال علمنه وحکمت عجیبه سنه
 و قدرت تامه سنه و اراده کامله سنه ورزاق حقیقی اولدوغنه دلالت عقلیه
 قطعیه ایله دلالت ایدر وملاحظه ایلین لیب عاقل جناب القدوس
 عز شانہ به حدوثنا و ذکر و عبادت ایدر واکر عاقل کندو نفسند نظر ایدوب
 عقلا کبی ملاحظه اینسه کندو خلقند امور بدیعه و احوال عجیبه
 وکفیفات غریبه مشاهده ایلوب کندو سنک تدبیر ایدر بیخی خالق وار
 اولدوغنی تصدیق ایلوب اول خالق مدبر تعالی شانہ نک کمال صنع وتمام قدرتنه
 شهادت ایدر زیرا کندو سنک ماده اصلیدسی بر قطره منیدن انا رجه واقع
 اولوب رجه حاصل اولان قان ایله ومعنی ایله مخلط اولوب بر مدت او بوشمس
 قان اولور بر مدت نصکره بر قطعه ملائم ات اولور ککلر وسکرلر وطرلر
 معلوم ومتعین اولور وسائر اعضا و باس وآنده اولنرال وایاق و ذکر وفرج
 وغیر یلر کبی مخلقه وغیر مخلقه ایجاد اولوب جان وریلور بعده عالم دنیایه
 طلوع ایدر کندو طبیعتنه مناسب غذا که سود ایله بر مدت تعیش ایدر عالم
 طفولیتده بو حال ایله اولور و برشی ادراک ایدر من بعد عالم صباوت حاصل
 اولوب حالی متبدل اولور همان حظوظ نفسانیدسنی تحصیله سعی ایدوب
 هوایی اولور وعبث نستهلر ایله مشغول اولور بر مدت نصکره عالم شبابت
 عارض اولوب حالی متبدل اولور کسب معیشت ونحصول متاع دنیا
 واجرای غرض نفسانی وقوه شهوانیه سنه اتباع وسائر احوال ایله
 مشغول اولور بر مدت نصکره عالم کهولیت عارض اولوب قوه شهوانیه
 وقوه غضبیه سنه بر مقدار ضعف حاصل اولور دنیایی اکایوب بر مقدار

واقع اولوب اول حالده
 مضمحل وسالک منجی
 اولور بو بر معرفتدر که
 تعیزنده عبارات قاصره
 وتلمیحندن اشارات فائده در
 کشی بویکی معرفتله عارف
 بالله اولور بو معرفت ادراک
 عقولدن متزهدر وتصور
 اوهامدن مبعدر دیو ذکر
 ایلدیکی نهایت کشف
 وغایت سلو کدر بو وجهله
 دخی عجز حاصل اولور
 کیف اول حضرت سید
 الکائتات علیه وعلی اله
 افضل الصلوات واکمل
 التسلیمات جله مقر ببارک
 سیدیدر وجهله عارفلرک
 اعلیدر معدن عرفاندر
 ومنبع ابقاندر مع هذا ایله
 معراجده عالم مستوا ده
 مقام قاب قوسین اودنا که
 نهایت تقریردر سابقین
 ولاحقیندن بر فرد ایچون
 بر مقام قائموب الآنی
 رسول اکرم صلی الله
 تعالی علیه وسلم سبقت

ساکن اولوب بعض امورنده طوغر بلغه رغبت ايدر برمدتد نصکره عالم شیخوخت عارض اولوب حالی متبدل اولور قوتلرینه زیاده ضعف عارض اولوب مقدا قادرا ولدیغی اموردن عاجز اولور اشلدیکی افعال قبیحه بنادم ویشیمان اولوب رب العالمین جل جلاله به حذر عرض ایدوب توبه واستغفار ایدر بعده عتد یعنی عقلنه ضعف عارض اولوب صبی کبی اولور ادراک وشعوری قالمز وسائر احوالککه صاغ اولوق وخسته اولوق ومغموم اولوق ومسرور اولوق کبی حالل مستولی اولور وبعده عالم موت عارض اولوب عالم دنیا دن عالم آخرته بالا اضطرار وارتحال ایدر وداخل بدنده اولان اشیا ککه مثلاً لحم وشحم وعروق واعصاب وقوة غازیه وقوة نامیه وقوة هاضمه کبی هریری بدن انسانده تدبیر ونصرفه آلت اولشدر عاقل بصیرت کوزله کندوسته نظر ایدوب تفکر اینسه کندوستی برآیه کبری یلوب رب العالمین عظمت قدرته وعت نعمته تک وحدانیت وفردانیتنی وغایت حکمتنی وکمال قدرتنی وسائر صفات ذاتیه ازلیه ونعوت جبروتنی اذعان وتصدیق واقرار ایلوب (آمنت بالله تعالی) دیوب اهل توحید وارباب تفریدن اولور امدی مؤمن به اولان مسائل علی وجه الایجاز الی مقامده ذکر اولور بتوفیق الله تعالی **مقام اول ایمان بالله تعالی** بیاننده اولوجیدر **اول معلوم اولسونککه ایمان لغتده مخبرک خبرنی** تصدیق واذعان وقبول ایتکدر واول مخبری صادق قیلقدیر مثلاً بر کیمسه سکا زید قاندر دیمه سن دخی اول کیمسه بی تکذیب ایتوب قیامک زید ثبوتنی قلیک ایله قبول ایدوب قیام ایله زید حکم ایتسک اول کیمسه بی تصدیق وخبرینه ایمان ایتش اولورسون اما مجرد یلوب تصدیق وعقلیه اذعان وقبول ایتسه ایمان دیمز **ثانیسی علم بعلم** یایدن امن یا من امن کلور بعده اکرم یاینه نقل اولنوب همزه ثانیسه ساکنه وماقبلی مفتوح اولغله الفسه قلب اولنوب آمن دینور امین قیلدی معناسنه در زیرا مخبر خبر وبردکده مخاطبک تکذیبندن خوف ایدر ومخالفتندن احتراز ایدر مخاطب مخبری تصدیق ایتدکده خوف واحتراز ایتدیکی نسته دن امین ایتدیکی ایچون مؤمن تسبیه اولنور ومفعوله کاه بالذات متعدی اولور کتوله تعالی (وآمنهم من خوف) وکاه لام ایله متعدی اولور کتوله تعالی (وما انت بمؤمن لنا) وکاه با ایله متعدی

ایتمش ایکنینه (سبحانک ما عرفناک حق معرفتک) بیورد قلمی امتناع حقنده دلیل کافی وشاهد واقیدر یومحلی احسن وجه واکمل فهم اوزره حفظ ایت زیرا اسرار معارف دندر وحقایبای علوم دندر سکا چوق مشکل فتح اولور وچوق اوقاتده نزغات ابلیس ومساس طائفه شیطانندن نجات بو اورسن بعنایه الله تعالی **معلوم اولسونککه** حضرت ابراهیم علیه السلام وقت حداننده وایام مر اهفتنده آزر وغیری بت پرستری آلهه یا طله نک عبادات فاسده سندن منع ونهی وزجر شدید ایدوب توحید وایمانه دعوت ایلدی نتم حق سبحانه نقل بیور (واذ قال ابراهیم لایه آزر اتخذ اصناما آلهة انا اربک وقومک فی ضلال مبین)

اولور کتوله تعالی (انهم فتنه امنوا برهم وزدناهم هدی) وایمانک لغت معناسندن فارسجه کرویدن ایله تمیر اولنور **دخی اسلام لغتده** استسلام وتسلیم معناسنه در که مخالفت ایتوب اتقیاد ایتکدر نتم اسم زید لریه دینور زیدربسنه اتقیاد ابتدی معناسنه غالبالام ایله صله لنور کتوله تعالی (اذ قال له ربه اسم قال اسلمت لرب العالمین) اما شریعت مطهره ده ایمان واسلام بر در هر بر مؤمن مسلدر وهر بر مسلم مؤمندر والحد اصل بر بردن منفک اولماز معناسی جمهور علما عندند وشیخ العلماء تقی الدین بر کوی علیه رحمة العزیز القوی عندند نبی مختار اولان رسول کائنات علیه وعلى اله افضل التحیات واکمل التسلیمات حضرتلرینک الله الاحد عز شانه وجل برهانه ولاله غیره جانب اقدسندن کنوروب تبلیغ ایلدیکی احکام الهیهی کاهی قلب ایله تصدیق واذعان وقبول ایدوب بلاریب ولا تردد لسان ایله اعتراف واقرار ایتکدر وبعض محققین عندند و حضرت شیخ ابی منصور ماتریدی وشیخ ابی الحسن اشعری دن دخی نقل اولنور که ایمان انجیق تصدیق واذعان ایتکدر اما اقرار عالم دنیا ده اهل ایمان معامله سی اولغله ککه تزوج وتزویج ایتک وقتل دن وجزیه دن خلاص اولوق وسلام ویرمک ومؤمنلر محله سننده ساکن اولوق ومؤمن اوزرینه شهادتی مقبول اولوق ومؤمن اسملریله ندا اولنوق واولدیکی وقتده غسل مستون ایله غسل اولنوب اوزرینه نماز قیلنوق وجنازه سننده تبعیت ایدوب مؤمنلر قبورینه دفن اولنوق وسائر احکام شرعیه نک اجر استک شرطیدر حقیقه ایمانندن جزو دکلدیر مثلاً بر کیمسه تبلیغ اولنمان احکامی قلبیه تصدیق وقبول اینسه اما لسانیه هیچ اقرار ایتسه وسائر مؤمنلر انک مؤمن اولدیغنی ییلوب اهل اسلام معامله سی ایتسه ل اول کیمسه عند الله تعالی مؤمندر واهل جنتدر وویایکی قوله نظرا اعمال صالحه کرک فرض اولسون وکرک واجب وکرک سائر نوافل شرعیه اولسون حقیقه ایمانندن خار جدر مثلاً بر کیمسه قلبیه تصدیق ولسانیه اقرار اینسه اما هیچ فرضدن ویا واجبندن بریله عمل ایتسه فرضلری وواجبلری انکار ایتکسزین اول کیمسه مؤمندر واهل جنتدر لکن فاسق وظالمدر وعذاب الیه مستحقدر **م** واحکام الهیه نک عددی زیاده ونقصان قبول ایتدیکی

ویرمخلده (واذ کرفی الکتاب ابراهیم انه کان صدیقاً نبیا اذ قال لایه یا ابت لم تعبد ما لا یسمع ولا یبصر ولا یغنی عنک شیاً) ویرمخلده دخی (ما هذه التماثيل التي انتم لها عاكفون) وغیری مواضع متعدده دخی ذکر اولنور و حضرت ابراهیم علیه السلام منعی وتوحید حقه دعوت ایتدوی مشرکک کوجینه کلوب ربکی بزه اعلام ایله دبدیلر حق سبحانه وتعالی حضرت خلیل علیه السلامه حجة عقلیه تعلیم ایلدیککه انک ایله وحدانیتنی اظهار ووصاف امکاندن حق تعالی بی تقدیس ایله نتم حق تعالی بیور (وکذلک نری ابراهیم ملکوت السموات والارض ولیکون من الموقنین) بعده مشرکک شرکا اعتقاد ایلدیکی آلهه سفلیه دن

اجلدن ایمان زیادہ و نقصان قبول ایتمز دینور و اما ایمانک کالنه نظر ایله
 اهل ایمان اندہ متفاوتدر اعمال صالحہ دہ متفاوت اولدقلری اجلدن زیرا
 انبیاء عظام و رسل کرام علیہم الصلاة والسلام حضرت اترینک کمالیله
 سائر اهل ایمانک کمالی پردکلدر رنتکم بر حدیث شریفده اگر ابو بکرک
 ایمانیله سائر اهل ایمانک ایمانی وزن اولنسه ابدی ابو بکرک ایمانی راجح
 و آخر اولوردی بیورلشدر علم الیقین عین الیقین کی دکلدر و بو ایکیسی
 حق الیقین کی دکلدر و دخی ایمان صحیح و مقبول و شرعا معتبر اولغده
 شرطلر وارددر بری دوام و ثباتدر زیرا بر مؤمن ایمانده دوامه نیت ایتموب
 برمدتدنصکره کافر اولوق مراد اینسه همان فی الحال کافر اولوب تصدیق
 و اقرار لغو اولوب ایمانی باطل اولور و کفر حکمیله کافر اولور و حفظا لله
 تعالی المؤمنین عن هذه البلیة بریسی دخی جزم و حکمدر زیرا مؤمن
 ضروریات دینیله دن اولان بر مسئله ده شک و تردد اینسه قلبنده کی تصدیق
 زائل اولوب دائره ایمان دن خارج اولور جهل سببیله بریسی دخی اعتقاد
 اهل سنت و الجماعه اعلی الله تعالی کلهم الی قیامة الساعه اعتقادنه
 مطابق اولغدر که نفس الامر موافق اوله زیرا بر مؤمن اعتقادنی اهل
 سنت اعتقادنه تطبیق ایتمسه مذهب حق دن خارج اولور دائره کفره یالغ
 اولورسه بلاریب کافر اولور و اگر فرقه ضالنه ک بریسنه موافق اولورسه
 انلردن اولوروا کرخالی الذهن ایسه بنه کافر در جهالت سببیله بریسی
 دخی خوف ایله رجا اراسنده اولغدر زیرا بر مؤمن کوکلر و برار طاقت
 کتوره یچک قهار جبار شدید العقاب عزیز ذوانتقام اولان الله تعالیکن
 عقاب و عذابندن خوف ایتمسه ده امین اولسه مؤمن دکلدر فرعون
 و عمرو کی کافر لردندر و اگر ارحم الراحمین و اکرم الاکرمین رحمن رحیم
 رؤف عفو غفور غفار ستار اولان الله تعالی و تبارک تک رحمتدن
 فضل و کرمدنن جله مخلوقات رجا و طمع مأمول ایدوب رحمت بی نهایت
 و نعمت بی غایه سنه نائل اولور ایکن و سکسان یلاق کافرک کفرنی بر شهادت
 سببیله عفو و لطف و کرم ایدر ایکن اول کیمسه امیسن قطع ایدوب
 مابوس اولسه همان ابلیس کی کافر اولوب تصدیق و اقرار ی
 لغو و باطل اولور رینا ارحمتا و اغفر لنا فی الدنیا و الاخرة امدی
 الله تعالیکن عقاب و عذابندن خوف و رحمت و فضل و کرمنی

رجا و طمع ایتمک فرض اولدی سینتی حسناتندن چوق اولورسه خوفی غالب
 اوله و اگر بر اولورسه خوف ایله رجا برابر اوله و اگر حسناتی چوق اولورسه
 رجاسی غالب اوله صراطی کجوب امن و امان بولنجبه دک اللهم ربنا
 آمننا من خوف و بریسی دخی روح غرغره به بالغ اولادن ایمان ایتمک زیرا غرغره
 وقتنده امور آخرت مشاهده اولنور و کافر دخی ایمان ایدر اما مقبول
 دکلدر زیرا ایمان غیبی و رهانیدر شهودی و عیانی دکلدر کشف
 مشاهده دنصکره ایمان نفع و بر مز بریسی دخی کونش مغربدن طلوع
 اتمدن اول اولغدر زیرا مغربدن طلوع ایتد کده باب توبه مسدود اولوب
 بر کیمسه نیک ایمان و توبه سی مقبول اولماز و بریسی دخی ضرورتسز قصد
 ایله علامت تکذیب و اماره کفر و الفاظ کفر صادر اولوق زیرا بر مؤمن
 مثلا ضرورتسز ذوالنار بغلسه یا خود شبقه و یا کافره مخصوص بر توب
 کیمسه و یا خود صلیبه و اصنامه تعظیم اینسه و یا خود بولنری اشلینه کوزل
 ایلدک دیمسه و یا خود شرعا واجب التعظیم و لازم التوقیر و التکریم اولان
 اشیای مبارکدنک بریسنی تحقیر اینسه مثلا بر طائی و باطالب علی هجو
 و استهزا اینسه یا خود کتب اسلامیه دن بریسنی حقارت اینسه و الحاصل
 تحقیری واجب اولانی تعظیم و تعظیمی واجب اولانی تحقیر اینسه همان
 دائره ایمان دن خارج اولوب دن اسلام دشمنی اولان کافر لردن اولور
 بریسی دخی اعتقاد دینی شریعه غراومله بیضادن اخذ ایتمک اگر
 شریعتدن اخذ اولنسه اول اعتقاده اعتبار اولتماز امدی بر عاقلده
 بوشر طلالیله ایمان صحیح حاصل اولسه اول کیمسه حقا مؤمندر
 و کندوسی دخی مؤمنم حقا دیه ان شاء الله دیمه مکر تبرک ایچون یا خود
 عاقبة الامر و خاتمة العمر معلوم اولدیغیچون اوله یا خود ایمانک منافقاتی
 چوق اولدیغیچون مشیه ربانیله به تفویض مراد ایلیله ایماننده شکی
 اولقسزین و بو ایمانک قائنده سی ایکی نوعدر دنیویسی عالم دنیاده
 قتل و جزیه دن واسیر اولغدر و حقارتدن خلاص بولوب احکام اسلام
 اوزرینه اجرا اولنور مثلا مؤمنلر محله سنده ساکن اولوق و مؤمنلر اسملریله
 تسمیه اولوق مؤمنات تزوج ایتمک مؤمنلر اوزرینه مقبول الشهاده اولوق
 خافنده نماز قلنوق و عزة اسلامیه ایله عزیز و شرافت ایمان ایله شریف
 اولوق و اولد کده غسل مسنون ایله غسل اولنوق و کفن مسنون ایله مکفن

ابراهیم علیه السلام غائب
 اولنلری سووم دیدی قال الله
 تعالی (فلما قل قال لا احب
 الا فلین) زیرا بر حالدن
 برحاله انتقال ایتمک دلیل
 امکاندر الوهیته منافقدر
 بعده کو کلردن زیادہ نورانی
 و یوک اولان فرطسوع
 ایدر کن حضرت ابراهیم
 عایه السلام اتی کوردی بنه
 خصمک زعمته نظر ایله شو
 ریدر دیدی قال الله تعالی
 (فلما رأى القمر بازغا قال
 هذا ربی) چون غائب
 اولدی اظهار حق و اثبات
 وحدانیت ایتمکده استعانت
 ایلیوب و توحید رهو بیت
 انجیق توفیق و ارشاد ایله
 حاصل اولدیغنی بیان
 والهدء باطلایه عبادت
 ایلیوب شرکا اتخاذ ایتمک
 وانلری ارباب اعتقاد
 ایلمک عین ضلالت و سمیت
 طغیان و طریق فدیق
 و غایت عصیان اولدیغنی

رغبته لرینی و محبت لرینی
 اسقاط ایچون و اشراق
 ممکنات اولان کو کبیر
 و شمس و قمر اجرام نورانیه
 و مکانلری مرتفع اولغله
 بیله انلرده دخی اله
 انجیق اله واحددر و تبدل
 و تغیرانک حقنده محالدر
 و هرشی که تبدل و تغیر
 اولور اول مخلوق
 و عاجزدر همان صراط
 مستقیم و نهج قویم توحید
 و ایمان اولدیغنی اثبات
 ایچون کیمجه ایچنده
 بر کوکب که زهره یا خود
 مشرقی اوله ظاهر اولدی
 و حضرت ابراهیم علیه
 السلام اتی کوروب علی
 وجه المماشات خصمک
 زعمته کوره نظر ایله
 شوریدر دیدی قال الله
 تعالی (فلما جن علیه اللیل
 رأى کوکبا قال هذا ربی)
 کئی خصمک دعوا ی
 باطلنی تقریر حضرت

اولوق واوزرينه صلوة الجنانه قلمقى و مؤمنلر مقابرته دفن اولمق وسؤال
 قبرده جوابه موفق اولوق وساثر احكام جزئيه لر كى و فائده اخرويه سي
 ميدان عرصاتده كافر لاييله بيله حشر اولوب اهل ايمان ايله جمع اولوق
 ومخلد في النار اولمقن خلاص اولوق وجنات عالياتده سعادت ابديه
 ونعمت سرمديه به ظفر بولمق ومشاهده ربانيه ايله مشرف اولوب رضوان
 اكبر ايله سلطان اولوق و دخی علماء حديث عندنده وامام شافعيدين وامام
 مالكدين دخی منقولدر رحيم الله تعالى ايمان قلبيله تصديق ولسان ايله
 اقرار واركان ايله عملدر لكن اعمال صالحه ايمانك كالك شريطدر
 وحقيقت ايمانن جزؤدكلدر مثلا بر كيمسه احكام تبليغيه بي تصديق واقرار
 ايلسه و فرائض و واجبات وسنت مؤكده لاييله وساثر قربات شرعيه ايله عمل
 ايلسه انك ايماني درجه كاله بالغ اولوب مؤمن كامل اولور و اما تصديق
 واقرار ايلوب اعمال صالحه ده قصور اينسه ايمان واسلامدن چقمز لكن
 ايمان درجه كالدن ساقطدر و كندوسي مؤمندر اما كامل دكلدر بوكا
 مذهب سلف صالحين ومحدثين تسميه اولنور رضی الله تعالى عنهم و بوايمان
 كاملك فائده سي سرعتله دعاسي مستجاب اولوق وقابنده لذت عليه
 وحلاوت عليه حاصل اولوب فراست صاحبي اولوق وعلى وجه الكرامه الله
 خوارق عاده صادر اولوق وحسن خاتمه وايمان كامل منجي ايله ختم
 اولوق وقبري روح وربحان و جنت نعم اولوق وقبردن صحراي عرصاته
 براقه بنوب ظل عرشده ولواء الحمد تحتده نديلر و صديقلر وشهيدلر
 وصالحلر ايله حشر اولوب قتي جوق اهل عصانه شفاعت مقبوله ايلك
 جنت عدنه داخل اولوب اعلى مقامه و ملك كبيره مالك اولوق ووصال
 دائم شرفيله مشرف اولوق اللهم اجعلنا منهم اما اهل اعترالك مذهبده
 اعمال صالحه حقيقت ايمانن جزؤ اصليدر كه ماده ايمان اوج اجزادن
 مركب اولور قلبيله تصديق ولسان ايله اقرار واعمال صالحه در
 كيمده كه بواوحي جمع اولسه مؤمن اولور اصكر برسي اولسه ايمانن
 چتار بر جزئي يا خود ايكي جزئي باقي اولغله كافر اولوب ايمان ايله
 كفر راستده قالور و كافاسق ديرلر وجهنده مخلد اولور ديرلر مذهب
 خوارج بودر كه اعمال صالحه ماده ايمانن جزؤ اصلي اولوب اكر عمل
 اولسه ايمان بوق اولور ديرلر بواجلندن مرتكب كبيره و يا خود صغيره كافر

اولور دبرز فائده احكام تبليغه كه قرآن عظيم وحديث شريفدن
 بر قسمي اعتقاد ياتدر كه اصول اجماليه سي التي نوع اولور الهيات و ملكيات
 وتزيليات و نبويات و تقديريات و اخروياتكه علامات ساعت واحوال
 برزخ بياننده اولان احكام انده داخل اعتبار اولنور نتكم احوال
 دار العقاب و دار الثواب داخل اعتبار اولنديغي كى بواحكام اعتقاده
 متعلقدر بوكا ابو حنيفه رضی الله تعالى عنه مذهبده دين اسلام ومله بيضا
 تسميه اولنور جميع انبياء عظام عليهم الصلاة والسلام انده متفكردر زيرا
 عقائد دين بر در و نسخ و تبديلدن منزهدر و بوكا متعلق مذاهب متعدده
 واردر مذهب اهل سنتدن ما عداسي باطلدر و اهل سنت ايكي فرقه
 اولمشدر ماتريديه و اشاعره و بو ايكي فرقه هدايت اوزره در و دخی
 بر قسمي عملياتدر كه فرض واجب سنت مستحب مندوب مباح مكروه حرام
 بياننده در بونلره احكام ثمانية دينور عاقل و بالغ اولنورك افعالي
 بونلردن خالي دكلدر بونلره شريعت تسميه اولنور انبياء عليهم السلام
 شريعتده موافق دكلدر در بعضيسي بعضيسنك شريعتي نسخ ايتشدر
 انواع اجماليه سي اوچدر عبادات و معاملات و عقوبات بونده مذاهب
 كلييه درنده قرار بولمشدر ابو حنيفه امام اعظم امام مالك امام شافعي
 امام احمد بن حنبل مذهبليد رجه سي هدايت اوزره در * و بر قسمي
 احوال قلوبه متعلق احكامدر كه اخلاق حيمده و اخلاق ذميه بياننده
 اولوجيدر بوكا علم اخلاق و علم احوال قلوب و علم تصوف تسميه اولنور
 و طب روحيه دينور تفصيلي قوت القلوب و مدخل واحياء علوم الدين
 و طريفة محمدية آدلو كتابلرده بيان اولنور و بر قسمي عبرته متعلق اولان
 احكامدر كه امم سالفةنك احوالي بياننده اولوجيدر عبرت ايچون
 وسائلره جواب ايچوندر و بر قسمي دخی قصص انبياء عليهم السلام بياننده
 اولوجيدر حضرت رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلمك مبارك
 خاطر شريفني تسليه ايچون وسائلره جواب ايچوندر و بر قسمي دخی
 موعظه حسنه در كه باقيات صالحات وانواع قربات نخصيلنه ترغيب
 و ذنوب معاصينك كبير و صغيردن زجر و عذابدن تهيب ايچوندر
 و بر قسمي دخی نصايح شريفه در كه اعمال صالحه و اخلاق حيمه و امور
 حسنه و احوال شريفنك دوامني و زياده سني مراد ايتك كى * تنبيه *

(فلما رأى الشمس بازغة قال
 هذا ربى هذا اكبر فلما افلت
 قال يا قوم انى برى مما
 تشركون) تغيرات احوال
 اليه استدلال ايلدى سقليات
 و علوياتك حدوتني اثبات
 ايلدى بعده كندونك
 توحيدني وجهه ممكناتدن
 تيرى ايدوب توجهني انجق
 حضرت واجب الوجود
 لواحد الحى القيوم خالق كل
 شى اولان الله تعالى به قلوب
 انك معبود يالحق ايديكى
 اظهار ايلوب بيوردي نتكم
 حق سبحانه و تعالى حكايه
 ايدر (انى وجهت وجهي
 للذى فطر السموات
 والارض حنيفا وما انا
 من المشركين) تغير و تبديل
 دليل الحدوث اولديغي
 جله عقلا عندنده مسلمدر
 و خصماتك دعواستك
 بطلاني اوزر بنده احتياج
 ايتكده برهان قاطع اولوب
 شبهه لر بن دفع و مشكلرين
 حل و بعضلريني ايضاح
 وكشف ايتكده داخلدر

پسان ايچون اكر ربم بكا
 هدايت ايتسه ضالين دن
 اولور دم ديدى قال الله
 تعالى (فلما افل قال لئن
 لم يهدنى ربى لا كون
 من القوم الضالين) بعده
 قردن زياده ثور انى اولان
 شمس طلوع ايتكده
 حضرت ابراهيم عليه
 السلام انى كوروب ينه
 خصمك دعواي باطلنى
 تقرر و بطلانى اظهار
 طريفله شور بعدر وجهل دن
 يموكدر ديدى چون
 اولدنى غائب اولدى
 بعده ندا ايدوب اى قوم
 شرك اشراك ايتديككز
 اجرام محدثه دن بن بر يم
 ديدى مائى بودر كه چون
 كوكب و قمر و شمس اجرام
 علويه و نورانيه اولغله بيله
 انلرده دخی الوهيت بوقدر
 قندد قالدى اجسام سقليه كه
 ينه كندو لاييله اعمال
 و وضع ايلديلر قال الله تعالى

بواحكام تبليغيه نك كايسته كا هيجه دين اسلام دينور وملة حنيفيه
وسمحه سهله دخي دينور وشريعت غراء محمديه وشرع شريفده دينور
وبعض محققا دين وملت شرع وشريعت بر در احكام تبليغيه نك
اعتقادييه وعليه سنك اسيدرديد بدين ايله شريعتي فرق ايتديلر اما ايمان
احكام تبليغيه نك جبعسني اعتقادييه وعليه وسائر قسملريني قبله تصديق كه
حق تعالي طرفندن رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم كتوروب تبليغ
ايلديكني وجمله سنك صدق اولديغني ايتانوب لسان ايله اقرار ايتكدر
تفصيلا معلوم اولاني تفصيلا واجالا معلوم اولاني اجالا تصديق ايدرسه
ايمان تفصيلي دينور اكر تفصيلا ييلوب حضرت رسول اكرم صلى الله
تعالى عليه وسلم الله تبارك وتعالى جا نيندن هر نه كتوروب تبليغ ايتديسه
ايتاندم حقدرد وصادق در ديره ايمان اجالي دينور ومؤمن اولمقدد كافيدر
تأمل اولنه الله تعالى اعلم بحقيقة الحال واليه المرجع والمآب

فصل صفات قدسيه

صفات قدسيه نك بر قسمي وجوديه وبر قسمي معنويه وبر قسمي افعاليه در
وصفات وجوديه ونفسيه التيدر بر يسي (وجود) وار اولمق معناسنه در الله
تعالينك وجودي ازليدر ووجودي ذاتندن منفك اولمق محالدر
زيرا واجب الوجود در بو وجود صفتنه صفت نفسيه دينور وبشيشه
صفات سليه دينور زيرا هر بر ينك مفهومي سلب ونفي معناسني متضمندر
تسبيح وتقديس كبي (قدم) معناسي اولي وابتداسي اولماق الله تعالى
قد بيدر يعني اولي وابتداسي بوقدر وارلغي ازليدر بو كائنات ازله
بوق ايدى جمله سي صكر دن خلق اولندي وبونلك بوقلغتك اولي
اولديغني ككي حق سبحانه وتعالينك وارلغتك اولي بوقدر (بقا)
معناسي آخري وانتهاسي اولماق صكره دن بوق اولمقدن منزهدر
وبوقلغ محالدر شريكي اولمق محال اولديغني كبي والحاصل حق
سبحانه وتعالينك وارلغي ازليدر ايديدر سرمديدر حاشام حاشا
كائناتك وارلغي كبي صكره دن اولمه دكلدر وارلغي ذات جليله سنك
صفتيدر واجب الوجود در صكره دن بوق اولمق محالدر (قيام بذاته)
معناسي مكانه محتاج اولما مقدر الله سبحانه وتعالى قيام بنفسه ايله
موصوفدر يعني مكانه محتاج دكلدر زيرا حتما جدن منزهدر بو كائناتي

خلق ايتزدن اول كنه ذات جليله سي نيجه ايسه بنه ايدا وازلا اولمه در حاشا
ثم حاشا مخلوقات كبي بر حالدر ن بر حاله وپرشاندر بر شان و بر صفتندن
بر صفته انتقال ايتكدر ن وسائر تبدلات ونحوالات وتغيراتندن منزهدر
وبونسنه لر الله الحى القيوم عز شان و جل بر هانه حقتده محالدر
(وحدانيت وفردانيت) معناسي ذاتنده وصفاتنده و افعالنده نظيري
وشريكي اولماق والوهيت وصفات الهيه اكا محتصه در راندر غيريده
بوقدر وارلغ دخي محالدر (لااله الا الله وحده لا شريك له ولا نظيره)
خوای شريفنده بو وحدت ايكي معنابي مشتملدر بر وحدت ذاتيه
عامه در كه ذات جليله سي اجزادن مركب دكلدر ۶ كل اولمقدن
دخي منزهدر وحقته محالدر وذات جليله سي برشيدن جزؤ دخي دكلدر
وذات شريكي بر ذاته قياس اولمقدن بر يدرد (الله تعالى احد در
واحدى الذات بر ديمك اولور والله اعلم * بر يسي وحدت وصفيه
خاصه در كه صفات الوهيت وخواص ربوبيت اكا مخصوصدر
اويله صفات بر ذاتنده دخي بوقدر وارلغ دخي محالدر مثلا
واجب الوجود بالذات اولمق الله تعالى دن غيريده بوقدر وانك
غلي كبي علم وانك قدر ني كبي قدرت وانك حياتي كبي حيوة وانك
ارادتي وسمعي وبصري وكلامي وتكويني ككي صفات لبر ذاته
بوقدر وارلغ دخي محالدر زيرا الله تعالى به مخصوصدر ووجوب
الوجود ومعبوديت وخالقيت اكا مخصوص ومقصود در راندر غيري
معبود بوقدر راندر غيري خالق بوق ديمك اولور و الله تعالى
واحددر وواحدى الصفات معناسي بودر كه توحيد تسميه اولنور بوني
اعتقاد ايلين موحد اولور (لااله الا الله وحده لا شريك له ولا نظيره)
كله طبيه سنك معناسي بودر والله اعلم (مخالفت للحواث) معناسي
مخلوقاته اصلا مشابهتي اولماق الله سبحانه وتعالينك ذات جليله سي
برذاته بكره مز وصفات عظيمه لري بر صفاته بكره مز واوصاف ممكنات
واحوال مخلوقاتندن منزهدر بعض معتزله نك مذهب مردود لري بودر كه
ذات جليلي سائر ذاتلر كيدر احوال ايله ممتاز اولور كه واجبيت وحيث
وعالميت وقادريتدر وابوهاشم معتزلي زعم ايتديكه الوهيت ايله ممتاز اولور
ديدلر حق سبحانه وتعالى مخالفت للحواث صفتيله موصوفدر ديمك

۶ كل اصطلاح منطقيه
بر امر اعتباري در كه انندن
كثرت منشعب اولور
انسانيت وحيوانيت كبي
كه خارجده وجودي بوقدر
م

علمادن مستفيد اولوب واهل
ايمان اراستنده متداول
ومتكرر اولان شعاعلري
مشاهده واستماع ايليان
كيسه لر دن نوجهله ايمان
تحصيل ايدر لر ومؤمن به
اولان عقائد ي كيدر دن
خبر اولور لجر دالله تعالينك
وارلغني تصديق ايتك
مؤمن اولمقده كفايت ايتن
زيرا سائر فرق كفره دخي بو كا
قائلدر مع هذا بو تصديق
دخي مختلدر حضرت علي
رضي الله عنه بيور مشلر
زيرا صفات نقصانندن تنزيه
وتقديس ايله مز لربلكه

بوکا نشاندن بر شیشه بکره مز و بروصفده مشابه دکلدن دیک اولور مثلا
 مکانه وجهته و زمانده اولفدن منزهدر حرکت وسکون آنک حقنده
 محالدر و صورتدنگه مثلا بر کیمسه بر شیشه نظر ایند کده آنک هیئت نظر
 ایده نک ذهنده حاصل اولور اول شینک غیبوتندن صکره اول کیمسه نک
 ذهنده مسخنی اولور اکا صورت ذهنده بنور الله القدوس عز شانه وجل
 برهانه اندن منزهدر آنک ایچون اهل جنت مشاهده ایند کده بلا کیف
 ولا ادراک غایت ولا مثال مشاهده ایدر لر وشکلدن منزهدر که مدور
 یاخود مربع یاخود طویل ویاقصیر وخیری کبی هیئت خارجیدن منزهدر
 ورنکدن منزهدر بیاض و صاری وقرمزی وخیری کبی وپاش و قوری
 و یومشاق و قتی و طاتلو و آبی کبی نسنهل مخلوقات صفیدر الله سبحانه
 و تعالی حقنده محالدر و بر شیشه حلول ایتکدن و قریب و بعید
 اولفدن و اتصال و انفصالدن و سایر ممکنات احوالندن منزهدر
 و جیع صفات کامله سی ازی و ابدیدر صکره دن اولده دکلدن موجوددر
 یعنی واردر یوقلق حقنده محالدر و قدیمدر یعنی اولی و ابتداسی یوقدر
 و باقیدر یعنی آخری و انتهای یوقدر حاشاتم حاشا فانی دکلدن (قام بالذاتدر
 یعنی مکانه و غیره نسنه به محتاج دکلدن و واحددر یعنی ذاتنده و صفاتنده
 و اسمائنده نظیری و شریکی و آداسی یوقدر و مخالفت لحوادندر یعنی
 بوکا نشانه مشابه دکلدن و مثلی یوقدر (لا اله الا الله وحده لا شریک له
 ولا نظیره) بودیمک اولور (الفضل بیدالله یؤتیه من یشاء والله ذوالفضل
 العظیم) صفات معنویه حضرت شیخ ابومنصور ماتریدی مذهبنده
 سکردر (حیوة) الله تعالی صفة حیوة ایله حیدر بوصفت حقیقیه
 موجوددر و بر نسنه به تعلق اتمز و حیوتک ضدی موتدر الله الحی تعالی
 حقنده محالدر هو الحی الذی لا یموت (علم) صفة حقیقیه در
 و علمله عالمدر ازنده جمله به علمی تعلق ابتدی لایزالده بولسانلره بنه
 بولندقری وقتده تعلق ایدر و ازنده بیلدیکی کبی اولور خلا فی اولق
 محالدر الله تعالی ککندو ذات جلبله سنی ییلور و صفة علیاسنی
 و اسماء حسنا سنی دخی ییلور و جیع مخلوقات تفصیلا ییلوب بر رده
 و کولکرده و عرش عظیمده و جنتلرده و جهنمده اولنلری بر بر تفصیلا
 ییلور در یازی قطره قطره طبراقلری ذره ذره و قوملری دانه دانه

صفة نقصان ايله و صفرلر
 قنده قالدی سائر عقائدی
 و بالجملة بو مثل او خالی الذهن
 اولنلری اهل اسلام دن
 عدايتك الله اعلم مجرد حسن
 ظنه مبنیدر یوقسه بونلرده
 ایمان اجمالی بولق محاله
 قریدرز براجهل مطلق
 ضمنده تصدیق نه طریقه
 بولنور زیرا ایمان اجمالی نک
 زیاده ادنی مرتبه سی
 الله تعالی به و آندن کلان
 نسنلره اناندم و رسول
 الله وانک کتور دیک
 نسنلره اناندم کلامی قلبیه
 تصدیق و قبوله دبر لر
 بو طائفه نک ایسه عمر زنده
 بو مثل او کلام قلبی نه کلام مشدر
 و بیلرز و هر بر بسنک نیچه
 در لو مشغله ایله قلبلری
 مشغولدر حاللرین بیلن

جمله سنی ییلور و صیار و اوله جقلری و اولیه جقلری و محال اولنلری
 ییلور انسانک ابتدیک عملرینی شرنی و خیرنی ییلور جزئیات ماده بی
 ییلور فلاسفه نک جزئیات ماده بی کبا ییلور جزئیات ییلور دیدکلری باطلدر
 و کفر در و علمک ضدی جهلدر الله تعالی حقنده محالدر و کلیاتی و جزئیاتی
 ییلور علام الغیوبدر و عالم السر و الخفیاتدر (سمع) صفة حقیقیه در سمع
 صفتیه ایشدر و بوصفت لایزالده اصواته تعلق ایدر عرش عظیمده اولان
 ملائکه نک تسبیحلرینی و صاؤر ذکر لرینی ایشدر و کولکرده اولان ملائکه نک
 تسبیحلرینی و ذکر لرینی ایشدر و بر بوزنده اولان آواز لری و صوتلری
 ایشدر بدی قات برالتنده یورویان قرنجه نک ایاغی شبانه سنی ایشدر
 قرانلق کیمجه ده اغا جاردن دو کیلن پیراقلرک صداسنی ایشدر ندکلو یاب
 یاب سوبله سک الله السمع عز اسمہ آنی ایشدر سمع صفتک ضدی صممدر
 یعنی صاغر لقدر الله تعالی حقنده محالدر (بصر) صفة حقیقیه در لایزالده
 الواه و اضوائه و اشکاله تعلق ایدر الله سبحانه و تعالی جمله مخلوقات کورر
 و برشی اکا کیر اولدکلدر بر کیمسه بدی قات برالتنده کناه اینسه حق تعالی
 انی هم ییلور وهم کورر وهم سوزنی ایشدر و قرانلق کیمجه ده درین قیو
 ایچنده برغباه ذره دوشسه الله تعالی انی کورر جنتده و جهنمدده
 اولنلری کورر بصرك ضدی اعمالقدر الله السمع البصیر عز شانه حقنده
 محالدر (ارادت) صفة حقیقیه در ازنده تعلق ابتدیک جیع ممکناته که
 لایزالده وجوده کله جکلری وجوده تخصیص و وجوده کلیه جکلری
 عدمه تخصیص ایلدی بعضلر عنندنده لایزالده تعلق ایدر وقت
 حدوثده وجودینی ترجیح ایدر و وقت عدمده عدمنی ترجیح ایدر
 حق تعالی مراد ابتدیکنی برادر هر نسنه که اولور آنک ارادتیله در
 اراده سندن خارج نسنه اولماز وجوده کلانلرک وجودنی دیله مشدر
 وجوده کلینلرک کلامسنی دیله مشدر اهل خیرک خیرنی و اهل شرک
 شرنی دیله مشدر اهل اعتزالک شری مراد اتمز دیدکلری باطلدر الله
 تعالی خیری دیلر و سور و راضی اولور و برادر و شری دیلر و برادر
 لکن سومز و راضی اولماز بر ذره حرکت ایدر من الله تعالی دیله میبجه
 و کافرک کفرنی و فاسقک فسقنی ییلور و دیلر و خلق ایدر لکن محبت اتمز
 و راضی اولماز غضب ایدر و عتوبت ایدر و صالحک صلاحنی ییلور

ییلور ضرورات دینه اکا
 دیرلر که آتی سا اهل ملل
 دخی بیله مثلا خیر شرع
 محمدیه ده حرام اولدیغنی
 یهود و نصاری دخی ییلور لر
 فرائض متواتره لر که
 بش وقت نماز و حج و زکوة
 و سایر ضروریات دینیه
 کیکه حقنده شک
 و تردد اولغنی قبول اتمز اما
 سایر تکلیف که صلوة جنازه
 و صلوة عیدین و سایر فروض
 کبابه و واجبات و سنت
 مؤکده کبی که اهل اسلامک
 نیچه لری بیلر اتمز تفصیلی
 ملت حنیفه سمحه سهله
 و مباحث شریعت بیضاء
 نقیه به عارف و عالم اولنلر ییلور
 آنلرده دقایق حکیمیه دینلور
 شرعیاتک ما مور بها
 اولنلرینه الزام الهی و تکلیف

ودیلر وخلق ایدر و محبت ایدر و راضی اولور (سبحان من لا یجری فی ملکہ الامایشاء) ارادت صفتک ضدی اضطرار و جبر واکراهدر الله تعالی حقندہ محالدر (قدرت) صفة حقیقیه در اکثر محققین عندندہ لایزالده ممکناته تعلق ایدر حد و ثلری وقتندہ وجوده کله جکری وجوده تقریب و عدمه کیده جکری عدمه تقریب ایدر الله تعالی قادر در جمیع ممکنات انک قدرتندہ برابر در هیچ برشی اکا کوچ کلز نیچه بو کوکلر کبی کوکلری و برلر کبی برلری برامتی بر ذره ایله قدرتندہ برابر در طاغله و طاشله جان و یرمکه و سولیمتکه قادر در کوکلری اشغی و برلری بو قاری ایتمکه قادر در بر کیمسه بی بر لحظه ده بدی قات کوکلره و عرش عظیمه و جنات عالیاته کوتورب کنورمکه قادر در در یاری هوا یوزینه افتغه و مسک و عنبر ایتمکه و التوندن و زبرجد دن موجله خلق ایتمکه قادر در و یوجده طاغلیری هوا یوزنده قوشلر کبی اوچور مغسه و اوچرکن توز ایتمکه قادر در وجهه موناری بر لحظه ده دیر لیمکه و کبر و اولدر مکه و کبر و دیر لیمکه قادر در و آتشی صغوق ایدوب قارلری اسبجق ایتمکه قادر در الله تعالی نیک قدرتندہ برشیء ثقیل و بیوک و زحمتی کلز قدرتک ضدی عجز در الله تعالی حقندہ محالدر (له الخلق و الامر) (تکوین) صفة حقیقیه در اکثر محققین عندندہ لایزالده ممکناتک ماهیتلرینه تعلق ایدر حد و ثلری وقتندہ ممکناتندہ تأثیر ایدوب بالفعل وجود و یرد الله تعالی بر ادیجیدر اندن غیر یادیجی یوقدر وجهه کائناتی یوق ایکن و ارایلین بالذات اودر واسطه سز خالق قدر فلاسفه نیک واسطه اثبات ابتد کلری باطلدر و شرکدر و حق تعالی خلاق علیمدر و انسانک و سایر حیوانک اینلرینی و حرکتلرینی و سکنا تلیرینی و خیرلرینی و شرلرینی و فائدلرینی و ضررلرینی برادن الله تعالی در کشینک قلبه کلانی برادن اودر هر کس کندی فعلنک خالقیدر دیمک معترله مذهبیدر یا طلدر مجوس ملتندہ موافق بر اعتقاد در عا طلدر العیاذ بالله تعالی هر نسته که موجود اولور انی برادن حق تعالی ایدر بر ادیجی اولماق الله تعالی حقندہ محالدر (وهو الخلاق العلیم) (کلام) صفة حقیقیه در لایزالده الفاظ قرآن معانی قرآنه موافق ترتیبه تعلق ایدر الله متکلمدر سویلر کو کسدن نازل اولان کتابلر آنک کلامیدر و حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمه

شرعیه تسمیه اولور فعلندہ فضیلت و ترکی لابأس اولان نوافل شرعیه بی عبد کندوبه اوراد ایدنسه التزام عبادت تسمیه اولور لکن سنن مؤکده التزام قسمندہ مند وجهه در زیر اثر کندہ بأس شدید و حرمان شفاعت و عتاب واردر (اللهم اجعلنا من العالمین یسنة حبیبک بحرمه طه و یس) عقل ملاحظه ایدوب اگر وجود ذاته لازم و عدم محالدر دیو حکم ایدر سه اکا واجب الوجود دینلور و اگر یوحکم آخرک ذاته نشأت ایدر سه واجب بالغیر در اگر وجود و عدم اوذاتک حقندہ مساوی ایسه ممکن دینلور و اگر وجودی محال ایسه

لیله معراجده واسطه سز سوبلشدر و حضرت موسی علیه السلامه طور طاغندہ واسطه سز سوبلشدر بوسکن صفات علیابه معنویه حقیقیه و صفات ثبوتیه و ذاتیه دینور حضرت شیخ ابوالحسن الاشعری مذهبندہ سمع و بصر علمده داخل و تکوین قدرتندہ داخل اولوب صفات ثبوتیه بش اولور جمهور اشاعره عندندہ سمع و بصر علمده داخل دکلسدر لکن تکوین قدرتندہ داخل اولوب صفات حقیقیه بدی اولور اکثر معتزله بو صفاتلری انکار ابتدیلر (معلوم اولسونکه صفات معنویه مجرد اعتباریه عقلیه اولدیغیچون قدیم دینلر اما صفات ثبوتیه فی نفس الامر صفات حقیقیه موجوده اولدیغیچون قدیم دینلور الله تبارک و تعالی نیک ذات جلیله سی صفات ثبوتیه سیله قدیم لر در و ابیدیلر در ما ریله مذهبندہ بر ذات جلیله و سکن صفات حقیقیه طقوز قدیم اولور شیخ اشعری نیک عندندہ بر ذات جلیله و بش صفات حقیقیه اولوب قدیم الی اولور و جمهور اشاعره عندندہ بر ذات جلیله و بدی صفات حقیقیه سکن قدیم اولور بونلردن ماعدا قدیم بو قدر و الحاصل ذات قدیم بر در بونلر انک صفاتلریدر ذاتن منفک اولوق محالدر اهل اعتزالک تعدد قدما لازم کلور دیکلری مجرد هدیاندزیرا بونلر ذات قدیمه متغیره دکلدر بر ذات قدیمه نیک صفاتیدر و انک صفات ثبوتیه سی که ذاتن منفک اولسی محالدر بو وجهله محذور لازم کلز مقام معلومدر و حق ظاهر در دشمن کلامی باطل و عداوتی بیعتادر بو محله انلری رد ایله مشغول اولیوب مفصلاتندہ مقام لرندہ تحقیق اولمشدر و دخی بو صفات ثبوتیه به صفات لازمه اعتباریه دینور حیوته لازم کلان حی اولوق (حیث و کونه حیا) ایله ده تعبیر اولور معناده فرق یوقدر علمه عالم اولوق (یا عالمیت یا کونه عالما) لازم کلور ماعداسی بو کایاس اولنه (امدی ما ریله عندندہ جموع صفات بکرمی ایکی اولدی التیسی نفسیه در وجود قدیم بقایم بنفسه وحدانیت مخالفت للحوادث و سکنی ثبوتیه حیوة علم سمع بصر ارادت قدرت تکوین کلام و سکن دخی بونلرک لازمی (کونه حیا کونه علیما کونه سمیعا کونه بصیرا کونه مریدا کونه قدیرا کونه متکلما) شیخ اشعری عندندہ اون الی اولور سمع ایله بصر علمده داخل (کونه سمیعا کونه بصیرا کونه علیما) ده داخل اولور و تکوین قدرتندہ داخل (و کونه مکونا کونه قدیرا) ده داخل اولور و جمهور اشاعره عندندہ

ممتنع دینور بالذات ایسه بالذات دینور بالغیر ایسه بالغیر دینور نقدر بعض انواع واصناف تقسیمده علی حده ذکر اولنیموب اقسام منحصره اولدی ایسه ده لکن جنس عالی و متوسط تحتندہ داخل و مندرج اولدیغی کافی و وافیدر زیرا بو مختصرک علی وجه التحقیق تفصیله و علی قصد التدقیق بیانه تکمیلی یوقدر * حضرت واجب الوجود جلیل الشان و عظیم البرهان عز شانه نیک جمیع عوالمده تصرفاتی مشاهده ایلوب بالضروره (فسبحان الذی یدیه ملکوت کل شیء ربنا ما خلقت هذا باطلا سبحانک فقنا عذاب النار فبارک الله

بکر مبدر زیرا تکوین قدرتمند داخل اولور * کونه مکنونا کونه قدرتمند *
 داخل اولور دیدیلر تأمل اولنه * معلوم اوله که صفات نبوتیه اولان تکوینیه
 لازم کلان خالق و ایجاد و انو اعنه که حق تعالینک صفة تکوینی تعلق ایلیوب
 مخلوقلری ایجاد اینسنه صفة فعلیه دی نور انواعی تخلیق ترز بق احیایا ماته
 تضییق توسیع افزا بقا و غیرلر کبی بونلرک جمله سی صفت تکوینیه را جعدر
 قدیم و حادث دبتلز زیرا صفات اعتباریه در امدی حق تعالی اشیا بی
 ایجاد ایدر بوقائنیاتی بوق ایکن ایجاد و موجود قیلدیغی کبی یاخود
 اشیا بی بر زماندن بر زمانه نقل ایدر مخلوقاتی مثلا بر نسنه دن بر نسنه
 نقل کبی یاخود بر مکاندن بر مکانه نقل ایدر مثلا انسانی و سایر حیوانی
 دنیادن آخرته نقل کبی یاخود بر حالدن بر حاله نقل ایدر مثلا انسانی
 حیوة حالتدن موات حالتیه نقل کبی یاخود وار ایکن بوق ایدر زمان
 سابقده موجود اولوب شمیدیکی زمانده بوق اولنلر کبی و عقلایه حیرت
 و عجز ویره جک نسنه لر خلق ایدر مثلا دیکنلو اغاجیدن کول خلق ایدر
 و سنکدن عسل خلق ایدر و میتدن حی و حیدن میت خلق ایدر
 بر قطره منبدن مائل و کامل انسان خلق ایدر و مؤمن بلندن کافر
 و کافر بلندن مؤمن خلق ایدر و بردانه دن بدی سنبله و هر بر سنبله دن
 بوزدانه خلق ایدر و بر قوری اغاجه صو و پروب اندن نیجه پیراق
 و مبارک قوقولی چیچکلر وانلردن لذیذ و کونا کون میوه لر خلق ایدر
 و یاش بشل اغاجدن آتش خلق ایدر و نجس ایله قان اراستدن خالص
 سود خلق ایدر و بر دریاده اوزری آبی و ایچی طائلو صو خلق ایدر
 و قامش ایچنده شکر خلق ایدر و نیجه درلو صورتلو حیوانلر خلق ایدر
 کیمی ایکی یاغیله بورر و کیمی درت یاغیله بورر و کیمی دخی زیاده ایله بورر
 و کیمی ایاقسز قرنی اوزرینه بورر و کیمی قنادیله اوچرودخی نیجه عجایب
 و غرایب خلق ایدر که عقلا حیران اولور و حکمتنی ادراک ایتمکده
 عاجز اولور و الله تعالینک هر برایشنده مصلحتلر و فائده لر واردر حاشا
 ثم حاشا فائده سز نسنه خالق ایتمکدن منزهدر مثلا پیلانده بر ضرر
 وار ایسه نیجه درلو فائده لر واردر که عقل آنی ادراکدن قاصر در
 (ودخی الله تعالی ظلم ایتمکدن منزهدر زیرا ظلمک معناسی غیرینک ملکنده
 بلاذن تصرف ایلمکدر و جمله ملک الله تعالینکدر اندن غیری مالک بوقدر

احسن الخالقین (دیلمکه
 و سایر تسبیحات و تقدیسات
 ایدنلر در اولوا الالباب
 و آیات افاقیه ده درس
 عرفان قرأت ایدنلر در
 اولوا الالباب و دیده جانیه
 نور عبادتله صیقل و برنلر
 اولوا الابصار در
 (نظم)
 همه ذرات جهان مطلع
 غیرتد رهب *
 اهل ادراک اولان لمخ
 اشارتدر رهب *
 بکون و ظاهرده عیان جمله
 علوم و عرفان *
 کل شیء مرشد اریاب
 بصیرتدر رهب *
 ای افندی نظر اینکل
 شو جهانی اکل *
 مظهر علم ازل مطلع
 حکمتدر رهب *

یاخود بر شئی محلتک غیری محله وضع و تعیین ایتمکدر بومعنی دخی الله تعالی
 حقتده محالدر زیرا علیم و حکیم در هر نسنه بی حکمتله ایشر بر نسنه بی بر محله
 وضع و تعیین ایله اول محل او نسنه به قیاس ایله سایر محللر دن اعلی و انسب
 و احسندر زیرا حکمت الهیه ایله تعیین اولنشدر یاخود تعذیب حیوان
 بلا فائده معناسنه در بومعنی دخی الله حکیم العلیم تنزه شانه حقتده محالدر
 زیرا هر ایشی فائده و مصلحت و حکمت ایله ایشر (ودخی الله تعالینک
 هر ایشی بالاتفاق کوزلدر حاشا ثم حاشا قبیح و مناسبت سز نسنه ایتمکدن
 منزهدر * تنبیه * الله تعالی حیوة ذاتیه ازلیه ایله حیدر و علم ذاتی *
 ازلی ایله علیمدر و سميع ذاتی ازلی ایله سمعدر و بصر ذاتی ازلی ایله
 بصیردر و ارادت ذاتیه ازلیه ایله مریددر و شاییدر و قدرة ذاتیه ازلیه
 ایله قدیردر و تکوین ذاتی ازلی ایله مکوند و کلام ذاتی ازلی ایله
 متکلمدر و حق تعالینک ارادتی علمیه موافق تعلق ایدر و اکا موافق
 صفتینده قدرت تعلق ایدر بلامهله و اکا موافق صفتینده بلامهله تکوین
 تعلق ایدر فی الحال مراد حاصل اولور شکم حق تبارک و تعالی بیورر
 (انما امرنا لشیء اذا اردناه ان نقول له کن فیکون) یعنی بن الله عظیم الشان
 بر شئی و وجودتی مراد ایتمکدر و قنده انجیق امر بزم اولدیلمکدر فی الحال
 صفتینده بلامهله اراده علیه به موافق اولشی موجود اولور بعضلر دیدیلر که
 حق تعالی بر شئی خلق ایدر کن اکا اول دیو خطاب ایدر عادت خلاقیه
 بویله جاری اولنشدر دیدیلر و بعضلر دخی اول خطابی سرعت ایجاددن
 کنایه در بوقسه اول دیو خطاب ایتمز دیدیلر (هذا وانما العلم عند الله
 عز وجل) و دخی کلام ازلی ذاتی حرف و صوت و حرکات و سکونات ایله
 دکلد و بوقلام ازلینک لازمی کلام لفظی که وحی ایله تنزیل اولنشدر
 و لغات مختلفه اوزره تلاوت اولنور و اصوات و حروف ایله تعلیم و تعلم اولنور
 انک مخلوق اولدیغنده اختلاف و توقف اولنماق لایقدر و مذهب صحیح
 و مختار بودر شکم علامه سعد الدین التفازانی و منلا خیالی چلبی بویله
 تحقیق ایتمیلر اما بر حدیث شریفکه (القرآن کلام الله تعالی غیر مخلوق
 و من قال انه مخلوق فهو کافر بالله العظیم) بویله روایت اولنور صحتی تسلیم
 اولسه مراد کلام ذاتی ازلی قدیمدر قرآنی کلام الله ایله و صفتی مراد
 کلام ازلی اولندیغنه شاهد در بوقدر برجه کفر اولندیغنده اشتباه بوقدر

حکمت و عبرت ایما و اشارت
 نکه و ارهب *
 خدادن سکا تعلیم همد ایدنر
 هب *
 ای فسا بی بوری وان
 روحی بجز بد
 ایله
 سوزمی جانیه کوش ایله
 نصیحتدر
 هب *
 اولوا الابدی والابصار
 والمصطفین الاخیار
 وسائر الاراد و افعال غیر
 مناسبه و احوال غیر
 لایقه و شهوات حیوانیه دن
 وقوة نطقیه و وقوة غضبیه
 و وقوة شهوانیه لر دن افراط
 و تقریط جانبلر ندن
 منزهدر حاشا ثم حاشا انلر
 عوام کبی * دکلدر * *

زیرا صفات الوهیتك جمله سی قدیمدر ازبدر ابدیدر حاشا حاشا
 کرامیه طائفه سی کی بر صفك حد و ثنی تجویز ایلک ذات قدسیه
 جلیله به محل حوادث اولخی تجویز آوشاننده تبدل و تغیری جائز کورمک
 اولور تعالی الله عن ذلك علوا کبیرا و بو کلام لفظی تلاوت ابدنلر ایله
 قائم اولور اول ذات جلیله بیچون ایله قائم اولان انجیق کلام ازلی ذاتیدر
 حرف و صوت و لفظ و حرکات و سکنتات و سائر لوازم اصواتدن منزهدر
 کتب منزله الله تعالی به اضافت اولنور و انک کلامبدر دینور مخلوق
 تصنیفی دکل معناسنه و کلام ازلی ذاته اضافه اولنور الله تعالی نیک
 صفة ذاتیه ازلیه سی دیمک معناسنه (ودخی صفات الهیه نیک کنهی
 ادراک اولنق محالدر بر عاقل کامل نقدر جد و سعی ایلوب ادراک ایتک
 مراد اینسه انک عقلی درجه فهمدن ساقط اولوب عاجز و مخیر اولور
 و سعینک فائده سندن خائب و خاسر اولور هذا والله عنده علم الغیب
 لا یعلم الا هو * فائده جلیله * معلوم اولسونکه وعد یعنی اعمال صالحه
 و سائر حسنه لر حقنده اجر جزیل و ثواب جیل خبر و بر مکده بالانفاق
 خلف بو قدر اما وعید که اعمال سیئه حقنده عقاب الیم و عذاب عظیم
 خبر و بر مکده خلقک جوازی حقنده اختلاف اولندی بعض علما
 رحهم الله تعالی وعیدنده خلف ایتک جائزدر دیدیلر تفسیر و سبط صاحبی
 امام واحدی بوکا ذاهب اولندی و بر حدیث شریف نقل ایتدیلر انس بن
 مالک رضی الله عنه روایتله که حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه
 وسلم (من وعده الله علی عمله ثوابا فهو منجز له و من اوعده علی عمله عقابا فهو
 بالخیار) بیوردی یعنی حق تعالی بر مؤمنک عملی اوزرنه ثواب و عدایله
 اعطا ایدر حاشا حاشا خلف ایتز اما بر مؤمنک عمل قبیخته عقاب و وعید
 اینسه الله تعالی مخیردر دیلر سه عدایله عقاب ایدر و دیلر سه فضایله عفو
 و مغفرت ایدر دیمک اولور زیرا وعیدنده خلفی عین مغفرت و عین عفو در
 دیدیلر یحیی بن معاذ رحهما الله تعالی بو مذهبه اشارت ایلندی دیدی
 (الوعد والوعید حق فالوعد حق العباد علی الله اذ ضمن لهم انهم
 اذا فعلوا ذلك ان يعطيهم كذا ومن اولی بالوفاء من الله لهم والوعید حقه
 اذا قال لا تفعلوا كذا فاعذبكم ففعلوا ان شاء عفا وان شاء اخذ لانه
 حقه و اولی هما العفو والاکرم لانه عفو غفور رحیم انتهى کلامه) یعنی وعد

و وعید حقدر اما وعد عبادك الله تعالی اوزرنده حقیدر زیرا حق تعالی
 مؤمنلر عمل صالح ایتدکنه ثواب و بر مکده ضامن اولمشدر الله تعالی دن
 زیاده وعده و فایدر کیمسه بو قدر و عدنه بناء البتة اعطا ایدر و اما وعید
 حق تعالی نیک قوللرینه یعنی مؤمنلر اوزرنده حقیدر زیرا شومئلا و سبتانی
 ارتکاب ایتک دیمشدر انلر سبتاتی ارتکاب اینسه لر دیلر سه عفو ایدر
 و دیلر سه عقاب ایدر زیرا حقیدر اولی سی عفو و کرمدر که غفور رحیم
 دیمک اولور * و علماء محققین و عدده خلف متصور دکادر زیرا تبدیل
 القول لازم کلور بو ایسه محالدر زیرا حق تعالی (ما تبدل القول لندی)
 یعنی حضور عالیة معسوبنده قول و کلام تبدیل اولنماز بیوردی
 دیدیلر اما آیات الوعید انشاء التهید ایله تأویل یا خود عومات الوعید دن
 دلایل مفصله ایله مذنب مغفوری تخصیص یا خود آیات الوعید موعدده
 اولان عقابک استحقاقنه جل اولنور بو قدر برجه با فعل و وقوعی مراد
 اولنماز و خلف لازم کلزنتکم (ومن قتل مؤمنا متعمدا فجزاؤه جهنم خالدنا
 فیها) ایت کریمه سننده بوکا اشارت وارددر دیدیلر * تبدیل * الله سبحانه
 و تعالی نیک اوزرنه هیچ بر نسنه لازم و واجب دکادر اهل طاعتک
 طاعتلری مقابله سنده ثواب و بر مک انک فضل و احسانیدر حاشا و کلا
 طاعتلرینه عوض دکادر کیف بر ساعتک نعمته پیک یلاق عبادت عوض
 اولماز زیرا طاعت الله تعالی نیک خلقیله و توفیقیله در بر لحظه نعمتک
 شکرى اصلا ادا اولنماز * و اهل عصیانه عقاب عدایله در زیرا بر نسنه
 اکا واجب دکادر و جمله اشیا انک ملکیدر نیجه مراد ایدر سه اوله
 تصرف ایدر اهل ایمانی جنتنه ادخال و اهل کفری ابدی جهنمنه ادخال
 انک وعدی و وعیدی مقتضاسیدر بو کابناء ادخال ایدر بوقسه اوزرنه
 واجب اولنق طریقیه دکادر و دخی حق تعالی جد و شکره و سائر
 عبادات و طاعاته بالذات مستحقدر حمید و محمود در کک جدا بنسونلر
 و کک ایتسونلر بونلر ایله منتفع و متضرر اولمقدن منزهدر جیع کالات
 ربانیه سی و صفات صمدانیه سی ازلیات و ابدیاتدر زیاده و یا خود نقصان
 اولمقدن منزهدر و دخی حق تعالی قوللرینه طاقتی قدر امر ونهی
 ایتشدر طاقتن خارج نسنه ایله تکلیف ایتامشدر عاقل و بالغ اولنلردن
 تکلیف امر ونهی ساقط اولماز عاقل اولدقیجه

معلوم اولسونکه حق سبحانه و تعالیٰ لیک اسماء حسنی و ارد روانلر ایله دعا ایتمکی امر ایلدی قرآن کریمده (ولله الاسماء الحسنی فادعوه بها) بیوردی یعنی الله تعالیٰ ایچون اسماء حسنی یعنی کوزل اسملر واردر جناب حضرت الله تعالیٰ درگاه اقد سنه انلر ایله دعا ایلمک دیمک اولور * تمهید مقدمه * دعا لغتده عبادت معناسنه درنتکم حضرت سید کائنات علیه الصلوٰة والسلام بر حدیث شریفده (الدعاء هو العبادة) بیوردی یعنی تحقیق دعا عبادتدر دیمک اولور و نمازه لغتده دعا دیمک بوندن مأخوذدر اما دعا شریعت مصطفویه ده حق سبحانه و تعالیٰ به تضرع ایله یلواروب مراد طلب ایتمکدر و دعا نیک فضائلی چوقدر حضرت رسول احد الحامدین و محمد المحمودین علیه الصلوٰة والسلام بیوردیلر که (لیس شیء اکریم علی الله من الدعاء) یعنی حق تبارک و تعالیٰ عندنده دعادن زیاده مکرم و سوکاو نسنه یوقدر معناسنی مفیددر و بر حدیث شریفده (من لم یسئل الله یغضب علیه) بروایتده (من لم یدع الله یغضب علیه) بویکی حدیث شریف هر کیمکه جناب حضرت مجیب الدعوات و قاضی الحاجات اولان رب الارض و السمواتدن سلامت دارین و سعادت کونین و سائر مراد خیر طلب ایتمسه و هر کیمکه حق تعالیٰ به دعا او قومیه حق تعالیٰ اکاغضب و خشم ایدر مفهوم منیفی منضمدر و بر حدیث شریفده (لا تعجزوا فی الدعاء فانه لن یهلك مع الدعاء احد) یعنی دعا ایتمکده عاجز اولما بکز زرا تحقیق دعا ایله کیمسه هلاک اولماز و بر حدیث شریفده (الدعاء سلاح المؤمن و عماد الدین و نور السموات و الارض) یعنی دعا مؤمن اولان کیمسه نیک سلاحیدر و دین اسلامک طیاغیدر و سموات ایله ارضک نوری و چراغیدر و بر حدیث شریفده (لا تنفع حذر من قدر و الدعاء ینفع من نزل و ما لم ینزل ما نزل یکتشفه و ما لم ینزل ینجیه) یعنی الله تعالیٰ نیک تقدیرندن صافتمق فائده ویرمن اما دعا نازل اولمش و اولماش بلائی و مصیبتی دفع ایلوب فائده ویر نازل اولمش مصیبتی کشف و دفع ایدر و هنوز نازل اولمائی دفع ایدر دیمک معناسنی افاده ایدر * والله القیوم عزشانه و جل برهانه قرآن عظیم و کتاب حکیمده (وقال ربکم ادعونی استجب لکم) بیورد یعنی ای قوللر

ربکز بیوردیکه سز بکا دعا ایلمک بن سزه استجابت ایده رم و اهل تفسیر (وقال ربکم ادعونی استجب لکم ان الذین یستکبرون عن عبادتی سید خلون جهنم داخرین) نظم جلیلنده بیوردیلر بونده دعادن مراد عبادتدر بوندن معلوم اولدیکه دعا او قومق عبادتدر نماز قیلمق او روح طومق عبادت اولدیغی کبی بویت کریمه نیک معنای شریفی ای قوللر ربکز بیوردیکه سز بکا دعا ایلمک بن سزه استجابت ایدرم تحقیق اول کیمسه که بکا عبادت ایتمکدن استکبار ایدرلر انلر آخرتده ذلیل و خور و حقیر اولوب جهنمه داخل اولورل * و دعایک فضیلتی حقیقده نیچه آیت کریمه لر و حدیث شریفلر واردر و بالجمله اطباق انبیاء کرام و رسل عظام علیهم الصلوٰة والسلام و اتفاق اولیاء و صالحین و اجماع علماء راسخین و گروه حکماء متبحرین و سائر عقلاء اولوا الالباب بونک اوزرینه در که حضرت حکیم مطلق و قیوم خلاق عزت کالات صفاته و بهرت سبحات آیاته دعایی دفع مضرت و جلب منفعت ایچون سبب وضع ایلمشدر عاقل اولان دعایک فائده سنی انکار اتز مکر کیم کافر اوله نعوذ بالله تعالیٰ * اگر سؤال اولورسه که حق تعالیٰ هر بر اولوب اوله جفی بیلور و تقدیر ایلمشدر دعا او قومنک نه فائده سی اولور جواب بونلدر که اوت اگر چه حق تعالیٰ هر نسنه بی تقدیر ایلمشدر اما هر نسنه ایچون نیچه سیلر قیلمشدر و هر شیئی سیلرینه بغلمشدر مثلاً یغوری نبات تمشنه و آتشی آش پشمسنه و جماعی ولد خصوانه سبب قیلمشدر کذلک دعایی مصلحت تمشنه سبب ایلمشدر انک ایچون انبیاء کرام علیهم الصلوٰة والسلام دعا ایتمیلر و حضرت رسول انس و جان و نبی آخر الزمان علیه افضل الصلوات و اکمل التسلیماتدن نیچه دعا لر صادر اولمشدر و امتنه دعا او قومغی ترغیب ایلمشدر لیکن دعایک شرطلری واردر (اولکی بودر که اولاجبع کناهلرینه ندامت و توبه ایلیوب من بعد کناه ایتمکده عزیمت و نیت ایلمه بویله اولیحق تمیز و طاهر اولور طاهر اولان کیمسه نیک دعایی مقبولدر) ایکنجی بودر که دعادن اول صدقه و بره یا خود بر خیر ایش ایشلیه (اوچنجی بودر که اعتقادنی محکم ایلوب دعایی صدق و اخلاص ایله اوقیه (در دنجی بودر که کشنده قصور تصور ایتمیه هم تنی عالی ایله) بشنجی بودر که آبدست آلوب عظیم هیئتلو بادشاهلر حضورنده اولور کبی دیزی اوستنه اوتورب استقبال

قبله ایلیه (التبجی دعائک اولنده حق تعالی به حد وثنا ایدوب و صلوات شریفه کتوره و آخرنده آمین دیوب صلوات شریفه ایلیه ختم ایلیه (بدنجی دعایی تکرار اوقویه حاصلی اوچدن اسک اولیه (سکرنجی حرام نسنه ایچون یاخود حاصل اولمش نسنه ایچون اوقومیه (طقوزنجی عجله ایلیه دعا قبول اولدی دیمیه واعتقادنی بوزمبوب مراد حاصل اولنجه چالشه (اوننجی دعایی اوقودیغی وقتده غیری سوز سو یلیه نماز قیلر کی سکونت و خشوع و حضور اوزره اولوب صاغنه وصولته بقیه (اون برنجی اغزی طاهر اوله یا عجا لساندن کونا کون کفریات و قبیحیات و ترهات و سائر غیبت و لغویات صادر اولان کسنه لر اغزلر بی توبه ایله پاک ایلیان حضرت الله القدوس رب العالمین جل جلاله و عز شانته و تعاضمت آلاؤه و تبارکت اسمائه و نیک اسم شریفنی نیجه ذکر ایلکه جسارت ایدرلر و حضور قدسیده نوجهله مراد طلب ایدرلر حالبو که اغنیادن بر کیمسه نیک حضورنه وارمق مراد ایلسه کندیسنی مکرره شیلردن تطهیر ایلوب و لباس جدید ایله کندوی تزیین و کلامنی آداب ایله ادا ایدر (اون یکنجی اغزنی مسواک ایله رایحه کریهه دن تطهیر ایلوب دعا اوقویه جق مکان طاهر و تنها اوله (اون اوچنجی دعایی بوا نیجه بوا نیجه بلواره بلواره اوقویه اگر قادر اولورسه اغلیه و مزار چقوری قرائلغنی و قیامت شدتنی و جان اجیسنی یاد ایلوب کنه لرینی فکر ایدوب اغلیه غایت جهر اتمیه و غایت اخفا اتمیه بین اوله (اون دردنجی دا نما اوقومیه مشغول اولدقده تمامه اوقیوب بر مقدارینی ناقص بر اقیه (اون بشنجی اولاحضرت رسول اکرم صلی الله علیه و سلمدن منقول و یاخود سلف صالحیندن منقول اولان دعایی اوقویه کندنی یانندن قائمه و اصلی و معناسی بلنمان نسنه لر اوقومیه مثلاً (آهیا سراهیا) کی معناری معلوم دکلدرا ما بعض تفاسیرده بونلر سر یا نیجه یا حی یا قیوم دیکلدردیو یازلمش (اون النجی دعا اوقور کن اللرن بوقاروه بوزی برابرینه قالدیروب تمامنده اللرن بوزینه سوره علامات قبول مشایخ صالحین رضوان الله تعالی علیهم حضراتی شویله بیوردرلر که قیچن دعا اوقویان کیمسه دعاده ایکن یاخود دعاندنصرکه اختیار سز خشوع کلسه و یاخود آغلبو آغلبودوشسه یاخود آفسرسه و یاخود راحتلسه و یاخود اعضا سنده لرزه دوشسه و یا در لسه و یا اوشوسه و یا قزارسه و یاخود راحت اولوب بولک التدن چقمش کی

خفت بولسه اول کیمسه نیک دعایی قبول اولمش اولور بونک کی حال واقع اولیجق حق سبحانه و تعالی به چوق شکر ایلوب (الحمد لله الذی بنعمته تتم الصالحات) دیمک کرک زیرا بر حدیث شریفده بویله در که قیچن بریکزد دعا اوقوسده ده کولکنده اجابت اکلایسه بو دعایی اوقویه بیوردی دعایی مستجاب اولنلر عادل پادشاهلر و مظلوم اولان کسنه فاجر و کافر اولورسه ده دعایی ردا و نماز و مضطر اولنلر و صالحلر و مسافرلر و افطار وقتده صائمک دعایی و اناسنه و اتاسنه ازار و اذا ایلیان کسنه و یا بانک دعایی اوغلو نه علی الخصوص علیهنه اولیجق غایتله قبول اولنور و هنوز توبه ایلش یاخود هنوز اسلامه کلش کیمسه نیک و بر مسلمان بر مسلمان خیری بوغیکن غائبانه دعا ایلسه البته مستجاب اولور و بر کیمسه به احسان ایلیه نیک خصوصاً استاد لک دعایی و بد دعایی سرعته مستجاب اولور دیمشله و خسته اولان کیمسه نیک دعایی غایت مقبول اولور دیمشله اوقات اجابت مبارک ربیک اولکی کیمه سی و مبارک شعبانک نصی کیمه سی و عرفه کونی و جعه کیمه سی و کوندزی خصوصاً که جعه کوننده خطیب منبر اوستننده ایکی خطبه اراسنده اوتور دیغی وقتده تا نماز قلیجه دک بعضلر عنندنه ایکنشدیدن غرویه دکن غایت دعا مقبول اوله جق زماندر و هر کیمه نیک ثلث اخیری و اذان و اقامت اولنور ایکن خصوصاً حی علی الفلاح دید کدنصرکه و مصیبتده اولان کیمسه ایچون دعا مستجاب اوله جق زماندر و قتال فی سبیل الله زماننده و هر نمازک آردنیجه و تلاوت قرآندنصرکه و هر سجده ده و خروس اوتدیکی زماننده و جماعت مسلمین بر برده جمع اولدیغی زماننده و مجلس ذکرده و یغور یغدیغی وقتده و نمازده امام جهر ایله فاتحه اوقیوب و لا الضالین دیدویکی زماننده و کعبه مکرمه نی کوردیکی زماننده و آب زمزم ایچدیکی زماننده اما کن الاجابت شریف مکانلرده حسن بصری رحمه الله تعالی اهل مکه به بر رساله ارسال ایلدیکه کعبه مکرمه ده اون بش محلده دعا مستجابدر طوافده و ملتزمده و میراب الذهب تحتده و بیت مکرم ایچنده و زمزم یاننده و صفاده و مروده و سعی ده و مقام حنفیده و عرفاتده و مزدلفه ده و جرات ثلث محلا رنده در (حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه و سلمک مواجعه شریفه سنده و مسجد

شریفند و سائر معبد مبارک و مکان شریفند و مستجاب اولور
 و معلوم اولسونکه حق سبحانه و تعالیٰ اسم شریفی چوقدر
 کیمی عربی و کیمی فارسی و کیمی عبرانی و کیمی سریانی ذکر اولنور و نتیجه
 لغتواردر که معلومزد کلدی ملائکه و جن لغتاری کبی و نتیجه اسم شریفی
 وارد که کیمسه به یلدر ممشدر لکن قول صحیحده اسماء الهیه توفیقیه در که
 شرع شریفده تمقدار معلوم اولدیه انرا یله دعا اولنمیسدر صحیح
 بخاری و صحیح مسلمده ابوهریره رضی الله تعالیٰ عنه روایتله که رسول
 اکرم صلی الله تعالیٰ علیه وسلم بیوردی (ان لله تسعة وتسعين اسماء
 الا واحدة من احصاها دخل الجنة) و بروایت صحیحده (من حفظها
 دخل الجنة) وارد اولمیشدر یعنی الله تبارک و تعالیٰ ایچون یوزدن برا کسک
 طقسان طقوز اسم شریف وارد هر کیم انلری تعداد ایدرسه چته دخول
 اول ایله یا خود دخول معظم ایله داخل اولور دیکدر بعضلر احصا انلری
 ضبط و تعداد ایدوب و معنای شریفلری بیلک و تصدیق ایلک و حقوقی
 ادا ایلمکدر دیدیلر لکن بعضلر انلری حفظ ایدوب تبرکاکله بکلمه نیچود
 اوزره قرائت ایلمکدر دیدیلر و بعضلر معناسی دخی بیلکدر من حفظها روایتی
 بوکا شاهد در دیدیلر اسماء شریفه نیک صحیحینه یعنی صحیح بخاری و صحیح
 مسلمده تعیین یوقدر لکن امام ترمذی و امام بیهقی تعیین ایدیلر ان شاء الله
 تعالیٰ ذکر اولنور لکن بعض اسماء شریفه وارد اولدیکه ذکر اولنه جقده
 یوقدر نیکم قرآن کریمده (المولى النصير الغالب القاهر القريب الرب الناصر
 الاعلى الاكرم احسن الخالقين ارحم الراحمين ذى الطول ذى القوة
 ذى المعارج) و غیر یلری کبی و حدیث شریفده (الحنان المنان الدائم
 الجمیل و سبوح) کبی و ابن ماجه روایتده بعض اسماء شریفه وارد که
 روایت مشهورده یوقدر (القائم القدير الوتر الشدید الکافی الابد) کبی
 مشایخ رحیم الله تعالیٰ بیوردیلر که اسماء الهیه چوق ایکن طقسان
 طقوز اسم شریف ذکر اولدینک وجهی بودر که سائر اسم شریفلری
 معنای بونلرده جمع اولمیشدر بونلری اوقیان کیمسه جله اسماء الهیه بی
 اوقومش کبی اولور و بعضلر بیوردیلر که بو مبارک اسملر یوزدر جده در
 اما رسول اکرم صلی الله تعالیٰ علیه وسلم برینی خلقه اظهار ایلدی کندوبه
 مخصوص اولدینچون زرا جنتک درجه لری یوزدر انلرک اعلاسی

وسيله درجه سیدر که رسول اکرم صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرت تریته
 مخصوصدر و بو اسم شریفلرک هر بریسی کشی بی بدرجه به ایشدیر
 کندوبه مخصوص اولان درجه نیک اسمی اظهار ایلدی غیر یلری
 اظهار ایلدی خلق حفظ ایدوب درجه لری نند و اصل اولر اما مبارک اسم
 اعظم اعلیٰ الله تعالیٰ قدره و زاده شرفا و طقسان طقوز اسماء الهیه نیک
 ایچنده میدرد کل میدر اختلاف اولندی بونلرده اولنظن غالبدر اول
 مبارک اسم شریفلر بونلدر بسم الله الرحمن الرحيم هو الله الذى لا اله
 الا هو معناسی شول ذات اجل اعلاى اقدسدر که اندن غیرى الیوقدر
 بوراده اسم شریف همان الله عز شانه در جمع فضلا و زمره عرفا حقیقت
 الهیه بی ادراکده متخیر اولدق لری کبی بو اسم جلالده دخی متخیر اولدیلر
 سریانی میدر عربی میدر اسم جامد میدر صفة مشتقه میدر و ندن مشتدر
 واصلی ندر علم میدرد کل میدر اوتوز قدر اقوال ذکر ایلدیلر امام سیوطی
 تفسیر بیضاوی حاشیه سند و بعضلر اصلی اله در معبود یا متخیر فیسه
 یا مسکون الیه یا مفزوع الیه یا ملجاء الیه معناسنده در دیدیلر بعضلر
 اصلی و لاهدر متخیر فیسه معناسنده در دیدیلر بعضلر اصلی لاهدر ارتفاع
 معناسنده در دیدیلر لکن مذهب مختار فضلا عندنده بودر که هر بیدر
 ذات واجب الوجوده مخصوص اسمدر معناسی همان ذات الله تعالیٰ
 دیکدر بر صفتنه دلالتی یوقدر آنکیچون بعض مشایخ اسم اعظم بودر
 دیشدر حق تعالیٰ نیک (هل تعلم له سمیا) نظم عزیزنده صاحب کشف
 اصلا و ابدا الله اسمیه حق تعالیٰ ندن غیرى برشی تسمیه اولندی دیو
 تفسیر ایلدی و امام فخر الدین رازی موجوداتده خالق تعالیٰ ندن غیرى
 برشی لفظه جلال ایله تسمیه اولندی دیدی (عوامک بو اسم شریفندن
 حصه سی خشیت و تعظیم ایله استانلریله چوق ذکر ایلمکدر) و خواصک
 حصه سی معناسی تأمل ایلیوب صفات الوهیت ایله موصوف و نعوت
 ربوبیت ایله نعوت اولان واجب الوجودک اسمیدر و معناسی انجق
 شو صفات علیا ایله موصوف اولان عبادته مستحقدر اندن غیرى معبود
 یوق اولدیغنی یقینا ایلمکدر (واخص خواصک حصه سی بودر که قلبلری
 ملاحظه عظمت ربانیه به مستغرق اولوب اندن ماعدایه التفات ایتمکدر
 خوف و رجایی انجق اکا ایلمکدر) (الرحمن) عز اسمدر جندن مشتق اولوب

مبالغه ایچون بنا قیلمشدر رحمت لغتده قلیک رفتنه دیرلر مرحت اولنان
 تفضل واحسان اقتضا ایدر بومعنازلله تعالی حفته محالدر قرآن عظیمده
 وحديث شریفده الله تعالی به نسبت اولنان نسته لر که مثلا * بدووجه ورحمت
 یعنی رقت و غضب واستواء علی العرش * وغیرلر کی که بونلرک لغت معناری الله
 تعالی حفته محالدر سلف صالحین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین عندنده الله
 تبارک و تعالی حفته بونلرک لغت معناری مراد دکدر هر برنک الوهیته
 لایق معنای صحیحلری وارد حقیقتی بنه الله تعالی ییلور معنای اصلی
 لغویسی معلوم کبفتی مجهولدر دیمک اولور بوکا طریق اسم دینور و علماء
 خلف رحیم الله عندنده لوازمی و غایبانی ایله تأویل اولنور مثلاً رحمت انعام
 واحسان لازم کلور بونک ایله تأویل ایدر لر رحمن دیمک انعام واحسان
 ایدبجی دیمک اولور و غضب انتقام وید قدرت و نعمت ووجه حقیقت
 وذات واستواء استیلاء و محافظ ایله تأویل ایدیلر بوکا سبیل احکم
 دینور امدی رحانده اولان مبالغه عموم اعتبار ایله تفسیر اولنور ایسه
 عالم دنیایه حل اولنور یعنی دنیایه مؤمنلره و کافرله نعمت ویربجی دیمک
 اولور (الرحیم) عز شانه عالم آخرته حل اولنور یعنی آخرته مؤمنلره
 علی درجاتهم نعمت ویربجی دیمک اولور و اگر رحمن کیفیت اعتبار ایله
 تفسیر اولنور ایسه ایکی جهانیه شامل اولور رحیمده اولان مبالغه اندن قیلندر
 و دنیا نیک نعمتلری ایکی قسمدر حقیر و عظیم ناقص و تام اما دار آخرتک
 نعمتلرینک جله سی حد ذاتنده تام و کاملدر صاحبنی احتیاجدن خلاص ایدوب
 کفایت ایدر انکیچون دار آخرتک نعمتلرینک کلیسی عظیمدر دینور
 (ورحمن ورحیم ایکی جهانیه شامل اعتبار اولنور بارحانده که مبالغه
 زیاده ملاحظه اولنور دنیا نیک و آخرتک عظیم نعمتلرینی ویربجی ورحیم
 دنیا نیک و آخرتک صغیر نعمتلرینی ویربجی دیمکله تفسیر اولنور آخرتک
 نعمتلری حد ذاتنده تام و کاملدر اما بری برینه نظر ایله تفاوت کثیره
 وارد زبر انبیاء کرام علیهم الصلاة والسلام ایله ولیلر دکدر بونلر ایله
 سائر اهل ایمان بر دکدر بومعنی اعتبار ایله بعضی دعا کرده (بارحمن الدنیا
 و الآخرة ورحیمهما) صادر اولمشدر بو ایکی اسم شریفدن عاقلره حصه
 بودر که بالکلیه حضرت جناب القدوس عز شانه وجل برهانه و لاله غیره به
 توجه تام و توکل کامل و دنیا و آخرت امورنده اکا التجا ایلمکدر زیرا

دنیا نیک و آخرتک نعمتلرینی و درجه لرینی و برن اولدر * و دخی مؤمنلره مرحت
 و شفقت ایلیوب مظلومک حقنی ظالمدن المقدر وناس بیندن ظلمی
 و فته لری طریق احسن و سبیل انبیل ایله دفع ایلمکدر و غافل اولنلری
 رحمن رحیمک رحمته نائل ایدر جک طاعاته ارشاد ایلمکدر و کندوسی
 قادر اولدقجه عصیاندن اجتناب ایلیوب اهل عصیاندن دخی عصیانی
 ازاله ایتکه سعی ایتمکدر امدی بو ایکی اسم شریف نعمت ویربجی
 معناسیجه صفت افعالدن اولور و نعمت ویربجی اراده معناسیجه صفت
 ذاتیه دن اولور اولسکی ظاهر در (الملاک) عز اسمه معناسی اشیا بی ایجاد ایتکه
 قادر بو تقدیرجه اسماء صفاتدن اولور قادر کییکه صفت قدرته راجعدر
 و بهضرا ایجاد و ابداع و احیا و اماته ایله اشیا ده متصرف معناسی
 و بر دیلر بو تقدیرجه اسماء افعالدن اولور خالق اسمی کییکه صفة فعلیه
 اولور * بو اسم شریفدن حصه بودر که عاقل یقینا ایله که حق سبحانه
 و تعالی ذاتنده و صفاتنده جمع شیلردن مستغنی و جمیع کائنات وجود لرنده
 و بقارنده انک فقراسی و محتاج لریدر و انک حکمت قدسیه سنه و قضا سنه
 هسخر لر در بویله اولدیغنی ییلوب تصدیق ایتد کده کندوسی دخی
 خلقدن مستغنی اولوب همان خوف ورجاسنی اکا ایدوب اندن غیری به
 تذلل ایتموب هر امور دنیویه و آخرویه سنی اکا تفویض ایلمکدر زیرا
 جمیع کائناتده متصرف بالذات انجیق اولدر و کندی قلبنی وجسدنی
 ایکی جهان سعادتنده استعمال ایلمکدر (القدوس) عز شانه قدسدن
 مشتق فحول و زنده مبالغه ایچوندر معناسی مبالغه ایله ذات جلیله سی
 و صفات علیاسی عییدن و نقصانندن و حدو شدن متره و عقل و خیال ایله
 تصور و تخیل اولنقدن مبرادیمک اولور اسماء تنزیهیه دندر * بو اسم
 شریفدن حصه بودر که عاقل یقینا ایله که کناهلردن کندوسی تطهیر
 ایدوب عقلنی و قلبنی امور محسوسه تصورندن و حظوظ حیوانیه دن
 ولذات جسمانیه دن تطهیر ایلیوب علوم نافعده ایله انواع قربات تحصیل
 ایدوب بالکلیه درجات قربات و مراتب ولایت جانبته سعی بلیغ
 ایتد کد نصره مقامات مقربین و طبقات صدیقینه نائل اولور بعده همتنی انجیق
 معارف الهیه به قصر ایدوب دائم احقک لقاسنه شوق و هر شیده کالنی مطالعه
 ایلیبه بعده جناب العز و بوحه القدوسه یعنی اعلائی مقام قدسه و اصل اولور

(اللهم اوصلنا مقام المحققين بجرمة سيد المحققين (السلام) عز شانه
وتبارك اسمه معنای نقصان صفات لردن سلیم در یا خود ذات جلیله سی حدوث
وعیب دن وصفات علیسی نقصان دن و افعال جلیله سی شر محض دن سالمدر
دیمک اولور و اما اول شرور و معاصی که خلق اول نور آنلرک ضمنده
خیر کلی وارد بو خیر اولسه ابدی اول شرور دخی زیاده اولور ابدی
وفی الحقیقه معنی و معقول بالذات حکمت و خیر در شرور قضا انک نحتنده
بالتبع داخل اولور بو معناه اسماء تنزیهیدن اولور و بعضلر عندنده قوللری
مخوف و مهلکه لردن سالم قلیق معناسته در بو معناه صفات ذاتیه به
راجع اولور یا خود جناتده مؤمنلره سلام و ربیبی معناسته در تکم قرآن
عظیمده (سلام قوللا من رب رحیم) آیت کریمه سیله تفسیر اولور
بو معناه صفات کلامه راجع اولور * بو اسم مبارک کن حصه بودر که
عاقل قلبی عداوت و حسد و ربا و سایر اخلاق ذمیه دن و شرور و معاصی
قصد ایتمکدن سالم قلوب و جسدنی محرمات ار تکابندن و سیئات
مکروهاتدن سالم ایلمکدر اهل اسلام اولنلره ملاقی اولدقده سلام و بر مکدر
و آنلردن مضرتی دفع ایدوب و منفعتده سوق ایلمکدر (المؤمن) عز شاه
وعلا معنای انبیاء علیهم السلام لری کلامیله تصدیق ایدیجی دینورسه
صفت کلامه راجعدر اگر آنلرده معجزات خلق ایتمکله دینورسه صفت فعلیه دن
اولور بعضلر عندنده شویله در که قوللا امین اولدی امن و امان براتمق
ایله و مخوف و مهلکه و آفاتلری قوللردن دفع ایتمک سببیه بو معناه
صفت فعلیه دن اولور و بعضلر عندنده بو اسم شریفک معنای بودر که
یوم قیامتده خواص قوللربنی فرع اکبردن امین ایدیجی یا کلامیله که
تکم قرآن کریمده بیورمشدر (الاتخافوا ولا تحزنوا و ابشروا بالجنة التي كنتم
توعدون) و بر آیت کریمده (ان الذين سبقتم لهم منا الحسنی اولئک
عنها مبعدون لا یسمعون حسینها وهم فیما اشتبهت انفسهم خالدون
لا یحزنهم الفرع الا کبر و تلقیم الملائکه هذا یومکم الذی کتمت توعدون) آیتلریدر
بو صورتده صفت کلامه راجعدر یا خود آنلرده امن و امان خالق ایدوب انلری
مطمئن ایدر بو معناه صفت فعلیه اولور زیر اصحاء عرضاتده متقیلردخی
ذوق و راحت ایدوب ذره قدر آنلره غم و غبار کلر (الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم
ولا هم یحزنون الذین آمنوا و کانوا یقتنون لهم البشری فی الحیوة الدنیاء

(وفي الاخرة) و سایر آیت قرآنیه و احادیث نبویه بو خصوصده چوقدر که
جمله سی دلالت قطعیه ایله دلالت ایدر که اهل تقوی و اهل صلاح اولنلر ایچون
میدان عرضاتده در لو صفالر وارد و اولنلر نعمتلر و لذتلر و ذوقلرده اولورلر *
بو اسم شریفدن حصه بودر که عاقل حتی تصدیق ایده و ناس آنک شرنندن امین
اوله و ایماننده قوت و منانت تحصیل ایله (المهین) عز شاه معنای شریفی
زیاده سیله مراقبه و حفظ ایدیجی لکن رقیب اسم شریفندن زیاده
مبالغه ایدر بعضلر عندنده شاهد معناسته در یعنی عالمدر که علمندن مثقال
ذره برشی خارج دکلدر بو تقدیرجه صفت عمله راجعدر یا خود هر کسک
کسب ایدیجی عملره شاهد معناسته در بو معناه صفت کلامه راجعدر
و بعضلر عندنده امین صادق معناسته در و بعضلر عندنده خلقت اعالی
و اوزاتی و آجالی ایله آنلرک اوزرینه قائم معناسته در بو صورتده صفت
قدرته راجعدر * بو اسم شریفدن حصه بودر که عاقل قلبیه مراقبه
و احوال شریفه سنی محافظه و قلبی ذکر دن منع ایدن اموردن کندوسنی
حفظ ایلیه (العزیز) جل اسمه معنای غالب دیمکدر صفت قدرته راجعدر
بعضلر عندنده عدم المثل معناسته در بو صورتده صفات تنزیهیه دن اولور *
بوندن حصه بودر که عاقل کندوسنی عزیز ایدوب دنیا طعیله ذلیل ایتیه
و علوم دینییه و معارف الهیه ایله عزیز اوله که سایر خلق اکا دین اسلامده
محتاج اوله (الجبار) عز شانه مبالغه و ژننده جبردن مستقدر جبر
لغته برشی زور ایله اصلاحه دیرلر بعده مجرد اصلاحه اطلاق
اولندی کاهیجه حضرت علی رضی الله عنه (یا جا بر کل کسیر و مسهل
کل عسیر) دیر ایدی اصلاح مجرد معناسته و کاهیجه قهر مجرد معناسته
کلور لاجبر و لا تفویض کبی کاهیجه علی طریق المجاز مجرد علوم معناسته
کلور غایتده یوکسک که بر کیمسه نک الی اکا یتیمه جک خر ما اغا جنه نخله
جبارة دینور عالی معناسته بعضلر عندنده خلقک مصطلحترینی اصلاح
ایدیجی معناسته در بو صورتده صفت فعلیه دن اولور بعضلر عندنده کندی
مرادی اوزرینه قوللری سوق ایدیجی معناسته در بو تقدیرجه یننه صفت
فعلیه دن اولور بعضلر عندنده کاندلرک کیدندن و ما کر لک مکردن
و قاصد لک قصدندن متعالی دیمک معناسته در تقدیس و تنزیهه
راجعدر * بو اسم مبارک کن حصه بودر که عاقل کندوسنی نقا تصدن

اصلاح ایدوب مکارم اخلاق و فضائل اعمال ایلله تکمیل ایلله و تقوایه ملازمت و طاعاته مداومت ایلله و ریاضات شرعیه ایلله هوای نفس و شهواتی کسر ایلله ماسوایه التفاتدن مرتفع اولوب سکینت و وقار حلیه سیله مترین اولوب تتابع حوادث و تعاقب مصائب کندویه تأثیر ایلله بلکه دخی زیاده کالده مترقی اوله (المکتبر) عزشانه وجل کبریاوه معناسی عظمت و کبریا ایلله متوحددر که ما عداسی انک نظرنده ذره قدر بوقدر کبریا صفتی انجق اکا مخصوصدر بر حدیث قدسیده شویده در که عظمت و کبریا بکا مخصوص صفتلدر هر کیمکه بونلرده بمثله نزاع و شرکت زعم ایلسه بنانی نار جهنمه القا ایدرم و پروایتده هلاک ایدرم وارد اولمشدر * بو اسم شریفدن حصه بودر که عاقل شهواته و دنیا به میل ایتمکدن تکبر ایدوب سایر حیوانات شهواتلرینه تابع اولدقلری کبی و کفار متاع دنیا به حریص اولدقلری کبی عاقل بونلره مشابهنده تعظیم ایلوب غایتده اجتناب ایلله همان نظرند، و ملاحظه سنده رضای ربانی اولوب سعادت ابدیه به جدوسعی ایلله (الخالق) عز اسمه معناسی لاعن اصل و ماده شیء ایجاد ایدیجی دیمک اولور (خلق السموات والارض) نظمی کیمکه کاهمیجه بر ماده دن برنسنه تکوین ایتک معناسنه کلور (خالق الانسان من نطفة و خلق الجن من مارح من نار) نظم عزیز ی کبی (البارئ) عز اسمه بر آدن مأخوذدر لغتده بر شئی برنسنه دن خلاص ایتمکه دیرلعلی طریق التفصی تکیم بر آفلان من مرضه یعنی فلان مرضندن بری اولدی و بر آ المدیون من دینه مدیون دینندن بری اولدی دینور خلاص اولدی معناسنه یا خود علی سبیل الانشادر تکیم بر آ الله زیدا دینور بلاعب خلق ایلدی معناسنه در (ماتری فی خلق الرحمن من تفاوت) معناسی ملحوظ اولنور تکیم بعضلر نظام کامله ایلله خاللدن بری مخلوقات خلق ایتدی دیمکدر دیدیلر (المصور) عزشانه کائناتی صورت حسنه اوزره ایجاد ایدیجی (وهر مخلوقه بر صورت خاصه ویر یجیدر که او مخلوق غیر بیلردن او صورته متمیز اولور بو اوج اسم شریفدن حاصل معنی بودر که الله تعالی تقدیر ایدیجی و خلق ایدیجی بلاماده یا ماده ایلله و حکمت الهیه اقتضا سنجه و کلمه ربانیه استدعا سنجه بلا تفاوت و لااختلال نظام کامله ایلله خاللدن بری ایجاد ایدیجی و هر شئیک خواصنی انک اوزرینه ترتیب ایدر و کالی انک ایلله

تمام اولور صورت خاصه ویر یجیدر * بو اوج اسم شریف صفات افعال دندر والله اعلم بونلردن حصه بودر که عاقل بر مخلوق کورد کده خالق تعالینک کمال قدرتی مطالعه ایلله و تمام صنع و تدبیرنی تأمل ایدوب دائماً ملاحظه عالم قدس ایلله بر مرتبه ده که هر نه به نظر ایتسه اندن اول خالق تعالینک کالاتنی ملاحظه ایلله (الغفار) عزشانه معناسی بالمبالغه ذنوب و سیئاتی مغفرت ایدیجی عالم دنیا به ستر و عالم آخرتده موآخذه و عقوباتنی ترک ایدیجی دیمک اولور صفت فعلیه دندر * بونلردن حصه بودر که عاقل مؤمن فریاداشندن ستری واجب اولان امور قبیحده بی ستر ایدوب و امور حسنه سنی اظهار ایلله و تقصیر اتلرینی ممکن اولدقجه عفو ایدوب عذرلرینی قبول ایده صفح جلیل و انعام ایلله معاملة ایلله (القهار) عز اسمه بالمبالغه قهر و غلبه ایدیجی جمیع کائنات تحت قدرتنده مقهور و حکمنه مسخر و قبضه قدرتنده ذره قدر دکلدر صفت قدرته راجعدر * بونلردن حصه بودر که عاقل نفس اماره سنی قهر ایدوب نفس مطمئننه به تابع قیله شهواتنی کسر ایلله (الوهاب) عز اسمه بلا عوض نعمتلر و یر یجی دائماً اعطا ایدیجی معناسنی مفیددر صفت فعلیه اولور * بونلردن حصه بودر که عاقل لطفی و احسانی حق تعالیدن انتظار و طلب ایده خالصا لوجهه الکریم ماملکنی طریق رضایه صرف ایده حتی روحنی الله رضا سچون بدل ایدوب بر فرددن جزا و مکافات طلب ایتیه (الرزاق) عز وجل رزق خلق ایدیجی دیمکدر فی الاصل رزق کندی ایلله انتفاع اولئان نسنه در کرک مباح اولسون کرک حرام اولسون اهل اعتزال رزق ملک معناسنه در و حرام رزق دکلدر دیدکلری فاسددر زیرا حیوانات ایچون رزق واردر واکا مالک دکلدر و جمیع کائنات الله تعالینک ملکیدر رزق دکلدر و حرام اکل ابدن مرزوق اولمامش اولور اهل اعتزالک مذهببری منجلیج و مذبذب اولور قنغنی مسئله ده اهل سننه مخالفت ایتسه لکا رزی کساد و ربخاری شر اولور (ربنا لانجعلنا مع القوم الظالمین) بو مبارک اسم شریفدن حصه بودر که عاقل انجق رزق الله تعالیدن انتظار ایلوب غیریدن طمع ایتیه زیرا رزاق الله تعالیدر و خلقتک رزقنه وسیله اولنه اجر جزیل و ثواب جمیل و برر (الفتاح) عزشانه بین العباد حکم ایدیجی معناسنه کلور تکیم (ربنا اقم

بینا و بین قومنا بالحق) نظم عزیزی حکم ایله تفسیر اولندی صفت کلامه
 راجعدر بعضی عندندده خزائن رحمتی فتح ایدیمی دیمکدر تنکیم
 (ما یفتح الله للناس من رحمة فلا یسک لها) نظم عزیزی بونی
 مفیددر * بوندن حصه بودر که فصل خصوصتده عدالت ایله
 حکم ایدوب مظلومک حقی ظالمدن آلیورمکدر و مشکلاتی فتح
 ایدوب عسیرلی سیر اتمکدر ابواب قریات و درجات و لایتک قنینه
 سعی ایلمکدر (العظیم) عز شانه بالمبالغه جمع معلوماتی علی وجه
 التفصیل ایلیجی در صفت علمه راجعدر * بوندن حصه عاقل
 موردینه تحصیلنه حریص اولمقددر لاسیما معارف الهیه تحصیلنه که الله
 تعالینک ذات جلیله و صفات علیا و اسماء حسنی سندن بحث ایدر و مبدأ
 و معاد احوالندن خبردار اولوب بروجهله جاهلانکه راضی اولماققدر زیرا
 حار صفتیدر (القابض) عز وجل قبض ایدیمیدر بعض قولرینه رزقی
 ضیق ایدیمی یاخود ممت وقتنده روحلری قبض ایدیمیدر (الباسط)
 جل شانه بعض قولرینه رزقلرینی واسع ایدیمی یاخود حشر وقتنده
 روحلری جسدرینه نشر ایدیمیدر بویکیسی صفة فعلیه اولور * بونلردن
 حصه عاقل قبضی و بسطی الله تعالیدن یله قبضی عدالت یلوب
 صبر ایله و بسطی فضل یلوب شکر ایله و کندی قلبنده قبض و بسط
 تحصیل ایدوب اسرار الهیه بی اهل اولیاندن قبض و اهل اولانه بسط ایله
 (الحافض) عز اسمه خفص رفعک ضدیدر مثلاً کفاری عقوبتله
 خفص ایدیمیدر (الرافع) عز شانه رفع ایدیمی اهل ایمانی عزت و سعادتله
 بونلردن حصه بودر که عاقل باطلی خفص و حتی رفع ایله اعداء دینه
 عداوت و اهل اسلامه موالات ایله (المعز) عز شانه مراد ایدیمی
 قولرینه عزت و بریجیدر (المذل) عز اسمه بعض قولرینی ذلیل ایدیمیدر
 فی الحقیقه اعزاز کشتی بی مذلت احتیاجدن تخلیص و شهواته تابع
 قیلقدن خلاص و کندی نفسنه غالب و امورینه مالک قیلقدر و اذلال
 بونلرک ضدیدر * و بوندن حصه عاقل اهل حقی اعزاز و اهل باطلی
 اذلال ایله و دنیاده و آخرتده مذلت و حقارت ویره جک جهالت
 و ذنوب کی نسنلردن اجتناب ایله (السميع) عز و علا اصواتی ایدیمی
 (البصیر) عز و علامه بصراتی کوریمی صفة ذاتیه لدر بونلردن حصه بودر که

عاقل تفکر ایله که حق تعالی انی کوررنه محله ایسه و نه زمانده ایسه و سوزنی
 اشیدر نقدر فلسفی ایدر ایسه ده بویله اعتقاد ایتدکده مؤدب اولوب
 دائماً استقامت ایله هر کیمکه خلقدن کور مسونلر دیو احتراز ایدیمی
 کناهی خالی مکنده کیمسه کورمرن زعیله ارتکاب ایسه الله تعالینک
 نظرنی استهانت ایتش اولور بر کیمسه الله تعالینک بلدیکنی و کوردیکنی
 اعتقاد ایدرکنی معصیت ارتکاب ایسه نعجب جسارت و جرأت ایتش
 اولور و اگر بیلمز و کورمرن اعتقاد ایسه نعجب کافر اولور (رب اعوذ بک
 من هزات الشیاطین و اعوذ بک رب ان محضرون) (الحکم) عز شانه
 حکم ایدیمی قضا سنه معارض یوق خفله باطلی فرق ایدیمی بونقدرجه
 صفت کلامه راجعدر یاخود سعادتله و اشتیاقی عقوبتله تذبذب
 ایدیمی دیمک اولور بعضی عندندده فی الاصل حکم و حکمت منع معناسنه در
 بعده علوم و حکمتله تسمیه اولندی صاحبی جاهلار احوالندن و افعالندن
 منع ایدیمی ایچون بوسورتده صفت علمه راجعدر * بوندن حصه بودر که
 قولر امرینه انقیاد و حکمتنه استسلام و قضا سنه رضا ایله (العدل)
 تعالی شانه بالمبالغه عدالت ایدیمی هر ایشی مصلحت و فائده ایله
 ایشلیجی و مملککنده تصرف ایدیمی و هر شیئی محکمه و زماننده
 ایشلیجی دیمک اولور بوندن وظیفه بودر که عاقل تصرفات الوهیت
 و تدبیرات ربوبیتله اعتراض ایتیب هر شیئی عدالت و حکمت یله
 و کندوسی امورنده استقامت و عدالت ایله (اللطیف) عز شانه لطف
 و احسان ایدیمی دیمک اولور اولور صفة فعلیه در یاخود خفیات اموری
 یلیجی دیمک اولور صفت علمه راجعدر وظیفه عبد بودر که اهل ایمانه
 لطف و رفق ایله (الخیر) عز اسمه بواطن اشیای بیلیجی خیردن
 مشتقدر خفایای باطنه یه علم معناسنه * وظیفه عاقل بواطن احوالندن
 تغافل ایتیب ظواهر و بواطنی اصلاح ایله (الخلیم) جل شانه عقوبت
 و اخذ انتقامه عجله ایتیمی عجله دن تنزه صفتدر وظیفه عاقل کظم
 غیظ ایدوب نایر غضبنی حلیله اطفای ایله (العظیم) عز شانه مراتب
 عظمتک نهایتنه بالغ دیمک اولور اولکه عقل تصور دن عاجز و بصیرت
 کنهنی ادراکدن قاصر اولور صفت تنزیه اولور * حصه بودر که عاقل
 نفسنی تحقیر ایدوب حق تعالینک امرینه انقیاد ایلوب و رضاسنه سعی ایله
 (الغفور) عز اسمه بالمبالغه کناهلری مغفرت ایدیمی (الغفار) ایله بونک

فرقی بود که غفار تدریجاً به بالغه ایله مغفرت ایدیمی غفور دفعه جله کنهاهی
 مغفرت ایدیمی دیمکدر حصه معلومدر (الشکور) عزشانه عمل قابل
 مقابله سنده اجر جزیل و ثواب جیل وسعادت ایدیه ویریمی باخود
 هل طاعانه ثنا ایدیمی معناسنده در صفة فعلیه به باخود کلامه راجعدر
 حصه بودر که عاقل نعمتله مقابله سنده شکر ایدوب مو اجب شکره
 مراعات ایدیه وناسک احساننی بیلوب انله دخی شکر و ثنا ایدیه
 ناسک احساننه شکر ائمن حق تعالی به شکر ائمز (العلی) عز اسمه
 فعلیل وزنده علودن مأخوذ در معناسی علومرتبه سنک نهایتنه باغدر
 جله اعلاز آندن لدنی در نصیب عباد بودر که طاعانه نفسنی ذلیل
 وحقیر ایدیه و بذل مقدور ایدوب علم و عملده و سایر کالاتده فائق اولوب
 غیرتک مرتبه لری آندن ادنی اوله (الکبیر) عزشانه صغیرک ضدیدر
 یعنی قدیدر واجب الوجوددر کالات ازایه و ایدیه ایله موصوفدر جمع
 مکونات انک ذیللری وحقیر لیدر * حصه عبد بودر که عاقل نفسنی عملده
 و عملده تکبیله سعی ایلوب اکابر سعاددن اوله حضرت عیسی عایه
 السلام علیه عمل ایدنلر ملکوت سمواتده بین الملائکه عظیم تسمیه اولور
 بیورمش زهی سعادت اول عاقله که سمواتده اسمی عظیم اوله (الحفیظ)
 عزشانه بالمبالغه حفظ ایدیمی مخلوقاتنی خلادن و نظام کاملی اختلالدن
 و سمواتنی سقوطدن حفظ ایدیمی معناسنده در * حصه بودر که عاقل
 نفسنی مضراتدن و مفاسددن و فجار ایله رفیق اولقدن کنندوسنی حفظ ایدیه
 (المقیات) عزشانه قوتلری یعنی رزقلری خلق ایدیمی صفة فعلیه در
 وقریش لغتده مقیت مقتدر معناسنده در دیمشله و بعضلر شاهد و مطلع معناسنده
 در دیمشله صفة ذاتیه دن اولور * حصه بودر که فقرایه تصدق ایدیه
 و غافلاری ارشاد ایدیه و عاجزله یاردم ایدیه (الحسب) عزشانه هر امورده
 کفایت ایدیمی حسب مطلق انجق اولدر زیرا هر امورده کفایت
 آندن حاصل اولور بهضله عندنده یوم قیامتده قولله حساب ایدیمی
 معناسنده در * حصه بودر که عاقل خلقک حاجتلرینی اتمام ایدیه و کنندی
 نفسنه محاسبه ایدیه (الجلیل) عز اسمه صفات جلال ایله موصوفدر
 قدوس و غنی صفاتلری کییکه صفات تنزیهیه لدر * حصه بودر که
 عاقل کنندوسنی عقائد باطله و خیالات زائغه و اخلاق ذمیه و افعال

رذیله دن تنزیه ایدیه (الکریم) عزشانه طلبسنر و وسیله سنر عطا ایدیمی
 بعضلر عذایده استقصا ایدیمی معناسنده در دیمشله قدوس معناسنده کلور
 دیمشله * وظیفه بودر که عاقل بلا طلب خلقه کرم ایدیه بخلدن اجتناب
 ایدیه مفاسد و مضراتدن احتراز ایدیه (الرقیب) عزشانه حفظ ایدیمی که
 جمع اشایی مراقبه ایدر کوزه در سموات وارضده مثقال ذره علمندن
 خارج دکدر * وظیفه بودر که عاقل کنندی احوالنی مراقبه ایدوب
 آخرتده ضرر ویره جک نسنه لدن اعراض و اجتناب ایدیه (المجیب)
 عز اسمه دعا لری قبول ایدیمی و مراد لری قولرینه لطفله اجابت
 ایدیمی در * حصه معلومدر (الواسع) عز اسمه جمع معلوماته علمی
 شاملدر موجودات و معدوماتنی بیلیدر * حصه بودر که کشتی معارف
 و علوم تحصیلنه سعی ایدیه لرو اعمال صالحه ایله سعادت ایدیه ده
 وسعت تحصیل ایدیه لرو (الحکیم) عز اسمه حکمت صاحبی علمی کامل
 و فعلی احسن و محکم شیلر خلق ایدیمی و قوللر اراسنده حکم ایدیمی
 معنارینه کلور * حصه بودر که عاقل قوت نظریه و قوت عملیه لری
 تکمیل و محکم ایدیه (الودود) عز اسمه خبر لری سویجی و خیر ایدنله
 احسان ایدیمی دیمکدر * حصه بودر که عاقل کنندویه قصد ایدیمی مؤمنله
 قصد ایدیه و دائماً خیره مشغول اوله (المجید) عز اسمه کرمی واسع و شاملدر *
 حصه معلومدر (الباعث) عزشانه موتاری قهر لدن بعث ایدیمی (ان الله
 یبعث من فی القبور) معناسنده در یاخود پیغمبر لبعث ایدیمی صفت فعلیه در *
 حصه بودر که بو معناره ایمان ایدوب بعده مواجب شرع شریف ایله
 عمل ایتکدر (الشهید) عز اسمه معناسی حاضر دیمکدر لکن
 عالم و خیر و نظر ایدیمی معناسنده و خلقک عملرینه شهادت ایدیمی
 معناسنده کلور * حصه معلومدر (الحق) عزشانه ثابت و موجود
 معناسنده در و حق اظهار ایدیمی معناسنده کلور ایجاد ایدیمی معناسنی دخی
 ویر مشله * حصه بودر که عاقل الله تعالی بی موجود و دائم اعتقاد ایلوب
 کائناتی مضمحل کوره (کل شیء هالک الاوجه) معناسی تأمل اولنه
 (الوکیل) عز اسمه خلقک امورینی بتورب لوازم لری تحصیل ایدیمی
 و یاردم ایدیمی معنارینی مفیددر * حصه عبد اکاتوکل ایدیه (القوی) عز اسمه
 قوت صاحبی (المتین) عز اسمه شدت و استحکام صاحبی کمال قدرت متعیدر

(الولی) عز اسمہ محب و ناصر معنائی در و بعضی خلق امورنی اتمام
 ایدیحی دیشلر * حصه معلومدر (المجید) عز شانه محمود و ثابہ مستحق
 دیمکدر (وان من شیء الا یسبح بحمده) معناسی ملاحظه اولته * بوندن - حصه
 عاقل کندوسنی قبایحدن تطهیر ایلوب بمد و جلدن اوله (المحصی)
 عز شانه جیب معلوماتی علی حده صایحی * حصه سیانندن صافتمق (المبدی)
 عز شانه خلق ایدیحی و اظهار ایدیحی (المعید) عز شانه اعاده ایدیحی
 (المحیی) عز اسمہ احیا ایدیحی (الممیت) عز اسمہ امانه ایدیحی معنارینی
 افاده ایدرو حصه لظاهر و معلومدر (الخی) عز اسمہ حیوة ایله موصوفدر علم
 و ارادن و قدرت و سایر صفات حقیقیدک صحتنی افاده ایدن صفتنه حیوة تسمیه
 اولنور (القیوم) عز شانه معناسی بالذات قائم که مکانه محتاج دکل
 و مخلوقاتی مکانرند و وجودرند قائم ایدیحی بویکی اسم شریفی اسم
 اعظمدر دیشلر و بواسم شریفک مفهوم عالیسی انجق حق سبحانه
 و تعالی به مخصوصدر زیرا قائم بالذات انجق اودر وجیب کائنات و مخلوقاتک
 وجودی و دوامی انک قدرتیله و امساکله در و معناسی نعوت جلال
 و صفات افعالدن مرکبدر * و حصه بودر که عاقل ما سوادن استغنا
 و اغیاردن انقطاعی مقدار نجه نصیب حاصل اولور (الواجد) عز اسمہ
 طلب ابتدیکنی بولوجی و برشی آندن فرار و اختفایده من مفهوم شریفی
 مفیددر (الماجد) عز شانه واسع الکریم و کثیر الفضل معنائی در لکن
 المجید بوندن مبالغه لیدر (الواحد) عز اسمہ ذاتنده و صفاتنده و افعالنده
 نظیری و شریکی بوقدر (الاحد) عز اسمہ ذات جلیله سی تجزی و انقسام
 قبول ایتکدن منزهدر (الصمد) عز شانه معناسی حاجانده کا احتیاج اولنان
 سید دیمکدر مهمات اموره کندویه احتیاج اولنان عاقلرا ایچون بواسم
 شریفدن حظ وافر و در (القادر) جل شانه قدرت کامله صاحبی (المقدر)
 عز اسمہ قادرک مبالغه سیدر (المقدم) عز شانه بعض کائناتی بعض کائنات
 اوزرینه تقدیم ایدیحی زمانده و مکانه و رتبه ده و شرفده (المؤخر) عز شانه
 بحسب الحکمه الالهیه بعض اشیا بی تأخیر ایدیحیدر زمانده و مکانه و رتبه ده
 و شرفده (الاول) عز شانه ازلی الوجود بلا ابتداء (الآخر) عز اسمہ ایدی
 الوجود بلا انتهاء (الظاهر) عز اسمہ آیات آفاقیه و دلائل انفسیه ایله وجودی
 ظاهر در (الباطن) عز شانه عقلاک نظرندن و تصورندن حجاب کیر یا ایله

محبوب و اشاراتندن متعالیدر (الوالی) عز شانه مخلوقاتک امور بنه متولی
 و مالکدر (المتعالی) عز اسمہ عظمت و علیانک نهانیند بالغدر (البر) عز شانه
 احسان ایدیحی (التواب) عز اسمہ طاعاتنی ملتزم اولان مذنب تائبک
 توبه سنی قبول ایدوب رحمتله رجوع ایدیحی مبالغه معناسی ملحوظدر
 بعضی عنندنه مذنباره توبه اسبابنی تیسیر و توبه به توفیق و نوم غفلتدن
 تنبیه و عواقب ذلالتک عقابنه مطلع ایدیحی معنائی در لغتده توبه رجوع
 دیمکدر اصطلاحده الله تعالی دن خوف ایچون معصیتنه ندامت
 ایدوب فی الحال ترک ایدوب قادر اولدیغنی وقتنه ایتمه مکله عزمت ایلکدر
 و صالحلرک توبه سی غفلتی ترک ایتکدر اکا اوبه دینور صلوة اوابین
 بوندن مأخوذدر اخشام ایله بنسواراستده قبلتان نمازک اسمیدر
 (انه کان للاوابین غفورا) آیت کریمه سی غفلتدن توبه ایدن صالحلر
 حقتنده در دیشلر * بواسم مبارکدن حصه بودر که عاقل توبه ایتدکه
 قبولنه اعتماد ایدوب رجندن مأیوس اولبه اکر اکا تفصیرات ایدن مجرملرک
 عذر لرینی قبول ایدر سه اکا بواسم شریفدن نصیب وافر اولور (المنتقم)
 عز شانه اعدایه انتقام ایدیحی و مکروهات افعالی کر به کوروب عصیان
 اوزرینه عقوبت ایدیحی * بوندن حصه بودر که عاقل نفس اماره سنه
 مخالفت ایدوب ریاضات شرعیه ایله عقوبت ایلیه زرا نفس اماره یتش
 شیطانندن اشد در دیشلر (العفو) عز شانه سبقتی محو ایدیحی
 و معاصیدن تجاوز ایدیحی دیمکدر غفور دن ابلغدر زرا غفران ستر
 معناسی اشعار ایدر عفو محو معناسنی افاده ایدر * حصه معلومدر (الروف)
 عز شانه مبالغه ایله رحمت صاحبی دیمکدر رحیمدن ابلغدر (مالک الملک)
 جل اسمہ حکمنی و اراده سنی ملکنده تنفیذ ایدیحی اصلا قضا سنه
 معارض بوقدر جیب کائنات حکمنه مستخر زدر (ذوالجلال و الاکرام)
 عز شانه جلالت و عظمت و شرف و کمال و اکرام صاحبیدر و بوصفاتلر اکا
 مخصوصدر (المقسط) جل شانه مظلوملرک حق لرینی ظالملردن
 البور بیدر (الجامع) عز شانه حقایق مختلفه بی و امور متضاد بی
 فی الانفس و الآفاق مجاورت و امتزاجده جمع ایدیحی هر کیکه علم ایله
 علمی و کالات روحانیه ایله اداب جسمانیه بی جمع ایدر سه اکا بواسم شریفدن
 حصه وارددر (الغنی) عز اسمہ ذاتنده و صفاتنده کامل و ما عدادن

مستغنیدر (المغنی) عز شانه حکمت ربانیه مقتضا سنجه هر شیئک
 حوائجی توفیر و تمیم ایدجی و فضلیله اغنا ایدجی دیمک اولور * بوندن
 حصه بودر که ماقل خلقدن طبعی قطع ایده وانلردن بر شیده انتظار ایتیه
 همان حاجتی الله القدوس عز شانه به عرض ایلیه بعض روایتده
 (المعطی) وارد اولشدر اعطا ایدجی معناسنه در (المانع) عز اسمه
 ایداندن و ایداندن هلاک و نقصان اسبابی دفع ایدجی فسادی و هلاکی
 منع ایدجی (الضار) عز شانه (النافع) عز اسمه ضرر و نفع شر و خیر
 اندندر زیرا خالق کل شیدر (النور) عز شانه بذاته ظاهر در و غیر یلری
 اظهار ایدجیدر (الهادی) عز شانه صراط مستقیمه دلالت و ارشاد
 ایدجیدر * بوندن حصه بودر که خلقی صراط مستقیمه دلالت و حقه
 دعوت ایتکدر انبیاء کرام علیهم الصلوة والسلام و علماء دین اسلام
 علیهم رحمة الرحمن بواسطه شریفدن چوق حصه الیدیر (البدیع)
 عز اسمه مسبوق بالمثل اولیان شیلری ایجاد ایدجی یا خود لا شریک له ولا نظیره
 معاسنه در (الباقی) عز اسمه ابدی الوجود و دائم الذات بلانها یدر (الوارث)
 عز شانه عباد فانی اولدقدن نصره اول باقی ملوکلر فانی اولدقدن نصره
 ملک بالکلیه اکا راجع دیمکدر (الرشید) عز شانه طریق سداد اوزره تدبیر اتنی
 غایبته سوق ایدجی استشاره به و ارشاده محتساج دکلدیر یا خود ارشاد
 ایدجی معناسنه در عاقل رشید اکا دیرلر که تدبیر صائبه ایله مقاصد دین
 و شرایف اخرته مظفر اولوب سائر خلقی مهمما امکن سمت استقامته
 ارشاد ایلیه (الصبور) عز شانه اهل عصبانی مؤاخذه و مذنبیلری
 معاقبه ده استعجال ایتمجیدر آخرتده عقاب ایلکی مشعردر اما حلیم
 عفوئی و مغفرتی اشعار ایدر ایکسی مابینشده فرق بو قدر عاقل نفسنی
 معاصیدن منع ایدوب طاعات اوزرینه حبس ایدوب مداومت ایدر سه
 بو اسم شریفدن نصیب و افره ظفر بولور والله عنده اجر عظیم

مقام ثانی ایمان بالملائکه نیاننده در *

معلوم اوله که حق تعالی تکملکری واردانلر جسم لطیفلر در اشکال مختلفه ایله
 متشکل اولغنه قادرلر در کیمی ایکی قنادلی و کیمی اوج قنادلی و کیمی درت قنادلی
 و کیمی دخی زیاده قنادلر در جمهور اهل سنت عندنده ملائکه حقیقه اوج صفاتی
 یسملک و اجیدر (اولکیسی وجودینی ایماندر یعنی جمیع ملائکه مؤمنلر در حاشا

انلر کفردن و شر کدن منزلهلر در (ایکنجیسی انلر اوامر ربانیه به اتباع
 و منهیاتدن اجتناب ایدرلر که جمله سی مطیعلر در اصلا عاصی اولمازلر
) اوچنجیسی خصائص انسانیه دن منزلهلر در مثلا یمکدن و ایچیمکدن
 ار ککلکدن و دشیلکدن و طوغغقدن و طوغورمقدن منزلهلر در المذن
 و کدردن و تکاسلدن و یورماقدن و او بقودن و سائر لوازم بشریه دن
 منزلهلر در * و دخی ملائکه تک مقربیلری و افضلاری واردر جبرائیل علیه
 السلام ملک مقربدر تبلیغ وحی و القاء علومه و و کلدیر حضرت رسول
 اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم لیلته معراجده آنی التیوز قنادیله کورمشدر
 حق تعالی جبرائیله عظیم قوت و یرمشدر قنادینک بر تو یبله بوجه طاغیری
 قالدیرر و داغیدر و صیحه سبله بر بلده تک اهل بسنی هلاک ایدر و زمان
 قیلده بدی قات کو کدن بیره اینز و هر شکله کیرمکه قادر در اصحاب
 رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرت تیرینک احسن الوجه اولنلرندن
 دحیه ابن حلیفه الکلبی رضی الله تعالی عنه شکله کیر و ب گاه
 بگاه اویله حضور رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم کلور ایدر
 و گاه بیض لباس کیوب کلور ایدر پیغمبرلر دن غیر بیله وحی کتورمز *
 و میکائیل علیه السلام رزققر تعییننه مو کلدیر * و اسرافیل علیه السلام
 صور نفخ ایتکده مو کلدیر * عزرائیل علیه السلام جان آغنه مو کلدیر *
 بونلر الله تعالی تک اولو ملکلریدر و پیغمبرلر در و اهل سنتک عندنده
 انسانک پیغمبرلری ملائکه تک پیغمبرلر دن افضلدر و ملائکه تک
 پیغمبرلری عامه بشر دن افضلدر و بشرک خواصی ملائکه تک
 خواصندن افضلدر و عوام بشرک صلحاسی ملائکه تک عوامندن
 افضلدر بو مذکور جمهور اهل سنت مذهبهلر بو تقدیرجه ابلیس
 ملائکه جنسندن دکلدیر سلطان المفسرین اولان ابن عباس رضی الله
 عنهما عندنده ملائکه دن بر صنف واردر که اکاجنی دیرلر و شیطان اول
 طائفه دندر و انلر اکل و شرب و جماع ایدرلر و طوغرلر و طفورلر
 و عصیان ایدرلر محقق بیضاوی رحمه الله تعالی بوروایتی (فسجد الملائکه
 کلهم اجهون الا ابلیس) ایت کریمه سنده نقل و تصریح و اختیار ایلدی

فصل فی نوع الملائکه *

معلوم اولسونکه نوع ملائکه سائر انواع مخلوقاتدن چوقدر امام

فخر الدين رازي رحمة الله تعالى عليه شوبله بيورد يکه حق تعالينک کلامندن
 ورسول الله عليه الصلوة والسلام حد بنندن ما عدا ملائکته وصفنده حضرت
 امير المؤمنين علي ابن ابی طالب کرم الله وجهه ورضي الله تعالى عنہک کلامندن
 اعلى واحلى واجلى كلام منقول دکلدن احيانا اثناء خطبه ده بيوردي
 (ان الله تعالى فتح ما بين السماء العلى فلاءهن اطوارا من الملائكة) يعني حق
 سبحانه وتعالى آسمان ما بينتي فتح ابدوب يعني اجوب اطوار ملائکته بي اسکان
 ايلدي (منهم سجود لابر کعون) بعض ملائکته ساجد اولوب سجده حالندن
 رکوع حائه انتقال ايتزل (ورکوع لا يسجدون ولا ينصبون) وبعضه
 را کلدن که حالت رکوعدن سجده وقيام حائه انتقال ايتزل (وصافون
 لا يتر ايلون) وبعضيسي صف اولشدر اصلا صدفن متر ايل اولمازل (ويسبحون
 لا يسأمون) ودا نما تسبيح ايدرل اوصا نزل (لا يغشيه نوم العيون)
 انلره نوم احاطه وعارض اولمازل (ولا يسأم العقول ولا فترة الابدان ولا
 غفلة النسيان) وانلره ضعف عقول وفترة ابدان وغفلة نسيان عارض
 اولمازل (ومنهم الامناء على وحي الله وبلغونه الى رسله) وبعضلري دخي
 امين الوحي اولوب انبياء کرام عليهم الصلوة والسلامه مبلغدر (ومنهم
 مختلفون لقضاء الله وامره) وبعضيسي قضاء الهي وامر رباني خدمتده
 سعي ايديجلدر (ومنهم الحفظة لعباده) وملائکتهک بعضيسي قولر
 اوزر بنه حفظه در بعض علما عندنده هر مؤمن قاتنده بش ملك واردر
 بريسي صاغ جانبنده حسنتان کتابت ايدر و بريسي صول جانبنده سيئات
 کتابت ايدر و بريسي مواججه سنده خيرات وعبادات تلقين ايدر
 و بريسي خلفنده مضراتي دفع ايدر و بريسي ناصيه سنده صلوات
 شريفه کتورد کده رسول اکرم صلى الله عليه وسلمه تبليغ ايدر
 وبعض علما عندنده هر مؤمن قاتنده الشمس ملك واردر و بعضک
 عندنده بوز الشمس ملك واردر وسائر اختلافات دخي واردر وحفظه
 ملائکته سي کفار قاتنده دخي واردر قول صحیحده (ومنهم الخزنة
 لابواب الجنان) وملائکته دن بعضيسي جنات عاليات خازنلر ايدر ريسلري
 رضواندر وجهنم اوزر بنه موکل اولان ملائکته به زبانه دينور اون طقوز
 ملکدر بعضلر بونلر و سادر توابعي قتي چوقدر دبعشلر بونلرک ريسلرک
 اسم شريفی مالکدر (فضيهم الثابتة اقدامهم في الارضين السفلى والبارقة

من السماء العلى اکتافهم) وملائکته جنسندن شوبله عظيم ملکرواردر که
 اياقلري بر التنده واموزلري آسمان اوستنده (يتلقفون بجثة اجنتهم)
 جلال جناب عزندن حيا ايدوب قنادلرله تسترايدرلر (ومن دونهم جب العزة
 واستار القدرة لا يتوهمون ربهم بالتصوير) وبوملائکته وراستنده جناب العزة
 واستار القدرة واردر وعرش اعلانک سراد قاتي واردر وانلر رب تعالى بي
 تصوير يعني صورت ايله توهم ايتزل (ولا يجوزون عليه صفات المصنوعين)
 وحتى صفات محدثات واحوال کائناتدن تنزيه ايدرلر (ولا يشيرون بالظواهر)
 وحق تعالى بي شرکاء ونظاردن تقدیس ايدرلر (ولا يجدون له بالماکن) والله
 تبارک وتعالى بي مکانلر دن تنزيه ايدرلر (فعليهم السلام) امدی سلام اولسون
 ملائکته اوزر بنه پس حق تعالى وتبارک ملائکته حقه ده بيورر (اعوذ بالله من
 الشيطان الرجيم) * ومن عنده لا يستكبرون عن عبادته ولا يستخسرون * يسبحون
 الليل والنهار لا يفترون * يخافون ربهم من فوقهم ويفعلون ما يؤمرون * وقال
 بل عباد مكرمون لا يسبقونه بالقول وهم بأمره يعملون * لا يعصون الله
 ما أمرهم ويفعلون ما يؤمرون * الذين يحملون العرش ومن حوله يسبحون بحمد
 ربهم ويؤمنون به * وترى الملائكة حافين من حول العرش يسبحون بحمد ربهم

فصل

امام فخر الدين رحمة الله تعالى شوبله ذکر ايلدي يکه بني آدم جن طائفة سنک
 عشريدر بوايکيسي قرده اولان حيوانانک عشريدر بونلرک جله سي در بارده
 اولان حيوانانک عشريدر بونلرک کليسي بني ادمه موکل اولان ملائکتهک
 عشريدر بونلرک کليسي دنيا کوکنک ملائکته سنک عشريدر بونلرک کليسي
 ايکنجی قات سماک ملائکته سنک عشريدر يدنجی قات کوکه وارنجه بو ترتيب
 اوزره در بعده بونلرک جله سي عرشک بر سراد قنده يعني بر پرده سنده اولان
 ملائکتهک عشريدر عرش عظيمک بوزيمک سرادقي واردر بر سرادق جميع
 سموات وارض وما فيهما وما بينهما مقابل اولنسه برشي قليل مقدارنجه اولور
 بوسراد قاتک هر محلنده ملکرواردر که کيمي ساجد کيمي را کع کيمي قائم صوت
 حسن ايله حق سبحانه وتعالى به تقدیس وتسبيح ايدرلر و بونلرک جله سي
 عرش عظيمده وحوانده اولنلره قياس ايله دريايه نسبت قطره کيدر
 بعده لوح محفوظه موکل اولان ملائکتهک که انلرک ريسلري اسرافيل
 عليه السلامدر بعض روايتده اسرافيل عليه السلامک اون ايکي بيک

قنادی وارد رب العزة علاشانه وجل بر نهانه ولا اله غيره ايله انك ما بيننده
 یتش حجاب نورانی وارد ر اوح محفوظ انك منظریدر سائر ملائكة به
 باذن الله تعالى امر ونهی ایدرتکم کتب حدیثه مفصلا مذکوردر
 واسرافیل علیه السلام بوقدر اولواغیله الله سبحانه وتعالینک خوفدن
 سرچه قوشی قدرجه اولور بوجه ملائكة مالک الملك والمملکوت
 ومعبود لا يزال واحد وصمد اولان الله عظیم الشان وعزیز البرهان تبارک
 اسمه وتعالی به انواع طاعات واصناف تقدیسات واقسام تسبیحات
 وتمجیدات ایدرلر دائماً لسانلری ذکر الله عز اسمه ايله رطب اولوب
 اصلاً انلره فتور کلز (یسبحون اللیل والنهار لا یفترون) ای عاقل نظر
 ایت ملکوت سمواتی حق تعالی ملائكة کرام ايله مز بن ایدوب دائماً
 وابد مقام عبادتدن طرفه العین منفک اولمازلر ورحیث شریفده
 شویله در که (اطت السماء وحق لها ان تظ ما فیها موضع قدم الا و فیه
 ملک ساجد اورا کع اوقائم الی آخره) یعنی آسمان فجرده دی و فجرده مق
 اکا لایق اولدی آسمانده بر قدم مقداری بوش موضع یوقدر الا آند
 بر ملک وارد بر سجده ایدیبجی یار کوع ایدیبجی یا قیام ایدیبجی بعض روایتده
 شویله در که مخلوقات ارا سنده ملائكة دن چوق مخلوق یوقدر هر شی که خالق
 اولور انلره موکل واردر که زیه وارد اولوب واقع اولور یغمور قطره لریله بنی
 آدم و اولاد ابلیس دن چوق ملک نازل اولوب قطره لری مکلر بنه تعیین
 ایدرلر وانلردن حاصل اولان رزق صاحبنه تبلیغ ایدرلر علماء حدیثدن
 برجاعت تخریج ایدیلر که رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی
 (ان لله ملائكة ترعد فرائصهم من مخافته) تحقیق الله تبارک وتعالینک
 نیچه ملائكة سی واردر که خوف ربانیه دن ناشی طمرلری واعضاری دتربوب
 مر تعش اولور (ما هئهم من ملک یقطر من عینیه دمه الا وقعت ملک
 یسبح) یعنی اول ملائكة دن بر یسنگ کوزتدن باش ظاملسه فی الحال
 ملک اولوب تسبیحه مشغول اولور (وملائكة سجود) بر صنف ملائكة دخی
 ساجددر (منذ خلق السموات والارض) خلاق عز اسمه آسمانی
 وزمینی ایجاد ایدلر بدن پرو (لم یرفعوا رؤسهم) انلر سجدده دن باش
 قالدر مدیلر (ولا یرفعونها الی یوم القیامة) و شمدن کبر و دخی یوم قیامته
 وار نیچه باشلر بنی سجدده دن قالدر منزل (وصفوف لم یصرفوا عن مصافهم)

وملائكة دن بر صنف دخی صنف اولوب صف اولدر لری محمدن
 منصرف اولدیلر (ولا یصرفون عنها الی یوم القیامة) و یوم قیامته وار نیچه
 اندن منصرف اولمازلر (فاذا کان یوم القیامة) قیامت کونی اولدقد (تجلی لهم
 ربهم) رب العز انلر تجلی ایدر (فنظروا الید) انلر نظر ایدوب حقت عظیمت
 و کبر یاسنی کورد کده (قالوا سبحانک ما عبدناک کما یذبحون) یارب یاسنی سکالایق
 اولیمان نسنلردن تتریزه ایدر زوسکالایق عبادت ایدمدک دیلر امام طبرانی
 حدیثنده شویله دبدیکه (ما فی السموات السبع موضع قدم ولا شبر ولا کف الا
 و فیه ملک قائم او ملک ساجد) یعنی یدی قات کو کلرده بر قدم موضعی و بر قارش
 و بر ال یاسی مقداری خالی بر یوقدر الا آنده بر ملک واردر که یا قائم یا ساجددر
 (فاذا کان یوم القیامة قالوا جعنا) وقتنا که قیامت کونی اولدقدده جله سی دیرلر که
 (سبحانک ما عبدناک حق عبادتک) یارب یاسنی تقدیس ایدر زوسکالایق عبادتله سک
 عبادت ایدمدک (الا انکم نشرک بشیئا) لکن زسنگ الوهی کده سکاشرک
 اعتقاد ایدمدک هم ان نو حیدر من سکالایق قدر بعض روایتده جبرائیل علیه السلام
 کوند بر کره خوض کوزه طلار و هر بر قطره سندن بر ملک خلق اولور
 کعب الاحبار رضی الله عنه دن منقولدر که روی زمینده = کنه
 مقداری محل خالی دکدر الا اکا بر ملک موکل اولمشدر ابن المنذر
 رحه الله تعالی تخریج ایدیبکی حدیث شریفده شویله در که بیت المهورده
 هر کون یتش بیک ملک نماز قلاز بر دخی اکا عودت ایتکه نوبت کلز
 وملائكة کرو بیون که ملائكة نک سادانیدر (یسبحون اللیل والنهار
 لا یفترون) صفتله موصوفلدر سائر ملائكة نک طقوز اعشاریدر
 باقی قلانی اشیا حرا سنده موکلدر و روایت صحیحده شویله در که سدره
 المنتهی ده شولقدر ملائكة واردر که عددنی انجیق الله تعالی بیلور
 وجبرائیل علیه السلام مقامی سدره المنتهی ده در والله تعالی اعلم

﴿ فصل فی بیان روح ﴾

معلوم اولسونکه حق سبحانه وتعالینک (یوم یقوم الروح والملائكة
 صفا * تنزل الملائكة والروح) کبی آیت کریمه سنده ذکر اولنان روحده
 روایات کثیره واقوال وافره واردر امام طبری علیه الرحه جبرائیل علیه الصلوة
 والسلام ایله تفسیر ایددی بعضلر عندنده ملائكة دن بر صنفدر که
 انلره روح تسمیه اولور و بعضلر عندنده بر ملک عظیمدر که بالکل بر صنف

اولور شمس الدين ابن حجر عليه ارحه عندند، دخی جبرائیل علیه السلام در
 (زل به الروح الامین علی قلبک لتکون من المنذرین بلسان عربی مبین)
 آیت کریمه سنی حجت چکدی ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دان
 منقولدر که روح ملائکته نک اعظمند بر عظیم ملکدر که یوم قیامتده
 الله تعالی نک حضور معنویسند ه قائم اولور شولقدر بیوکدر که اگر
 اغزنی اچسه جمیع ملائکته اکابر لقمه کبی اوله حق تعالی دن خوفلرندن
 یوقاری باقمه زل بعضلر عندند بر ملکدر که آنک یتش بیک یوزی واردر
 هر بر یوزنده یتش بیک لسانی واردر و هر بر لسانیله بر لغت تکلم ایدر
 و بولغتلرک جله سیله الله تبارک و تعالی به تسبیح ایدر و خلاق علیم جل شانہ
 و عز برهانه اول تسبیحلر دن ملائکته خلق ایدر و انلر دخی یوم قیامتده قدر
 تسبیح ایدرلر یوروایت حضرت علی رضی الله تعالی عنه دن سند ضعیف ایله
 منقولدر ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن روایت اولنور که بومذکور
 روح بر ملکدر که آنک اون ایکی بیک قنادی واردر او قنادلر دن ایکیسی
 مغرب ایله مشرق اراسنده در و آنک بیک یوزی واردر و هر بر یوزنده
 بیک لسانی و ایکی کوزی و ایکی دوداغی واردر یوم قیامتده وارنجه
 تسبیح ایدر و بعضلر عندند اول بر ملکدر که سائر ملائکته نک اشرفی
 و مقر بیدر و بعضلر عندند بر ملکدر که در دنجی قات کوکده اولور
 سمواتدن و سائر ملائکته دن اعظمدر و هر کون اون ایکی بیک تسبیح ایدر
 و هر بر تسبیحدن بر ملاک خلق اولنور یوم قیامتده بر صفا اولور یوروایتی ابن
 جریر این مسعود رضی الله عنه دن تخریج و روایت ایلدی ابن عباس
 رضی الله تعالی عنهما دن روایت اولنور که مذکور روح مخلوقا دن
 بر نوعدر بنی آدم صورتده در و مجاهد رضی الله تعالی عنه دن بویه نقل
 اولندی و ینه بولنور دن شویله روایت اولنور که مذکور روح بر نوعدر که
 اکل و شرب ایدرلر آنلرک اللری و ایاقلری و باشلری واردر و ملائکته
 جنسندن دکلدن و ینه ابن عباس رضی الله عنهما دن منقولدر که کوکدن
 بر ملاک نازل اولسه آنک ایله بیله روحدن بریسی نازل اولور و ینه ابن
 عباس رضی الله تعالی عنهما دن و اول دخی رسول الله صلی الله تعالی علیه
 و سلم نکه بیوردیلر (الروح جنود الله) یعنی روح الله تعالی نک
 مخلوقا دن و عسکرلر دن بر عسکر و بر طائفه در (لیسوا بملائکته) آنلر ملائکته

جنسندن دکلدن (لهم رؤس و اید و ارجل) آنلرک باشلری و اللری
 و ایاقلری واردر (ثم قرأ یوم یقوم الروح و الملائکته صفا) بعده
 رسول کائنات علیه افضل التحیات و اشرف الصلوات الوافیات
 و ازکی التسلیمات بو آیت کریمه بی تلاوت ایلدی عبدالله بن بریده
 رضی الله تعالی عنه دن تخریج اولنور که انس و جن و ملائکته و شیاطین
 بوجه سی روح نوعنک عشرنه بالغ اولماز پیوردی ابو الشیخ رحمه الله
 تعالی سلمان رضی الله تعالی عنه دن تخریج ایلدی که انسان جنک عشریدر
 و جن ملائکته نک عشریدر و ملائکته روح نوعنک عشریدر و روح
 کرو بیک عشریدر و بعض روایتده روح صنفی ملائکته اوزر ینه
 حفظه در مجاهد دن نقل اولنور که روح طائفه سی ملائکته جنسندن در
 لکن ملائکته انلری کورمزله بوجه اقوالی مشکات مصابیح شرحنده
 علی القاری رحمه الله تعالی ذکر ایلدی الله اعلم

﴿ فصل فی بیان ملک الموت ﴾

معلوم اوله که حق سبحانه و تعالی عزرائیل علیه السلامی جان المغه
 موکل قلمشدر شویله وارد اولنور که عزرائیل علیه السلامک توابعی
 وارد رنجن برهؤمن محتضر اولسه اکا ملائکته حاضر اولور و سلام
 و برلر و جنت ایله تبشیر ایدرلر حدیث صحیحده شویله در که (من احب
 لقاء الله احب الله لقاء، ومن کره لقاء الله کره الله لقاءه) هر کی که حق تعالی به
 ملاقات ایتکه محبت ایدر سه الله سبحانه و تعالی انک لقا سنی سور و هر کی که
 حق تعالی نک لقا سنی کر به کور سه حق تعالی دخی انک لقا سنی کر به کورر امام
 بخاری روایتند ه هشام طریقنده زیاده ابتدی قتاده دن اول دخی
 طایفه صدیقه دن یا خود بعض از واج طاهر ایدن رضی الله تعالی
 عنهن معرض سؤالده دبدیلر که (انا لکره الموت) یعنی هر کس موتدن
 استکراه ایدر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم جوابده بیوردیلر که (لیس
 ذلك) یعنی مراد موتی کر به کورمک دکل (ولکن المؤمن اذا حضره الموت)
 لکن مؤمنه موت حاضر اولدقد (بیشر رضوان الله و کرامته) مؤمن قول
 الله تعالی نک رضاسی و کرامتی ایله تبشیر اولنور (قلس شیء احب الیه مما امامه)
 اکا آخرته کتمکدن زیاده سوکلور نسنه اولماز (فانه احب لقاء الله) امدی
 اول مؤمن لقاء الله محبت ایدر (فاحب الله لقاءه) الله تعالی به انک لقا سنه

محبت ایدر (وان الکافر اذا حضره الموت) و تحقیق کافر اولوم حاضر اولد فده
 (بیشر بعذاب الله وعقوبته) اکا حق تعالینک حاضر ابتد بکی عذاب
 وعقوبت خبر ویریلور (فلیس شیء اکره الیه مما امامه) اول کافر آخر ته
 کتسکدن زیاده استکراه ابتد بکی نسته اولماز (کره لقاء الله و کره الله لقاءه)
 اول الله تعالینک لقاسنی کر به صاف نور الله تعالیده انک لقاسنی استکراه
 ایدر بو حدیث شریفی بخاری و مسلم و ترمذی و نسائی تخریج ابتد بیلر
 رحیم الله تعالی و بو معناده حدیث شریف چوقدر عمر بن عبدالعزیز رضی الله
 تعالی عنه کلامده شویله بر مؤمنه موت حاضر اولسه درت ملک تک قبض
 روحنه مباشرت ایدر بریسی صاغ ایاغندن روحنی جذب ایدر و بریسی صول
 ایاغندن جذب ایدر و بریسی صاغ قولندن جذب ایدر و بریسی صول
 قولندن جذب ایدر چن روح حلقومه بالغ اولسه بالذات ملک الموت
 اولان عزرائیل علیه السلام روحی قبض ایدر امام و کعب رحمه الله تعالی
 حق تعالینک (تنزل علیهم الملائکه الاتخافوا ولا تحزنوا و ابشروا
 بالجنة التي كنتم توعدون) کلام شریفده ذکر اولان تبشیر اوج محله
 اولسه کر کدر بری اولوم وقتنده و بری قبرده و بری قبردن بعنده در دیدی امام
 عطار رحمه الله تعالی (اهم البشری فی الحیوة الدنیا و فی الآخرة) آیت کریمه سنده
 دیدیکه موت وقتنده مؤمنله رحمت ملائکه سی کلوب حق تعالینک
 رحمتی و کر منی مزده ایدر و امام ازهری وقتاده رضی الله عنهما بو آیت
 کریمه ده که بشارتی موت وقتنده اولان بشارتدر دیدیلر و امام ضحاک
 رضی الله تعالی عنه بو بشارتی مؤمن روح تسلیم ایتمزدن اولجه
 کندی قنغی درجه به نائل اوله جق ایسه خبر و برلر دیدی ابن عباس
 رضی الله عنهما اوله روایت ایلدیکه حضرت ابراهیم علیه السلام
 بر عبادتخانه سی واریسی اکا کتهدون غیر کیسه کیرمز ایدی بر کون
 کوردیکه بر کیسه عبادتخانه سنده طورر ابراهیم علیه الصلوة والسلام
 سنی بو خانه به کیم ادخال ایدی دیدی اول دخی بونک مالکی ادخال ایدی
 دیدکده سؤال ایدوب سن کیمسک دیدی اول دخی بن ملک الموت دیدی
 ابراهیم علیه السلام مؤمنلر ارواحنی قبضه کلدیکنک صورتی بکا کوستر
 دیدی اولدخی بدن بوزنی دوندر دیدی بعده التفات ابتدا کده کوردیکه
 احسن صورتده شب امر دشکلتده غایت حسن و جمال صاحبی

لباس فاخره ایله حزین اولمش مبارک رایحه طیبه سی ایله عبادتخانه
 طولدی بعده حضرت ابراهیم علیه السلام کافر لک ارواحنی قبضه
 کلدیکنک صورتی کوستردیدی اولدخی نعم دیوب بدن بوزک چورر بعنده
 نظر ایت دیدنی امدی نظر ایدوب کوردیکه سیاه کیسه اولمش کر به
 المنظر رایحه کر بهه صاحبی آغزی ایچنندن و بوزنندن آتش علوی
 هجوم ایدر العیاذ بالله تعالی ابراهیم علیه الصلوة والسلام دهشت ایلدی
 ملک الموت فی الحال کندو صورتنه دوندی ابوهریره رضی الله تعالی عنه
 روایت ایلدی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردی (اذا حضر المؤمن)
 قچن مؤمنه موت حاضر اولدنی وقتنده (اتت ملائکه الی حیه یحربون بیضاء)
 اکا جنت ملائکه سی جنت حررلندن بریاض حرر کتورر روحنی اکا
 صاروب مقامنه کتوررل عالم دنیاده جسده کفن صار دقلری کبی
 (فیقولون) ملائکه دبرل (اخرجی) ای روح پاک جسده پاکدن عالم علوی به
 رجوع ایت (راضیه) حق تعالینک سکا حاضر ابتد بکی ثوابدن و درجاتدن
 راضی اولدیغک حالده (ومرضیه) سن دخی الله سبحانه و تعالینک
 رضا سنه مظهر اولدیغک حالده (الی روح) رانک فحبله الیهک راحت
 و رحمت و کرامت بی نهابه سنه رجوع ایت جسندن چیق و دنیا
 ظلماتندن و غوم و همومندن خلاص اول (وریحان) دخی رزق کریم
 و مشمومات عظیمه رجوع ایت (ورب غیر غضبان) سکا غضب ایتموب
 رؤف رحیم اولان رب عظیم الشانه ملاقی اولغه رجوع ایت (فتخرج)
 امدی روح مؤمن ملائکه دن بو مثالو بشارتی و دعوتی استماع ابتدا کده
 سعادتله و فرح عظیم و سرور صافی و ذوق و راحتله جسندن
 چیتار (کا طیب ریح المسک) مبالغه ایله قوقولی مسک کبی (حتی انه)
 شو لقدر مبارک رایحه طیبه سی اوله کد اوروحی (لینا وله
 بعضهم بعضا) اول روحی ملائکه تک بعضی بعضیله و برر اکا
 تعظیما و تکریما و انک رایحه سنی شم ایچون و هر بریسی قوقلق ایچون
 (حتی یا نوا ابواب السماء) تا که ملائکه اوروحی کولقبولینه کتوررلر
 (فیقولون) کولک ملکلری بر برلینه دبرلر اول رایحه طیبه دن تعجب
 ایتدکری ایچون (ما اطیب هذه الريح التي جاء تکم من قبل الارض)
 برجا نندن سزه واصل اولان قوقو و تعجب کوزل قوقو (فیأ تون به)
 ملائکه اوروحی کتوررلر (ارواح المؤمنین) ساثر ارواح مؤمنین اولان محله

کوتوررر امدی ان شاء الله تعالی بوجل احوال برزخ بیان اولئان مقامده
 تفصیل وانور (فلهم اشد فرحا) فاتعقیبه لام ابتداءیه در ضمیر ارواحه راجعدر
 یعنی ارواح مؤمنین زیاده فرحتورر (به) اول روحک کلدیکنه وارواح
 مؤمنین فرحی نه مرتبه اولدیغنی بیان ایچون رسول کائنات علیه
 وعلى آله وصحبه افضل التحیات والتسلیمات بیوردیلر که
 (من احدکم بغائبه یقدم علیه) ای بنم اصحابم و اتم سیردن بر بکزک
 غائبی کلد کده تقدیر فرح و سرور ابدسه که اندن زیاده ارواح
 مؤمنین اول روحک کلدیکنه فرحانوب مسرور اولور لر (فیستلونه)
 ارواح مؤمنین اوروحه سؤال ایدر لر (ماذا فعل فلان ماذا فعل فلان) فلان
 کیمسه وفلان کیمسه نه اشدی حیاته میدر بوخسه اولدی دیو سؤال
 ایدر لر (فیقولون) ارواح مؤمنین بر برینه دیر لر که (دعوه) بوشمدی
 کلان روحه سؤال ایله ثقلت ویرمیکوز (فانه فی غم الدنيا) تحقیق
 او کلان روح دنیا غمده در ظاهر بودر که انلر اول روحده نوعا
 یورغناق مشاهده ایدر لر انکیچون سؤالی قطع ایدوب بر مقدار استراحت
 اینسون دیو آرام ایدر لر (فیقول) کلان روح جوابنده دیر (قدمات)
 یعنی سؤال ایتدیکنز فلان کیمسه اولدی ایدی (اما آتیکم) سزه کلدیمی
 (فیقولون) ارواح مؤمنین دیر لر که (قد ذهب به الی امه الهاویة)
 اگر اول کیمسه مؤمن اولش اولسه بزه کوتوررر ایدی چونکه کلدی
 انی هاویه جهنمه کوتوررر ایدر لر اعیان بالله تعالی نه الحق مرتبه در
 ونه مردار مقامدر دیر لر (وان الکافر اذا حضر) و تحقیق کافر مختضر
 اولدیغنی وقتده (اتته ملائکة العذاب یسبحون) میک کسر یله پلاس
 معنا سنه در یعنی کافر عذاب ملائکة سی اسکی پلاس کوتوررر روحی
 اکا صارغه (فیقولون) ملائکة دیر لر (اخرجی ساخطة) ای روح کافر
 جسد خیشکدن طشره چیق کر به اولوب واصل اوله جغک عذابدن
 راضی اولدیغک حالده (مسخوطا علیک ایدا) الله تعالی غضبی سنک
 اوزر یکه دائم اولدیغنی حالده (الی عذاب الله تعالی) الله تعالی عذابنه
 رجوع ایت (عز) شول خداوند که عزیز و غالبدر آنک عذابنه برل
 و کولر تحمل ایده منزل (وجل) اول پروردکاردر که جلالت و عظمت
 آنک صفتدر و قضا و قدری جمیع کائناته نافذ و جاریدر و جمیع ماکان

و ما یكون انك حکمنه مسخر و فرماننه مطیعدر (فخرج) اوروح کافر
 ملائکة کده نیک بو مثالو عذاب و عقوبته دعوتنی اشیدوب بیک ندامت
 واستکراه و حسرت و الم و غصه و غمله جسددن چیقار (کانتن ریح جيفة)
 شول مردار لاشه نیک رائحة کر بهه سندن زیاده بد و مردار قوقولر
 ایله که اول ملائکة اکا لعنت ایدر لر (یا تون باب الارض) یرک قیوسته
 کوتوررر (فیقولون) یر ملائکة سی دیر لر (مانتن هذه الريح) شوقوقو
 نه زیاده مرداردر (حتی یا تون به ارواح الکفار) نه مردار قوقودیه یرک
 سائر کفار لرک ارواح حیثه لرینه کوتوررر بعض حدیث شریفدرده
 شویله در که قچن عبد مؤمن دنیا دن انقطاع و آخرته اقبال وقتی
 کلد کده اکا کو کدن ملائکة نازل اولور انلرک یوزلری بیاض و منوردر که
 کونش کبی جنت کفنلرندن کفن کتوررر و جنت حنوط و طیلرندن
 حنوط و طیب کتوررر اول مؤمنه قریب محلده کمال ادب ایله اوتوررر
 و بو ملائکة نیک رئیس آنک باشی قشده اوتوروب دیر که (یا ایتها
 النفس المطمئنة) ای نفس مطمئنه سن عالم دنیا عهده پاک و عمل صالح
 ایله جسدیکی تمیز و تنویر ایدر لر بو کون دعوت اولدک حق تعالی ک
 مغرته و رضاسنه و نیچه در لو سعادت و نعمت لرینه جسد پاکدن چیقوب
 کل ربکه ملاقی اول دیر لر اول مبارک روح مؤمن بو یله لطفله بو مثالو
 بشارت و دعوتنی اشیدنیجه شول قریبه دن صواتار کبی سهولت
 ایله چیقوب ملک الموت اتی الور و سائر ملائکة بر برینه الورلر و بر لر وانک
 رائحة طیبه سنی قوقلیو کولر که کوتوررر ملائکة جماعتدن قنغی جماعته
 مرور اینسه اکا مر حبا ایدوب مدح و ثنا و انک سوکوا اسمیله ندا ایدر لر
 و دیر لر که بوروح کیمدر یاننده اولان ملائکة جواب و پروب فلاندر دیر لر
 جمله کولرک قبولی اکا آچیلور هر کولده اولان مقرب ملکدر اول
 روحه تشبیه و استقبال ایدر لر تا که یدنجی کولده وارد قده که عرش
 الرحمن یا خود سدره المنتهی به واصل اولد قده الله سبحانه و تعالی ملائکة به
 امر ایدوب بیورر که بو قولومک کتابنی علینده یازک مؤمنلر دیوانته
 و ابرار لر دفترینه کتابت ایدیکز و بوروحی یر یوزینه کوتوررر دیوامر
 ایدر تا که قبرده جواب و بره و اکا صالح عمل رفیق اولور و دعا ایدر که
 یارب قیامت کونی تیر اولسون تا که جته واروب اهل و عیالم ایله قاوشم

اما عبد کافر دنيان انقطاع و آخرته رجوع وقتي قريب اولدقده اكا
 ملائکه کاسوب يوزلي سياه و مخوف و هيتلو واسكي پلاس کتورر
 واکا قريب اوتوروب اول روحك چيمه سنه منتظر اولور بونترک
 رئيسلری ملك الموت کاسوب باشی اوجونه اوتورر ودير که ای روح خييت
 طشره چيق جسد کدن سکا حق تعالی بک غضبي و عقوبتي حاضر درشول
 ديکنلوا حاج طار محلدن چکيلور کي انک روحني ملکر نزع ايدرر اول روح
 مردار قوقور ايله چيقوب ملائکه انی اول پلاس ايچنه قورر رسوای
 ايتک ايچون ملائکه جاعتلر نیک يانندن کچوررر ملکر بوروح حيث
 کي کدر ديو سوال ايدرر قبض ايدن ملکر جواب ويرر که بوفلان
 کافر ابن فلانک روح خيشيدر ديوب افج اسميله ندا ايدرر تا که سماء
 دنيايه کوتوروب قيوبي دق ايدرر قيو آجز رسول الله صلی الله تعالی
 عليه وسلم بو آيت کریمه بي بونک بيانده اوقودبی (لا تفتح لهم ابواب السماء
 ولا يدخلون الجنة حتى يلج الجمل في سم الخياط) بعده حق تعالی بيورر که
 بونک کتابني سمجینده بازیکر صکره انک روحني بوقارودن اشغی شدتله
 ازارر العیاذ بالله تعالی ودخی بومعنا ده حدیث شریفلر چوقدره مشکات
 مصابحه و غیر بیده مذکوردر حق سبحانه و تعالی بک (و التازعات
 غرقا و الناشطات نشطا) آیت کریمه سنده حضرت علی و ابن عباس
 رضی الله تعالی عنهم بونلر ارواح قبضنه موکل اولان ملائکه در دیدیلر زبرا
 نازعات کافرک روحني قبض ایدن ملائکه در که شدت ايله نزع
 ايدرر يوزلینه وارقدلینه ضرب ايدرر نیکم (الذين توفيههم الملائكة
 يضربون وجوههم و ادبارهم) نظم شریفی ملاحظه اولنه و اما ناشطات
 ينه ابن عباس رضی الله تعالی عنهم اذن شونلره مؤمنلرک روحلرینی نشاط
 ايله قبض ایدن ملائکه در زبرا بر مؤمنه جام مماتی نوش ایدرک وقتي
 کلد که قبل الموت اکا جنت عرض اولتور کندویه عطیه و احسان
 اولنه جق حور عین و غلمان کندویه کورینور وانلر اول مؤمنی کندولری
 جانبته دعوت ايدرر اول مؤمن نشاط ايله انلره میل ایدوب تسلیم روح
 ايدرر * ودخی ملائکه و جن و سائر حیوانات روحلرینی دخی ملك الموت
 قبض ايدرر والله الموفق نعم المولى ونعم النصير

فصل هاروت و ماروت قصه سی

قرآن عظیمه ذکر اولتان هاروت و ماروت قصه سی حقیقده روایات چوقدرلرکن

عند اکابر المحققین روایت مقبوله بودر که ابوالعباس احمد بن تیمیه ذکر
 ایلدی بر زمان بین الناس سحر چوق اولدی عاده مخالف امور غربیه
 کثرت بولوب دعوائی نبوت ایدنلر شایع اولدی پیغمبر ايله ساحری فرق
 ایدمه عزرا ایدی حق تعالی کو کدن ایبی ملک ارسال ایلدی بری هاروت
 وری ماروت نامنده بوملکر کلوب اول وقتک کیمسه لینه سحر تعلیم ایتدی لر
 تا که خلق سحر نه ایدوکنی بیلوب ساحر ايله پیغمبری فرق ایدر (و ما انزل
 علی الملکین بیابل هاروت و ماروت و ما یعلمان من احد حتی یقولوا انما
 نحن فتنه فلا تکفر) آیت کریمه سی بو روایت موافقدر تأمل ايله معلوم
 اولور و بعضلر عندنده هاروت و ماروت بنی آدم ملو کندن ایبی رجلدر
 صلاح و تقواری اولدیغیچون ملک تسمیه اولندی نیکم (علی الملکین)
 لامک کسرینه قرأت اولمق بونی تأیید ایدر اما شول حکایت که جاهلار
 مابینده نقل اولتور ملائکه نک زیاده متقی و زاهدلرندن ایبی ملکی
 حق تعالی یره انزال ایلدی وانلری ابتلا ایچون بنی آدم کي انلرده شهوة
 و نفس خلق ایتدی بعده انلری شر کدن و قتلدن و شرب خردن نهی
 ایلدی و اول وقتده بر فاجره عورت و ارایدی اسمی زهره ایدی اول
 ملکر اول عورتنه زنا ایتدی لر و خیر ایچدی لر و قتل نفس ایتدی لر و پوت
 پرست اولدی لر و انلر اسم اعظمی بیلورر ایدی اول فاجره به تعلیم ایتدی لر
 اول فاجره اسم اعظمی اوقیوب کو که چقدی و حق تعالی انی معهود زهره
 یلدری ایلدی و اول ملکر کو که صعود ایدمه مدیله و حق تعالی انلره عذاب
 ایلدی دیو نقل اولتور العیاذ بالله تعالی بوسوزلر ملائکه حقیقده افترادر و هوود
 طائفه سندن منقول حکایت مردوده در نیکم عبده اصمام ملائکه
 الله تعالی بک قزلیدر دیدکری کبی کذب اولدیغی تأمل ایدن عاقلاره
 آشکاره در معلومدر که ملائکه اصناملر در اصلا عصیان ایتلر قرآن کریمده
 نیجه محالدره حق تعالی ملائکه بی صفات مادحه ايله ذکر ایلشدر و کمال
 طاعات و انقیادلرینی بیان ایلشدر و حضرت آدم علیه السلام قصه
 سنده ذکر اولتان (انجعل فیها من یفسد فیها و یسفک الدماء و نحن
 نسبح بحمدهک و نقدرس لک) آیت کریمه سنده اولان ملائکه نک سوالی
 شبهه عرض ایلک طریقله در حاشا اعتراض وجدل دکلد رافساد
 و سفک دمایی ذکر ایلک غیبت دکلد زبرا اول وقتده آدم و ذریبتي

هنوز موجود دکلماییدی تسبیح و تقدیسی کند و لایسته نسبت ایلیک ترکیه نفس
و عجب و تکبر قبیلندن دکلماییدی که تمه سوالدند در صفین ای مافل افراط و تفریط
ایته طریق عدل اوزره ثابت قدم اول یامقلب القلوب ثبت قلوبنا علی دینک

﴿ مقام ثالث ایمان بالکتاب بیاتنده در ﴾

معلوم اوله که الله تبارک و تعالی بر یوزنده اولان پیغمبرک بعضیسته
کو کدن کتاب ایندر مشدر توراتی حضرت موسی علیه الصلوة
والسلامه و زبوری حضرت داود علیه السلامه و انجیلی حضرت عیسی
علیه السلامه و قرآنی حضرت سید الکائنات محمد مصطفی علیه و علی
آله و صحبه الصلوة والسلامه ایندر مشدر بویه اعتقاد ایتمک فرض عیندر
ذرا ضرورات دینیه دندرو بونلر مدون معظم کتابلردر و بعض روایتلرده
یوز دورندر دوردی بومذکورلدر یوزی دخی صحفدر که صحیفه لردن
صبارتدر تنکم ابوذر رضی الله تعالی عنه روایتنده شویله در که اون صحف
حضرت آدم علیه السلامه واللی صحف شیت علیه السلامه و اوتوز
صحف ادریس علیه السلامه و اون صحف حضرت ابراهیم علیه الصلوة
والسلامه اینشدر لکن اولی اولان توقفدر و بو کتابلرک جمله سی کو کدن
ایندیکی منوال اوزره صادقلردر و حتی ناطقلردر والله تعالی نیک کلامیدر
نظمی و ترتیبی الله تعالی در مخلوق ترتیبی دکلمدر و جبرائیل علیه الصلوة
والسلام واسطه سیله نازل اولمشدر و قرآن عظیم زاده الله تعالی شرفا
جمله دنصکره نازل اولمشدر حکمت استدعا ایندیجه و مصیحت اقتضا
ایندیجه مقتضای حاله موافق آز و حی اولمشدر حضرت رسول
کبری صلی الله تعالی علیه و سلم آخرته تشریفله تمام اولمشدر جمله
معجزاتک اعظمی قرآن کریمدر افسر سوره سنک نظیرنی کتور مکدن
جیع فصحا و بلغا عاجز اولدیلر تنکم حق تعالی بیورر (وان کنتم فی ربیب
مما نزلنا علی عبدنا فأتوا بسورة من مثله و ادعوا شهداءکم من دون الله
ان کنتم صادقین * فان لم تفعلوا ولن تفعلوا فاتقوا النار الی و قودها الناس
والحجارة اعدت للكافرين) و بر محله دخی (قل لئن اجتمعت الانس والجن
علی ان یأتوا بمثل هذا القرآن لایأتون بمثله ولو کان بعضهم لبعض ظهیرا)
بیورمشدر وجه اعجاز بودر که بعض اهل سنت عندنده نظم عربیدر که
مطالعنده و مقاطعنده و مختامنده عرب عندنده متعارف اولان نظمه

غایتده مختالفدر حتی عرب عربا بونلرده بیله عاجز اولدیلر و بعض
اهل سنت عندنده معجز اولاسی دقایق علومی و فنون حکمتی و مصالح دینیه
و دنیویه بی اشتمالیدر و بعض اهل سنت عندنده اختلاف و تناقضدن عالی
اولدیغیدر و بعض معتزله و شیعه عندنده صرف ذهن ایله در یعنی عرب
عربا نظیرین کتور مکمه قادر لاییدی لکن الله تعالی انلرک عقلا ربی صرف
و منع ایندیکیچون کتور مدیلر دیدیلر بو مذهب قرآنه مخالفدر و باطلدر
والحاصل قرآن عظیم جمله معجزاتدن اعظم و افضلدر حق سبحانه
و تعالی مدح و ثنایور مشدر و مبارک اسملر ایله تسمیه ایلمشدر * کلام الله
کتاب الله * قرآن عظیم * قرآن عربی * فرقان * هدی للمتقین * حبل الله
کتاب مبین * کتاب مبارک * نور * الذکر * موعظة * شفاء * رحمة
تبیان لسکلی شیء * بشری * قیم * غیر ذی عوج * الذکر الحکیم * قرآن
حکیم * قرآن کریم * تنزیل العزیز الرحیم * قرآن مجید * ذکر
للعالمین * قول فصل * احسن الحدیث کتابا متشابها * مثانی * کتاب عزیز
و بونلرکی اسملر و وصفلر ایله مدح ایلمشدر و رسول اکرم صلی الله علیه
و سلم حدیثلرنده قرآن کریمی مدح ایلمشدر شافع * مشفع * ماحی
مصدق * مآدیه الله * حبل الله المتین * نور مبین * شفاء * نافع * عصمة
نجاة * الذکر الحکیم * صراط مستقیم * کتاب الله * خیر الحدیث
و غیر یلرکی اسماء شریفه نک کثرتی مسمی نک کثرت فضائلنه دلالت ایدر
و دخی سائر معجزات دائم اولدی لکن قرآن کریم یوم قیامتهدک دائمدر
تنکم حق تعالی بیورر (انا نجین نزلنا الذکر و انا له لحافظون)

﴿ فصل فی بیان آیات و سور قرآن ﴾

معلوم اوله که قرآن کریمک آیتلرینک و سوره لرینک ترتیبی توقیفیدر
برآیت کریمه نازل اولدقدده رسول الله صلی الله علیه و سلم اصحابه
امر ایلدوب بوآیتی فلان سوره یه و فلان آیتک عقیننه کتابت ایدیکنز دیر اییدی
حتی جمله دن صکره نازل اولان آیت کریمه (واتقوا یوما ترجعون
فیه الی الله) آیت کریمه سیدر جبرائیل علیه سلام امر ایلدوب
آیه الر بوايله آیه المداینه ارا سنده وضع ایتمدیلر و سوره لرک ترتیبی
دخی الله تعالی نیک امر یله در بسمله شریف فصل سوره ایچون
نازل اولمشدر و نزولی مکده در ابوداود و خاکم رجعهما الله

ابن عباس رضی اللہ تعالیٰ عنہما دن تخریج و تصحیح ابتد کبری حدیث شریفہ مصر حدر شرح مشکات مصابیحہ مذکور در امام طیبی نقل ابتدیکہ اصحابین رجاعت حضرت رسول اکرم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم زمان سعادت نزلندہ قرآنک جملہ سنی حفظ ابتدیلر خلفاء راشدین و ابی بن کعب و معاذ بن جبل و زید بن ثابت و ابی الدرداء رضی اللہ تعالیٰ عنہم کبیلر لیکن قرآن کریم اول وقتہ بر مصحفہ جمع اولیوب هر کس بر مقدار یازمش ابدی بعدہ حضرت ابو بکر رضی اللہ عنہ خلافتندہ حضرت عمر رضی اللہ عنہ ایله مشورت ایدوب بر مصحفہ جمع اولسنی خیر لو کوردیلر بعدہ زید بن ثابت رضی اللہ عنہ ابو بکر رضی اللہ عنہک امر یله صحیفه لردن و حافظ لردن اخذ و جمع ایدوب بر مصحف یازدی بعدہ حضرت عثمان رضی اللہ تعالیٰ عنہ خلافتندہ کبار صحابه دن زید بن ثابت و عبداللہ بن الزبیر و سعد بن العاص و عبداللہ بن الحارث بن هشام رضی اللہ تعالیٰ عنہم انلره امر ایدوب بش مصحف بر روایتندہ یدی مصحف یازدی لرو جمع صحابه رضی اللہ تعالیٰ عنہم اول مصحف او زربنه اجاع ابتدیلر بر یسنی مدینہ منورہ ده آلقیوب و بر یسنی مکہ یه و بر یسنی بحرین جانبنه و بر یسنی شام جانبته و بر یسنی کوفہ یه و بر یسنی یمن جانبته و بر یسنی بصره جانبته ارسال ایلدی انکیچون حضرت عثمان رضی اللہ عنہ حضرت تلرینه جامع القرآن دینلدی بلکه اول ناشر القرآن در جملہ اصحاب رضوان اللہ علیہم حضرت عثمان رضی اللہ عنہک رأینہ اجاع ایدوب و تو ارایله قرنا بعد قرن روایت اولندیغی بالاتفاق در حکم شویله در کد دفین بیئندہ اولان کلام اللهدر هر کی که زیاده و نقصان اعتقاد ایتسه کافر اولور و فقنا اللہ لما رضی من الاقوال و العقائد و الاعمال و رزقنا تلاوته آناء اللیل و اطراف النهار بحسن الحال و صلی اللہ علی محمد و علی آلہ و صحبه و سلیم بما هو اهلہ فی الحال و المال و احشرنا معهم تحت لواء الحمد بکره و افضاله آمین

❖ مقام رابع ايمان بالرسول عليهم السلام بيائنه در ❖

معلوم اولسونکه نوع انسان بیخبر لره و شر یعتلرینه هم امور دنیاده و هم امور آخرتده محتاجدر و ارسال رسل و انزال کتب کونینک اصلاحنی و سعادتنی مشتملدر اما امور دنیاده احتیاج شو و جهله در که البته انسان بالضروره بر لرینه محتاجدر مثلا حوائج ما کولات و کیمی مشروبات و بناء مساکن و وضع اساس

اماکن و کیمی عمل ملبوسات و سایر ضرورات انسانیه و لوازم بشریه ایله مشغول اولوب هر بر یسی بر صنعت ایله اشتغال و بر لرینک حاجت لرینی دفع ایتک ضروریدر بعدہ بینلرنده معاملات واقع اولور مثلا بیع و شراکی و معاوضه که مثلا اخذ و عطا و مناکحات و معارضه و مخصوصه جاری اولور بو تقدیر چه بونلرک شو امور مذکورہ صحیح و سالم اولمقدہ و واقع اولان اختلال و مشاجره بی دفع و فصل خصوصت اصلاح ذات البین و حتی مستحقنه ایصال و دفع مظالم عباد و منع ظلمه و سیاست مدینہ و انتظام امور حسنہ و سعادات دنیویه و مطالب مستحسنه و مقاصد شریفه و قهر اعداء اهل عدل و سایر امور لازمه نک حصولی و نظام واحد اوزره اجتماعی و الی نهایت الزمان بقا سی بین العباد قیام عدالت و دوام استقامت موقوفدر و بو عدالت و استقامت دخی احکام کلیه و قوانین مسلمه یه که اصلا ندن شایبه ظلم و رایحه غدرا و لمامق وجه اوزره بر طرز احکام و قوانینک وجودینه موقوفدر که بین الناس واقع اولان حودث متکثره و قضایای جزئیه اول احکام کلیه دن استنباط اولنوب بین العباد اجرا اولنه امدی اول احکام کلیه و قوانین مؤسسسه عادل حکیم علی الاطلاق علام الغیوب حی قیوم رؤف رحیم مالک الملک و المملکوت عز شانه و جل برهانه و لا اله غیره انک جانب اقدس متعالی سندن اولق لازمدر که حتی جملہ عباد تسلیم اولوب راضی و منقاد اوله ل سیرت عدالتی و طریقت استقامتی مشتمل و مبین اولان احکام کلیه شر یعتلردر من عند اللہ العدل الحکیم العظیم الرحیم علی طریق الوحی احسان اولمشدر امدی من طرف اللہ العلی الاعلی عز و جل وحی اولنان شرایعی وضع و تعیین ایتکه بر امین معصوم عاقل و امور دنیاتک حسن انتظام و صلاح امور عباد طریقنه عارف و هر وجهله اخلاق ذمیہ دن و افعال لئیمه دن مبرا و سایر اغراض فاسده دن و نیات کاسده دن معر ا بذات شریف الخصال و عالم نظیف الاحوان و لطیف الاقوال بر ذات اکال الاطوار لازمدر که حتی اولا کندوسی بالفعل اجراء احکام بین العباد یدوب فصل خصوصت و دفع مشاجره و حتی صاحبنه و یرمک نه طریقه در و قصاص و مقاصد نوجمله اولور و اهل بغی و فساد و ارباب کفر و عناده نه کیفیتله قتال و جهاد اوله جغنی علی حده قولا و فعلا

خلقه بیان اید که انرا انبیاء کرامدر علیهم الصلوة والسلام واما نوع
انسانک اموراخرتده انبیا به وشریعتی احتیاجی شویله در که دنیا نیک
فناسنی بیاندنصکره دار آخرتک دار الخلد و ملک الابد اولوب انده
اهل ایمان و ارباب صلاح و اصحاب طاعات اولنله رؤف غفور رحیم
شکور اولان الله عظیم الشان جلیل البرهان عز وجل عندنده فضلا
و کرمان غیر و جوب و لا ایجاب ثواب عظیم باقی و درجات جنات
عالیات و نعمت ابدیه مهیا اولدیغنی اخبار و اهل کفر و ارباب فسق
و ظغیان و اصحاب مشائم فجور و ارباب خباثت عصیان اولنله عزیز
ذو انتقام شدید العقاب قهار جبار قوی و قدیر غنی عن العالمین
علام الغیوب اولان الله الکبیر المتعال جل جلاله و لاله غیره عندنده عقوبت
و انتقام و نکال عذاب شدید و عقاب الیم و جهنم ابدی الوجود و سردی
العذاب حاضر اولدیغنی اعلام و کفریات و محرمات و منہیات و منکرات
و مکروهات لاجرم طریق جهنم اولوب سلاسل و اغلال و انکال و انواع
عذاب و گرفتار عقوبات و همدم شیاطین و عقارب و حیات و حیم
و غسلین و غساق و سائر عصاره اهل النار و بئس الشراب اولنله
نوش ایتمکه سبب قوی و باعث و مقضی و میوه عذاب اولان ثمره زقوم که
شاننده (ان شجرة الزقوم طعام الایم * انها شجرة تخرج نفي اصل الجحیم *
طلعها کانه رؤس الشیاطین) نازل اولشدر آتشدن و قطراندن لباسلر
و طعام عقوبت اولان ضریع که (لیس لهم طعام الا من ضریع) شاننده
نازل اولشدر اکل ایتمکه باعث قوی اولدیغنی بیان و ایمان و انواع صالحات
و اصناف طاعات مقبولات و وجوه خیرات و مبرات قولیه و فعلیه
و مالیه و سائر قربات بلا ارباب طریق جنات عالیات ابدی الوجود
اولوب جوار الله و مشاهده و رضوان اکبر و درجات کلاستان جنات
و ملک دار الخلود و مقامات رفیعه بهیه و نازنین زوجات مطهره
(و حور عین کما مثال اللؤلؤ المکنون) و غلمان مخلدون و لباس سندس
و استبرق و دیباچ حریر و تاج مزین (و لکم فیها ما تشتهیه الانفس
و تلذالاعین) ذوقنه وصول (و اتم فیها خالدون) خطابنه مخاطب اولغه
و همدم انبیاء و مرسلین و سائر مجالس علماء فاضلین و شهداء صالحین

و نوش شراب کافور و زنجبیل و شراب طهور (و انهار من عسل مصفی)
و لبن سلیس و خرنذید و ماء صافی و ریحیق مختوم ختامه مسک و سائر عیون
و سلسبیل و اکل ضیافات اصحاب الجنة خصوصا ضیافة رب العالمین ایله
مشرف اولغه سبب قوی و اکا باعث مقضی اولدیغنی بیان و اخبار
ایدوب شریعت مطهره نیک امور آخرته متعلق اولان احکام اعتقادیه
و عملیه سنی بیان ایتمک اهم و الزم اولدیغنی معلوم اولدیسه بنه معلوم
اولسونیکه اول وضع احکام شریعت شریفه و تاسیس احکام الهیه ایدنله
انبیا علیهم السلام حضر تدر امدی صلاح معاش و معاد شرعه و بیان
رساله موقوف اولدیغنی ثابت و ظاهر اولدی حق سبحانه و تعالینک
پیغمبر لر کوندر و کتابلر کوندر مسنده نیجه حکمت با نغه و مصالح
عظیمة دنیویه و اخرویه وارد و مقصود بالذات تحصیل معرفت و تکمیل
مراتب و نیل درجاتدر بوفصلده بونلرک جمله سنه اشارت اولندی تأمل
اوانه * معلوم اولسونیکه رسول لغتده واسطه به و برجا نیدن برجا نیه
کوندر ریلان کیمسه به دیرلر فعول و زتنده در اکرم بابنک اسم مفعولی
معناسنده در که مرسل دیمکدر و نبی نبأ دن قح یفتح بابن کاور
فعلیل و زتنده اسم فاعل معاسنه خیر و بریحی دیمکدر و شریعتده تعریفی
(انسان بعنه الله تعالی الی الخلق لتبلیغ ما وحی الیه) یعنی رسول انساندر
انی الله تعالی سائر خلقه کوندر ریزا کا وحی ایتدیکی احکامی و شریعتی
خلقده تبلیغ ایچون امدی انسان دینک ایله ملک و جن خارج فالدی
رسول شرعی نوع انسانه مخصوصدر اما ملائکه اربعه که جبرائیل
اسرافیل عزرائیل میکائیل در بونلر لغت معنا سنجه پیغمبر لر در و جنده
دخی معنای شرعیجه رسول بوقدر انجیق معنای شرعی اوزره
پیغمبر انساندن اولور و بنه انسانه کوندر ریلور لکن رسول الله محمد
مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم جمله انسه و جنه رسول اولشدر صحیح
مسلم حدیث لرندن جابر بن عبدالله الانصاری رضی الله تعالی عنه روایت
ایلدی رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی (اعطیت
نفسا لم یعطین نبی قبلی) یعنی بکا بش نسنه اعطا اولندی بدن اول
کلان پیغمبر لره اعطا اولندی (کان کل نبی یبعث الی قومه خاصه) یعنی
هر پیغمبر مخصوصا کندی قومنه کوندر لندی (و بعثت الی کل احرا و اسود)

یعنی بن هر بر اجره واسوده بعث اولندم بیوردی امام مجاهد رحمه الله تعالى
 اجر جندر واسود انسدردیدی یعنی بن جنه وائسه کوندردم دیکدر
 (واحدلی الغنایم) دخی بنم ایچون اموال غنایم حلال اولندی (ولم یحل
 لاحد قبله) وبندن اول کلان پیغمبرک بریسته حلال اولندی انلر اموال
 غنائمی احراق بالنار ایدرلر ایدی (وجعلت لی الارض مسجدا و طهورا)
 و بنم ایچون بیروزی مسجد و طهور قلندی (فایما رجل ادر کتبه الصلوة)
 فغنی رجل که اکا وقت صلوة اریسه (صلی حیث کان) اولدیغی محله
 نمازی قیلار یعنی جله بر مسجد قلندی هر یرده نماز قیلق جا ز اولدی
 (ونصرت بالرعب بین یدی مسیره شهر) دخی بن منصور اولدم
 اعدایه خوف حاصل اولغله بر آیلق بولدن اعدایه بندن خوف واقع اولوب
 قیلبری متفرق و خائف اولور (واعطیت الشفاعة) و بکا شفاعت کبری
 و برلدی بروایتده (واعطیت جوامع الکلم) وارد اولمدر یعنی لفظ
 شریفی قلیل معنای شریفی کثیر کلام بکا و برلدی رسول اکرم صلی الله
 علیه وسلم بویله تکلم ایدردی ابوهریره رضی الله عنه روایتده (و بعثت
 الی الخلق كافة و ختم بی النبیین) وارد اولمدر یعنی بن جمیع خلقه بعث
 اولندم و بنم ایله پیغمبرک ختم اولندی بومثله و حدیث صحیح شریف لدر لالت
 ایدر که سائر پیغمبرلر بر طائفیه کوندرلمدر و جنه پیغمبر اولمدر
 حضرت سلیمان پیغمبر صلوات الله علی نبینا وعلیه و سلمه جناره حکومت
 ابتدکی سلطنت حسبله در نیوت جهتیه دکدر الله سبحانه و تعالینک
 (یا معشر الجن و الانس الم یا نکم رسل منکم) الایة نظم عزیزنده اهل تفسیر شویله
 بیوردیلر که رسل فریقین جنسندن دکدر زیرا رسل نوع انسانند
 منکم خطابنده تغلب وارد چونکه رسول آخر الزمان صلی الله علیه
 وسلم ثقلین بلکه جله کسانه رسول اولدیغیچون بو آیت کریمهده انس
 جنه تغلب اولنوب جنس واحد حکمنده اعتبار اولندی تکلیفده اتحاد
 و ذاتده تفاوت اولدیغیچون با خود بو آیت کریمهده رسل تعمیم اولنوب
 رسل ایچیلره عام و شامل مراد اولندی زیرا ثابتدر که جن طائفه سندن
 بر نفر کلوب قرآن کریمی استماع ایدوب سائر قوملرینه تبلیغ و انذار
 ابتدیلرنتکم حق تعالی بیورر (واذ صرنا الیک نفرا من الجن یستمعون
 القرآن فلما حضروه قالوا انصتوا فلما قضی ولوا الی قومهم منذرین * قالوا

یا قومنا انا سمعنا کتابا انزل من بعد موسی مصدقا لما بین یدی بهدی انی الحق
 والی طریق مستقیم * یا قومنا اجیبوا داعی الله و آمنوا به یغفر لکم من ذنوبکم
 و یجرکم من عذاب الیم) لایة جن طائفه سندن قرآن کریمی استماع ایلین
 طائفه که شو آیت کریمهده ذکر اولندی ایدی انلر قوملرینه کیدوب تبلیغ
 ابتدکلری اجدن واسطه اولدیلر و لغت معناسیجه رسل یعنی پیغمبر ایچیلری
 اولدیلر عبد الله بن عباس رضی الله عنهما دخی بویله دیدی و امام
 مجاهد رحمه الله دخی بویله دیدی و تفسیر ابو السعودده بویله مذکوردر
 و امام قرطبی تفسیرنده ذکر ایلدی و کلان هر پیغمبرک کابینک هم جنه
 وهم انسه پیغمبر اولمدر در دیدیکلری باطلدر بو حدیث شریف انی رد
 ایدر دیو امام قرطبی (یا معشر الجن و الانس) آیتنی تفسیرده بیان ایلدی
 قطعا معلوم اولدیکه هم انسانه وهم جنه پیغمبر اولق انجق آخر زمان
 پیغمبری محمد مصطفی صلی الله علیه و سلمه مخصوصدر بر پیغمبر جنه
 پیغمبر اولمدر و بر پیغمبر بر قومه بعث اولندقدده اول قوم آنک امتی
 اولور ایمان ایدنلره امت اجابت درلر ایمان ایچوب کافر اولنلره امت
 دعوت درلر چونکه آخر زمان پیغمبری جله انسه و جنه مبعوثدر جله
 انسان و جن اگامت اولمدر ایمان ایدوب مؤمن و مسلم اولنلره
 امت اجابت دینور اسلامی قبول و اجابت ابتدکی ایچون اما ایمان
 کتور میوب کافر اولنلره امت دعوت دینور انلر اسلامه دعوت اولنوب
 اجابت ایتدیلر دعوتده قالدقلری اجدن نقدر یهود و نصاری
 و مجوس و سائر کافرلر و اریسه جله امت محمددن اولوب دعوتده قالدیلر
 و انلره امت دعوت درلر جن طائفه سنک مؤمنلری امت اجابت
 و کافرلری امت دعوتدر بویله اعتقاد ایلک فرض عیندر فی زماننا
 جهالت شایع اولدیغیچون اکثرناس نصارا بی عیسی پیغمبرک امتی
 یهود طائفه سنی موسی پیغمبرک امتی ظن ایدرلر حاشا بویله ظن ایلک
 حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و سلمک جمیع انسانه پیغمبر اولدیغنی
 انکار ایتدیلر بویله ظن ایسد کفدر اما شوقدر وارکه بوالفاظلر
 اول ملنلره لقب کبی اولوب حقیقتی مراد دکدر و دخی شیخمن امام
 ابو منصور ما تریدی رحمه الله تعالی عنده شویله در که جمیع پیغمبرلر
 رجالنددر خاتونلردن پیغمبر کلامشدر نتمک حق تعالینک (وما ارسلنا
 من قبلك الا رجالا نوحی الیهم) کبی آیت کریمهده بوکا دلیل وارددر

ودخی پیغمبر را متلریله غزایه کتمک کر کدر و آشکاره رجاله تبلیغ احکام شریع
ایتمک لازمدر بوابسه رجالتک حالیدر خاتونلر بوحالندن ممنوعدر خصوصاً
نمازده امام اولیق وغسل میت ایتمک و کاهجه بالذات ایته سلاح الوب
میدانده کفار ایله جهاد ایتمک بواوردن خاتونلر محجوره در حضرت
شیخ ابو الحسن الاشعری رضی الله عنه عندنده رجولیت شرط دکدر
انکیچون حضرت زیم و آسیه و ساره و هاجره بودرت خاتونک پیغمبر ایکنده
اختلاف ایندی و امام قرطبی بو کاهجه موافقت ایندی علامه سراج الدین المنقن
حضرت حوایی و حضرت موسی علیه السلام و والده سنی بونلره الحاق ایندی
زیم شیخم حضرت امام ابو منصور ماتریدی عندنده بو خاتونلر
صالحاندر انبیادن دکلدر و الله اعلم و احکم

﴿ فصل پیغمبرک اوصاف جیله زین بیان ایدر ﴾

پیغمبران عظام علیهم السلام ایمانی تفصیلیدر و علوم دینییه و شرعییه انلره
تفصیلاً معلومدر بعض احکامده اجتهاد لری ثابتدر اجتهادده خطا
ایتمک نقص دکدر پیغمبرلره الله تعالی جانندن علی الفور خبر کلور
یا جبرائیل علیه السلام ایله یا خود الهام ایله خطا اوزره قالزلر اما سائر مجتهدلره
طرف حقندن خبر کلیوب خطا اوزره قالورلر لکن کاهجه انلرده الهام ایله
تنبیه اولورلر لکن خطالری معفودر و کندولری اصابت ایندی حکمده
ایکی قات مأجور و خطا ایتمک لری مادهده بر اجر ایله مأجورلدر (امانت)
هر پیغمبر امیندر انلره عرض یا خود اموال امانت اولنسه حفظ و صیانت
ایدرلر حاشا خیانت نظرندن منزلهلدر الله تعالی طرفندن امر
اولندقلری احکامی تبلیغ ایروب بعث اولندقلری قومه تعلیم و تفهیم
ایدرلر کتم ایتمکدن منزلهلدر (صدق) احکام شرعییه و غیر ایسنده
صادقلدر اصلاً انلردن کذب صادر اولماز (عدالت) پیغمبرلر عادلدر
تکم قرآن عظیمده ذکر اولور (وجعلناهم ائمة یهدون بامرنا) حاشا
ظلمدن و مدهانته دن منزلهلدر فکیف انبیاء اللهدن نیجه لری حق
سویلیوب عدالت و استقامت ایروب کثرت اعدادن قورقوب امر حق
رینه کتورمکدن او توری جام مماتی جهت شهادتدن نوش ایتمیلر
و حق تعالی ظالم و کاذب و مدهان پیغمبر کوندر مکدن منزلهلدر (عصمت)
جمله انبیاء علیهم السلام جمیع کبائر و صغائر سائر امور خسیسه لردن
منزلهلدر قبل النبوه و بعد النبوه جمله سنی بونلردن معصوملر و محفوظلدر

علماء اهل سنتک اکثری قبل النبوه و بعد النبوه سهو طریق ایله انلردن بعض
کبیره تک صدورنی تحت امکانده کوردیلر لکن بعضلر قبل النبوه کبیره بی
قصدا ایله ممکن کوردیلر لکن بالاتفاق کفردن و شرکدن و کذبندن
و فسقندن منزلهلدر مثل ازنا و اوطه و سائر بین الناس مذموم و خسیس اولان
نسنلردن و خلقک و طبع سلیمک نفرت ایلمدیکی اموردن انبیاء کرام علیهم
السلام منزلهلدر در قصص انبیاده ذکر اولنان بعض ذنوب صورتده
نسنلر کرک قرآن کریمده اولسون و کرک احادیث صحیحهده اولسون
تاویل اولنوب فحش صحیحهده اولنور نسیان ایله یا خود قبل الوحی دردیتمک
ایله یا خود مقاصد حسنیه به نظر ایله اول نسنه ذنب کیدردن بملکه و سائر طریق
حسن ایله توجیه اولنور اما معتزله طائفه سنی عندنده انلره کبائر اصلاً قبل النبوه
و بعد النبوه عداوسه و اجازت دکلدر زیرا انلرک هیتملرینک انعدامنی ورتبه لریتمک
انخطاطنی ایجاب ایروب خلقک انلردن نفرتنی و عدم اتباع لرینی اقتضا
ایدر دیدیلر نصوص قرآنییه و احادیث نبویه دن غافل و جاهل اولنلر و مفرط
و متعصب اولان کیمسه جکر معتزله مذهبنی صواب کوروب بو بایده
انبیاء کرام علیهم السلامی تنزیه زعیله مذهب اهل سنتی ترک ایتمیلر
هیئات هیئات حکمت الهیه و اسرار غیبیه دن بالکلیه غفلت ایتمیلر
صورت ظاهر دن کالات باطنیه به انتقان ایده مایلر (امن من العزل) هر بر
پیغمبر منصب نبوتدن عزل اولمازلر فی الدنیا و الآخرة پیغمبرلردر
شریعتلرینک بعض احکامی منتسخ اولقدن عزل لازم کلز جمله سنی
دنیاده و آخرتده پیغمبرلردر و عادلدر علیهم السلام * ودخی جهور
علماء کرام رحیم الله تعالی عندنده رسول ایله نبی یئنده فرق واردر
یا ننده کتاب منزل اولانه رسول دیدیلر کرک اولان کانا نازل اولسون
و کرک انندن مقدم اولان پیغمبره نازل اولسون و امانی یا ننده کتاب
اولیق لازم دکدر و رسول یا ننده دخی شرع جدید اولیق شرط دکدر
تکم حضرت اسمعیل علیه الصلاة والسلام رسولدن شرع جدیدی
بو قدر تکم حق تعالی بیوردر (واذکر فی الکتاب اسمعیل انه کان صادق الوعد
وکان رسولا نبیا) و محقق بیضاوی تصریح ایندی بو تقدیر جه رسول ایله
نبی یئنده عزم و خصوص مطاق وارد هر رسول نبیدر و هر نبی رسول
دکدر * رسل او جیوز اون اوچدر دیدیلر تکم بعض روایتده بویله وارد

اولدی بعض علما عندندہ رسول ایله نبی مساویدر هر رسول نبیدر وهر نبی رسولدر دیدیلر والله تعالی اعلم و احکم * ودخی رسلدن اولوالعزم و اولوالثبات مرسلار وارددر محقق بیضاوی شویله ذکر ایلدیکه اولوالعزم شول پیغمبرله دیرلر که شریعتلرینی تأسیسده جدوسعی ایدوب تبایخ و تفریرنده اجتهاد ایدله لر و مشقت کثیره بی تحمل اوزره صبر ایدلر مشهور اولنلر نوح و ابراهیم و موسی و عیسی و محمد صلوات الله و سلامه علی نبینا وعلیهم حضرت نریدر و بعضلر دیدیلر که اولوالعزم زیاده صبر و تحمل ایدنلر در حضرت نوح طغوز بوز اللی بیل قومک اذاسند صبر ایتدی و حضرت ابراهیم عمرودک آتسند صبر ایتدی و اوغلون ذبح ایتکده صبر و تحمل ایلدی و حضرت یعقوب سوکلی اوغلی یوسفدن آریلوب صبر ایلدی و حضرت یوسف قیویه دوشدیکنه صبر ایلدی و حضرت ایوب بونجه زمان خسته لکه صبر ایلدی لکن قورد حکایه سی عند المحققین مردود در و حضرت موسی بونجه زمان فرعون و قومبله اشتغال ایدوب صبر ایلدی و حضرت داود قرق سنه اغلدی لکن اور یا قصه سی مردود در نقل ایلیله تعزیر شدید اولور زیرا انبیاء کرام خلقک طبیعتلری نفرت ایلدیکی نسنه لردن و مذموم اولان امور دن منزهلردر و حضرت عیسی برطاشی برطاش اوزرینه قوه دی * ودخی انبیاء کرام علیهم السلام حضرتک نیچهلری فقرادر لکن فقرلری اختیار ایدر سائر فقر کی اضطراری دکدر و نیچه لری اغنیادر بلکه کدر حضرت داود و سلیمان و یوسف علیهم السلام کی لکن دنیا به محبت طریقه دکدر بلکه امر خدا ایله خلق اراسنده اجرای عدالت و ظالملری منع و مال ایله دخی عبادت ایتک و فقرایه بدل و سائر نیات صادقه ایچوندر زیرا جمله انبیا علیهم السلام اخلاق حبیله ایله موصوفر اخلاق ذمیه دن و افعال لثیمه دن معصوملر و مخنوفلردر و احتلام اولقدن منزهلردر و سائر مالایعیندن و طبیعت انسانیه نک نفرت ایتدیکی شیردن مبرا و معرالدر مثلا صاغر اولقی کی و سائر قصور و عیبار کی و خلقک عندندہ معتبر اولیان جنسدن و نسندن پیغمبر کلامشدر زیرا پیغمبرلرک سلسله سی معتبر نسیدن کوله دن و طماغلرده و بیان برلرده متمکن اولان کوچده و حیواناته بکزر ادانی کیمسه لردن انبیا ظهور ایتمشدر زیرا پیغمبرلر فطانت و ذکاء و کمال عقل و حسن صاحب لیدر

حسیب و نسیلردر انلر خسته اولقی ما نع و عیب دکدر و سائر ضرورات انسانیه که اکل و شرب و نوم و اضطجاع و بعض نسنه بی اونو تمق و تزوج و کسب و تجارت و غیر بلر کی که اندن نوع انسان منفک اولز و اشرف خلق اتی تعاطی و تعامل ایدرلر بومثلاو نسنه ل انلر عیب دکدر بلکه فی الحقیقه کمالدن وعدالتدن و حسن خلقدن

* فصل قرآندہ اسم شریفلری مذکور پیغمبرلر بیانددر *

قرآن عظیمده اسمی ذکر اولنسان پیغمبرلر دن بریسی حضرت آدم علیه السلامدر جمله انسانک اولیدر اندن اول انسان یوقدر ابوالبشر در انی الله تبارک و تعالی قدر بیله قورومش چاموردن خلق ایتمشدر نیکیم قرآن عظیمده ذکر اولنور (ولقد خلقنا الانسان من صلصال من جناء مستون) یعنی بر انسانک اصلنی صویه کثرت مجاورت و شدت اتصال ایله قورومش چاموردن یعنی انسان صورتیله مصور اولمش و اوزرندن نیچه یبار مرور ایتمشکه زیاده قورومش دو قند قدده اندن صوت حاصل اولور بالیچقدن یراندق و بر محله دخی (خلق الانسان من صلصال کالفخار) دیو ذکر اولنمشدر بوندن معلوم اولدیکه آدمک باباسی و اناسی یوقدر حضرت حوادخی بویله در زیرا آدمک صول جانبک اککو کو کندن برادمشدر حق سبحانه و تعالی حضرت آدمی خلق ایتک مراد ایتدکده یردن بر قبضه طبراق الدی طماغلردن و دوزلردن و اتی ید قدر بیله بالیچق ایدوب بوغردی انکچون اولادی کونا کون ظهور ایدر کیمی سیاه و کیمی بیاض و کیمی خشین و کیمی لطیف و کیمی خبیث و کیمی طیب نیکیم بعض حدیث شریفلرده مذکوردر و منقبه سی چوقدر و صورت انسانده تصویر اولدقدن صکره قالب شریفی مکده مکرمه ایله طائف اراسنده قرق بیل یاندی بعض روایتده بویله در و بعض تواریشنده امام السیدی آدم علیه السلام دنیاده خلق اولندی دیدی و منذر بن سعید و علمادن برجاعت دنیا بیچه لزندن بر بیچه ده خلق اولندی دیدی بیجه النفوس صیاحی جمهور علمادن نقل ایدوب جنت عندندہ خلق اولنوب صکره یره ایندی دیدی چعه کوننده ایدی التمش ارشون بونی و ارایندی قرق سنه دن صکره حق تعالی اکا جان و یردی جمع اسمایی اکا تعلیم ایدوب بامر الله تعالی ملائکه به خبر و یردی صکره الله تعالی ملائکه به سجده ایدیکز آدمه دیو امر ایتدی ننه کم قرآندہ ذکر اولنور

(واذ قلنا للملائكة اسجدوا لادم فسجدوا الا ابليس) يعني يا محمد
 ذكر ايت شول وقتي که بزديک ملائکه به آدم ايجون سجده ايد يک
 في الحال سجده ايتديلر الا ابليس سجده دن ابا وامتاع ايلدي
 و بر محله (فسجد الملائكة كلهم اجمعون الا ابليس) ذکر اولمشدر مآلی
 بر در و بعض علما سجده ايله امر اولنان سماده کی ملائکه لر در ديدی و بعض
 علمابر بوزنده کی ملائکه در ديدی و بعضلر ابليس ايله جن محاربه سنده اولان
 ملائکه در ديدی سجده ده اختلاف ايتديلر بعضلر سجده دن مراد نمازده کی
 کی بوزيره قويديلر لکن بو صورتده سجده حق تعالی به ايدی آدم عليه
 السلام شانه تعظيم ايجون آدم قبله اولدی و بعضلر سجده لغتده
 تواضع ديمکدر مراد تواضع ايتمکدر چونکه آدم عليه السلام علی
 وفضل ومرتبه عیاسی ظاهر اولجه حق تعالی امر ايدوب آدمه تحیه
 و تعظيم ايجون تواضع ايد يکزدیو امر ايلدی والله تعالی اعلم * تمه *
 چونکه ابليس حق تعالی ک سجده ايله امر ايتديکني بلد کده بو امری مناسب
 کورمدی و ديد يککه بنی سن آتشدن خلق ايتدک و آدمی طيندن خلق
 ايتدک امدی آتش علوی و خفیف در طين ايسه سفلی و ثقيلدر پس بن علوبدن
 خلق اولندم اول سفليدن خلق اولندی بن اندن خير اويم و افضل ديدی
 زعم ايتد يککه حکمت بونک عکسني اقتضا ايدر که اول بکا تواضع ايتدکه
 امر ايتدک مناسب و حکمته موافق اولوردی زعميله الله تعالی ک بو منوال
 اوزره امرنی مناسب کورمدی پس آنک ايجون حق تعالی سؤال ايدوب
 (ما منعک ان تسجد اذا امرتک) يعني يا ابليس سکا سجده ايت دیو
 امر ايتد يکده سجده ايتمکدن سنی نه شی منع ايتدی دیو بورد قدده ابليس
 جواب و يروب ديد يککه (انا خير منه خلقتني من نار و خلقتنه من طين) يعني
 بن اندن خير اويم زيرا بنی آتشدن خلق ايتدک و آنی طيندن خلق ايتدک
 ديد کده پس ابليس بو اعتقاد فاسد و زعم کاسد ايله سجده بی ترک ايدوب
 حضرت الهيدده بو طرز جواب باطل اظهارينه جسارت و ابراز دليل
 فاسده جرأت ايتد يکچون جانب حق تعالی دن لعنه مظهر اولوب
 (قال فاخرج منها فانك رجيم وان عليك لعنتي الى يوم الدين) خطابه
 مخاطب اولوب کولکردن و جنتدن و ملکک زمره سندن اخراج اولندی
 چونکه بو مثالو لعنتدن خلاص و نجات بوله جفتدن مأیوس اولدی و تمنی

و دعا ايدوب (رب فانظرني الى يوم يعنون) يعني يارب يوم بعثته بك
 مهلت و بر ديدی حق تعالی مهلت آنک حقننده نقدر مدته مقدر اولديغنی خبر
 و يروب (قال فانك من المنظرين الى يوم الوقت المعلوم) ديدی یعنی تحقيق سن
 وقت معلومه دك مهلت و يربلر دنسك ديدی و وقت معلوم حقننده اختلاف
 اولندی بعضلر يوم قیامتدر ديدی و بعضلر نفخة اوليدر ديديلر
 و بعضلر دابة الارض خروج ايتديکی و قندر ديديلر ابليس بو مهلت
 خبرنی اشتد کده آدمه و اولادينه اظهار عداوت ايدوب عين ايلوب
 (ولا ضلکهم ولا منینکهم ولا مرینکهم) ديدی یعنی والله بنی آدم زاده نری اضلال
 و صراط مستقیمدن چيقاروب طريق جهنمه سوق ايدرم وانلره درلو
 درلو امنيلر و وسوسه لر ايدرم وانلره معصيتلر ايله امر ايدرم محرمات
 و منهياتی انلره مزین کوستروب سیاتی لذتلی و کوزل کوستيرم ديدی
 بعده (ولا تجد اکثرهم شاكرين) یعنی بنی آدمک چوغنی شاكرين
 بولمازسك ديد کده حق تعالی (ان عبادی ليس لك عليهم سلطان الا
 من اتبعك من الغاوين) يورزدی یعنی يا ابليس تحقيق بنم خاص قوللریمه
 سنک ايجون آنلرک اوزر زينه تسلط و قوه غلبه بو قدر مکر
 ازغینلرندن سکا اتباع ايدلر انلره مسلط اولورسك و اضلال ايدرسن
 ديمکدر بر محله دهخی ابليس (و بعزتک لاغوينهم اجمعين الا عبادک
 منهم المخلصين) ديد يککه يارب سنک عزتک حقیچون بنی آدمک جله سنی
 اغوا و اضلال ايدرم الا سنک بنی آدم اراسنده مخلص قوللریکی اضلال
 ايدرم ديدی بو مخلصر انبياء عليهم السلام وانلره اتباع ايدن اهل ايمان
 و اهل طاعت اولنلر در زيرا انبيال معصوملر در و اتباعی موقفلر در بونلرده
 شيطان ايجون نصيب بو قدر الله تعالی ابليس چوق اولاد و يردی بنی
 آدمک اوزر زينه مسلط اولديلر انسانک ايجنه کيروب قان طمرده آقر کی
 آدمینک ايجر و سنده کررر قلبک صون قولاغنده و وسوسه ايدلر و قلبک صاغ
 قولاغنده برهنگ موکل اولوب خيرنی نسنلری الهام ايدر کشی ذکر الله
 ايتد کده شيطان قچارا کر ذکر ايترسه قلبی رلقمه کی اغز نه آلوب غایت و وسوسه
 ايدر کوجه بر کيسه بی کافر و عاصی ايدمزلر نصيحت قصه دن مطلوب
 ايتدی حصه در * و عقلايه اول معلوم اولسونکه آدم عليه السلام تواضع
 ايتدی حق تعالی سؤال ايدوب يا آدم سنی کيم خاق ايتدی ديدی يارب

سن خلق ایتدك دیدی وحق تعالی دن رحمت و مغفرت طلب ایتدی
 (ربنا ظلمنا انفسنا وان لم تغفر لنا وترحمنا لنكونن من الخاسرین) دیدی
 حوا ایله بیله وحق تعالی نك (فتلقى آدم من ربه كلمات فتاب عليه) كلامك
 سرینه مظهر اولوب (ثم اجتباه ربه) سعادتته مظهر اولدی بس عاقل
 دخی کندی تفصیراتی اعتراف ایدوب دائم تضرع و نیازده اوله که
 سر اجتبیاه نائل اوله و ابلیس استکبار ایدوب حضرت آدمک ظاهرینه
 نظر ایدوب کتندن ادنی عد ایتدی (الناس صنادیق مقفلة مفتاحها
 التجارب) فحوا سنجه بیلدی که حضرت آدمک قلبی معارف الهیه
 خزینه سیدر وحق تعالی قلبه نظر ایدر و آنک عقلی علوم کلید و جزیه
 مخزیدر عاقل بو حاله نظر اید، کتندن صفت کبری ازاله ایدوب تواضع
 کسب ایله زیرا کبر شیطان صفتیدر تواضع انبیا و اصفیا و تقیاصفتیدر
 ورنسته نك ظاهرینه نظر ایتیه زیرا ظاهره نظر ایتک حماقت علامتیدر
 و شیطان نظریدر و مخاطره دن خالی دکدر زیرا چوق کیمسه ل وارد که
 ظاهر حالی کوزل کورینور باطنی شیطان کبیدر و چوق کیمسه ل وارد که
 ظاهری ادا نیدر اما باطنی ملک کبیدر انسان قبالی و صندوقه بکزر
 تجربه صادق آنک مفتاحیدر حقیقت حاله نظر ایتک عقلا حالیدر و کمال
 عقل علامتیدر و دخی عاقل شیطانی کتدوبه دشمن بیلوب من کل الوجوه
 مخالفت ایله بوکا جهاد اکبر دیرل حق تعالی بیورر (ان الشيطان لكم
 عدو فاتخذوه عدوا) یعنی تحقیق شیطان سزک ایچون دشمندر آنی دشمنان
 طو تو کز هر کسک حالته کوره و سوسه ایدر صالح کیمسه له صورت
 صلاحده نیندر امر ایدر اما مرادی یا فضلی ترک ایتدیر مکدر یار یا موجب
 یا کبر و غیره اخلاق ذمی بی خوی ایتدیر مکدر امدی هر حالده مخالفت
 ایتک لازمدر نتکم قصیده برده ده ذکر اولنور * بدت * وخالف النفس
 والشيطان واعصهما * وان هما محضاك التصح فاتهم * یعنی نفس اماره یه
 و شیطان مخالفت ایت انلره عصبان ایت نقدر سکا نصیحت ایدر لسه ده
 سن انلری متهم ایت زیرا دشمنان نصیحت طو متقی غایت جاقتدر و الحاصل
 نفس و شیطان بیولک دشمناندر بصیرت اوزره اولوب انلره مخالفت لازم
 و شر لیدن احتراز کر کدر نعود بالله تعالی من شرور انفسنا و شر الشيطان
 والله اعلم و احکم * قرآن عظیمده ذکر اولن ان پیغمبر لک بریسی دخی

نوح علیه السلامدر بعض توارینده ذکر اولن دی که اسمی شاکر ایدی
 چوق بکا و نوحه ایتدی ایچون نوح تسمیه اولندی طوفاند نصکره سار
 خلقک ذریتی قائمدی ایچق نوح علیه السلامک اوج اوغلی قالدی بریسی
 سام عرب و فارس بونک نسلندندر و بریسی حام حبش و سند و هند بونک
 نسلندندر و بریسی یافث یا جوج و مأ جوج و سقلاب و ترک بونک نسلندندر
 حق تعالی نك (وجعلنا ذریته هم الباقین) کلامنی بوکا حل ایتدیلر و بونک
 ایچون نوح علیه السلامه آدم ثانی تسمیه اولندی * بریسی دخی هو دی پیغمبردر
 و ادیس و صالح و ابراهیم و حضرت ابراهیم شیخ الانبیادر و لوط و اسمعیل
 و اسحق و یعقوب و یوسف و موسی و هارون عمران اوغلار بدر و شعیب خطیب
 الانبیاء در روز کربا و یحیی و عیسی ابن مریم و داود و سلیمان علیهم السلام تفسیر
 ابی السعودده ذکر اولن دی که شول حکایتکه بلقاء غازیلرندن اوربانا منده داود
 علیه السلامک بر عسکر رئیسی و ارایدی اول کیمسه نك برجیله خاتونی و ارایدی
 حضرت داود کورب و میل ایتدی اوربانی ایکی با اوج دفعه محاربه به
 کوندردی آخر الامر شهید اولدی حضرت داود نوعا فرحانوب ایتک
 خاتونی کتدوبه نکاح ایلدی دیوسو بلنور کذب و افترا در و مکر مخترددر
 طبیعتلر بو حکایتدن نفرت ایدر و قوت سامعه در ایدر خسران بونی احداث
 اید نه و هلاک بونی شایع قیلانه حتی حضرت علی رضی الله عنه بیور مشر که
 هر کیمکه شو حکایتی نقل اینسه اکا یوز التمس دکنک اوردرم پیغمبر لره بهتان
 اید نك حد تعزیری بودر دیدی و غیر تفسیر لره دخی مذکوردر و سلیمان و الیاس
 و الیسع و ذوالکفل و ایوب و حضرت ایوبک جسم مبارکته قورد دوشدی دیو
 اولان حکایه کتدیر ایچق اول حضرت بر قاج کون خسته اولدی (رب انی مسنی
 الضر وانت ارحم الراحمین) دیودعا ایتدی ضر دن مراد جاکی تقبل خسته
 لکدر دیشلر و یونس و محمد خاتم النبیین علیه و علیهم السلام بونلر بالاتفاق
 پیغمبر زدر * و اما ذوالقرنین اسمی اسکندر در حضرت ابراهیم علیه السلام
 وقتده در و عزیر و لقمه ان بو اوچنده اختلاف واردر بعضی انبیا در دیدیلر
 بونک جمله شی بکرمی سکر در قرآن عظیمده مذکوردر بیلمسی و اعتقاد ایتسی
 لازمدر و دخی تبع بوتنده اختلاف اولندی و خضرده دخی اختلاف واردر
 بعضی پیغمبر در دیش و بعضی رسولدر دیش و بعضی ولیدر دیش و الله
 اعلم عطماء علمادن نیچلری شوبله دیشلر که انبیا دن دردی حوتدر

بری خضر بری الیاس برده در * و بری ادریس بری عیسی کوکده در
 دیعشر و جله انبیاءک آخری محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم حضرت تارینه کانه
 چوق پیغمبر لکشد در عددینی الله تعالی بیلور بر روایتده یوز بکرمی
 در تبتک و بر روایتده ایکوز بکرمی در تبتک پیغمبر در دیرل لکن عدد تعیین
 اولماق لازمدر و بو پیغمبر لکهر بر بسی بر طائفه به کوندر لمشدرو بزم پیغمبر بر
 آخر زمان پیغمبری محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم در نتکم حق تعالی
 بیورر (ماکان محمد اباحد من رجالکم ولكن رسول الله وخاتم النبیین)
 و حدیث شریفده (و ختم بی النبیین) یعنی پیغمبر بزمله ختم اولوب
 نبوت تمام اولدی دیو وارد اولشد و اجاع جبع امت بونک
 اوزرینه منعقد اولشد رانسانه و جنه پیغمبر در و بلکه جله کائناته
 رسولدر حق تعالی بیورر (وما ارسلناک الا رحمة للعالمین) یعنی یا محمد بزنی
 کوندردک الاجله عالمه رحمت کوندردک و بر محله (واذاخذ الله
 میثاق النبیین لما آتینکم من کتاب و حکمة ثم جاءکم رسول مصدق لما معکم
 لتؤمنن به ولتنصرنه قال اقررتم واخذتم علی ذلکم اصری قالوا اقررتنا
 قال فاشهدوا و اتانامکم من الشاهدین) بیورلدی بو آیت کریمه دن مفهوم اولان
 بودر که رسول آخر زمان سائر انبیاءه دخی رسولدر دیدیلر حتی ایله معراجده
 ارواح مرسلینسه امام اولدیغی و امتلرینه آخر زمان پیغمبرینی خبر
 ویردکری آنلره رسول اولمده دایل کافیدر دیدیلر جله انبیاء علیهم السلام
 وصف نبوتده مساویلدر و لکن بعض فضائلده بر برندن افضلدر
 مثلا حضرت ابراهیم خلیل مرتبه سنه واردی و حضرت موسی کاسیت
 مرتبه سنه واردی و سائر فضیلتلری بو کافیس ایله رسول اکرم صلی الله
 علیه وسلم جله دن افضلدر و فضائلی بی حسابدر نتکیم قصیده برده ده
 ذکر اولنور * فان فضل رسول الله لیس له * حد فیرب عنه ناطق بقم *
 یعنی تحقیق رسول کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تارینک
 فضلنه نهایتندن ایچون حد بو قدر که ناطق اولان اوحد خبر و پره * فبلغ
 العلم فیه انه بشر * و انه خیر خلق الله کلهم * حضرت سید کائنات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حقه ده مبلغ العلم انجق اول انساندر و خیر خلق اللهدر
 جیقا بوندن زیاده بیلنر زرا حقیقتلرینی و فضیلتلرینی الله تعالی بیلور
 دیعکدر و بریتنده دخی ذکر اولنور * و انه شمس فضل هم کواکبه *

بظهرن انوارها للناس فی الظلم * یعنی حضرت حبیب اکرم
 صلی الله تعالی علیه وسلم آسمان فضا ائک کونشیدر و سائر مرسلر
 کواکبلر بدر که طلوع شمسک ظهورندن مقدم ناسه نور اظهار ایدرلر
 و ظلمات کفری کندی امتلرندن ازاله ایدرلر ایدی بوندن معلومدر که
 جله کواکبی کونشه قیاس و نسبت ایتسک رسول اعظم
 و حبیب معظم صلی الله علیه وسلم حضرت تارینک جاه عظیم و منزلتلی
 بر مرتبه در که سائر انبیاء و مرسلین حضرت تارینک مراتب و مقاملری اکا
 نسبت کونش نورینه نسبتله کواکب اتواری کیدر قصیده همزیده
 ذکر اولنور * کیف ترقی فی رقیق الانبیاء * یا سماء ما طاولتها سماء * یعنی
 ای رسول انس و جان سنک بالغ و واصل اولدیغک جاه عالی منزلته سائر
 انبیاء نیجه مرتقی و نائل اولور زیرا ای فلک رفعت سن بر فلک الافلاک سنکه
 سکا بر آسمان بيشمز و قصیده برده ده ذکر اولنور * محمد سید الکونین
 و الثقلین * و الفریقین من عرب و من عجم * و حدیث شریفده (انا
 اکرم الاولین و الاخرین عند الله و لا فخر) وارد اولشد یعنی بن
 اولین و آخرینک اکرمییم مرادم اقتضار دکلمدر و واقعی بیاندر
 و عقائد حقه بی تبلیغدر دیمکدر زیرا بو بلجه اعتقاد لازمدر * و دخی
 بو مثالو احادیث شریفه چوقدر و اجاع بونک اوزرینه منعقد اولشد
 زیاده کشف راهین عقلیه و حجج قاطعه نقلیه ایله ثابت اولدیکه رسول
 الثقلین صلی الله علیه وسلمک عندالله درجات عظیمه سی و مراتب علیه سی
 و مقامات رفیعه سی واردر خصوصاً جناتده وسیله درجه سی که ائک
 فوقنده بر درجه دخی بو قدر و شریعتی قیامتده دک یاقیدر و سائر شریعتلردن
 انفع و ایسر و احسندر و احسن کلام و ابلیغ نظام اولان قرآن عظیم الشان
 اکا نازل اولشد و اعظم المعجزاتدر فکیف فی زماننا تاریخیک یوز
 الشمس درت سنه به بالغ اولشد رهنوز نازل اولمش کبی جله لطافتی و حلاوتی
 موجود در هر دفعه استماع اولندیقه در لو حلاوت ظهور ایدر و هر دفعه
 ملاحظه و مطالعه اولندیقه کونا کون معانی لطیفه ظهور ایدر
 تفسیرندن علماء اعلام رحیم الله تعالی قاعدی بونجه آثار شریفه سی
 و خواص لطیفه سی واردر که بی حسابدر * و دخی رسول اکرم صلی الله
 علیه وسلمک امتی سائر امتلردن خیر لیدر و چوقدر زیرا قیامتده وارنجه

جمله انس و جن اكا امتدر حق تعالى بيورر (كنتم خيرامة) يعنى سزى
سائر امتلك خبر اوسى اولديكز و علمى امتى سائر امتلك علماسندن
افضلد و چوقدر فكيف هر بروقتده يونجه علما بوانديكه هر بريسى
حقايق و دقايق بيان ايدوب شبهه صاحبلىك شبهه زىنى حل
ايدوب حتى كوش كى اظهار ايتديلو و آثار جيله لى نفخة صورده
قالوب اسملى و منقبه شريفلى لسان زده ذكر اولدى و هر بريسى
عصرنده انبياء بنى اسرائيل كى مقام تبليغه اولوب جمله خلقه
تعليم شريعت غرا و تفهيم ملت بيضا ايتديلو خصوصا اصحاب اجتهاد
اولان اما ملر رحيم الله تعالىك قيساندهك مذهب شريفلىنه اقتدا
اولنوب اقوللرى بين الانام قنوى و جت اولشدر شومثا و فضائل انجق
امت محمده مخصوصدر بر امتك فضائل چوق اولوب بيمبرك افضل اكننددر

﴿ فصل فى بيان خوارق عادة ﴾

معلوم اولسونكه خوارق عادات التيدر * معجزه * ارهاص * كرامت *
معونت * استدراج * اهانت * بيمبر بدنده نبوة وقتده دعواى
نبوة ايله ظاهر اولورسه اكا معجزه دبرل سائر خلق انك منلنى ايتكدن عاجز
اولد ايجون و انديايى دعواى نبوته تصديق ايجون حق تعالى انلره معجزه
خلق ايدر * اكر قبل النبوة دعواى نبوتدن اول خارق عادت ظاهر اولورسه اكا
ارهاص دبرل اول ذاتك بيمبر اولسنه علامت معناسنه در معجزه ايله ارهاص
انبياه مخصوصدر * و اكر اوليادن ظاهر اولسه كرامت دبرل * و اكر عوام
اهل اسلامك صالحلرندن ظاهر اولسه معونت دبرل * و اكر فسقه و فجرة دن
ظاهر اولوب مرادنه موافق ايسه استدراج دبرل و اكر مخالف ايسه اهانت دبرل
* نكتم مسيئة الكنايدن نقل اولنور كه بر كوزى كور بر كسنه به اول كوزينك
ابو اولسچون دعا ايتدى صحيح اولان كوزى دخى كور اولدى اكا اهانت
ايجون * و معلوم اوله كه معجزه نك بدى شرطى وار اولكسى حق تعالىك
فعلى يا خود فعلى مقامنه قائم نسنه اوله ايكنجى عادتته مخالف اوله او چنجى
اكا معارضه ايتك محال اوله مثلا شق قر كيملره ميسر اولوردر دنجى معارضه
طلبه مقارن اوله تصریح دعوى شرط دكلدر بلكه قرآن احوال
كانيدر بشنجى دعواى نبوته موافق اوله مثلا بيمبرك دعواى ايدندن
معجزه طلب اولنسه اول دخى شوحيوان بنم نبوتى تصديق ايدر ديسه

حيوان نطق ايدوب شو مدعى كاذبدر ديسه دعواده صدق معلوم اولماز
بلكه كذب احتمائى قوت بولور اما اول مدعى نبوت شوميتى احيا ايتك
بنم معجزه مدر ديسه و ميت صاخ اولوب شو كيمسه كاذبدر ديسه ضرر
و ررمز زيرا آنك صاخ اولسى معجزه در صاخ اولدقدن صكره فاعل
مختار در ذيلرسه تكذيب ايدر و دييلرسه تصديق ايدر النجى دعواى
نبوتدر بدنجى اول معجزه دعواى تكذيب ايتيه و كرامت دعواى نبوته مقارن
اولماق حسبيله معجزه دن فرق اولنور * تعريفلى (المعجزه امر خارق
للعادة مقرون بدعوى النبوة يخلقها الله تعالى لرسوله) و الارهاص امر
خارق للعادة مقدم على النبوة يخلقها الله تعالى علامة النبوة لمن سيكون
نبيا (و الكرامة امر خارق للعادة غير مقرون بدعوى النبوة ولا يتقدم عليه يخلقها
الله تعالى على يد المؤمن المتقى العارف بالله تعالى وصفاته اكراماله و اشعارا
لرتبته العالوية) و المعونة امر خارق للعادة غير مقرون بدعوى النبوة يخلقها
الله تعالى على يد بعض صالح المؤمنين تخليصه عن المحن و المكارة
(و الاستدراج امر خارق للعادة يخلقها الله تعالى على يد العاصى او الكافر
زيادة و استدراجا فى غيه و ضلاله) و الاهانة امر خارق للعادة يخلقها الله
تعالى على يد العاصى او الكافر على خلاف مراده تكذيبه و اهانة * حق
سبحانه و تعالى بيمبرلره معجزلر و بر مشدر تا كه دعواى نبوته امتلر ار اسنده
صدقلى ظاهر اولوب امتلر آنلك نبوتلر بنى اعتقاد ايدوب اتباع ايدر
و هر بر بيمبرك معجزه سى امتلر ينك عندنده مرغوب و مستحسن اولان
نسنلره مشابهدر مثلا حضرت عيسى وقتده طب ايله امراضى دفع
و صحت تحصيل ايتك مرغوب ايدى حق تعالى عيسى عليه الصلوة و السلامه
شويله نسته خلق ايتدى كه نفسيله خستلر شفا بواوردى و ميتلرى احيا
ايدردى و حضرت موسى عليه الصلوة و السلام وقتده سحر مرغوب
ارلوب آنك ايله امور عجيبه و آثار غريبه اظهار ايدر ايدى حق تعالى موسى
عليه الصلوة و السلامه عصا و يروب اژدر اولوب اعجاب العجايب اولوردى
و حضرت سليمان عليه السلام وقتده ملك و سلطنت و زبده سكر در آتله نك
مرغوب ايدى حق تعالى سليمان عليه الصلوة و السلامه بتون دنيا ملكنى و يروب
سلطنت كبرى و يردى و جمله وحوش و طيور و انس و جنى اكا مسخر ايدوب
روز كارى كا خادم مطيع ايتدى و حضرت سيد المرسلين صلوات الله و سلامه

عليه وعليهم اجمعين حضرت تبارك وقت سعادت تارنده بلغا وفضحا عندند
مرغوب فصاحت و بلاغت ايله كلام نظم و نثر ايدوب بين البغامشار ايله
اولوق ايلدي حق تعالي رسول اكرمه كندى كلامنى و پرديكه جله عالم
خلقى انس و جن و ملائكه جمع اولسه نظيرين كنورمكه قادر دكلردر
* و معلوم اولسونكه حضرت رسول كائنات صلى الله عليه وسلمك معجزاتى
چوقدر فكيف الله تعالى اصول و طبائع كائناتى اكا مسخر ايتدى و اولدخى
حاجت اولدقچه حاجتى قدر اظهار ايلدى ان شاء الله تعالى و مقدرارى
ذكر اولنور قصيده برده ده ككشدر * و كل آى اتى الرسل الكرام بها *
فانما اتصلت من نور بهم * يعنى رسل كرام عليهم السلامك كنور و
اظهار ابتدكارى ايات معجزات انجق انلره نور محمد يدن متصل
اولدى ايدى اول سببدن ايات معجزات اظهار ايتديلدن ديمكدر

﴿ فصل خصائص شريفة فخر كائنات ﴾

رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك خصائص شريفة سندندر كه
حق تعالي رسول اكرمك ثناء و فضايلنى اسماء نبويده مندرج
و مضمون ايتدى و سائر انبياء مرسلين عليهم السلامى كندى اسمائيله ندا
ايدر * مثلا يا آدم يا نوح يا صالح يا ابراهيم يا موسى يا عيسى و غير يلى كى اما
رسول كائنات صلى الله تعالى عليه وسلمى اوصافى جليله سنده ذكر
وندا ايدر تكريما و تفضيلا يا ايها النبي يا ايها الرسول كى بهض محققين
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك بيك اسم شريفى وارد ديديلر
و بعضلر ايكي بيك بكرمى اسم شريفى وارد ديديلر و بالجملة هر براهل
تحقيق ادراكى قدر استخراج ايلدى جمع اسماء شريفةك اشهرى
محمد در جدى شيخ مكه مكرمه عبد المطلب رضى الله تعالى عنه تسميه
ايتشدر بعضلر سوال ايدوب نجون محمد تسميه ايتدك اجداد كده بو اسم
بو قدر ديد كده جواب باصواب ايدوب ديديكه رجام بودر كه اهل سما و اهل
ارض اكا جد و ثنا ايله لر زيرا محمد معناسى كندوبه چوق جد و ثنا
اولنش ديمكدر بعض علما شويله بيان ايتشدر كه عبد المطلب حضرت تبرى
رؤياده كندى ارقه سندن كوشدن برزنجير ظهور ايتدى بر طرفى
سمايه بالغ و بر طرفى يره متصل و بر طرفى مشرقه منتهى و بر طرفى مغربه
واصل ايدى بعده بر شجر عظيم اولدى سدره المنتهى كى هر بيراغى اوزرنده
در نور عظيم لمعان ايدر جمع اهل مشرق و مغرب اول شجره به تشبث ايدر لر

صكره بورؤيانى تعبير ايتديروب ديديلر كه سنك نسل كدن بر ذات شريف
ظهور اينسه كر كدر كه جبسع مشرق و مغرب آنك ملتته تشبث ايدر لر
و جمع اهل سما و ارض اكا جد و ثنا ايدر لر ديديلر و والده سى امينه
حضرت تبارينه دخى ندا كلوب سنك اوغلك سيد كائناتدر وضع حل ايتد كدن
صكره محمد تسميه ايت ديديلر و بردفقه دخى رؤياده امر اولنوب اجد
تسميه ايت ديديلر اولوقت اجداسمنده براحد بوق ايدى اما محمد اسمنده و ولادت
وقتته قريب اوزنش قدر كيسه به محمد تسميه اولندى نبوة مأمولى ايچون
زيرا بيلور لر ايدى آخر زمان پيغمبرينك اسم شريفى محمد اولديغنى
(الله اعلم حيث يجعل رسالته) حق تبارك و تعالى آدم عليه السلامى خلق
ايتزدن اول بلكه جله خلقى خلق ايتزدن ايكي بيك بيل اول رسوانه
محمد تسميه ايلدى بر حديث شريفده (ان اول ما خلق الله نورى)
و بر روايتده دخى وارد اولشدر كه ابو سلمه و ابو هريره رضى الله تعالى
عنهما دن روايت اولنور بعض اصحاب رضوان الله تعالى عليهم اجمعين
سوال ايدوب ديديلر كه يا رسول الله (متى و جيت لك النبوة) يعنى
يا رسول الله سكا نبوت نه زمان ثابت اولدى (قال) اول حضرت جواننده
پيوردى (كنت نبيا و آدم بين الروح و الجسد) يعنى بن پيغمبر
اولدم دخى آدم روح ايله جسد بيشنده ايدى يعنى روح جسدينه كيرمش
ايدى زيرا رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اول المخاوقاتدر بو حديث
شريفدن معلوم اولديكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم عالم دنيايه
نبوتله بيله ككشدر قرق ياشنده بعث اولمشدر و خلقى حقه دعوت ايله
مأمور اولشدر و بر حديث شريفده بوييله در كه (ان الله اصطفى
من ولد آدم اسمعيل) تحقيق حق تعالي ولد آدم دن حضرت اسمعيلى اصطفيا
و اختيار ايتدى (واصطفى من ولد اسمعيل بنى كنانة) و ولد اسمعيل دن
بنى كنانة بنى اصطفيا ايتدى (واصطفى من بنى كنانة قريشا) و بنى كنانة دن
قريشى اختيار و اصطفيا ايتدى (واصطفى من قريش بنى هاشم) و قريش دن
بنى هاشمى اختيار ايتدى (واصطفانى من بنى هاشم) و بنى بنى هاشم دن
اختيار و اصطفيا ايتدى * رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلمك بر اسم
شريفى دخى مصطفى اولديغى ثابتدر و معناسى بو حديث شريفدن
منفهم اولور و بر حديث شريفده (انا دعوة ابراهيم و بشارة عيسى)

وارد اولشد یعنی بن ابراهیم علیه الصلاة والسلام دعا ابتدکی
 وعیسی علیه الصلاة والسلام مرده ابتدکی پیغمبرم دیمکدر حضرت
 ابراهیم علیه الصلاة والسلام دعا ایدوب (ربنا وابعث فیهم رسولا)
 دیدی ورسول الله صلی الله علیه سلمی قومته خبرور مشدر و حضرت عیسی
 علیه السلام قومته مرده ایتشد در تکم قرآن کریمه ذکر اولنور (واذ قال
 عیسی ابن مریم یا بنی اسرائیل انی رسول الله الیکم مصدقا لما بین یدی من
 التوریه و مبشرا برسول یأتی من بعدی اسمه اجد) و بر حدیث شریفه
 شویله در که قرآنده اسم محمد در انجیلده اجد در توراتده اجد در همزه نیک
 فحیله حانک سکویله یاک فحیله نار جهنمی امتدن صرف و متع ابتدکی چون
 توراتده اجد نسیم اولندی * شویله روایت اولنور که حضرت داود
 علیه السلام دعا ایدوب دیر ایدی (اللهم ابعث لنا) یعنی ناس ایچون دیمشدر
 (مقیم السنه) یعنی حضرت محمد صلی الله تعالی علیه وسلم (بعد الفتره)
 و توراتده ذکر اولنور که (وان یقبضه الله تعالی حتی یقیم به الملة العوجاء
 بان یقولوا لا اله الا الله) جبر ابن مطعم رضی الله عنه دیدیکه رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی بنم بش اسم وارد بن محمد و اجد
 و ماحی بنم ایله حق تعالی کفری محو ایدر بن حاشرم ناس بنم قدم
 اوزرینه حشر اولنور بن عاقبم که بنسب نصره پیغمبر کلز ناس آنک ملتی
 اوزرینه حشر اولنور معناسنه در قدم اوزرینه حشر اولنور دیمک
 یا خود خلق بنم او کومده حشر اولنور دیمکدر و غیری مغناری وارد
 بر اسم شریفی دخی داعیدر خلقی الله تعالیکن رضاسنه دعوت ایدیچی
 معناسنه (وداعیالی الله باذنه * دعالی سبیل ربک * تل هذ سبیلی ادعوالی الله)
 و غیری آیتلر دن مفهومدر علی ابن ابی طالب رضی الله تعالی عنه شویله تحقیق
 و بیان ابتدکیه حق سبحانه و تعالی جمیع خلائقی بر لاه دوشه مزدن و دحوارض
 و رفع سمان اول تقدیر ایدوب و بر ایانی تقدیر و مبدعانی ابداع ابتدکی و خلقک
 ماهیاتنی و صورته مشابه لرینی تمیز ابتدکی و کندی ملکوتنده منفرد
 و جبر و تنده متوحد ایکن کندی نورندن بر نور اظهاسار ابتدکی آنک
 ضیاسندن بر قبس لمان ایدوب ساطع اولدی بعده اول نور صور
 خفیه مذکور لک وسطنده مجتمع اولوب حضرت محمد صلی الله علیه
 وسلمک صورته شریفه سنه موافق اولدی بعده حق تعالی بیوردی

سن مختار سن و منتخبسک و بنم نورم سنک عندنده مستودعدر و کنوز
 هدایتهم سنده در سنک ایچون بطحای بسط ایدهرم و صوبی سنک
 ایچون اخراج ایدرم سما بی سنک ایچون رفع ایدرم ثوابی و عقابی
 جنتی و ناری سنک ایچون قیلارم دیدی بعده خلیفه مذکور بی عالم غیبده
 اخفا ایدوب مکتون علمنده تغیب ابتدکی صکره عوالمی نصب و زمانی
 بسط و مای مزج ایدوب عرش صواوزرینه وضع وارضی وجهه اوزرینه
 سطح ابتدکی بعده حق تعالی ابداع ابتدکی انواردن ملائکه بی ایجاد
 ابتدکی کندی توحیدنی محمد صلی الله تعالی علیه وسلمک نبوته مقارن
 قیلدی یعنی (لا اله الا الله) کله سنه (محمد رسول الله) کله سنی مقارن ایدوب
 بعثدن اول کولکرده نبوت محمد صلی الله تعالی علیه وسلم مشهور اولدی
 وقتا که حق تعالی آدمی خلق ایدوب آنک فضلی ملائکه به ظاهر
 اولدی و ملائکه بی حق تعالی اراءت ابتدکی آدمه خاص اولان سابقده
 علمدنکه اسماء اشیا بی استخبار وقتنده ملائکه به تعریف ایلدی و حق
 تعالی آدمی محراب و کعبه و قبله قیلوب اکا ابراری و روحانیتی
 و انواری ایجاد ایددی بعده حق تعالی آدمده و دیعه اولان نور اعظمی
 تنبیه ایدوب آدمه منین علیه اولان نورک عظمتنی کشف ایددی
 ملائکه عندنده آدمه امام تسمیه اولندقدن صکره حق سبحانه و تعالی
 اول نور معظمی اخفا ایدردی اصلاب طاهریندن ارحام طاهراته
 انتقال ایدوب تا که اول حضرت دنیاده طاهر اولدی پس جمله
 خلقی ظاهر ا و باطنی دین حقه دعوت ایددی و سرا و علنا داعی
 اولدی اول نور متقدمدن هر بر کیمسه که بر قبسه یعنی بر شعله به
 موفق اولدیه اول هدایت بولدی و هر کیمسه که غفلته
 ملتبس اولدیه سنخه و غضبه مستحق اولدی دیمک معناسنی افاده
 ایددی شیخ ابو محمد عبد الجلیل بیوردیکه بو تحقیقندن معلومدر که
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم جمیع مخلوقاتدن مقدمدر خلق روح
 و بدأ انوار عندنده دعوت الخلق الی الحق ایتشددر جسد شریفی ایله
 وقت سعادتنده دعوت ابتدکی کی پس حق تعالیکن (واذ اخذ الله
 میثاق النبیین) الآیه نظم شریفی عالم ارواحه محمولدر جمیع خلق اکا
 ایمان کتور مشدر و ابوالارواحدز حضرت آدم ابوالاجساد اولدیغی کی

ملاحظه ایت حق تعالی بیورر (تبارک الذی نزل الفرقان علی عبده لیکون للعالمین نذیرا) عالمین جمیع خلایق دیکدر و جله عوالمی انذار ابتدی و کلیسی ا کا ایمان کنوردی اولینده و آخرینده اول نور مکرم اصلا ب ظاهریندن ارحام طاهراته انتقال ایدرک آخر زمانده عالم دنیا به کلوب ختم نبوت ابتدی و شیخ تقی الدین السبکی شویله دبدیکه بو آیت کریمه دن ایکی حدیث شریفک معناسی ظاهر اولدی بری (بعثت الی الناس كافة) بونک معناسی بو تحقیقه بناء نوع انسانه بعث اولندم دیکدر اولوا آخر ایکیجه (کنت نبیا و آدم بین الروح والجسد) و بونک معناسی بو تقدیرجه بن پیغمبر کوندر لدم خلقه آدم ترتیب اولزدن نیجه زمان اولدیک اولور شیخ فرغانی شویله ذکر ایلدیکه فی الحقیقه اولدن آخره وار نیجه داعی الی الله انجیق شو حقیقت احدیه در که اصل جمیع انبیا در و انبیا آنک اجزاسی و تفاصیلی کیدر انبیا و رسالت دعوتی من حیث الجزیه در و حق تعالی نیک (و ما ارسلناک الا کافه للناس) کلام شریفنده بو کا اشارت واردر با لصاله داعی اولدر کیف انبیا و رسول و جمیع ائم متقدمین و متأخرین کافه ناسده داخلدر با لصاله داعی اولدر و جمیع انبیا و رسول آنک خلیفه لریدریدی بوندن ملاحظه ایت شونک معناسی * و کل آی اتی نرسل الکرام بها * فانما اتصلت من نوره بهم * فانه شمس فضلهم کواکبها * یظهرون اوارها للناس فی الظلم * براسم شریفی نوردر و شاهد و بشیر و نذیر و سراج و منیردر و بوا اسماء شریفه قرآن کریمده مذکوردر در حق تعالی بیورر (یا ایها النبی انا ارسلناک شاهدا) یعنی تحقیق بز سنی امتک تصدیقنه و تکذیبنه و نجاتنه و ضلالتنه شاهد کوندر دیک (و مبشرا) تصدیق و اقرار ایدنلره جنتله تبشیر ایدیکجه (و نذیرا) تکذیب ایدنلره عذاب جهنم ابله انذار ایدیکجه کوندر دیک (و داعیا الی الله باذنه) خلقی توحید و ایمان و رضاء اللهد دعوت ایدیکجه کوندر دیک باذن الله تعالی (و سراجا منیرا) سراج منیر کی کفر و جهالتی محو ایدوب نور ابله و شریعتله جله جهالتی نور ایمان و ضیاء معارف و علوم ابله تنور ایدیکجه کوندر دیک (و بشر المؤمنین بان لهم من الله فضلا کبیرا) و مرده ایت مؤمنلره که تحقیق انلر ایچون من عند الله فضل کبیر واردر ابوهریره رضی الله تعالی عنه دبدیکه رسول اکرم صلی الله تعالی علیه و سلمدن

احسن نسنه کور مقدم مبارک وجه مقدسی اوستنده کونش جریان ایدر کی وجه شریفک نور و وضیاسی ثابتدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کیجه لرده ازواج مطهره رضی الله تعالی عنهن خانه سعادت لرنده کونش کی تنویر ایدوب اول نور ابله ثوب دیکدر لردی و ثابتدر که بر مکانده جالس اولوب اثناء مکالمده تبسم ایدسه لر مبارک فم مقدس منفتح اولسه کویا کونش طلوع ایدر کی نور ظاهر اولور دی قهقهه صادر اولمازدی الا تبسم جوق ظاهر اولور دی و نیجه راویلر روایت صحیحه ابله روایت ایدیلر که حضرت فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم مبعوث اولزدن اول مبارک رأس اکسیر سعادت لری اوزره بر قطعه بلوت که سجابه بیضا یا خود رقیقه یا خود مطلقا علی اختلاف الاقوال سایبان اولور دی ارهاص و تأسیس نبوت ایچون بعد البعثه روایت اولندی الامبارک جسد مقدسک ظلی زمین اوزره واقع اولزدی زیرا نور ایدی نوره کولکه اولمز و بر اسم شریفی (متوکلدر) تور ایدیه بویله مسمی اولمش و ذکر اولمشکه (یا ایها النبی انا ارسلناک شاهدا و مبشرا و نذیرا و حرزا للامین انت عیدی و رسولی سمیتک المتوکل لیس بفظ ولا غلیظ ولا سخباب فی الاسواق ولا یجزی بالسبته السبته و لکن بعفو و یصفح ولن یقبضه الله حتی یقیم الملة العوجاء بان یقولوا لا اله الا الله و یفتح بها اعینا عیا و آذاننا صما و قلوبنا غلفا) عبد الله بن سلام روایتله امام بخاری تخریج ایلدی و الحاصل کتب سماویه نیک جله سنده مذکور و منعوت ایدی و جمیع انبیا و مرسلین ا کا ایمان ایدوب حق تعالی انلردن عهد آلمش ایدیکه وقتنده بولمق هر کیمه مقدر اولسه ایدی جله ا کا اتباع و نصرت و امثال امر ایدر لردی نتکم (و اذ اخذ الله میثاق النبیین) آیدنده مذکوردر و امثالینده ا کا ایمان ابله امر ایدر لر و بر اسم شریفی (صاحب الخاتم) در خاتم النبوه سائر پیغمبرلرک صاغ جانلرنده ایدی اما رسول الثقلین صلی الله علیه وسلم حضرت تلمینک مبارک ارقه سنده ایکی اموزلری اراستنده کو کر جین بمورطه سی قدر وار ایدی بو مثالو خاتم و بو محله اولق رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم مختصدر و بر اسم شریفی (جبار) در زبورده حق تعالی جبار دیو تسمیه ایدی نتکم روایتده وارد اولدی لافاضت النعمه من شفیک من اجل هذا بارک الله الی الابد

تقلد ابها الجبار سيفك فان ناموسك وشراييك مقرونة بهيبة وسهامك
 مستوية وجميع الامم يخرون تحت امرك) بو خطاب رسول اكرم صلى الله تعالى
 عليه وسلم در ودخی (رؤف رحيم حبيب مختار) وغير بلر اسماء نبويه
 دندر و معناری معلومدر (قدم صدق) علماء سلفدن چوغی بونی
 اسماء شريفدن عدايتديلر حتى زيد بن اسلم حق تعالينك (وبشرالذین
 آمنوا ان لهم قدم صدق عند ربهم) كلام منزلنده اولان قدم صدق
 محمد صلى الله تعالى عليه وسلمدر دیدی و حضرت علی رضی الله تعالى
 عنه اولدخی بویله تفسیر ایلدی و قدم صدق شفیع مصدق معناسنده
 زیرا عادتاً شفیع امتی تقدم ایدر و ابو سعید الخدری رضی الله تعالى عنه
 شفاعت ایلله تفسیر ایدوب شفیع مصدق یاخود شفیع صدق معناسنده
 دیدی و قتاده و حسن رضی الله عنهما بویله بیان ایتدیلر و بعضیلر
 سابقه رحمتك حضرت محمد صلى الله تعالى عليه وسلمده و دینه قلمش
 معناسنده در دیدیلر و حکیم رمذی (امام الصادقین و الصديقين الشفيع
 المطاع و السائل المجاب) معناسنده در دیدی و الله اعلم (فانح و خاتم) ابواب
 خبری و خزائن رحمتي فتح ایدیلدی و نبوتی ختم و تکمیل ایدیلدی معنارینه
 کلور (مفتاح الجنة) حدیث شریفنده شویله در که باب جنت رسول اكرم
 صلى الله تعالى عليه وسلمدن اول بر کیمسه به اجلمز امام مسلم و امام احمد
 رجھما الله تعالى تخریج ایتدیلر انس رضی الله عنھمدر رسول الله
 صلى الله تعالى عليه وسلم بیوردی (آتی باب الجنة) جنت قیوسنه کلورم
 (فاستفتح) قیوی آچک دیر (فیقول الخازن من انت) خازنکه رضواندر سن
 کیمسن دیر (فاقول) بنده دیرم (محمد) محمد (فیقول) خازن دیر (بك
 امرت ان لا اقول لاحد قبلك) سکا اچق ایلله امر اولندمکه سندن
 اول کیمسه به اچایم (ولا اقوم لاحد بعدك) سندن صکره کیمسه به قیام اتم
 (رسول الرحمة) (وما ارسلناك الا رحمة للعالمين) آیت کریمه سی بو کاشاهددر
 و (بالمؤمنين رؤف رحيم) بو کاجتدر انک حرمتنه عالم دنیاده کفار و مشرکیندن
 عذاب آخرته تأخیر اولندی زیرا ظهوری عالمی رحمت اولدی (جامع)
 سائر انبیاء مرسلینده متفرق اولان کالاتی جامع دیمکدر و امتنده
 اولان علماء عاملین و صدیقین و سائر مراتب عالیة اخرویه صاحبیلری
 کالاتی جامعدر زیرا انلر رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلمک خلقاسی

و نابلر دیر زیرا نقدر عالم و صدیق و سائر اهل کالات و ارایسه جله سی نور
 محمدی و ضیاء احدیدن اقتباس ایتدیلر در و هر بریسی بحار علوم محمدیه
 ساح و قلزم معارف احدیدن مستمد در فکیف جمیع انبیا و مرسلین
 صلوات الله و سلامه علی نبینا و علیهم اجمعین حضرت تیری بی اشتباه حضرت
 رسول معظم و روح اعظم و نورا قدم یعسوب یعنی معتمد الارواح صلى الله
 تعالى عليه وسلمدن مستمد و ملتسلدر در قصیده برده ده ذکر اولنور * و کلهم
 من رسول الله ملتس * عرفان البحر اور شفا من الدیم * مال بیت بودر که
 رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم بر دریای محیطدر که جمیع انبیا
 و علماء و صدیقین و سائر ارباب سعدا و سعتی مقداری اولدر یادن ملتس
 اولوب نصیلرینی اولدیغی قدر آملدر در (نبی التوبة) انک سبیلله و مؤمنک
 روحلری غرغریه کلنجه به دلک توبه لری مقبول اولدیغی ایچون نبی التوبة تسمیه
 اولندی (طیب) رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تیرینک جسد
 شریفلری ظاهرا و باطنا طیب ایدی فضلاتلری دخی طیب ایدی قچن
 بر مجله قضای حاجت واقع اولسه ارض شق اولوب فضلانی غائب اولوردی
 و اول مجله مسک و عنبر رایحه سی شم اولنوردی و بر کیمسه اول خروج
 ایدنه مصلح اولدی ام ایمن و غیر بلر ییلوب بول شریفنی اچدیلر اصلا
 طم بول بولدیلر بلکه رایحه طیبه بولدیلر عبدالله بن الزبیر رضی الله
 عنه دم شریفلرینی ایچدی نه زمان آغزنی اچسه رایحه مسک ظهور
 ایدردی و مبارک دست مقدسارندن مسک و عنبردن زیاده رایحه طیبه
 ظهور ایدردی و بر صبینک باشنی اللریله مس اینسه لرسائر صبیان اراستنده
 اول رایحه طیبه سبیلله ممتاز اولوب ییلور لردیکه بونی رسول الله
 مبارک الیله اوخشامش دیرلر ایدی مبارک اللری پنبه دن یومشق
 ایدی مبارک عرق شریفلرینی الوب مسک و عنبر و سائر کوزل قوقولی
 نسته لده زیاده رایحه طیبه حاصل اولتی ایچون انلره قنار لر ایدی
 و بر بولدن مرور اینسه اول رایحه طیبه دن مرور ایتدیکنی ییلور لر ایدی
 بر کیمسه مصافحه اینسه اول کون انده رایحه طیبه قالور ایدی جابر بن
 سمره رضی الله عنه شویله دیر که رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ایلله
 صلوات ظهری قیلدم بعده صبیان رسول اكرم قارشوکلدیلر مبارک الیله
 بر بر صبیانک یکاقلرین اوخشادی بنده یکاغی اوخشادی مبارک الی

بومشق ایدی و اولقدر مسک و عنبر قوقار ایدیکه کو یا مبارک الینی مسک
و عنبر حقه سندن چیقارمش کی بالاتفاق رایحه طیبه سنه مشابه بر رایحه
طیبه یوقدر* و دخی ماده خلقی اولان نطفه لری بالاتفاق طاهر در و سائر
انبیا دخی بویله در و روح تسلیم ابتدا کدن صکره انبیا طاهر لر در
بالاتفاق لکن سائر خلق مردار اولور لکن ایچون غسل جنازه فرض
اولدی بویله جه اعتقاد ایتک لازمدر و سائر اسماء شریفه لری چوقدر

فصل اطوار شریفه علیه السلام

معلوم اولسونکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مکه مکرمه ده دنیا به
کلندر قرق یا شنده مبعوث اولمشدر نظر عبرتله اثبات نبوت ایتکده علماء
کاملون رحیم الله تعالی ایکی مساک بیان ایتدیلمر مساک اول شویله در که
حضرت سید العالم صلی الله تعالی علیه وسلم بعث اولمزدن اول قرق سنه
مدته اصلا عقلا و مروءه و شرعا بر امر قبیح ایتمدی غایتد کمال صفاتله
و فصاحتله و بلاغتله متصف ایدی و نهایت خیر و سماحتده و کمال توکلده
اولدی و جیع خلق امانت و صداقتنی یقینا اعتقاد ایدوب محمد امین
تسمیه ایتدیلمر و جبل حراده خلوت ایدوب رب العالمین جل جلاله په
نقرب اکتساب ایدردی و عبادت ایدردی حتی از کیای عربدن نیچه لری
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت نرنگ بو حالنه نظر ایدوب
(الان محمدا عشق ربه) دیرل ایدی و مبعوث اولدقدن صکره تبلیغ رسالتده
مشاق عظیمه تحمل و صبر ایدوب اصلا کند و به فتور کلدی بلکه جد
و افر و سعی بلیغ ایدوب دعوت الخلق الی الحق اوزرینه ثابت اولدی
بعده اعداء الله اولنلره جهاد ایدوب اوزرینه غالب اولدقده
حکمنی تنفیذ و امرنی اجرا ایتکده مرتبه علیایه و رتبه قصویه بالغ
اولدی و اولیکی حال شریفندن اصلا متغیر اولوب انلره ذره قدرجه
شایبه ظلم و رایحه غدرا ایتزدی و نهایت عدالتده اولوب استقامت
ایدردی و امتنه غایت شفقتده و سخاوتده اولدی و دائماً اصحابنه
کلمات علیه و آداب دینیله تعلیم ایدوب تقریبات عظیمه اوزرینه ترغیب ایدردی
و زخارف دنیویله دن غایتده احتراز ایدوب اصحابنی دخی تنفیر ایدردی
و فقر او مساکین و غربا و ایتم ایلله غایتده تواضع و التفات ایدوب انبساط ایدردی
و اغنیاء و اهل دنیا دن غایتده ترفع و و مجانبیت ایدردی و جمله اصحاب و جهان

پهلوانلردن شجیع ایدی و غزالده و سائر مخاوفده انلرک هجوم ایدمه مدیکی
محاربه بالذات کندوسی هجوم ایدردی و علوم اولین و آخرینک منبعی
ایدیکه تکلم ایتدیکی کلامک حقایق و دقائقندن افاضل علما و اکار حکما
عاجز لر در امدی بو احوال شریفه مذکورده نک جمله سی نبوت
و رسالت اوزرینه حجج قاطعه و براهین ساطعه در* مساک ثانی شویله در که
حضرت رسول کائنات علیه الصلاة والسلام شول قوم اراسنده بعث
اولندی که انلرک کتابلری و حکمتلری یوق ایدی طریق حقندن اعراض ایدوب
باطل اوزرینه اصرار ایتشلا ایدی مثلا جهله قریش که اوئان و اصنامده عبادت
ایدردی و فارس اها لسی مجوسیت اختیار ایدوب انلرینه و قرق نرنداشلرینه
نکا حلتوب زنا ایدردی و آتسه تعظیم و اکا طیارل ایدی و قبائل اترک
کفره سی دخی ظلم عباد و تخریب بلاد ایدردی و هند کفره سی او کوزه
و احجاره عبادت ایدردی و یهود کفره سی تزه بر اکاذیب و ترویج اباطیل
و کتم حقوق ایدردی و نصاری کفره سی تثلیث معبود و حق تعالی به اثبات
ولد و صاحب ایدردی پس رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بونلرک جمله سنک
اعتقادات باطله و اعمال فاسده و معاملات کاسده لرینی تضلیل و ابطلال
ایتدی و اساس دولترینی هدم و شوکتلرینی کسر ایتدی و کثرت عساکر
و قوت و افره صاحب لری اولان ملوک اوزرینه اصحاب قلیل ایلله غزا ایدوب
انلری مقهور و منهزم قیلدی و اطراف دنیایی نور ایمان و ضیاء
صلاح ایلله طولدردی و دین اسلامی جیع ادیان اوزرینه عالی قیلدی
و اطراف بلده لرده اولان عقلاء کاملون بعد تأملات صادق فوج
ایمان کتوروب دین اسلامه اعوان و انصار اولدیلمر و بونلرک امثالی
نیجه معجزات باهراتلرک جمله سی حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلمک نبوت و رسالتنه شاهد عادل لر در و برهان قاطعه لر در* معراج*
بر کعبه ده رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم جسم شریفله مسجد
حرامدن مسجد اقصی به واردیغی قرآن عظیم ایلله ثابتدر انکاری
کفردن دن سماجا بنده عروج ایتدیکی احادیث مشهوره ایلله ثابتدر
اندن صکره جنته یا خود عرشه یا خود عالمک بر طرفنه واردیغی احادیث
ایلله ثابتدر و وقوعی تکرار اولمشدر عددنی الله تعالی پیلور بعض
روایتده اوتوز درت معراج معلوم اولمشدر بری جسمانی ما عداسی
روحانی لکن بوقدره حصر بوقدر حضرت عایشه صدیقه و حضرت

معاویه رضی الله تعالی عنهما در روایت اولنور که حضرت رسول اکرم روحیه معراج ابتدی و جسدی غائب اولدی بوروایت معراج روحانی حقیقه در * و کبار اصحاب ن نقل اولنور که ابوبکر و عمر و غیر یار رضی الله تعالی عنهم یقظه حالنده جسمیه معراج ابتدی دیدیلر بوروایت معراج جسمانی حقیقه در * و ابن مسعود ن روایتی که معراج حطیم دن روحیه اولدی بوروایت معراج روحانی بی نقلدر * و ابی ذرک روایت معراج پیغمبر ن خانهدندن اولدی یقظه حالنده جسدیه بوروایت معراج جسمانی بی نقلدر * و بعضی دیدیلر که معراج دخی ایکی کره در برسی یقظه حالنده جسدیه مکه دن سماءه و برسی مکه دن بیت مقدسه صکره سماءه در نکتک مشهور اولان بودر والله اعلم * و دخی علماء کرام رحیم الله تعالی اختلاف ابتدی رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم رب العالمین جل جلاله بی کورد کده بعضی قلب کوز یله کوردی دیدی و بعضی باش کوز یله کوردی دیدی معراجک تفضیلی کتب مفصله ده مذکوردر * و دخی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم معجزاتی چوقدر ان شاء الله تعالی بعضی ذکر اولنور تفسیر قرطبی ده مذکوردر که رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم اصحاب کهنی کورمک مراد ایتد کده حق تعالی وحی ابتدیکه عالم دنیاده سن انلری کورمزن سن لیکن کبار اصحاب دن درت کیسه ارسال ایله اصحاب کهنه سنک نبوتکی تبلیغ ایتد و نلر رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم جبرائیل علیه السلام ایله مشورت ایتد کده جبرائیل دیدیکه یارسول الله کسوه کی بسط ایله بر طرفنه ابو بکر و بر طرفنه عمر و بر طرفنه عثمان و بر طرفنه علی رضی الله تعالی عنهم اوتورسولر بعده دعا ایدوب سلیمان علیه السلامه مستخر اولان روزکاری طلب ایله الله تعالی انی سکا مطیع قیلار دیدی بعده یوبله ابتدی روزکار کلوب انلری کورتوردی تا که مغاره قیوسنه واردیلر بر یوک طاش قلع ایدوب ایچرو کیدیلر قطمیر بونلره قارشو کلوب تبصص ایدرک اصحاب کهنهک یا نلرینه کورتوردی و اصحاب کرام اصحاب کهنه سلام و ربوب السلام علیکم ورحمة الله و برکاته دیدیلر حق تعالی انلری اویاندیروب جمله قاقوب و علیکم السلام ورحمة الله و برکاته دیدیلر بعده اصحاب رضی الله تعالی عنهم دیدیلر که ای بکتلر جماعتی تحقیق رسول اکرم محمد بن

عبدالله صلی الله علیه وسلم سزله سلام ایلدی و انلر دخی دیدیلر که (و علی محمد رسول الله السلام مادامت السموات والارض وعلیکم بما ابلغتم) دیدیلر دین اسلامی قبول ایدوب جمله سی مسلم اولدیلر بعده محمد رسول الله یزدن سلام ایلدی کز دیوب بنه او بودیلر حضرت مهدی زمانده اویا نورلر یوقصدی جبرائیل علیه السلام رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمه خبر و ردی و اول اصحاب بنه روز کار ایله کلدیلر و پیغمبر بنه انلره سوال ایدوب اصحاب کهنی نه کیفیتده بولدیکر دید کده انلر خبر و بردیلر بعده رسول علیه الصلوة والسلام دعا ایدوب یارب بنم ایله صحابی تفریق ایتد بکا و اهل بیت نبوته محبت ایدلره و مغفرت ایت دیدی بو معجزه شریفه سلیمان علیه السلام کوشکنی روز کار کورتوردیکی معجزه سنه نظیر در و شق قرامهات معجزاندن بر معجزه عظیمه در که انبیا دن بر بنه واقع اولدی شیخ علامه ابن السبکی رحمه الله تعالی شویله بیوردیکه انشقاق قر متواتر ایتد و قرآن عظیمه مذکوردر حق تعالی بیورر (اقتربت الساعة و انشق القمر) و امام قسطلانی مواهب لدنیه سنده بو آیت کریمه اول معجزه باهره حقیقه در دیوبیان و تحقیق ابتدی و جمیع اهل تفسیر و اهل حدیث انشقاق قر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم الحجون واقع اولشدر و انجیق رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه مخصوصدر دیدیلر و انشقاق قر حدیثی صحابه دن جماعت کثیره روایت ایتلردر بعده تابعین دن جماعت کثیره بعده جماعت دن جماعته شمعیکی زمانه کلنجه روایت اولنور رضی الله عنهم ابن عباس رضی الله عنهما دن روایت اولنور هجرت دن بش سنه اول مکه مکره ده اولان مشرک لردن بر جماعت کلوب دیدیلر یا محمد اکر سن دعوی نبوتکده صادق ایسک قری شق ایت پس رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم دعا ابتدی فی الحال قر ایکی شق اولدی بر باره سی طاعنک بر طرفندن و بر باره سی بر طرفندن کوردی و انس رضی الله عنه روایت ایتدیکه اهل مکه بر کون رسول الله دن بر معجزه طلب ایتد کده مبارک شهادت بر مغبله قره اشارت ایدوب قری ایکی شق ابتدی * امام قرطبی رحمه الله تعالی شویله بیوردیکه رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت لربنک مبارک بر مغندن صواق دینغی متعدد محلده واقع اولوب موطن کثیره ده ظاهر اولشدر و مشاهد عظیمه ده

صادر اولشدر و روایات کثیره ایله روایت اولمشدر تواتر معنوی ایله متواتر در و بو مثالو معجزه شریفه غیر پیغمبر لردن اشید لمشدر حضرت موسی علیه السلام طاشدن صو افتدی اما بر مقلندن افاق که اتودری و مک و فان و طمردن عبارتدر بویه اشیا مختلفه الطبیاعدن صو آفتق اعجمدر صحابه دن برجاعت رضی الله عنهم روایت ایتدیله شیخان ابن مسعوددن تخریج ایلدی امام احمد و بیهقی و ابن شاهین و غیر بیلر نقل ایتدیله (وصو بک ظهوری کیفیتده ایکی قول وارددر * برسی علماء کرام رحهم الله تعالینک اکثری شویله بیوردیلر که صو رسول اکرمک مبارک بر مقلندن ظهور ایدوب آفتدی صحیح بودر * و برسی دخی صو بر مقلری ارا سندن طاشدی بو قول ضعیفدر علما رحهم الله تعالی شویله بیوردیلر که مبارک بر مقلندن افاق صو دنیا ده و آخرتده اولان صور دن افضل و اشرفدر بالاتفاق بعضلز زمزم و کوردن افضلدر دبدیلر جابر رضی الله عنه شویله روایت ایتدیله حدیده غزاسنده اصحابه صو سزاق واقع اولدی اصحاب رضی الله تعالی عنهم کلوب دبدیلر که یار رسول الله آیدست المغه و ایچمه سنک مطر کده اولاندن غیر صو بو قدر دبدیلر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مبارک الی مطره اوزرینه قودی فی الحال بر مقلری ارا سندن بر مقلر کی صور اقدی جله من ایچدک و آیدست الدق جابره قاج کشی ایدیکز دیو سوال اولندقده بیک درتوز کشی ایدک لکن یوز بیک کشی اولدق جله مزه کفایت ایدردی دبدی و روایات صحیحه ده شویله در که ابو جهل جله اهل مکه ایله چیقوب بیک کشی به یقین عسکر کفار ایله بدره کلدی و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ایله محاربه طلب ایدوب عسکر اسلام مجموعی اوچیوزاون مقداری کیمسه ل ایدی صحابه کزین ایله پیغمبر بمن مدینه منوره دن چیقوب بدره واردی آلات حربدن الی قلیج و برقاج اوق بای والی قدر دو لری و ار ایدی و کفارک جله سی مسلح اولوب اثناء محاربه ده مؤمنینه فی الجمله ضعف طاری اولدقده پیغمبر بمن مبارک اللربنی قالد بروب دعا و تضرع ایتد کده جبریل امین کلوب بردن بر قبضه اوافق طاشلر الوب شاهت الوجوه دیوب کفاره طوغری آت دیدی پیغمبر بمن بویه طاشلندی آتدی اول اوافق طاشلر کفارک جله سنک کوز بند اصابت ایدوب هر کس کوز یله مشغول اولدقده

اصحاب کرام انلرک اوزر زینه هجوم ایدوب نیچه لرینی قتل و نیچه لرینی اسیر ایتدیله بو معجزه دخی متواتر در (و مار میت اذرمیت ولکن الله رمی) شاننده نازلدر و روایت صحیحه مشهوره ده شویله در که غزاه احدده و اثنای محاربه ده ابن نعمان حضرت لربنک کوزی آقوب بره دوشدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم الوب برینه قودی اولکنندن زیاده کورردی عمری آخر اولجبه دک * ابن عمر رضی الله تعالی عنهما بیوردیکه پیغمبر بمن بر اعرابی کلدی و پیغمبر بمن صلی الله تعالی علیه وسلم اعرابی به زبه مراد ایدرسن دیدی اول اعرابی دخی اهله رجوع مراد ایدرم دیدی پیغمبر بمن بیوردیکه هیچ سنک ایچون بر خبر وارمیدر اعرابی اول خبر ندر دیدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم (شهادت ان لاله الا الله وحده لا شریک له وان محمدا عبده و رسوله) در دید کده اعرابی دخی سنک ایچون بوکا شاهدک وارمیدر دیدی پیغمبر بمن نعم شاهدم وار بیوردی اول محله بر بیوک اغاج وار ایدی پیغمبر بمن اول اغاجی دعوت ایتدی اول یری چفت سورر کی شق ایدرک حضورینه کلوب طوردی و شهادت کتوروب حق رسولک دیدی وینه برینه کندی اعرابی فی الحال ایمان کتوردی (بخاری تخریج ایتدی ابن مسعود رضی الله عنه دن شویله بیوردیکه بز رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله طعام اکل ایدرک طعامک تسبیحی اشیدرک دیدی (امام زمندی و امام بیهقی تخریج ایتدیله که رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بر مقدار خسته اولدی جبرائیل علیه السلام بر طبق ایچنده انار و عنب کتوردی و پیغمبر بمن انلردن اکل ایتدی و انلر تسبیح ایدرلردی (بعلی ابن مره الثقفی رضی الله تعالی عنه شویله دیدیکه سفرده بر محله واردق اول محله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خوابه واردقده بر بیوک اغاج وار ایدی یری شق ایدرک کلوب پیغمبر بمن سایبان اولدی بعده برینه کندی پیغمبر بمن نقل ایتدم بیوردیلر که اول اغاج بکار بیسندن سلام و بر مکه اذن استدی برسی دخی اذن و بروب کلدی بکا سلام و بردی بو حدیث شریفی امام بغوی ذکر ایلدی (جامع الازهارده مذکوردر که عقیل ابن ابی طالب رضی الله تعالی عنه بیوردیکه پیغمبر بمن ایله سفره کتدم بر محله قضای حاجت مراد ایتدیله بکا امر ایدوب شو محله اولان اغاچ لری دعوت ایدوب ای اغاچ لری

کلك سزى رسول الله استنقض وضو مراد ايدر كلو كز اول حضرت پرده
 او او كز ديدى بن دخی واروب اغاچلره بو كلامى سو بيلد كده جله سى
 برلندن قويدى كوكلرى اوزرينه يور يوب برى شق ايدرك كلوب اطرافنه
 حواله اولديلر قضاي حاجت ابتدا كد نصره هر برسى مكانلرينه كتديلر
 بويله اغاچلرك كديكى موطن كشيده واقع اولمشدر (تكيم قصيده)
 برده ذكر اولنور * جاءت لدعوتہ الاشجار ساجدة * تمشى اليه على
 ساق بلا قدم * دخی امام زمذى و امام دارمى و امام حاكم تصحيح ابتدايلر
 حضرت على رضى الله تعالى عنه شويله بيورديكه بن رسول الله صلى الله
 عليه وسلم ايله بيله مكه مكرمه نك بعض نواحيسنه چيقدم قچن براغاج
 يارطاش قارشومزه كلسه رسول الله سلام و يروب (السلام عليك
 يا رسول الله) ديرلايدى و عايشه صديقه رضى الله عنها دن روايت اولنور كه
 رسول كائنات صلى الله عليه وسلم بيورديلر كه وقتا كه جبرائيل عليه
 السلام بكا رسالت كتورد كده برطاشه و يار اغاچه مرور ايتد كده
 السلام عليك يا رسول الله ديرلايدى * و دخی رسول الله صلى الله عليه وسلم
 نيچه اغاچلر سجده و ركوع ايتمشدر رخواص و عوام كوروب روايت
 ايتمشدر لکن اغاچلرك سجده سى ميل ايتمشدر عبارت يوخسه مؤمنلركي
 باش يره قوبوب و جبهه يى يره قومقله دكلدر اويله سجده امت محمد مخصوص صدر
 (تسبيح الحصى) محمد بن يحيى رحهما الله تعالى تخرج ابتداى ابو ذر رضى الله
 عنه روايتله كه رسول الله صلى الله عليه وسلم بدن رقبضه او فاجق
 طاشلر ايدى مبارك الله تسبيح ابتدايلر حتى سنكك اوازي كى اوازا شيدلدى
 بعده ابو بكر رضى الله عنه و يردى كذلك انك الله دخی تسبيح ابتدايلر
 بعده يره قودى تسبيح ابتدايلر بنه الوب حضرت عمر رضى الله عنه و يردى
 كذلك تسبيح ابتدايلر و بنه الوب يره قودى تسبيح ابتدايلر و بنه الوب
 حضرت عثمان بن عفان رضى الله عنه و يردى كذلك انك الله تسبيح
 ابتدايلر بعده يره قودى تسبيح ابتدايلر امام بيهقى روايت ايلدى
 و مواهب لدينه ده مذكورد كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
 صحابه دن رضى الله عنهم رجاعت ايله بر محامده ايكن براعرابى رضب
 يعنى كلر صيد ايدوب بيله كتوردى بعده سؤال ايدوب بو ذات شريف
 كيدر ديدى صحابه جواب و يروب رسول الله ديرلايدى صيد ابتدايكي

كلرى ميدانه قوبوب بوكلر نبوتنى تصديق و اقرار ايتديكجه ايتانم ديدى
 رسول الله صلى الله عليه وسلم كلره سؤال ايدوب يا ضب ديد كده لسان
 فصيح ايله كلر (ابيك و سعديك) ديدى بعده رسول اكرم صلى الله تعالى
 عليه وسلم كا كيمه عبادت ايدرسن ديدى كلر جواب و يروب (الذى فى السماء
 عرشه و فى الارض سلطانه و فى البحر سبيله و فى الجنة رحته و فى النار عقابه)
 ديدى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم سؤال ايدوب بن نعيم ديدى
 كلر جواب و يروب (رسول رب العالمين و خاتم النبيين) سن سنى تصديق
 ايلين فلاح بولدى تكذيب ايدن خائب و خاسر اولدى ديدى اعرابى
 فى الحال ايمان كتوردى (و نيچه حيوانلرسن رسول الله سن دبو شهادت
 ايتمشدر نيكتم حديث شريفده . مذكورد ابوهريره رضى الله تعالى
 عنه شويله روايت ايلديكجه برده و كلوب حضور رسول الله
 سجده ايلدى ديدى بر حديث شريفده شويله در كه جن ايله انس
 عاصيلرندن يعنى كافرلرندن ماعدا جله اشيا بنم رسول الله اولديغى
 يلورلر دبو بيوردى و چوق دوهر سو بيلمشدر و يوم خيبرده شاه مسمومه
 اولديغى خبر و يرديكى تواتر ايله منقولدر و ابو سعيد الخدرى رضى الله
 عنه شويله روايت ايتديكجه بر راعى غم غمى رعى ايدركن يرقورد بر قيونى
 قاپدى و راعى قيونى خلاص ايجون قورد ايله قيون اراسنده طوردى
 قورد فصيح لسانله تكلم ايدوب يا چوبان سن الله دن قورقزميسن بو قيون
 بنم رزق قدر الله تعالى شو قيونى بكا رزق و يردى سن بنم رزقه مانع
 اولورسن ديدى معهود چوبان تجب ايدوب (العجب من ذئب بتكلم
 بكلام الناس) ديد كده قورد تكلم ايدوب اى چوبان آكاه اولكده بولندن
 اعجبنى سويله يم شو ارا كرده اولان محمد صلى الله تعالى عليه وسلم حق
 رسول در كه ناسه كچمشده بيلد كلرى خير لرى بيان ايدردى چوبان
 فى الحال قيونى الوب رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضور
 سعادتلرينه كلدى كندوسيله قورد اراسنده اولان ماجرابى و قوردك
 كلامنى خبر و يرد كده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم (صدق ان من اقترب
 الساعة كلام السباع) دبو بيوردى يعنى قورد كرچك سو بيلدى
 و يوم قيامتك قريب اولديغى ندر برنجى حيوانلرك انسان كى كلام
 ايتلرى ديكدر امام طبرانى و امام بيهقى و ابونعيم و حافظ مندرى و حافظ

ابن حجر تخریج ابتدیلر و علامه سبکی رحمه الله تعالی دبدیکه تسبیح
 الحضا و تسلیم الغزاله فقره سی معنی متواتر در نیچه روایات کثیره ایله منقولدر
 دبدی (ام سلمه رضی الله عنها روایتنده شویله در که رسول الله صلی الله
 علیه وسلم صحرا ده کیدر کن بر منادی یارسول الله دیو اوج کره ندا ابتدی
 اول طرفه نظر ابتد کده ناکا، کوردیکه بر یک بر اعرابی عندنده باغلو
 طورر یک دبدیکه بکایتین کل یارسول الله سکا سوبلیه جکم واردر دید کده
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم سؤال ایدوب ندر سوزک دبد کده
 کیک دبدیکه شوا اعرابی بنی صید ابتدی شو طاغده بنم ایکی یاورم واردر بنی
 قویو ویر وارهیم اناری امزیرهیم و کلهیم دبدی رسول الله صلی الله تعالی
 علیه وسلم کرچک کلور میسک دبدی کیک اگر کلز سم الله تعالی بکا کر بکبار
 عذابی کبی عذاب ایتسون دبدی بعده کیکی قویو ویردی کیک کنندی و سود
 ویردی وینه کلدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم برینه باغدی
 و اعرابی یا تور ایدی او یاندی رسول اللهی باشی اوجنده کوردی یارسول الله
 سنک بر مرادک وار میدر دبدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم واردر
 بو کیکی قویو ویره سن دبدی اعرابی قویو ویردی و کیک سکر دوب
 کیدر کن (اشهد ان لا اله الا الله و انک رسول الله) دیر ایدی اعرابی اهل
 اسلامدن اولدی * و شویله روایت اولنور که رسول کائنات صلی الله تعالی
 علیه وسلمک حضور معاد تنده بر دوه صاحبک بر ائنه شهادت ایدوب
 (والذی بعثک بالکرامه یارسول الله ان هذا ما سرقنی و لا ملکنی احد سواه)
 دبدی یعنی یارسول الله سنی کرامته حق رسول بعث ایلین الله تعالی یه
 قسم ایدر مکه شو صاحبم بنی سرقتم ابتدی و بوندن غیر بر کیمسه
 بکا مالک اولمادی دبدیکر و بومثلو نیچه دوه و سائر حیوانلر و جادات
 لسانه کلوب رسالت و نبوته شهادت ایتشدر بخاری و مسلم و سائر
 کتب حدیثه و شروحلرنده تفصیلا ذکر اولمشدر و سائر معجزاتی دخی
 چوقدر از جمله اوزون بویلو کیمسه یا ننده اوزون بویلو اولق واورته
 بویلو یا ننده اورته بویلو اولق کبی بعض احیانده و کنندی قامتلری فی نفس
 الامر اورته بویلو دن اوزنجه ایدی اوزن بویلو دکل ایدی و یوم خندقده
 جابر رضی الله عنه بر صاع اریه و بر قوزی ایله طعام احضار ایدوب رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم مبارک بزاق شریفلرینی اول طعامه القا و دعا
 ایتک سببیه بیک نفر اصحاب رضی الله عنهم اکل ایدوب اصلا اول

طعامدن برشی اکتلمدی دیو تواتر ایله روایت ایدرلر و سائر خزارده
 نیچه درلو معجزات صادره اولوب خاص وعام مشاهده ایتشدر در کتب
 مفصله ده مذکوردر و امام بیهقی و قاضی زکریا الانصاری رضی الله عنهما
 تخریج ایتدیلر و عقیب یمانی رضی الله عنه شویله بیوردیکه حجة الوداع
 ایتدم بعده مکده بر اوه داخل اولدم اول خانه ده رسول الله صلی الله علیه
 وسلمی کوردم و انده عجب نسته لر مشاهده ایتدم و اهل یمندن بر رجل
 کلدی یا ننده اول کون دنیا به کیش بر غلامی وار ایدی رسول الله صلی الله
 علیه وسلم اول غلامه خطاب ایدوب یا غلام بن کیم دید کده غلام سن
 رسول الله سن دبدی رسوالله صلی الله علیه وسلم (صدق یتبارک الله فیک)
 بیوردی و اول غلام بعده وقتی کلنجده به دک تکلم ایتدی و اکا مبارک
 الیمانی تسمیه ایدوب یواسمه مشهور اولدی و (رسول الله صلی الله علیه وسلم
 یاذن الله تعالی اخیای اموات ایتشدر ابن شاهین و خطیب بغدادی
 و دارقطنی و ابن عساکر رحمهم الله تعالی تخریج ایتدیلر وضعنه ذاهب
 اولدیلر و اهل حدیث با جمعهم ثابت الاصل اولدیغنه اتفاق ایتدیلر
 اختلاف انجق ضعفنده در حضرت عایشه صدیقه رضی الله تعالی
 عنهادن روایت اولندیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دعا ایدوب
 یاذن الله تعالی اناسی و باباسی حیوة بولدیلر ایمان ایدوب بته آخرته
 کتدیلر و امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه حضرت بلربنک
 کتابنده مذکور اولان کلام فیلما سجدن سهوا واقع اولمشدر یا خود تاویل
 صحیح ایله ما اولدر و سائر قبل و قال ایدنلرک ابجاث زایغه سی مردود در
 * و دخی روایت اولنور که بر کیمسه بی اسلامه دعوت ابتدی آنک
 بر قزی اولمش ایدی احبا ایتک طلب ابتدی رسول الله صلی الله تعالی
 علیه وسلم دعا ایدوب حیوة بولدی و نبوته شهادت ایلدی * و جابر
 رضی الله تعالی عنه بر قیون پشردی ایدی رسول الله صلی الله علیه وسلم
 حضرت اندن اکل ایدوب سائر اصحابه دخی اندن اطعام ایدک لکن کککری بنی
 کسرا ایتدن جمع ایدک دبدی اصحاب دخی انی اکل ایدوب کککری بنی طوبلدیلر
 قودیلر اول حضرت مبارک النی قیونک اوزرینه قودقده انسان کبی تکلم
 ایدرک قالقدی قویو بروغی ایله اوزرندن توزوکل سلکردی حاضر اولنلر
 تعجب ایدوب سبحان الله دبدیلر * و اما رسول الله صلی الله تعالی علیه
 وسلمک مکاشفات و مشاهدات و عاومی تحت حسابده داخل

وحد و عدده منحصر دکدر لکن علی وجه الایجاز ذکر اول نور بتوفیق
 الله تعالی (از جمله مبارک ارقه سندن کورمک او کندن کوردیکی کبی
 ومعراجک صبا حنده بیت مقدسک وصفنی طلب ایلدیلر مکء مکره دن
 حق تعالی بیت مقدسی کشف ایدوب سؤال ایدنلره تعریف ووصف
 ایلدی و کار بانلرک احوالی بیان ایدوب فلان کون طلوع شمس ایله
 کاور و عدد لرینی و کیفیت لرینی بالتام خبر و بردی مکاشفه طریقله جنتی
 و جهنمی و بلکه جمیع ملکوت سمواتی و ملکوت ارضی و عرش عظیمی
 و سدره منتهایی و لوح محفوظ و قلم اعلی و سایر ملائکه بی و الله تعالی بی
 مشاهده ایدوب بلا واسطه مکالمه ایتشد و جن طائفه سنی و شباطینی
 کورمشدر و انبیاء کرام علیهم الصلوٰة والسلامی مشاهده و مشافهه ایدوب
 و امثلرینی مشاهده ایتشد و کندو امتنی قیامتہ دک کله جکلرینی مشاهده
 ایتشد و سایر مکاشفہ لری کبی (واما علومی مرتبه علیا و رتبه قصوده در
 اول کائناتدن خبر و برمک و آدم علیه السلام و حوی قصه سنی بیان ایتک
 و سایر قصص انبیاء علیهم السلامه مثلا نوح و طوفان و هود و لوط
 و ابراهیم و کعبه بی بنیاد ایتدیکنی و عمرود قصه سنی و اسمعیل و یعقوب
 و یوسف حکایاتی و موسی و قصه فرعون و عیسی و سایر قصص و عبرت لر
 و وقایع و غیره امور ماضیه بی بیان ایتک کبی که سایر کتب سماویه به مطابق
 و کله جک زمانده اوله جق نسنه لری خبر و برمک کبی حضرت انس
 رضی الله عنهدن روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه و سلم بنت
 ملحانک خانه سنه داخل اولوب بر نسنه یه طیباندی بعده تبسم ایتدی بنت
 ملحان نیچون تبسم ایتدیکن یار رسول الله دید که بیوردیکه بنم ایتدن
 براز ناسلر بحر اخضرده سفینه لره بنوب ملوکلر سریرلر اوزرندله اولدقلری
 کبی فی سبیل الله جهاد ایتسه کر کدر دید که بنت ملحان یانی الله دعا ایله الله تعالی
 بنی انلردن قیلسون دیدی دعا ایتدی براز زماندن صکره بنه تبسم ایتدی
 و بنت ملحان اولیکی کبی سؤال ایتدی و رسول الله صلی الله علیه و سلم سن
 اولیکی غزاده بر ابرسن اخرنده دکل سن بیوردی بوند نصکره عبادت بن صامت
 رضی الله عنه بنت ملحانی تزوج ایتدی اولیکی غزاده اصحابله بیله غزایه
 کتدی (ابو موسی الاشعری رضی الله عنهدن روایت اولندیکه رسول الله
 صلی الله علیه و سلم بر بستانه کبروب بکا قیوی حفظ ایتدی بعده قیویه

بر کیمه کلوب کیرمکه اذن استدی رسول الله صلی الله علیه و سلم بیوردیکه
 اذن و بر دم کبرسن و اکا مزده ایتکه اول اهل جنت سندن رونا کاه
 کوردیمکه کلان ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه بعده بر کیمه دخی
 کاوب کیرمکه اذن استدی و بنه رسول الله صلی الله علیه و سلم بنه بیوردیکه
 اذن و بر دم کبرسن و مزده ایتکه اهل جنت سندر نا کاه کوردیمکه کلان
 عمر الفاروق رضی الله تعالی عنه و بر کیمه دخی کیرمکه اذن استدی
 بنه اولیکی کبی اذن و بر دم کبرسن و مزده ایتکه اهل جنت سندر
 و اکا بر مصیبت اصابت ایده چکدر و آنک او ز رینه جنتده مرتبه
 علیا به نازل اوله چقدر بیوردی نا کاه کوردیمکه عثمان بن عفان رضی الله
 عنده صکره اول مصیبت انک خلافتده ظهور ایتدی قصه سی چوقدر
 شروح بخاریده و غیر یلرده مذکوردر و دخی عدی رضی الله عنهدن
 روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه و سلم بیوردیکه یا عدی اگر
 سنک ایچسون حیوة و عمر اوزن اولورسه کنوز کسرابی کوررسن و مالک
 او اورسن برمدتن صکره بیوردیخی کبی کنوز کسرابی فتح ایتک
 و صحابه عظام رضی الله عنهم کنوزی بر برلرینه اتفاق ایتدیلدیو بیوردی
 کسری دیوملک فرسه دیرلر و قبصر دیوملک رومه دیرلر و نجاشی دیوملک
 حبشه دیرلر و فرعون دیوملک مصره دیرلر و خاقان دیوملک ترکه دیرلر و دخی
 رسول الله صلی الله علیه و سلم غزای حند قده بلده حیره و بلده شام
 و بلده صنعانک قحیلله اصحابه مزده ایلدی و سایر نسنه لر دن خبر و بردی
 خبر و بردیکی کبی ظهور ایلدی و احوال قیامتدن و علامت لر دن مثلا
 خروج مهدی و نزول عیسی علیهما السلام کبی و قیامتک کیفیتندن خبر
 و برمک کبی و میدان عرصاتده اوله جق حساب و سؤال و میزان و صراط
 و غیره موقفلردن و احوال اهل جهنمدن و احوال اهل جنتدن
 و ابدالآبدین نسلردن و لذت لر دن خبر و برمک کبی و نیچه حقایقندن و دقایقندن
 خبر و بردیکی کبی که ادرا کندن عقون عقلاء طاجزدر و حکمتندن حکیم
 نحریر قاصر در و الحاصل حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه
 و سلمده علوم اولین و آخرین جمع اولمشدر که قصیده برده ده ذکر
 اولنور * وان من جودک الدنیا و ضررتها * یعنی یار رسول الله سنک جود
 و سخاوت سندن دنیا و آخرت زیرا رسول الله صلی الله علیه و سلم وجود

کائناته باعث وحدوث موجوداته سبب اولمشدرتکم بوحديث شريفه
 (اول ما خلق الله نوري ومن نوري خلق كل شيء) بيورلدي و بوغناده
 غبري حديث شريفتر واردر و كبار علما رحهم الله تعالى شوبله بيان
 ابتدايلر كه سائر ارواح انبياء عليهم السلام اول نور اعظم دن برشعا صدر
 و ملائكة مكرمين اول شعا علردن اجزادر آتش شعله سنك قنجلملري
 كبي (ومن علومك علم اللوح والعلم) يعني لوح محفوظك علمي و قلم
 اعلانك علمي سنك علمك دن بهضدر زيرا اعلم خلقسدر و حضرت آدم
 عليه السلامه بو علوم دن علم اسما و ريشدر و قصيده برده ده ذكر
 اولنور كه * كفاك بالعلم في الامي معجزة * في الجاهلية والاداب في اليتيم *
 يعني باعقل وقت جاهليتده رسول امي كه اصلار كيمسه دن تعلم علم ايتماش
 انده بو قدر علوم اولق و يتيلاك ابله نشأت ايتمش ايكن نه بونجه بي حساب
 آداب و كالات بولمق معجزه لكده كافيذر نظر عبرت ايله نظر ايدنلره بريوك
 معجزه در قرآن عظيم الشأن اعظم معجزاتدر .

❦ فصل نزول جبرائيل عليه السلام بيانده در ❦

شوبله مذکور و مرويدر كه جبرائيل عليه السلام حضرت رسول كائناته
 عليه وعلى آله وصحبه افضل الصلوات و اكمل التحيات بيك كره دن
 زبا ده نازل اولمشدر و حضرت آدم عليه السلامه اون ايكي كره نازل
 اولمشدر و حضرت ادريس عليه السلامه درت كره نازل اولمشدر
 و حضرت نوح عليه السلامه اللي كره و حضرت ابراهيم عليه السلامه
 فرق ايكي كره نازل اولمشدر و حضرت موسى عليه السلامه در تيوز كره
 و حضرت عيسى عليه السلامه اون كره نازل اولمشدر تفسير ابن عارده
 و مواهب لدينه ده و غير يلرده مذكور در ابن مسعود رضی الله تعالى عنه
 حضر تلرندن شوبله روايت اولندي كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
 جبرائيل عليه السلامي كندی شكندده ايكي كره مشاهده ايتدي بر كره برده و بر كره
 ليله معراجده سدره منتهاده كوردی بو خبري امام احمد ابن حاتم و ابو الشيخ
 رحهم الله تعالى روايت ابتدايلر * و روايت اولندي كه اكثر وقتده جبرائيل
 عليه السلام دحية ابن حليفه الكلبي رضی الله عنه شكندده كوردی
 و جبرائيل عليه السلامي كند و شكندده افندي زدن غبري هيج بر بيخبر كوردی
 و روايات كشره ده كلشدر كه حضرت جبرائيل عليه السلام باذن الله تعالى

حضرت رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم مبارك صدر منور زيني
 شق ايتشدر و حكمت الهيه وقوت قدسيه ايله طولدر مشدر و دفعاتله
 واقع اولمشدر و قلب شريف بني جمله قلوبك خير ليسيد را امام بهيقي
 تخريج و امام حاكم تصحيح ابتدايلر حضرت عمر بن الخطاب رضی الله
 تعالى عنهدن روايت اولنور كه حق تبارك و تعالى آدم عليه السلامه
 شوبله بيوردي كه يا آدم (اولا محمد ما خلقتك) يعني يا آدم اكر
 محمدی خلق ايتيه جك اوليدم سني خلق ايتز ايدم و ابن عساكر
 رحمه الله تعالى تخريج ايتدي حضرت سلمان رضی الله عنه بيوردي كه
 (هبط جبرائيل عليه السلام على النبي صلى الله تعالى عليه وسلم فقان ان
 ربك يقول ان كنت اتخذت ابراهيم خليلا فقد اتخذتك حبيبا وما خلقت
 خلقا كرم على منك وقد خلقت الدنيا واهلها لاعرفهم كرامتك ومزالتك
 عندي ولولاك ما خلقت الدنيا) يعني جبرائيل عليه السلام رسول اكرم
 صلى الله عليه وسلم حضرت تلر نه نازل اولوب ديد بيه ربك سبحانه و تعالى شوبله
 بيوردي كه بن ابراهيم خليل اتخذا ايتديسم سني حبيب اتخذا ايتدم و بنم قائمه
 سندن اكرم كيمسه خلق ايتدم و دنيا بي و اهلي خلق ايتدم بنم قائمه
 سنك كرامتك و فضيلتك و منزلتك ايلره بلدرمك ايچون خلق ايتدم
 اكر سن اولسك ايتدي بن دنيا بي خلق ايتز ايدم و جبرائيل عليه السلام
 بو تبليغي ابلدي صلوات الله وسلامه على نبينا و على المرسلين و على
 آلهم و صحبههم اجمعين و الحمد لله رب العالمين ❦ * تمه * ❦ رسول الله صلى الله
 عليه وسلم مكى المولد و مدنى الهجره و الموطندر و مدينه منوره ده دار آخرته
 انتقال ايتشدر و تبليغ رسالت و تأسيس شرايع و تكميل مراتب و تعليم علوم دين
 و تأديب امت و تبليغ ملت و سائر اوامر جزئيه و كلية الهيه بي على وجه الكمان
 بيان و ادا ايتد كد نصكره دنيا ده اولق ضروري دكلدر جناب حبيب الله
 صلى الله تعالى عليه وسلم كه كاليه عالي جناب و محبوب حضرت رب الاربابدر
 اكا جمله ارواح انبيا و ملائكة مشتاقدر و روايتلر شوبله در كه آخرته وقت
 انتقال لري قريب اولدقده جبرائيل عليه السلام كلوب يار رسول الله ربك سكا
 مشتاقدر ديدى بوندن بوبله خدمات الهيه تمام اولوب كال بولدق د نصكره
 شوبله ذات مقدسه بوبله دار محنت و ملك فساده اقامت ايتك مناسب
 اولديغنه بناء سراي بقا و جوار كبريا و رفيع اعلى به روح انور

واعظم لری عروج ایشدر صلی الله تعالی علی روحه وجسده وسلم اول
جسم مقدس دفن اولندیخی بقعه مبارکه سی بالاتفاق زمین وسموات وجنات
عالیات وعرش اعلادن افضل و اشرف در تکمیل امام فاکهاتی و ابی عقیل
حنبلی تصریح و تحقیق ایتدیلر بعده جمهور فقهار حهم الله تعالی عندنده
مسجد حرام و مکة مکرمة مدینه اول حضرتتک قبر شریفک ما عدا سندن
افضلدر زراحق تعالی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم زیاده
تعظیم ایشدر و شنا ایشدر (المسجد الحرام البلاد الامین جعل الله الکعبة
البيت الحرام قیاما للناس * ان اول بیت وضع للناس للذی ببکة مبارکاً وهدی
للعالمین فیہ آیات بینات مقام ابراهیم ومن دخله کان آمناً * وعهدنا الی
ابراهیم واسمعیل ان طهرا بیتی للطائفین و العاکفین و الزکع السجود * واذ
بوأنا لبراهیم مکان البیت ان لا تشرک بی شیئاً و طهر بیتی للطائفین
والقائمین و الزکع السجود واذ جعلنا البیت مثابة للناس وامننا و اتخذوا
من مقام ابراهیم مصلی) الایة و غیر یلر کبی و حدیث شریفدره (والله انک
خیر ارض الله و احب ارض الله الی الله ما طیبک من بلد و احبک الی و اولاقومی
اخرجونی منک ما سکتت غیرک) وارد اولمشدر و دخی کعبه مکرمة عبادته
قبله اولق و اکا حج ایلک فرض اولق بونلرک جله سی مکة مکرمة نک افضل
اولدیغه دایلدرد دبدیلر لیکن امام مالک رضی الله تعالی عنه مدینه
منوره بی مکة مکرمة اوزرینه تفضل ایشدر لیکن اول جسم شریفک دفن
اولندیخی بقعه مبارکه که جله یردن وسمواتدن و عرش عظیمدن افضلدر
بالاتفاق انس رضی الله تعالی عند روایت ابتدی رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم بیوردیکه (صلوة فی مسجدی هذا تعدل بعشر آلف صلوة)
یعنی شو بنم مسجدده نماز قیلق اون بیک نمازه معادل اولور (صلوة
فی المسجد الحرام تعدل بمائة آلف صلوة) مسجد حرامده نماز قیلق بوز بیک
نمازه معادل اولور (والصلوة بارض الرباط تعدل بالفی صلوة) ارض
رباطکده سرحد اعدای دین اولان حدود بلاد اهل کفر در انده نماز قیلق
ایکی بیک نمازه معادل اولور (واکثر من ذلك کله ال کعتان یصلیها العبد فی
جوف اللیل لا یرید بها الا ثواباً من عند الله) یعنی بونلرک کلبسندن ثوابده زیاده
اولان نماز شول ایکی رکعتدر که عبد کعبه ایچنده اول ایکی رکعتی قیلار
انلر ایله مراد ایتمز الا الله عندنده ثواب و فضل مراد ایدر * و دخی رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم مدینه منوره به جوق دعا ایشدر بردعاسی

بودر (اللهم ان ابراهیم عبدک و خلیک و نبیک و انی عبدک و نبیک و انه
دعاک لمکة و انی ادعوک للمدینه بمثل ما دعاک لمکة و مثله معه) و غیر یلر کبی *
﴿ تذیل ﴾ رسول الله صلی الله علیه وسلم خانولری وارد خدیجه بنت
خویلد القرشیه و سوده بنت زعمه القرشیه و عایشه صدیقہ بنت ابی بکر
الصدیق و حفصه بنت عمران الخطاب و زینب بنت خزیمه الهلالیه و ام سلمه
بنت ابی امیه و زینب بنت جحش و جویریہ بنت الحارث و ام حبیبہ بنت سفیان
وصفیه بنت حی بن اخطب و میمونہ بنت الحارث و بریسی دخی رحمانه القرطبه در
لیکن بعضلر بونی جویریہ دنصکره تزوج ایلدی دبدیلر و بعضلر
ام حبیبه دنصکره در دبدیلر و بعضلر سر به در دبدیلر رضی الله تعالی عنهن
وسر به یعنی کوز دلری در ندر ماریه بعضنک عندنده رحمانه و جیله و بریسی
دخی زینب بنت جحش رضی الله تعالی عنهدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلمه کنندی نفسی هبه ایتدی رضی الله عنهن * و دخی رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم اولاد لری اولمشدر اولغاری قاسم قبل البعث طوغوب
قول صحیحده اون آی تمام اولدقده قبل البعث آخرته کتمشدر
و عبد الله براسمی طیب و براسمی طاهر در هند البعض و بعضلر
طیب و طاهر عبد اللهک غیردر دبدیلر بعد البعث طوغوب
کوجک ایکن مکة ده آخرته کندی و ابراهیم رضیع ایکن آخرته کندی
یتمش کونلک یاخود زیاده اوله دیشلر و قزلی فاطمه و رقیه و زینب
وام کاتوم رضی الله تعالی عنهن اجمین جله سی حضرت خدیجه رضی الله
تعالی عنهدان اولمشدر ابراهیمک غیری اول حضرت ماریه رضی الله
عنهدان اولمشدر و جله اولادی او کعبه وفات ایدوب حضرت فاطمه
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دن الی آی صکره وفات ایشدر و انی
حضرت علی رضی الله عنهنه تزویج ایدوب حسن و حسین رضی الله تعالی
عنهما اندن اولمشدر جله قزلبنک افضلدر و رسول الله صلی الله علیه
وسلمک سو کلیسیدر بر حدیث شریفده فاطمه بنتن برقطعه در بر کیمسه
انی اغصاب ایتسه بنی اغصاب ایتمش اولور بیورمشدر * و اکثر علملر حهم الله
تعالی حضرت خدیجه رضی الله عنهما حضرت عایشه رضی الله عنهدان
افضلدر زراحق سبحانه و تعالی جبرائیل علیه السلام واسطه سبله
اکا سلام کوندرمشدر و حضرت عایشه به جبرائیل علیه الصلاة والسلام

واسطه سینه سلام کوندر مشدر دیدیلر و بر حدیث شریفه (کمال من الرجال کثیر ولم یکمل من النساء الا امریم وآسیه و خدیجة) یعنی رجالدن چوق کیمسه ل کمال اولدی ونسادن کمال اولدی الامریم وآسیه و خدیجه کان بولدی (وفضل عایشة علی النساء کفضل الثريد علی سائر الطعام) یعنی سائر نسوان اوزرینه عایشه نیک فضلینی ثرید طعامنک سائر طعام اوزرینه فضلی کبدر بو باده بعض علماء توقف ایشلردر مناسب بودر زیرا تفاضل حقیقه بحث لازم دکلدن خصوصاً ادله تعارضنک اند قاعی نوجهله اولدیغی مبهم اولوب باب توفیق معلوم اولیه بوندن بویله سکوت ایقدر دیدیلر و بعض علماء رحیم الله تعالی حضرت فاطمه رضی الله عنهما به بر کیمسه معادل اوله من دیدیلر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم دن بر قطعه در مدت عمرنده حیض ونفاس واقع اولما مشدر انکچون فاطمه زهیری دینور ایکی رکعت نماز قضا به قانع سبب اوله جق نسته صدور اتمدیکچون و عبادتده کمال اوزره خشوع و خضوع ایروب جناب حضرت الله المعبود الصمد عز شانه وجل برهانه به توجه کمال ایله توجه ایتدیکچون بتول تسمیه اولندی حتی امام سبکی رحمه الله تعالی شویله بیوردیکه بنم عنده مختار بودر که افضل نساء فاطمه بنت محمد صلی الله علیه وسلم صکره خدیجه صکره عایشه رضی الله عنهن بویله ترتیب در دیدی و بعضی بو باده دخی توقف ایتدی جای سلامت بودر زیرا مقام امر عظیمدر ادله متعارضه در هر بر بستنده نیجه صفات جلیله واردر که عقول مخیر در حق تعالی انلرک حقیقه بیور مشدر (یا نساء النبی استن کا حد من النساء ان اتقین) الایة وغیر آیت کریمدر واردر مثلاً (النبی اولی بالمؤمنین من انفسهم و ازواجده امهاتهم) کی ونیجه حدیث شریفدر واردر مثلاً امام نسائی روایتده (فاطمة سیده نساء اهل الجنة) واردا اولمشدر

فصل منصب نبوت بیاننده در

معلوم اولسونکده انبیاء کرام علیهم السلامده خصال حیده واحوال شریفه وافعال جلیله و مقامات منویه و درجات عالیه واردر لکن جله کمالنک اعلاسی و اکلی مقام نبوتدر جمهور اهل سنت عندنده بر پیغمبر اولایه ولایت کسب ایدر بعده اکانبوت عظیمه اولنور بونک تحقیق بودر که منصب نبوت تحتده جمیع کمالات علیه و علیه و اخلاقیه و سائر

قربان مندر جدر بلکه جمیع کمالنک عینیدر و مقام نبوت وحی الهی و نزول جبریل امین اقتضا ایدر و مقتضای انام و متبوع خاص و عام اولقی استند عا ایدر و تأسیس شرابع و تبیین آیات و تبلیغ وحی و سائر کمالات علیه و علیه بیان اتمک و سائر امور عامه و خاصه جهت نبوت ایله تبلیغ اولدیغی مقام نبوتک مقام ولایت نبویه اوزرینه افضل و اشرف اولدیغنه برهان قاطعدر مع هذا حق سبحانه و تعالی انبیاء علیهم السلامی قرآن کریمده وصف نبوت ایله توصیف و مدح ایشدر مثلاً انبیاء الله و النبیین و رسل الله و المرسلین کی و بعضی ولایت نبویه نبوت اوزرینه مفضلدر دیدیلر بو مذهب صا حیلری اهل سنتدر لکن جمهوره مخالفدر و جیلری سختدر نتکم مطولاتده مذکوردر اما اولیاده اولان ولایت انبیاده اولان ولایتدن ناقص اولدیغنده اهل سنت عندنده هیچ اختلاف یوقدر زیرا اولیا انبیانک توابعیدر انبیا علیهم السلام متبوعلر و مقتدالدر * معلوم اولسونکده ولی لغنده محب و صادق و قریب معنانه کلور غالباً * و شرعه تعریفی بودر (هو العارف بالله و صفاته و سائر العقائد اللازمة بقدر الامکان المواظب علی الطاعات المجتنب عن السيئات المعرض عن الالتهامک فی اللذات و الشهوات المباحة) یعنی ولی شول کیمسه در که حق تعالی به وصفاته معرفت تحصیل ایروب و سائر عقائد حقه بی معتقد اولوب طاعات اوزرینه مداوم سئانندن اجتناب ایروب لذات و شهوات مباحیه انهماک و اشتغالندن اعراض و احتراز ایدر و اهل سنت عندنده شروط معتبره غالباً درندر (اولدی عقائد اهل سنتی تفصیلاً بیلوب معتقد اوله) ایکنجیسی احکام شرعیه لازمه به عالم اوله (اوچنجی اخلاق حیده ایله مهمما ایکن متصف اوله خصوصاً سخاوت کندنده موجود اوله) دردیجی اخلاق ذمیه نیک جله سندن مهمما ایکن مجتنب اوله خصوصاً محب و ریا و کبر و حب ماسوا دن غایتده بغید اوله بویله اولان کیمسدره اولیاء الله دینور مقربون و اهل تقوی و صدیقون و اهل الله و السابقون دینور اللهم احشرنا معهم * امام ابوحنیفه و امام شافعی رحیمهما الله تعالی بیوردیلر که اولیاء علمادن اولزسه عالمده اصلا بر ولی بولنماقی لازم اولور یعنی اولیاء اهل علمدن اولور غیریدن اولز و کندیده بانفعل علی وجه الکرامه خارق عاده ظهور اتمک شرط دکلدن

و حق سبحانه و تعالی اولیا اولان قوللرنده عادت ناسه مخالف کرامات خلق
ایدر عند الله تعالی درجه رفیعتری اولدیفته بناه انلره اکرام ایچون و اهل
سنت عندنده ولیلره کرامت و از در اهل اعتزال انکارا تبدیلر اهل سنتک دلیلی
بودر که کرامات اولیا تواتر ایله منقولدرنتکم آصف بن برخیا حضرت تبری
بایمیسک کوشکنی بر ابلق مخلدن طرفه العینده کتوردیکی قرآن کریمده
حضرت سلیمان علیه الصلوة والسلام قصه سنده مذکوردر که شوایت کریمه
در (قال الذی عنده علم من الکتاب انا آتیک به قبل ان یرتد الیک طرفک)
و حضرت مریم علیها السلامده ظهور ایدن کراماتکه قییش وقتده
یازمیه سی و یاز وقتده قییش مویه سی حاصل اولدیغی کبی نتکم قرآن
عظیم الشانده ذکر اولنور (کلا دخل علیها زکریا الخراب وجد عندها
رزق قال یا مریم انی لک هذا قالت هو من عند الله ان الله رزق من یشاء بغير
حساب) و دخی ابوالدر داء ایله سلمان فارسی رضی الله عنهما طعام
ایدر کن اوکلرنده قصه که صحیح طعامدر تسبیح ایدوب سبحان الله دیدی وانلر
ایشتدیلر و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم نقل ایتدکلرنده رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم دخی الله عظیم الشان جل شانہ نک بویله
ایلدیکی سزلره اکرامدر بیوردیلر * و روایت صحیحده شویله نقل
اولدیکیکه حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی ایام خلافتده
ساریه رضی الله تعالی عنہ بی سر عسکر نصیب ایدوب عسکر ایله دیار بکر
جانبده کوندردی زمان مرور ایتدی برخبر کلدی بر کون حضرت خطبه
او قورکن مدینه منوره ده علی طریق المکاشفه کوردیکه حضرت
ساریه نهاننده بر طاعک قرینده قونشلدردر دشمن دخی طاغک
آردندن اوزرلرنه عسکر چیقاروب غارات ایدر جکلر بو حال حضرت
عمر خطبه ائنا سنده کوروب ایکی آیلق قدر بولدن یا ساریه
الجلب الجبل دیدی و ساریه حضرت تبری علی طریق المکاشفه حضرت
عمری کوردی و سوزن ایتدی و عسکر ایله بیله دشمندن مقدم طاعه
چیقوب دشمنه غالب اولدیلر رضی الله عنهم اجمین * و دخی کرامتک حدی
و حصری بو قدر و نیجه سلف صالحین و متقدمین و متأخریندن نیجه
در لو کرامات و مکاشفات نقل اولنشدردر تواتر طریق بقیله که اصلا انکاره مجال
بو قدر و ولینک کرامتی تابع اولدیغی پیغمبرک معجزه سیدر حق سبحانه

و تعالینک (و لقد کرمنابی آدم و حملناهم فی البر و البحر) الایة نظم کریمی
کرامت اولیا حقیقه دکلدرد بلکه بنی آدمک سائر حیوانات اوزرینه مکرم
اولدیغی حقیقه در جاهلارک کلدیغی کبی دکلدرد لسان عربی بیلمدن و قواعد
قرآنی اکلدن آیت کریمه دن واحادیث شریفه دن حفظ ایدوب تفسیر
و تعبیردن احتراز لازمدردر زبر امر دود و مخالف معنایه جل ایتدیکنده کفردن
قور قولور و الحاصل آیت کریمه واحادیث شریفه تفسیری و روایتی علماء
کرام وظیفه سیدر همان جاهلاره سکوت و استماع لازمدردر

❁ فصل خلافت چهار بار بیانند: در ❁

معلوم اولسونکه نصب امام مؤمنلر اوزرینه واجبدر شرعا جمهور اهل
سنت عندنده و اکثر معتزله و بعض شیهه عندنده عقلا واجبدر و بعضیستک
عندنده عقلا و سمعا واجبدر و خوارج عندنده نصب امام واجب دکلدرد
بلکه جائزدر و بعضلر فتنه دن خوف عندنده عقلا واجبدر و اکثر شیهه
و بعض معتزله عندنده الله تعالی اوزرینه واجبدر عقلا دیدیلر بو مسئله فروع
شرعیه دنلر لکن بو خصوصده مذاهب مختلفه ده اختلافات کثیره اولدیغیچون
مسائل اعتقادییه الحاق اولندی شانسه اهتمام ایچون زیرا بر حدیث
شریفده (من مات ولم یعرف امام زمانه مات میتة جاهلیة) وارد اولنشدردر
یعنی کیکه وقتک امامنی بیلمدن اولسه جاهلیت اوومیله اولور دیکلر
چونکه مذهب اهل سنتده مؤمنلر اوزرینه شرعا واجب اولدیکیه بر خلیفه
نصب ایدوب اندن بیعت ایدلر و اکا شرع شریفه موافق اولان امورده
اتباع ایدلر حضرت رسول کائنات علیه و علی اله و صحبه افضل
التحیات و اشرف التسلیمات سرای بقایه انتقال ایتدکن صکره
کبار صحابه رضی الله عنهم اجمین بنی ساعدهک سقیفه سنده جمع اولوب
امر خلافتده مشورت و اجتهاد اولی و احری اولانی تحری ایتدیلر جمله سی
حضرت ابو بکر الصدیق رضی الله عنہی تقدیم ایدوب اکا متابعا ایتدیلر لکن
حضرت سید الکائنات صلی الله علیه وسلم حضرت ابو بکر رضی الله عنہک
خلافتی خصوصنده تصریح ایتدی بو قسه ایتدیغی اختلاف اولندی
جمهور اشاعره و بعض معتزله و خوارج تصریح بو قدر بلکه رسول
علیه الصلوة والسلام ابو بکرک خلافتده اشارت ایتدی دیدیلر و بعض
علماء تصریح واقع اولدی دیدیلر حتی حسن بصری رحمه الله تعالی

بیور دیکه حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم نص خفی ایله نص
 ابتدیی حتی آخرته تشریفندن بر قاج کون مقدم انی نمازه تقدیم ایدوب خلقتده
 نماز قیلدی و بعض محدثین نص جلی روایت ایتدیلر و بر حدیث شریف
 تخریج ایتدیلر حضرت رسول کائنات صلی الله علیه وعلی اله و صحبه
 وسلم آخرته تشریفندن مقدمه کبار صحابه به امر ایدوب ﴿ ائتونی بدوآه
 وقرطاس لا کتبن لابی بکر کتابا لا یشکلف فیه اثنان ﴾ بیوردی دبدیلر شیعه
 طائفه سی نص و اشارتی انکار ایتدیلر و حضرت علی رضی الله عنیه
 خلافتی حقیقه بر قاج حدیث موضوع نقل ایتدیلر و خلیفه اول اودر
 دبدیلر و الحاصل مذهب تحقیقه شو ایله در که جمله اصحاب مهاجرین
 و انصار سقیفه به مجتمع اولوب بعد المشاوره و المراجعه حضرت ابو بکر
 رضی الله عنیه خلافتنه اتفاق و اجماع ایدوب بالطوع اندن خلافتنه بیعت
 ایتدیلر حتی حضرت علی رضی الله عنیه بیعت ایتد کد نص کره حضرت
 ابی بکره خلیفه رسول الله دیو و صفلیوب لقب و یردی * دخی معلوم
 اولسونکه انبیاء و مرسلین صلوات الله وسلامه علی رسوائنا و علیهم
 اجمعین حضر نلرندن ما عدا جمله ناسک افضلی ابو بکر در جمله
 او ایسا نك افضلیدر تاج اولیاد ر اونور انور و مسک از فر صدیق اکبر
 خلیفه اول شیخ اعظم ابو بکر عبدالله بن ابی قحافه رضی الله تعالی عنیه ایکی
 سنه درت آی بر روایتده التي آی خلیفه اولدی وقتا که وفاتی قریب
 اولدقده حضرت عثمان رضی الله تعالی عنیه دعوت ایدوب حضرت
 عمر ایچون برینه عهد خلافت فرمانی تخریر ایلدی شو ایله امر
 ایلدیکه (اکتب بسم الله الرحمن الرحیم هذا ما عهد ابو بکر ابن ابی
 قحافه فی آخر عهد من الدنیا خارجا عنها و اول عهد من الاخرة
 داخل فیها حین یؤ من الکافر و یوقن الفاجر انی استخلفت عمر ابن
 الخطاب فان عدل فذلک ظنی به و رأی فیہ و ان جار فلکل امری ما اکتسب
 و الخیر اردت و لا اعلم الغیب و سيعلم الذین ظلموا ای منقلب ینقلبون) بعده
 بو کتابی مهر لبوب جمله به کتابده مذکور اولانه بیعت ایله امر ایلدی جیع
 اصحاب مهاجرین و انصار رضی الله عنیه اجماعین بیعت ایدوب خلافتنه اتفاق
 ایتدیلر * مدت خلافتی اون سنه اولوب عدالت و استقامت اوزره اعدایی
 قهر و دین اسلامه و شریعت مصطفویه به زیاد نصرت ایلدی حتی بلاد

مشارقی قح و اکاسر بی قهر و قبا سردن اخذ خراج و بلاد لرینی استیلا
 و اخذ و اموال لرینی غارات و غنیمت و اولاد لرینی اسیر و امور اسلامیه به حسن
 انتظام ایله ترتیب و فقراء و مساکین اوزرینه غایتده مرحمت و مزخرفات
 دنیویه دن غایتده احتراز ایدوب حتی ایام خلافتده کیدیکی کوملکنده
 یقاسنه قریب محله اوج یماسی و ارایدی و آندن قبری کوملک انخذا ایتماش
 ایدی و غایتده شجاع اولوب امر بالمعروف و نهی عن المنکر ایتدکده متانت
 و صلابت صاحبی ایدی رضی الله عنیه و ارضاه وقتا که ابو لؤلؤه نام غلام
 ائندن جام شهادتی نوش ایتد کده بامر الله تعالی انتقال وقتده
 امر خلافتی بر کیمسه به تعیین ایتدوب کبار صحابه دن التي صحابه بیئنده که عثمان
 و علی و زبیر و طلحه و عبدالرحمن بن عوف و سعد بن ابی وقاص رضی الله
 تعالی عنیهم بونلره تفویض ایلدی بونلر دخی عبدالرحمن بن عوفک
 اجتهادنه تفویض ایتدیلر بعده اول دخی واروب عثمان بن عفان
 رضی الله عنیه دن بیعت ایتد کده جمله سی حسن رضا لرله بیعت و اختیار
 ایتدیلر و خلافتی اوزرینه اتفاق ایتدیلر عثمان بن عفان رضی الله عنیه
 سرای بقایه رحلت ایتد کده جیع اصحاب مهاجرین و انصار رضی الله
 عنیهم حضرت علی رضی الله تعالی عنیه دن بیعت ایدوب خلافتی اوزرینه اتفاق
 ایتدیلر و اول حضرتک مدت خلافتی التي سنه در حضرت رسول کائنات و منخر
 موجودات صلی الله تعالی علیه وسلم حدیث شریفی که (الخلافة بعدی
 ثشون سنه ثم بصیر ملکک عضوضا) یعنی خلافت بند نص کره اوتوز سنه در
 بعده ملک عضوضا اولور بیوردی اول اوتوز سنه حضرت علی رضی الله
 عنیه نك خلافتله تمام اولشدر و بعضلر عندنده حسن بن علی رضی الله
 عنیه مانک التي آی خلافتی وارد و آنک ایله تمام اولشدر دبدیلر بو حدیث
 شریفده خلافتندن مراد خلافت حقیقیه کماله در بونلر در نص کره اولان
 اماملره خلفا تسمیه اولدی و فقها رحیم الله تعالی سلطان الوقت اولنلره
 خلیفه اطلاقی جائز دکدر دبدیلر والله اعلم بالصواب و عنده حسن المناب

فصل اصحاب کزین بیاننده در

معلوم اولسونکه اصحاب شول انساندر که حضرت رسول الله صلی الله
 علیه وسلم حال حیوتنده موجود اولوب شرف اسلام ایله مشرف اولدقده
 اول کیمسه حضرت رسولی کورمش اوله یا خود رسول الله آتی کورمش اوله

اكثر علماء عندنا: بوبله در امام بخاري عندنا كورمكه اقل مرتبه بر ساعت
مقداري كورمك شرطدر وبعض محدثين عندنا طول مجالسه لازمدر
وبعض اصوليين عندنا، رؤيت لابددر شول و مؤمنلر كه اول وقتنه موجود
اولوب كورمك بيسر اولعاش انلره محضرم دينور قول صحبده انلر تابعين
زمره سندنلر و بعضلر عندنا صحابندنر وبالجملة انبيادن ماعدا افضل عباد
ابو بكر در رضى الله عنه وحق سبحانه وتعالىنك (وسجنتها الاتقى الذى
يؤتى ماله بتركي * وما لاحد عنده من نعمة تجزى * الا ابتغاء وجه ربه الاعلى *
ولسوف يرضى) نظم عزيزى حضرت ابو بكر ك مدعى حقهده نازل
اولمشدر وحق تعالى اكا صاحب تسميه ايتمشدر نته كيم بيورر (اذيقول
لصاحبه لانحزن ان الله معنا) ودخى رسول الله صلى الله عليه وسلم انى مدح
حقنه بيورر (والله ما طلعت الشمس ولاغربت بعد النبيين والمرسلين
على احد افضل من ابى بكر) يعنى والله انبياءومرسليندن صكره ابو بكر دن
افضل ر كيمسه اوزر بنه كونس طواع وغروب ايتدى ابن عمر رضى الله عنهما
بيورديك. (كنا نقول ورسول الله صلى الله عليه وسلم افضل امة النبي بعده ابو بكر ثم عمر ثم
عثمان) و حضرت على رضى الله عنه بيورديك (خير الناس بعد النبيين
ابو بكر ثم عمر ثم عثمان ثم الله اعلم) وانك حقنه چوق حديث شريفلره مدح
وارد اولمشدر واياهم خلافتنه آثار جليله سى واردر چوق تأليف قلوب وتتابع
فتوح واهل ردى قهر وجزيره عربى شر كدن تطهير ايتمشدر
* ابى بكر دن صكره افضل اصحاب عمر بن الخطاب رضى الله تعالى عنه در
شو ذكر اولنان حديث شريفلره مذكوردر واياهم خلافتنه ايلديكى عدل
استقامت دين اسلامه نصرت و تقويت و پروب رومى شامدن اخراج وفارسى
سواد عراقدن طرد و بلده لر بن فتح و اسلام بلده سى ايدب وشوكت وشكيمه لر بن
كسر ايتمشدر بوقاروده ذكر اولندي بعده جمهور اهل سنت عندنا
عمر رضى الله عنه دن صكره خليفه حضرت عثمان بن عفاندر رضى الله تعالى
عنه ذكر اولنان حديث شريفلره مذكوردر وزمان خلافتنه چوق
بلاد فتح ايتدى وغزوه بتوكده جيوش مسلمى نجهير ايتدى ومصحف شريفى
چوق يازديروب اطرافه شايح قيلدى وصاحب حيا ايتدى شول مرتبهده كه
حتى رسول كائنات صلى الله تعالى عليه وسلم انك حقنه (انى لاسهبى
من تسهبى منه ملائكة السماء) بيورمشدر بر كيمسه دن نقل اولندي
بغيره ايكي كره داماد اوله عثمان رضى الله عنهدن خيرى رسول اكرم

صلى الله عليه وسلم قزى رقيه بنى اكا تزويج ايتدى اول آخرته كتد كدن
صكره قزى ام كاشومى تزويج ايلدى اول دخى آخرته كتدى رسول اكرم
صلى الله عليه وسلم بيورديكدا كبر قزم دخى اوليدى انى دخى سكا تزويج ايدر
ايدم * بعده افضل اصحاب على بن ابى طالب رضى الله عنه در رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم قزى فاطمه بنى اكا تزويج ايلدى وعمسى اوغليدر
لكن بعض متأخرين حضرت على حضرت عثمان دن افضلدر ديدلر
و بعضلر توقف ايتديلر والحاصل علامات اهل سنتندنر (تفضيل
الشبخين ومحبتهم الختتين رضى الله عنهم) بونلردن صكره سائر عشره
مبشره افضل امتدر حديث صحبده شو بيله در كه (عشرة فى الجنة ابو بكر
فى الجنة وعمر فى الجنة وعثمان فى الجنة وعلى فى الجنة والبير فى الجنة وطلحة فى الجنة
وعبد الرحمن بن عوف فى الجنة وابوعبيدة بن الجراح فى الجنة وسعد بن
ابى وقاص فى الجنة وسعيد بن زيد فى الجنة) و بونلردن صكره اهل بدر
وباقى اهل احد و باقى اهل بيعة الرضوان بالخديديه بونلر افضل اصحابدر
ابن ماجه رحمه الله تعالى رافع بن خديج دن روايت ايتديكده جبرائيل
ياخود بره لك رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمه كلوب ديديكده
(ما تعدون من شهد بدرنا فيكم قالوا خيارنا قال كذلك هم عندنا خيار
الملائكة) يعنى يارسوا لله بدر غزاسته حاضر اوللرى يذكروه نجهده عدايد رسر
ديدى جواب ويروب انلر بزم خير ايلر بزمدر بيوردهده ملك ديديكده كذلك
انده حاضر ملكلر بزم عند بزمه دخى ملائكة لك خير ايلردر ديدى
واما اهل بيعة الرضوان حقنهده حق تعالى بيوردي (لقد رضى الله
عن المؤمنين اذ يبائعونك تحت الشجرة) ابو داود روايت وامام
ترمذى تصحيح ايتديكده رسول كائنات عليه وعلى آله الصلوات
والسليمات بيورديكده (لا يدخل النار احد من بايع تحت الشجرة) يعنى
تحت شجرةده مبايعه ايدنلردن بر كيمسه ناره كيرمن جلاه سى اهل جتندر
وبالجملة (السابقون الاولون من المهاجرين والانصار) آينده موصوف
اولان سابقلر غيرى صحبايدن افضلدر تكريم الله جلت جلالة وجهه
الكريم بيورر (لا يستوى منكم من انفق من قبل الفتح وقاتل
اولئك اعظم درجة من الذين انفقوا من بعد وقاتلوا وكلا وعد الله
الحسنى) وسائر صحابه افضل اهل اسلامدر رضى الله تعالى عنهم

اجمیعین * ودخی حضرت فاطمه رضی اللہ عنہا سیدہ النساء و امام حسن و امام حسین رضی اللہ عنہما اہل جنتدر و حضرت خدیجہ و عایشہ و سایر ازواج مطہرات رضی اللہ تعالی عنہن اہل جنتدر حدیث شریفہ ہ مصر حدرو الحاصل جملہ اصحاب کزین رضوان اللہ علیہم اجمعین اہل خیر و اہل سعادتدر حق سبحانہ و تعالی قرآن عظیم الشاندہ مواضع کثیرہ اندر مدح ایشدر (یا ایہا النبی حسبک اللہ و من اتبعک من المؤمنین * لقد تاب اللہ علی النبی و المهاجرین و الانصار * لقد رضی اللہ عن المؤمنین اذ یبايعونک تحت الشجرة * و الذین معہ اشداء علی الکفار رجاء ینہم ربہم رکعاً سجداً * و لا یحسبن الذین قتلوا فی سبیل اللہ امواتاً بل احياء عند ربہم) و سایر آیات کریمہ لدخی چو قدر و رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم مدح ایشدر (اصحابی کالنجوم باہم اقتدیتم اہدیتم لاتسبوا اصحابی فلوان احدکم انفق مثل احد ذهباً ما بلغ مد احدہم و لا نصیغہ اکرما اصحابی فانہم خیارکم اللہ اللہ فی اصحابی لا یتخذوہم غرضاً من بعدی فمن احبہم فبحبی احبہم و من ابغضہم فبیغضی ابغضہم و من اذاہم فقد اذانی و من اذانی فقد اذی اللہ و من اذی اللہ یوشک ان یاخذہ) حق سبحانہ و تعالی انلرک رسولنہ صحابہ اولسنی اختیار ایدوب وقت سعادتندہ انلری دین اسلامہ موفق و ہدایت ایشدر و شرف صحبتیلہ شرف اولوب فی سبیل اللہ نیچہ لری روح لربنی حضور رسول اللہ ہ بدل ایدوب اعداء اللہ ایلہ مجاہدہ جام مماتی دست شہادتدن نوش ایشدر (فمنہم من قضی نجبہ و منہم من ینظر و اما بدلو اتبدیل) حق لرنہ نازل اولشدر و نیچہ لری دین اسلامی و شریعت غرابی صاحب شریعتدن اخذ ایدوب غائب لہ تبلیغ ایشدر در امت محمدیہ تک افضل لریدر و ہر بریسی شفاعت اینسہ کر کدر بزجلہ سن سوہرز و شفاعت لربنی او مارز رضوان اللہ تعالی علیہم اجمعین

فصل فی بیان تابعین

معلوم اولسونکہ تابعین شول مؤمنلدر کہ حال حیاتندہ صحابہ بی کورمش یا خود صحابہ اتی کورمش اولہ عند اکثر و بعضلر عندندہ طول ملازمت لابددر و بعضلر عندندہ صحبۃ السماع لازمددر و بعضلر عندندہ سن تمیز شرطدر و صحابہ دنصکرہ افضل امت بونلدر در افضل تابعیندہ اختلاف اولندی اہل مدینہ سعید بن المسیدر دبدیلر اہل بصرہ حسن بصریدر

دبدیلر اہل کوفہ اویس القرانی در دبدیلر زیر حضرت عمر بن الخطاب رضی اللہ عنہ بیوردیکہ بن ایشدر رسول اللہ صلی اللہ تعالی علیہ وسلم بیوردیکہ (ان خیر التابعین) یعنی تابعینک خبر لوسی (رجل) بر رجلدر کہ (یقال لہ اویس) انک اسمنہ اویس دینور ودخی حقندہ حدیث شریفلر وارددر حتی آخرتندہ ایکی قبیلہ قدر کیمسہ لہ شفاعت ایدر دیو خبر وارد اولشدر و حسن بصری رضی اللہ تعالی عنہ یتش قدر کبار صحابہ بہ ملاقی اولشدر و زهد و تقویہ کمال بولشدر و ولی کاملدر فضائل شریفہ سی چو قدر رضی اللہ عنہ * ودخی معلوم اولسونکہ معتقد اولوب لازمدر کہ افضل الأئمة المجتہدین و اکمل الفقہاء القاضین حضرت امام اعظم و ہمام اقدم سراج امتہ محمدیہ چراغ ملت احدیہ نعمان بن ثابت عارف و عالم امام جہان ابوحنیفہ کوفی رضی اللہ تعالی عنہ و ارضاہ حضرت تازی افضل تابعینددر علمدہ و عمدہ کاملدر درجہ و لابتدہ ذرۃ علیاہ و اصل تاج العلماء المتبحرین رحمہ اللہ غائبہ فضائل شریفہ سی و مناقب لطیفہ سی چو قدر حتی حقندہ کتابلر تألیف اولشدر بعدہ امام مالک رضی اللہ تعالی عنہ علمدہ و عمدہ کاملدر و تقویہ مرتبہ قصوایہ نازلدر بعدہ امام ذوالشرفین محمد بن ادریس الشافعی رضی اللہ عنہدر بعدہ امام احمد بن حنبل رضی اللہ عنہدر و بونلرک نیچہ تلامذری وارددر و بونلر اتباع تابعیندر و اتفاق شو کہ بعد الانبیاء والمرسلین صلوات اللہ وسلامہ علی نبینا وعلیہم اجمعین اشراف الناس و افضل اہل الاسلام علماء و صدیقون عاملوندرز بر اصفیت علم بر صفتدر کہ حق سبحانہ و تعالی آتی اصطفوا و اختیار ایتدیکی قولرینہ اعطاوا احسان ایدرنتیکم قرآن کریمہ بیورر (ثم اورثنا الکتاب الذین اصطفینا من عبادنا) الایۃ علملر حق جل و علا ایلہ قولر بيشندہ واسطہ لدر احکام الہی قولرہ تبلیغ ایدر لر انبیاء کرام علیہم الصلوۃ والسلام و ازلری و خلیفہ لریدر طالب علم حالی اعتبار ایلہ حدیث شریفہ بیورر (طالب العلم یتستغفر لہ کل شیء حتی الخیتان فی البحر و حتی النملۃ فی جحرها) یعنی طالب علم ایچون ہر شیء استغفار ایدر حتی در یادہ بالقلرو یواسندہ فرنجہ لدر دخی اکا استغفار ایدر و بالفعل عالم اولنلر حقندہ بیورر (فضل العالم علی العابد کفضل علی ادناکم) یعنی عالم اولیان عابد اوزرینہ فضلی سزک ادناکز اوزرینہ ہم فضل کبیدر و سایر آیات کریمہ و احادیث شریفہ لورادر یو حدیث شریف

علمانی مدح حقیقه کفایت ایدر بونلردنصکره مرتبه شهادتدر بونلرک
حقیقه نیجه شمار وارد قرآن عظیمه وحديث شریفه * بوندنصکره
اهل جهاد مرتبه سیدر * بونلردنصکره حجاج مرتبه سیدر بونلردنصکره
عامه مؤمنلرک صالحلرینک مرتبه سیدر کتب مفصله ده تفصیلا ذکر اولمشدر
والله اعلم بالصواب وحسبنا الله ونعم الوکیل

﴿ تکمله ﴾

معلوم اولسونکه مبشر بالجنسه اوللردن ماعدایر کیمسه حقیقه اهل
جنتدر دیو حکم اولنمز الاصفیت ایمان ایله توصیف قیلدقدنصکره حکم اولنور
مثلا کر مؤمن اولدیغی حالده آخرته کیدرسه اهل جنت اولور دنور کذلک
جمع اهل ایمان اهل جنتدر دنور و کذلک بر کیمسه به اهل جهنمدر دیو
حکم اولنمز مکر الله تعالی یا خود رسول الله صلی الله علیه وسلم خبر و برمش اولانک
اهل جهنم الدیغنی اما صفت کفر ایله توصیف قیلدقدنصکره جهنمه حکم
اولنوره ثلا فلان کافر اگر آخرته کفر ایله کیدرسه اهل جهنمدر دنور کذلک
کافر اهل جهنمدر دنور بر مؤمن حقیقه آخرته کفر ایله کتسون دیو
بد دعا ایتمک جائز دکلدردنقدر فاسق وفاجر وظالم اولور سه ده وحضرت
موسی علیه الصلوة والسلام فرعونک وقومک حقیقه دعا ایدوب
(ربنا اطمس علی اموالهم واشدد علی قلوبهم فلا یؤمنوا حتی یروا العذاب الیم)
دیدیکسی حاشاه مؤمنلر حقیقه دکلدرو مؤمن ظالم حقیقه
ظلمدن اوتوری عذابی دائم اولسون ایچون کفرله کتسون دیو بد دعا
ایتمک جائزدر دیوب بوآیت کریمه بی دلیل کتورمک فاسددر وحضرت
موسی علیه السلامه افترایتمش اولور زیرا حضرت موسی علیه السلام
والله العظیم مؤمنلره بودعائی ایتدی فرعون وقومی کافرلر ایدی وانلری
ایمانه دعوت ایلدی بو نیجه مدت مدیده بو قدر معجزه کوستردی ایمان
کتور هیوب دخی زیاده استکبار وعناد ایتدیله ومؤمنلره درلو جفا و اذا
ایتدیله بده حضرت موسی علیه السلام بو نلرک ایمانه کلیمه جنکارینی
اکلیوب بویله جه دعا ایتدی نته کیم کتب تفسیرده قصص انبیا علیهم
السلامی مطالعه ایدن عاقللر بو کاشاهددر * ودخی بر کیمسه حقیقه لعنت ایتمک
جانب شرعدن امر بو قدر ابلیس حقیقه بنله اکالعت ایدیکر دیو طرف شرعدن
امر صادر اولمادی اگر دیر ایسک حق سبحانه وتعالی ورسول الله صلی الله
علیه وسلم بعض طائفه به لعنت ایتدیله کتاب اللهه نسته زیاده ایدنلر

وتقدیری تکذیب ایدنلر واهل اسلام اوزرینه جبر وقهر ایله مسلط
اولنلر وحق تعالی نیک عزیز ایتدیکنی ذلیل و ذلیل ایتدیکنی عزیز ایتمک ایچون
سعی ایدنلر وسنت رسولی ترک ایدنلر واسم اللمهدن غیری اسمله ذبح ایدنلر
واناسنه و بیایسنه لعنت ایدنلر و دین اسلامده بدعت سنئه احداث ایدنلر
وربو اکل ایدنلر وایتدیرن وکاتبی وشاهدی اولنلر واکنه ایله بوزینه
دورتوب اوزرینه برلون ایله بنک ایدن وایتدیرن وصدقه و زکوئی منع
ایدن وشول عورت که زوجی اکا غضب ایتمش اوله وامور شرعیه ده اذان
محمدیه بی اشبدوب اجابت ایتمیلر ورشوت آلان و ویرن وخر صتمان
وصقدیرن وایچن وساقی اولان وکتورن وکتوردن و صتان و آلان وهبه
ایلمن وایچسنی اکل ایدن و حیلله ایدن وایتدیرن وشول کیمسه که اتک
امامتی قومی کربیه عد ایدوب راضی اولیلر اولدخی دکلیوب انلره
امام اوله وغیریلردخی وارد بونلره جانب شرعیته لعنت صادر اولمشدر
لکن بز بونلره لعنت ایتمکله امر اولمشدر الله تبارک وتعالی ورسولی
علیه الصلوة والسلام بونلره لعنت ایتدکلرینک حکمتی ننه انلری بلور
اکر بر کیمسه ابلیسه وغیر بسنه هیچ لعنت ایتمسه اکاسن نیچون لعنتی
ترک ایتدک دیو آخرته اصلا سوال بو قدر واما لعنت ایتمسه شاید سن
بونکله امر اولنماش ایکن نیچون ایتدک دیو سوال اولنه مع هذا امام
مسلم رحمه الله تعالی ابوالدرداء رضی الله عنه دن شرح ایلدی اولدخی
یوردیکه بن ایشتمدم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوردیکه
(ان اللعانین) تحقیق لعنت ایتدیجی کیمسه لر (لا یكونون شهداء ولا شفعا
یوم القیمة) یوم قیامتده انلر شاهد وشفا عیجی اولمازلر ولعنت کلیمه سنی
تکلم ایتمک آفات لسانتدر واما حضرت معاویه رضی الله عنه نک
اوغلی بزید حقیقه سوز چوقدر بعضلر آل رسوله صلی الله تعالی علیه وسلم
زید اهانت ایتدی و قتل ایتدردی مجرد ریاست دنیویه ایچون کافر اولدی
ولعنت ایدرز دیدیلر نته کیم سعد الدین شرح عقابنده بونی اختیار
ایتدی و بعضلر قتل صحابی کفر دکلدردن حلال دیدیکه ونحقیر ایتمدیکه
بو صورتده بزید حقیقه توفیق ایدرز دیدیلر و بعضلر بزید کافر یله
اولدیسنه بنلعنت ایتموز دیدیلر والحاصل خلاصه الفتاویده شویله ذکر
اولنور که بزید اوزرینه و حجاج اوزرینه لعنت ایتمک لایق دکلدردن زیرا

رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم نماز قبلانله واهل قبله اولنله لعنت
 ايتكدن نهى ابتدى وبالجملة كفاسان جاى سلامتدر باعجابا يزيد ابليسدن
 اشد دكل ايكن ابليس حقتده لعنت ايله امر اولمقدق بوندن عبرت
 آنه عبرت عظيمه واردر والله اعلم واحكم

﴿ مقام خامس ايمان باليوم الاخره بيانده در ﴾

اول معلوم اولسونكه دار اوجد ر دار دنيا ودار برزخ ودار جزاه
 بعضه لعنتنده درتدر بر يسي دخى انار حيدر وبعضه ابرايكيدر ديدلر الدنيا
 والاخره وبالجملة دار برزخدن مراد موت وقتدن قيامت وقتنه دك
 اولان زمان ومكاندر بومقامده عالم برزخ عالم اخرته ملحق اعتبار
 اولنور مذهب تحقيق اوزره انك احوالندن بحث اولنور باذن الله تعالى

﴿ فصل سؤال منكر ونكير ﴾

معلوم اولسونكه سؤال قبر حقتده چوق حديث شريفلر و آثار كشيده واردر كه
 اصلا انكار و توقف ايتكه بمجال بوقدر سؤال قبردن مراد موتد نصكره قيامتدن
 اول سؤال درمقبور اوليانلر يعنى در ياده غرق اولنلر و بونلرك اتملى تلف اولوب
 قبره قوتيانلر اچون دخى سؤال واردر تحقيق بودر كه روح بدنندن چيحق ايله
 بالكليه اندن ادراك وشعور منقطع اولن بلكه روحك جسدهنه تعلق اولمق
 حسبيله جسدهنه بر نوع حيوه خفيه حاصل اولوب سؤالى استماع ايدوب جواب
 ويرمكه قدرت بولنور لذت نعمى والمى آنك سبيله ادراك ايدر وسؤال روحله
 جسدهك مجموعنه او اوروبضلر كيفيتنده توقف ايتديلر والله اعلم بحقيقه احوال
 حديث شريفلر ده ذكر اولنور (اذا قبر الميت) ميت قبره واردر قد
 (انا ملكان اسودان) اكا ايكي سياه ملك كلور (ازرقان) كوزلرى كوك
 (يقال لاحدهما منكر والاخر نكير) برينه منكر و برينه نكير دينور *
 (فيقولان) ميتده سؤال ايدرلر (ما كنت تقول فى حق هذا الرجل) يعنى شونبوت
 ورسالتله مشهور اولان رجل كه محمد صلى الله تعالى عليه وسلمدر سن دنياده
 آنك حقتده نيجه اعتقاد ايدوب سويلردك (فان كان مؤمنا) اكر ميت مؤمن ايسه
 (يقول) سويلر (هو عبد الله ورسوله اشهدان لا اله الا الله واشهدان محمد عبده
 ورسوله) يعنى اول ذات حق تعالىنك قوليدور ورسوليدرد بوشهادت كتوروب
 جواب ويرر (فيقولان قد كنا نعلم انك تقول هذا) ملكلر ديرلر كه تحقيق برسنك
 بوبله جواب و بره جكيكى بيلوردك (ثم يفتح له فى قبر سبعون ذراعا فى سبعين

ذراعا) بوندن صكره آنك قبرى توسيع اولنوب بتمش ارشون اوزونلغى
 و بتمش ارشون اكليلكى اولور (ثم ينور له) صكره منور اولور (ثم يقال
 له نم) صكره اكا او بو دينور (فيقول ارجع الى اهلى فاخبرهم) ميت
 دير كه بن دنيايه واروب اهله شو ذوق وصفاني خبر و بردهم (فيقولان نم
 كنومة العروس الذى لا يوفظه الى حب اهله) ملكلر اكا ديرلر كه او بو
 شول بيكى كويكو اوبقوسى كييكه انى انجق زياده سوكلى اهلى او يانديرر
 (حتى يبعث الله من مضجعه ذلك) اول مؤمن قبرنده بو حان ايله يانورتا كه
 حق تعالى انى اول مرقدندن بعث ايله نه دك (وان كان منافقا اكر ميت)
 منافق ويا كافر ايسه (فيقول) دير كه (سمعت الناس يقولون) بن ايشتمكه
 ناس ديرلر ايدى (فقلت مثله لا ادري) بنده آنلر كيى سو بيلدم لكن بيلم دير
 رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حقتده (فيقولان) ملكلر ديرلر
 (قد كنا نعلم) تحقيق بزييلوردك (انك تقول ذلك) تحقيق سن بوبيله بيلم
 ديه جكيكى (فيقال للارض التامى فلتتم عليه) بره امر اولنوب
 ملتئم يعنى صيقش دينور پس اول منافق كاغرك اوزرينه بر صيقشور
 (فتختلف اضلاعه) ايكي جا بننده اولان ككلىرى بر برينه كيرر (فلا يزال فيها
 معذبا حتى يبعثه الله من مضجعه ذلك) قبردن بعث اولنده كين عذابده
 باقى قالور وبالجملة قبرده اهل طاعنه نعمت واهل فسقه عقوبت حقتده اول قدر
 احاديث صحيحه واردا اولمشدر كه مضمون مشتركلى مرتبه تواتره بالغ اولوب
 شك و ترددى قبول ايتز و بر حديث شريفده (استنزهوا من البول
 فان عامه عذاب القبر منه) يعنى بولدن احتراز ايديكوز زيرا تحقيق عامه
 عذاب قبرانلندر و بر حديث شريفده (القبر روضة من رياض الجنة وحفرة
 من حفرة النيران) يعنى قبر جنت بنجه لزندن بر بنجه باخود آتش چتورلزندن
 بر چتوردر و بر حديث شريفده (ان القبر اول منزل من منازل الاخرة)
 تحقيق قبر آخرت منزللزندن اوليكي منزلدر (فمن نجاشه) امدى كييكه آندن
 نجات بوله (فباعبده ايسر) اندن صكره كه منزللر آساندر (وان لم ينج فباعبده اشد
 منه) اكر قبردن نجات بولمزه اندن صكره اولان منزللر اشد اولوب عذابى
 زياده اولور رسول كائنات ومفخر من فى الارض والسموات عليه وعلى آله
 الصلوات المباركات والتسليمات الزاكيات بركون ايكي كيمسه لك قبرلرى
 يانشدن كيركن بيورديكه (انهما ليعذبان) تحقيق شوايكي

کیمسه لعذاب اول نورل (وما یعذبان فی کبیره) بونلر کنه کبیره حقتنده عذاب اول نورل (بل لان احدهما) بلکه تحقیق ایکسندن بریسی (کان لایستزیه عن البول) بولدن احتراز ایتز ایدی (والاخر کان یشی بالتمیمة) اول بری ناس بیئنده قوجلیق ایدردی انکیچون عذاب اول نورل بیوردی وغیر حدیث شریفلر دخی قتی چوقدر * ودخی میت قبره وارد قده قبر آنی صقار نقدر مؤمن کامل اولسه نتکیم کبار اصحابدن سعد بن معاذ رضی الله تعالی عنه حضرت تبری بی حساب فضائل وکرامات صاحبی ایدی حتی آخرته کتد کده اندن ایچون عرش الرحمن رعشه ایش ایکن قبره وارد قده ارض اتی صدقی نتکیم حدیث شریفده (لقد ضغطه الارض) تحقیق ارض سعد بن معاذی صدقی (ضغطة) بر صغتی ایله که (اختلف بها ضاوعه) ایکی جا بننده اولان کسکری بری برینه قارشدی لکن کافرلر حقتنده قبرک صغملغنی عقوبتدر مؤمنلر حقتنده مر جندر مثلا بروالده ولدنی غیب ایدوب بعد زمان بولسه نیجه سرورندن و مر جتندن ولدنی نیجه قوجا قلوب محبتله صدیقی کبی و کبار سعدا حقتنده ارض لطف وتعظیله صقار والله اعلم بحقیقه الحال والیه المآب والمآل * بعض اهل علم شه یله تحقیق ایتدیلر که سؤال ملککریته منکر و تکبر تسمیه اولندیغنی انکیچوندر که بونلرک صورتلری و خلقتلری انسانه و حیوانه وسائر ملائکه به وجن طائفه منه بکزه مز وانلر ایله انسیت اولماز کیمکه انلری کورسه قورقار هینلرندن اوتوری امام قرطبی رحمه الله تعالی شویله بیان ایتدیکه ایکی ملک جله خلقه سؤال ایدرلر زرا حق سبحانه و تعالی انلره شویله خاصه وقوت ویرمشدر که اما کن متعدده ده وقت واحده ده خلق کثیره اوقوتله سؤال ایدرلر و مخاطبلری کلاملرینی اشیدوب کتیدن غیری حاضر اولانی ادراک ایتوب همان کندی سؤالیله مشغول اولور لکن بعضلر عنندنه سؤال ملائکه سی چوقدر حفظه ملائکه سی کبی شافعیه دن شیخ حلیمی بونی اختیار ایدوب منه اوج اسمی نامنده کتابنده شویله ذکر ایتدیکه ملائکه سؤال جماعت کثیره در بعضیسی منکر و بعضیسی تکبر تسمیه اولنوب هر میت ایچون ایکسی کلور دیدی

فصل اختلاف کیفیت سؤال قبر بیاننده در *

قبرده سؤال انجق الله تعالی دن و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دن و دین

اسلامدن اولور صحیح اولان بودر و بعضلر عنندنه ججع عقائد دن و بعضلر عنندنه بعض عقائد دن و بعضلر عنندنه اعمال دن و بعضلر عنندنه انجق توحید دن سؤال اولور مؤمنلر بتوفیق الله تعالی جواب ویرر * ودخی سؤال قبر امت محمدیه می مخصوص صدر بوقسه زمان سابقده کذران ایدن امتلرده سؤال اولور می ایدی بونده اختلاف اولندی بعضلر عنندنه امت محمدیه مخصوصد زرا امام احمد و ابو داود و امام بیهقی و امام طبرانی و ابن ابی الدنیا رحهم الله تعالی نخر بیج ایتدیلر حضرت انس رضی الله عنه دن که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی (ان هذه الامة تبئلی فی قبورها) یعنی شوامت محمدیه قبورنده ابتلا اولور یعنی سؤال اولور دیمکدر حضرت عایشه رضی الله عنها سؤال ایدوب دیدیکه یا رسول الله (تبئلی هذه الامة فی قبورها) یعنی شوامت محمدیه قبورنده ابتلا اولور (فکیف بی وانا امرأة ضعیفة) بن نه حالله اولور مکه حال بو که بن برضعیفه خاتونم دیدیکه (قال رسول الله) صلی الله علیه وسلم بیوردیکه (ثبت الله الذین آمنوا بالقول الثابت فی الحیوة الدنیا و فی الآخرة) یعنی حق سبحانه و تعالی مؤمنلری دنیاده و آخرته یعنی عالم برزخده قول ثابت ایله که لاله الا لله قواید ثبات و یرز دیمکدر فضلندن و لطفندن و رحمتندن مؤمنلره اول مضطر حالده بالذات کندوسی یاردم ایدوب جوابه قدرت و یروب اتی حیرتده قوماز * و بعضلر عنندنه ام سابقه به دخی سؤال وارا ایدی بو قول صحیحدر حکیم ترمذی رحمه الله تعالی نخر بیج ایلدیکه چن میت قبرده سؤال اولند قده شیطان کورینور سنک ربک بنم دیر انکیچون رسول الله صلی الله علیه وسلم دفن وقتنده (اللهم اجره) و برروایتده (اعذه من الشیطان ومن عذاب القبر) دیوب امتنه بود عالی تعلیم ایلدی ای عاقل حق سبحانه و تعالی کمال رحمتی و عظیم لطفی و غایت کرمی اگاه که حافظ ابو نعیم و امام بیهقی و امام ابن ابی الدنیا رحهم الله تعالی روایت ایتدیلر که حفظه ملککریته حق تعالی امر ایدوب بیورر که (قوما) ای ملککری طور و کز (علی قبر عبیدی) قولومک قبری اوزرند (ف سبحانی وهللانی و کبرانی الی یوم القیمة) یوم قیامتهدک بکا تسبیح و تهلیل و تکبیر ایدیکز (واکتبناه لعبیدی) ثوابنی قولومک دفتر اعمالنه کتابت ایدیکوز

ودخی مرده و بشارت حدیث شریف لرندند امام طبرانی و امام اصبهانی
 رحمة الله تعالى تخریج ابتد کبری حدیث شریف ابن عمر رضی الله تعالی
 عنهما دنکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (لیس علی
 اهل لاله الا الله وحشة عند الموت ولا فی قبورهم ولا فی منشرهم) یعنی
 اهل لاله الا الله که اهل ایمان و اهل توحید اولنله موت وقتنده و قبورده
 ونشر وقتنده و حشت بو قدر بو حدیث شریفک مثلی عیون تفاسیرده
 و تفسیرابی السعوده سورہ یس دن مقدّمه مذکوردر اللهم یسر لنا کما
 یسر لنا تکیم بعض حدیث شریف لرده ذکر اولنندیکه کافر لره اعمال
 سیئه سی چر کن صورتده قبر لرند، رفیق اولور و مؤمنله اعمال صالحه سی
 کوزل صورتده رفیق اولور بشر بن الحارث رحمه الله تعالی (نعم المنزل
 القبر لمن اطاع الله) بیوردی یعنی حق تعالی به اطاعت ابدن ایچون
 قبری نه کوزل منزلدر و بعض تفسیر لرده مقاتل رحمه الله تعالی ابدن
 نقل اولمشکه یقین بر مؤمن آخرته کتدکده حق سبحانه و تعالی انا
 رومان نامنده بر ملک کوندر اولدخی کلوب دیر که ای مؤمن شمدی سکا
 ایکی ملک کلوب الله تعالی بدن و پیغمبر دن و دین اسلام دن سؤال ایدر لر صقین
 خوف اتمه دنیا ده ایمان کتوزدیکک کی جواب و یردیر بعدده معهود ملک
 کلور کشتی عالم دنیا ده نجه عائل ایسه سؤال وقتنده بنه اوله عاقل اولور

فصل سؤال قبرک عددنده و اشخاصنده اولان اختلاف بیاننده در

روایات صحیحده شوبله در که سؤال بر کره اولور صحیحده بودر و اولکی
 کونده اولور و بعضلر اول کون اوچ کره اولور دبیلر و بعضلر اوچ کره
 اولوب کونده بر کره اولغله اوچ کونده تمام اولور دبیلر و بعضلر عددنده
 یدنی کون سؤال اولنور و بعضلر قرق کون سؤال اولنور دبیلر * اطفال
 مؤمنین ایچون سؤال بو قدر صحیح بودر بعضلر وارددر دبیلر حتی اناقرتنده
 طشره چیمه ماش اناسیله آخرته کیدنلر ایچون بیله سؤال وارددر دبیلر
 لکن رفق و اطفاله در دبیلر و اطفال کافرین حقیقده ده اختلاف اولندی
 حق بودر که انلره ده سؤال بو قدر * ودخی انبیاء کرام علیهم السلام
 حضرت ترینه قول صحیحده سؤال بو قدر و بعضلر وارددر دبیلر لکن
 تعظیم و تکریم ایله در تکیم بعض روایتده صالحلره ملک کلور کوزل صورتده
 کلوب تعظیمه سؤال ایدر لر دیو وارد اولمشدر و انبیا نك اولاد کراملری

حقیقده قول صحیحده سؤال بو قدر بعض کالار بونده توقف ابتدی شهدا
 حقیقده بالاتفاق سؤال بو قدر علماء صدیقون ایچون سؤال بو قدر حدود
 اسلامیه ده جهاد نیتبله مرابط اولان غازیلره سؤال بو قدر و هر کیمجه سورده
 ملک تلاوت ایدنلره سؤال بو قدر جمعه کیمجه سننده یا خود کوننده آخرته
 کیدنلره سؤال بو قدر اسهال دن و استسقا مرضندن کیدنلره سؤال
 بو قدر طاعوندن کیدنلره و طاعون زماننده نقدر غیر سییدن کیدر سه ده
 سؤال بو قدر وقت جاهلیتده کیدنلره و مجنونلره و غایتده احق اولنلر
 حقیقده توقف واردر والله اعلم بالصواب بونلرده سؤال بو قدر ملائکه
 و جن حقیقده اختلاف واردر والله اعلم بونلرده سؤال بو قدر مرض
 موتنده سورده اخلاص تلاوت ایدنلره سؤال بو قدر تکیم حافظ ابو نعیم
 تخریج ایلدی عبدالله رضی الله عنه دنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
 بیوردیکه (من قرأ قل هو الله احد فی مرضه الذی یموت فیه) یعنی هر کیمکه
 قل هو الله احد سوره سی قرأت ایسه اولوم خسته لکننده (لم یفتن
 فی قبره) اول کیمسه قبرنده مفتون اولر فتنه القبر دن مراد سوء الدرد و عیشلر
 (و خلته الملائکه بوم القيمة) اول کشتی بی قیامت کوننده ملک کلر (یا کفها)
 اللری اوزرینه الوب (حتی یجیره من الصراط الی الجنة) صراط دن چته
 کچور لر امام سیوطی بو حدیث شریفی نقل ایلدی

فصل میت ایچون اولان حیرات و حسنه بیاننده در

معلوم اولسوننکه حیوتده اولنلر بر خیر عمل ایدوب ثوابی مو تالره هبه ایتسدلر
 بالاتفاق انلره واصل اولور امام طبرانی اوسط نام کتابنده تخریج ابتدیکه
 حضرت انس رضی الله عنه بیوردی که بن ایستدم رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم بیوردی (ما من اهل بیت یموت منهم میت فیتصدقون عنه)
 یعنی هر کیمک اهل بیتدن بر کیمسه آخرته کیتسه و اندن او توری صدقه
 و یروب ثوابی اکا بغشلسلر (بعد موته الاهداها جبرائیل علیه الصلاة
 والسلام علی طبق من نور) الا جبرائیل علیه الصلاة والسلام انی نور دن
 طبق اوزرنده اکا ایصال ایدوب (ثم یقف علی شقی القبر) قبر کنارنده
 واقف اولوب (فیقول) دیر که (یا صاحب القبر العمیق هذه هدیة)
 یا صاحب قبر شو هدیة در (اهداها الیک اهلاک و احبابک) سکا اهلاک و احبابک اول
 هدیة بی کوندردی (فاقبلها) انی سن قبول ایت (فتدخل علیه) اول اکا واصل

اولور (فيفرح بها) ميت اول هديه ايله فرحلتور (ويستبشر) سرورتور و بشارتتور (ويحزن جيرانه الذين لا يهدى اليهم شيء) هديه كوندرليان قوكتيلري محزون اولورلر ابن ابى الدنيا نقل ايتدى عمرو بن جرير دن شويله بيورديكه قچن بر كيمسه آخرته كتمش مؤمن قونداشي ايجون دعا و برخير عمل ايدوب ثوابي باغشلسه بر ملك آنى آلوب اول كيمسه به كوتوروب دير كه احبا بكدن فلان كيمسه بوني سكا هديه كوندردي مسلم ابوهريره دن رضى الله تعالى عنه تخرج ايلديكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم (اذامات الانسان) بر مؤمن سراي بقايه انتقال ايتدكده (انقطع منه عمله) انك عملى اندن منقطع اولور (الاثثة) الاوج نسنه دن عملى منقطع اوليوب دفتر اعلم انه حسنه يا زيلور على وجه الخصوص (من صدقة جارية) دنباد ه ايتديكي خيرات جاريه سندن (او علم ينتفع به) يانكله انتفاع اولتور علمدن خلقه علم تعليم ايتك و كتاب تاليف ايتك كبي (او ولد صالح يدعو له) يا اولد صالحدنكه اكا خبردعا ايدر * معلوم اولسونكه شول عبادتله و دعا له كه انده كافه مؤمنين و مؤمنات ياد اولتور على وجه العموم اندن جيع اهل ايمان ه حصه واردر رحه الله تعالى عليهم اجمعين * و دخی بر كيمسه بر مؤمنك قبرنه واروب اكا سلام و برسه اول اشيدوب سلامنى الور وانك ايله انسيت ايدر انكچون رسول اكرم صلى الله عليه وسلم اهل قبوره سلام ورمكى و زيارت ايتكى مشروع ايدوب امته تعليم ايلدى تكيم بر حديث شريفده ابن عباس رضى الله تعالى عنهما دن روايت اولتور كه حضرت سيد كائنات عليه وعلى آله وصحبه افضل التحيات و اكمل التسليمات بيورديكه (ما من احد يمر بقبر اخيه المؤمن كان يعرفه في الدنيا فيسلم عليه الا عرفه ورد عليه) ابو محمد عبد الحق بو حديث شريفى تصحيح ايلدى و بر حديث شريفده (ما من رجل يزور قبر اخيه و يجلس عليه الا استانس به) يعنى بر كيمسه دين قونداشنك قبرنى زيارت ايدوب ياننده اوتورسه انك ايله استيناس ايدر و بويله حديث شريفله چوقدر * و دخی معلوم اوله كه بر مؤمن صلوات شريفه كتورسه فى الحال ملائكة او صلواتى الوب حضرت فخر المرسلين صلوات الله وسلامه عليه و عليهم اجمعين حضرتند تبليغ ايدرلر تكيم امام احمد والنسائى روايت ايتديلر امام

حاكم تصحيح ايتدى بولفظله كه (ان لله ملائكة سياحين فى الارض يبلغون عن امتى السلام) يعنى الله تبارك و تعالينك برده سياح ملائكة سى وارد ايتدن بكاسلام كتورلر و بر حديث شريفده (ان احدا لن يصلى على الا عرضت على صلوته حين يفرغ عنها) يعنى بر كيمسه بكا صلوة و بر من الا انك صلوتى بعد الفراغ فى الحال بكا عرض اولتور با لذات يا خود ملك واسطه سيله و امام اصبهانى روايت ايتدى شولفظيله (ان لله ملكا اعطاه سمع العباد كلهم فما من احد يصلى على الا بلغنيها) و اكر اول مبارك روضه مقدسه ياننده صلوة و سلام كتورسه حضرت رسول كائنات صلى الله تعالى عليه وسلم بالذات كندوسى اشيدوب و سلامنى آلور تكيم چوق حديث صحيح شريفله مذكوردر

فصل قبرده جسدرلك چورومسى بياننده در

معلوم اولسونكه انبياء كرام عليهم الصلاة والسلام حضرت ائلينك جسدر شريفلى چورومز چوق حديث صحيحده مذكوردر (الانبياء احياء فى قبورهم) كبي و بعض علماء عندنده شهيدلرلك جسدرلده چورومز اكر آلات حرب ايله ياره لنديسه و امام قرطبي ذ كر ايلديكه مؤمن صابر سالك آخرت اولان كيمسه لرك جسدرلى چورومز و بعضلر عندنده اول جسدر كه كناه ايتامش اوله اولدخى چورومز * و دخی علماء عاملرلك و حله فرآن و رضاء الله تعالى مؤذن اولنلرلك و اهل ولايت اولنلرلك جسدرلى چورومز بلكه كفتلرينه طبراق دو قونمز انلره حق سبحانه و تعاليدن كرامتدر و سائر خلقك جسدرلى چورور تكيم بر حديث شريفده بويله در كه (كل ابن آدم يأكله التراب) يعنى هر ابن آدمى طبراق اكل ايدر يعنى جسدرنى چورودر (العجب الذنب) عجب الذنب كه قويروق صقوى تعبير اولنان ككدر اول چورومز (منه خلق ومنه يركب) انسان اول ككدن خلق اولندى و يوم البعثده ينه اول ككدن تركيب اولتور اجزاي جسدرلك او زرينه بنا اولتور بو حديث شريفى چوق محدثلر روايت ايتديلر

فصل بعد الوقات احوال روح بياننده در

معلوم اولسونكه روحك حقهده اختلافات كثيره واردر بعضلر ديرلر كه

روح حفته بحث اولمناق صحیحدر زراحی تعالی وتبارک (قل الروح من امر ربی) بیور مشدر بدیلرا کر حدیث شریفه واخبار صحیحده وارد اولان معانی ومضان اوزره تفتیش اولنسه شویله تحقیق اولنور که روح جسم لطیفدر بدنه سرایت ایتشدر وجسده مشاکل ومشابهدر امدی بوندن ظاهر بودر که هر حیوانک روحی کنندی جسمی کی اوله وجسد روحه محل اولشدر بوقول صحیحدر امام بیضاوی علیه رحمة القوی العزیز حضرت تهری سورة بقره ده بیوردیکه ارواح بنفسها قائمه در وبعد الموت کمال ادراک اوزره علی حالها قالور اهل تصفیه مشریدر تابعیندن وصحابیدن رضی الله تعالی عنهم اجمعین نیچه فضلاء کاملون بوکاذهب اولشدر لکن جمهور علماء رحیم الله بو مقامده سکوتی وتوقفی اولی واصلاح کور مشدردر * روح جسدن مفارقت ایتد کدنصکره قنده قرار ایدر روایات عدیده ومذاهب متخالفه وارد شرح الجوهره ده ابراهیم اللعانی اقاویل کثیره نقل ایدوب بعضیسی حفته بعضلردن تصحیح وبعض آخر حفته بعض آخردن ترجیح روایت ایلدی وامام سیوطی شرح الصدورده وثقات مخرجیندن ابن القیم شویله تحقیق ایتدیلر که روایات متخالفه واقاویل متعارضه بی محامل صحیحده حل شو وجهله در که اشقیاء وسعدا ایچون بر محل اولوب بلکه بویکی طائفه نک هر بر صنفی ایچون علی حده وطن وارد اهل شقاوتک شقاوتنده در کاتی واهل سعادتک سعادتده درجاتی مقدار نیجه مرتبه لری وارد ارواح اشقیاء عالم آفات ودار عقوبتده در که اکاسجین دیرلر اکا محبوس ومعذب اولور قنخی طائفه دن ایدانلرایله جمع اولور مثلا یهود یهودی ایله نصاری نصاری ایله مجوسی مجوسی ایله العباد یالله تعالی وارواح سعادا عالم قدس ودار لطافتده وطهارت صحرا رده و قدس بانچه لرنده اولورلر که اکا علین دیرلر معنای علوا وسته علوا وسعادت اوسته سعادت دیمکدر شویله بر مکان عالی ومقدسدر که اصلا اندن غنا کلز وانک شان وکیفیتی عقل ایله ادراک اولنماز زرا عالم آخردر مشاهده اولنان عالم دنیا کی دکلدر قیاس دخی اولنماز امور آخرتک کیفیتنی انجق حق تعالی بیلور عقلا ونقلا ادراک اولنیمان قیلنددر همان اهل ایمان اوزر زینته واجب اولان آخرته ایمان کتور مکدر کیفیتندن بحث وتفتیش لازم دکلدر * امدی سعادا صنف صنف اولق حسیله هر بر

صنف ایچون علی حده مقرر واردر ارواح اکا بردن بر صنف سعادا اعلائی علینده در اکاملاء اعلی تسمیه اولنور رسول کائنات علیه وعلی آله وصحبه افضل الصلوات واکمل التسلیمات حضرت تهری سرای بقایه تشریف وقتنده که روح معظمه لرینی تسلیم ایدر کن آخر دعاری بوایدی (اللهم اغفر لی وارحمتی والحقنی بالرفیق الاعلی) اهل حدیث رفیق اعلا دن مراد ملاء اعلا در بدیلر انلر ارواح انبیاء علیهم السلامدر بونلر دخی در جاتلرنده متفاوئدر تشکیم لیله معراجده حضرت سید الکونین صلی الله تعالی علیه وسلم برنجی فلکنده حضرت آدم علیه السلامی کوروب ایکنجیده عیسی ایله یحیی علیهما السلامی کوردی او چنجی فلکنده یوسف علیه السلام ایله ملاقی اولوب درنجی سعادده ادریس علیه السلام ایله ملاقی اولشدر بشنجی فلکنده هارون علیه السلام ایله ملاقی اولشدر آتنجی آسمانده موسی علیه السلامی کوروب یدنجی آسمانده ابراهیم علیه السلامه ملاقی اولشدر وسائر انبیاء علیهم السلامک درجه لری علی مراتبهم اعلاء علینده در * ودخی ارواح علما رحیم الله تعالی علی مراتبهم ارواح انبیاء علیهم السلامک قرینده در وارواح شهدا حفته صحیح مسلم حدیث شریفلردن بر حدیث شریفه شویله در که (ارواحهم فی اجواف طیر خضر لها قنادیل معلقة بالعرش تشرح فی الجنة حیث شاءت ثم تأوی الی تلك القنادیل) یعنی ارواح شهدا جسدلردن مفارقت ایتد کدنصکره بشل قوشلر جو فلرنده اولوب اول قوشلرک عرش عظیمده معلق قندیلاری واردر جتنده استدکلی مکناندره سیر ایدوب بعده معهود قندیلره رجوع ایدرلر دیمکدر ای عاقل صاقرن بو حدیث شریف مثلو حدیث شریفلرده اولان قوشلر وقندیلر تعبیرندن دنیاده کی قوشلر وقندیلر کی نسته ظن انیمه سن زرا بو بشفه کیفیتدر که حقیقتی مشاهده اولنما نیجه بیلنر ابن ابی شیبه رضی الله تعالی عنه مسندده شویله ذکر اولندیکه حضرت سید کائنات صلی الله تعالی علیه وعلی آله وصحبه بیوردیکه (الشهداء بشهر او علی نهر یقال له باریق عند باب الجنة فی قباب خضر یا تبهم رزقهم منها بكرة وعشیا) یعنی ارواح شهدا جنت قبوسی یا ننده باریق نامنده بر ابرمق اوزرنده در که بشل قبه لر تحتنده اولوب انلره جتندن هر زمان رزق کلور دیمکدر * ارباب البابه خفی اولیه که

انده اخشام و صباح بوقدر زيرا او عالم نور انيدر امدى بو حدیث شریفده ذکر اولنان بکره وعشی دوامدن کنایه اولق کر کدر امام مجاهد رحمه الله تعالی شویله بیوردیکه ارواح شهدا جنت بمشلمدن و طعاملرندن اکل ایدر لر لکن جنته کیرمز لر دیدی لکن بوسوز صحیح مسلم روایتسه مخالفدر که مکر حافظ ابن کثیر رحمه الله تعالی توجیه ایتدیکی کبی توفیق اولنه که بعض ارواح شهدا ایچون جنته دخول ایتکک اذن و یر یله و بعضیسی معهود نهر بارقده اوله بحسب مراتبهم این منده رحمه الله تعالی تخریج ایلدی ام کبشه دن شویله روایت ایتدیکه بر کون حضرت سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم بزم یا نمره کلد کده روحدن سؤال ایلدک جواب و یروب بیوردیکه (ان ارواح المؤمنین فی حواصل طیر خضر) تحقیق مؤمنلرک روحلری بشل قوشلر قور ساقلرنده در (ترعی فی الجنة و تأکل من ثمارها و تشرب من ماءها) جنت بمشلمدن اکل و صویندن شرب ایدر لر (و تأوی الی قنادیل من ذهب تحت العرش) و عرش التند التوندن قنایله رجوع ایدر لر (بقولون) دیر لر که (ربنا الحق بنا اخواننا و آتنا ما وعدتنا) ای بزم ربمزدین اسلام قرنداشلریمز بزره الحاق ایت و بزره وعد و کرم ایتدیک نعملری و سعادتلری انلره دخی اعطا ایت دیمکدر امدی بو حدیث شریف جله اهل ایمان اولنلره شاملدر لکن بوج وانک مثلی نسنه سببیله محبوس اولان ارواح مؤمنین همان بر مکانده محبوس اولور دیمشلمز * دخی امام احمد مستندده کعب بن مالک رضی الله عنه دن مرویدر که (نسمة المؤمن طائر تعاق ای تأکل فی شجر الجنة حتی یرجعه الله الی جسده یوم یبعثه) یعنی مؤمنک روحی طیران ایدیمچیدر او چارو جنت اغا جلرندن اکل ایدر تا که یوم البعثده حق تعالی انی جسده کوندربجه دیک * امام قرطبی کعب بن مالک روایتنده همان نسمة المؤمن طائر نقل ایتشدور روایت اخراده (فی صورة طیر بیض) وارددر و بر روایتده فی جوف و روایت اخراده فی حواصل واقع اولشدر چونکه حوصله اوزرینه جوف اطلاق شامل اولدیغندن روایتین بیلنده تعارض بوقدر بعض اهل العلم عندنده بومثلاو احادیث شریفه شهدا حقتنده در سائر مؤمنلر حقتنده دکلدن لکن ظاهر بودر که جمیع مؤمنلره شاملدر حتی حافظ ابن کثیردر که کعب بن مالک روایتنده هر بر مؤمنه بشارت عظیمه و مزدر لر

واردر نقدر شهید اولر سه بیله جنته کیروب کندویه حاضر و مهیا اولنان نعمتلری و درجه لری مشاهده ایدوب جنت نعمتلریله تنعم ایدوب مسرور اولور لر دیدی وام کبشه روایتی دخی بویله در و بونلرک کبی دخی حدیث شریفلر وارددر ان شاء الله تعالی بعضیسی بوندنصکره کی فصلده ذکر اولور امام احمد رحمه الله تعالی تخریج ایلدی ابن عباس رضی الله عنهما دن رسول کائنات صلی الله علیه وسلم شهداء احد حقتنده بیوردیکه (قالوا) شهداء احد دیدیلر (بالبیت اخواننا لعلون ما صنع الله بنا لئلا ینهلوا عن الجهاد ولا ینکلوا عن الحرب) یعنی غزاه احدده جام شهادتی نوش ایدن زمره صحابی رضی الله عنهم روحلری جسدلرندن مفارقت ایتدکد نصکره کندولره وعد اولنان نعمت ربانیه و عطایای الهیه انلره واصل اولوب اما کن علیه ده استقرار و قدس بقیچه لرنده قرار ایدوب دنیا ی فانیدن خلاص بولدقلرینه قات قات شکر و حمد و ثنا ایلوب کندولره عطیه قلنان سعادت عظمی و دولت کبری محض فضل الهیدر لکن شهادت اکاسب اولدیغی ایچون دیدیلر که دنیا ده اولان دین اسلام قرنداشلریمز بزم شویله سعادت عظمی یه نائل اولدیغیمز بیلیدیلر ده جهاد و محاربه دن ذهول و نکول ایتیدیلر دیدیلر قال الله تعالی (انا بلغهم عنکم) حق تبارک و تعالی انلره بیوردیکه بالذات بن سرک طرفکردن دنیا ده مؤمن قرنداشلریمز سرک سعادت کزی و احوال کزی تبلیغ ایدرم دیوب بو آیت کریمه بی کوندردی قال تعالی (ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا) یعنی صفن فی سبیل الله مرتبه شهادته نائل اولنلری میت صائمه ظاهر جسدلر بنی مجروح و بی روح کوروب همان بونلر میت اولشلردر صائمه (بل احياء عند ربهم) بلکه انلر ریلرینک حضرت معنویه سنده بر طرز حیوة طیبه حقیقیه ایله احياءر که حیوة دنیا انک یاننده برشی دکلدن (یرزقون فرحین) انلره رزق و یریلورنتکم ابی شیه روایتنده شهیدایه هر زمان جنتدن رزق کلور دیو ذکر اولندی ایدی و انلر فرحتیجی اولدقلری حالده (بما آتاهم الله من فضله) الله سبحانه و تعالی کنددی فضاندن انلره عطیه لر و نعمتلر احسان ایتک سببیله (و یستبشرون بالذین لم یلحقوا بهم من خلفهم) و هنوز انلره لاحق اولماش مؤمنلره استبشار و مزده لر ایدر لر (الاخوف علیهم ولا هم یحزنون)

تحقیق انلره عذاب خوفی یوقدر و مظلومیه ظفر یولنمازی دیو محزون اولرز زیرا مطالب عالییه مظفر اولدی لرالی آخر الایه و بر روایتده شویله در که حضرت شمس کونین و رسول ثقلین صلی الله تعالی علیه وسلم یوردیکه (یا جابر الا خبرک انه ما کلم الله احد اقط الامن و راء حجاب و انه کلم اباک کفاحا) ای مواجهه بلا حجاب کذا فی القاموس فقال (سنی اعطیتک قال استک ان ارد فاقتل فیک ثابته فقال الرب عز وجل انه سبق منی) ای فی علمه الازلی اوفی اللوح المحفوظ (انهم لا يرجعون الی الدنیا * قال ای رب فابلغ من ورائی فانزل الله تعالی و لا تحسبن الذین قتلوا) الایه یعنی رسول علیه السلام یوردیکه یا جابر سکا خبر ویره معنی که الله تبارک و تعالی بر کیمسه به بلا حجاب تکلم ایتمامش ایکن سنک بابا که بلا حجاب تکلم ای دو ب دیدیکه یا جابر ایسته بدن سکا اعطا ایده ایم سنک بابا که دیدیکه ای کریم رحیم حضرت تکدن طلبم شودر که بن عبدیکی بردفعه دخی دنیا به کوندر که بر کره دخی سنک رضا ک طریقه فنده روحی فدا ای دو ب حضرت تکده دخی زیاده مقبول اولوب زیاده مقربلردن اولایم دید کده الله تعالی یوردیکه از لده ولوح محفوظه بدن شویله حکم سبقت ای تدی که قوللر آخرته کلد کن صکره بردخی دنیا به رجوع ایترزل بعده بابا که دیدیکه ای رب العزه دنیا به اولنره بزم سعادت مزی ابلاغ ایله پس حق تعالی شوآبت کریمه بی کوندر دی شهدا حفته ذکر اولنسان آیات کریمه واحادیث شریفه جمیع شهداء اسلامه الی یوم القیام شاملدر یا لکن احدده شهید اولنره مخصوص دکلد * ودخی برآبت کریمه ده (ولا تقولوا لمن یقتل فی سبیل الله اموات) یعنی فی سبیل الله قتل اولنسان مؤمناره میتلردر دیمکن (بل احياء عند ربهم ولكن لا تشعرون) بلکه انلر برلرینک حضرت معنویه قدسیه سنده حیوه طیبه حقیقه ایله حیلردر لکن سنر انلرک حیوتنی و کفبتنی یسلیز سکر دیمکدر هیهات هیهات عالم دنیا به انلرک جسدری یاره لنوب قان و طیراق ارا سنده قالوب رایحه کریمه ظاهر اولور و حیوانات جمع اولوب انلرک لحمی اکل ایدرلر ونیجه شهیدلر دریارده دوشوب حیوان بحر یبه لقمه اولور ونیجه لری کافر النده یاره اولور ونیجه لری درلو درلو مصیبتلره گرفتار اولور امدی دنیا به اولان شهدانک بو ظاهر

حالی رینی کوردر حقیقت نور حقیقت حال بو یله دکلد بلکه رسول کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم بیان ایلدیکی کبیر امدی حق تعالی و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم شهادیه احیاد انلر میتلر دکلد دید کده انبیاء کرام علیهم الصلاه والسلام حضرت انلری بالطریق اولی احیا اولمش اولورلر خصوصاً که اهل حدیث هر بر پیغمبرده مرتبه شهادت واردر دیدیلر و علماء کرام رحیم الله تعالی دخی احیاد حضرت معنویه ده انلرده مکرملردر تکم حضرت ابن عباس رضی الله تعالی عنهما روایت ایندی رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم یوردیکه (من جاء اجله وهو یطلب العلم لقی الله ولم یکن ینه و بین النیین الادرجه النبوه) یعنی هر کیمکه اجلی اگا کلسه حالبو که او علم طلب ایدر ایدی اول کیمسه حق تعالی به ملاقی اولور حالبو که انلکه پیغمبرلر ارا سنده درجه نبوتدن غیرنی مرتبه یوقدر دیمکدر امدی علمدن بعید اولز حالبو یله در که بو حدیث شریف طالب العلم حفته در نقدر حروف هجا طالبی اولور سده عثمان بن عفان رضی الله تعالی عنه روایت ایلدی رسول اللهدن صلی الله تعالی علیه وسلم یوردیکه (یشفع یوم القیمة الانبیاء ثم العلماء ثم الشهداء) یعنی یوم قیامتده اولا انبیا شفاعت ایدر صکره علماء شفاعت ایدر بوندن صکره شهدا شفاعت ایدر دیمکدر * ودخی چوق حدیث شریف صحیحلرده علماء مدح و ثنا اولمشدر و انبیا به الحاق اولمشلردر عالم برزخده دخی ملحقلردر بعض اهل علم شویله یوردیکه طا عوندن آخرته کیدنلر میدان حریده شهید اولنره ملحقدر تکم بخاری و مسلم تغریج ای تدی لر انسدن رضی الله تعالی عنه مرفوعاً (الطاعون شهادة کل مسلم) وارد اولمشدر نقدر فاسق اولسه ییله امام احمد ابوهریره دن و امام طیب الیسی عایشه دن رضی الله تعالی عنهم روایت ای تدی لر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوردیلر که (الطاعون شهادة) و سائر حدیث شریفلر دخی واردر * و معلومدر که کشی یوم الحسابه قنغی طائفه ایله حشر اوله جق ایسه کذلک عالم برزخده دخی انلرایله جمع اولور قنغی طائفه نک عملریله عامل اولدیسه انلرایله حشر اولور مثلاً عالم علماء ایله شهید شهدا ایله غیرلری بوکا قباس ایله امام مالک رحمه الله تعالی شویله یوردیکه (بلغنی ان الروح ترسل مرسله تنهب حیث شاءت)

یعنی بکاشویله بالغ اولدیکه روح جسد دن مفارقت ایتد کدنصکره
 ارسان اولنور یعنی صالی و بریلور و دیلدیکی محلا ره کیدر دیمکدر و امام
 احد شویله پیوردیکه (ارواح المؤمنین فی الجنة وارواح الکفارین فی النار)
 و بعض اهل العلم شویله پیوردیکه ارواح المؤمنین کلیسی جنت المأویده
 در که اولدخی عرش عظیم تحتند در جنت المأوینک نعمتله متعم
 اولوب رایحه طیبه سبله ذوق ایدرلر و حافظ بن حجر فنا واستنده شویله
 ذکر ایتدیکه ارواح مؤمنین علیینده در وارواح کافرین سچینده در
 نیکم برروایتده شویله در که (ان ارواح بعض المؤمنین فی اجواف طیور
 خضر و تاوی الی فنادیل معلقة تحت العرش وارواح الکفار فی اجواف
 طیور سود فی سچین) یعنی بعض مؤمنلر ارواحی یشل قوشلر ایچلرند
 اولوب جنت یشلرندن اکل ایدرلرندن عرش التده معلقه اولان قنبدیلاره
 رجوع ایدرلر و کافرلرک روحلری سیاه قوشلر ایچنده اولوب سچینده در
 دیمکدر * ودخی خفی اولیه که بعض ارواح عصاة نورالنارده معذبر که
 انلر شول کیمسدر در که زنایه مصر اولدیله و بعض ارواح عصاة قان
 ایرمغنده معذب اولورلر و مال ینیم اکل ایدرلر در و سائرلر کبی ودخی ارواح
 سفلیه ارضیه ملاء اعلی به واصل اولوب ارضک مقبره زنده محبوس قالور
 زیرا ارواح سفلیه ارواح علویه ایله عالم دنیا ده برابر اولدیغی کبی عالم
 برزخده و عالم جتده دخی برابر دکلدر و بعض ارواح دخی حقوق عباددن
 برنسته سبیلله جتده محبوس اولور و بعض ارواح دخی سمایه عروج
 ایده میوب مقبرلر صحراستنده قالور علمده و عملده چوق تقصیرات کباره
 اصرار و ظلم ایدرلر اولق کر کدر وارواح حدن بر صنف دخی وارد در که
 روح تسلیم ایدرلر قار شو کلوب اول وقتده حاضر اولورلر اطفال
 مؤمنین حضرت ابراهیم علیه السلام کفالتده و ساره رضی الله عنهانک
 کفالتده در بوم قیامتده صالح بابارینه و صالحه انارینه تسلیم ایدرلر
 دیو خبرده وارد و بر صنف ارواح میکائیل علیه السلام کفالتده
 و بر صنف آخر آدم علیه السلام کفالتده و بر صنف دخی مطلقدر که
 استدیکی محلا ده کز زلر قبورنده کوکده سنی زیارت ایدرلر و سائر صنف
 دخی وارد در که بونلرک حقیقتی علم الهیه به مفوضدر

﴿ فصل ارواح مؤمنینک علیینده اجتماعی بیاتنده در ﴾

معلوم اوله که مذهب اهل سنت شویله در که ارواح مؤمنین بر برینه ملاقی
 اولور و بر برینی زیارت ایدرلر و مکمله ایدرلر خصوصاً جمعه کیمه سند
 بر بریله کوروشوب مکمله ایدرلر علیین مقاملرند و قدس بچیلرند امام
 احد رحمه الله تعالی تخریح ایلدی عبد الله بن عمر دن شویله روایت
 ایتدیکه حضرت فخر جهان صلی الله تعالی علیه و علی اله وصحبه
 صلوات الرحمن پیوردیکه (ان روحی المؤمنین لیتلقیان علی مسیره یوم
 و مارأی احد هما صاحبه قط) یعنی ایکی مؤمنک روحلری بر کونلک
 مسافه دن بر برینه ملاقی اولورلر حالبو که عالم دنیا ده بر برینی اصلا کورمش
 ایدرلر و امام بزار تخریح ایلدی ابوهریره رضی الله تعالی عنه دن مرفوعا
 (ان المؤمن یصعد روحه الی السماء فیا فتأ تیه ارواح المؤمنین فیستخبرونه
 عن معارفه من اهل الدنيا واذا قال ترک فلانا فی الدنيا اعجبهم ذلك
 واذا قال ان فلانا قد مات قالوا ما حی به البنا) یعنی مؤمنک روحی سمایه
 هروج ایدرلر فی الحال ارواح مؤمنین اکا کلوب دنیا ده کی معلومی اولنلر دن
 سؤال ایدرلر اولدخی فلان کیمسه بی دنیا ده ترک ایتدم یعنی حیاتنده در
 دیدکده بوسوز انلره تعجب ویرر قچن فلان اولدی ایلدی دیمسه
 انلرا اول کیمسه بزم ظرفره کلدی دیرلر * بعض اهل العلم شویله پیورمشلر که
 وصیت اتمه دن آخرته کیدرلر عالم ارواحده تکلم ایتکده اذن ویرلرند اتماسکوت
 ایدرلر ارواح ائدن ییلورلر که اول کیمسه وصیت ایتامش دیرلر تا بعیندن
 محمد بن المنکدر رحمه الله تعالی حضرت جابر رضی الله تعالی عنه روح
 تسلیم ایدرکن یاتنه واروب بدن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه
 سلام ایت دیلدی و بر حدیث شریف طویبلده شویله وارد اولدیکه
 (فاذا انتهى الی اخوانه سألوه) یعنی روح مؤمن دین قرنداشلری اولان
 ارواح اهل ایمانک یاتنه وارد قده اکاسؤال ایدرلر (کما تسألون ال کب تقدم
 علیکم من بلادکم) سزک بلده لریکزدن کلان را کبلره سزلر اهل و عیال
 واقربالریکزی سؤال ایتدی که کز کبی پیوردی و ابو الشیخ رحمه الله
 تعالی قصر بدن مرفوعا روایت ایلدی (قیل یارسول الله
 هل یتکلم الموتی قال نعم ویتزاورون) یعنی سؤال اولدیکه
 یارسول الله میتلر تکلم ایدرلر جواب و یروب تکلم ایدرلر و بر برینی

زیارت ایدر ز بیوردی ابن سعد روایت ایلدی ام بشر رضی الله تعالی
عنها دیدیکه یار رسول الله مواتر بر برینی پیاسوری جواب
ویردیکه (النفس الطیبه تطیر فی الجنة) یعنی روح طیبه جنده قوش
کبی او چار (فان کان الطیر تعارفن فی رؤس الشجر فانهم يتعارفون)
یعنی چونکه قوشلر اناج باشلرنده بیلشورلر کذلک ارواح مؤمنین دخی
جنده بر برینی بیلورلر و کوریشورلر و بویابنده چوق اخبار و آثار وارد
بو قدرجه ذکر اولندی ز را بو مقدار دخی اولوالالبابه کفایت ایدر

* تذیل بعض بشارت رؤا نار بیانده در *

سلف صالحین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضراتلرندن بعض رؤیای
صحیحه منقولدر اصحاب قبور حقیقه که ارواح و مؤمنینک عالم برزخده سعادتلرینه
دلالت ایدر و اول رؤیای صادقده لری علماء کرام رحیم الله ذکر ایتدیله بنا علیه
بعضیسی بو محله ذکر اولندی بشرین غالب رحه الله تعالی شویله بیوردیکه
رابعه العدویة رضی الله عنها به چوق دعا ایدردم بر کیجه دوشمده کوردم
بکا یا بشر سنک هدیه لک بکا کلور نوردن طبقلر ایچنده اوزرنده حر بردن
مندیلر ایله مستور و مهجور واصل اولور دیدی * عبد الرحمن بن عثمان
رضی الله تعالی عنهما شویله بیوردیکه معاذ بن جبل رضی الله عنه آخرته
کتد کدن اوج کون صکره دوشمده کوردم ابلق فرس اوزرنده و خلفنده
چوق رجال وار که جمله سی ابلق فرساره بنشلر شویله دیدیکه (یا ایت
قومی یعلمون بما غفر لی ربی و جعلنی من المکرمین) صکره صاغ جا بنده
باقوب دیدیکه (الحمد لله الذی صدقنا و عده و اورثنا الارض نذبوا من الجنة
حیث نشاء فنعیم اجر العاملین) دیوب بنله مصافحه ایدوب بکا سلام
ویردی دیدی * سفیان الثوری رحه الله تعالی آخرته کتد کد نصکره روایده
کور یلوب حق تعالی سکا نه معامله ایتدی دیو سؤال اولندقد و جواب
ویردیکه بر ایانعی عراطه باصوب اورینی جته باصدم دیدی * صخر بن
راشد شویله دیدیکه عبد الله بن مبارک آخرته کتد کد نصکره دوشمده
کوروب دیدمکه سن اولدکی اولدخی اولدم دیدی صکره حق سبحانه
و تعالی سکا نه معامله ایتدی دیدم دیدیکه بکا شول قدر مغفرت
ایتدیکه جمله کنایه می محو ایتدی بن دیدمکه سفیان الثوری قنده در
دیدیکه پیغمبر ل و صدیق ل و شهدا ل و صالحا ل ایله بیله در دیدی *

* قبصه *

قبصه بن سفیان شویله دیدیکه سفیان الثوری آخرته کتد کد نصکره دوشمده
کوردم و صور دمکه حق سبحانه و تعالی سکا نیجه معامله ایلدی بکا
بوشعری او قودی * شعر * نظرت الی ربی عیانا فقال لی * هنیئا رضائی
عنک ابن سعید * لقد کنت قواما اذا اللیل قد دجی * بعبرة محزون و قلب
عبد * فدونک فاختر ای قصر تریده * فرزنی فانی عنک غیر سعید * ابن عینه
دیدیکه سفیان الثوری آخرته کتد کد نصکره دوشمده کوردم جنده
او چاردی بر اناجدن بر اناجه و دیر ایدیکه (لمثل هذا فلیعمل العاملون)
آندن سؤال اولدیکه نه سبیدن جته کیردک جواب ویردیکه تقوی و ورع
سببیله * علی بن عاصم قنده در دیو سؤال اولندقد بن اتی یلدز کبی
بو کسک منزلده کوردم دیدی * شعبه بن الحجاج و مسعر بن کذاب و ابیکسی کبار
محمد نیندن ایدی آخرته کتدیله ابو احمد زبیدی شویله دیدیکه
ایکیسیندخی دوشمده کوردم شعبه نیک یا نه قریب اولوب دیدمکه حق
تعالی سکا نه لطف ایلدی بکا دیدیکه حق تعالی تو فبق ایلسون
سوزمی دکله دیوب بوشعری سو یلدی * حیاتی الهی فی الجنان
بقبه * لها الف باب من لجن و جوهر * فقال لی الجبار یا شعبه الذی *
بخر فی جمیع العلوم و اکثرا * تمتع بشری انی عنک ذوررضی * وعن عبیدی
القوام باللیل مسعرا * کنی مسعرا یان سترینی * واکشف عن وجهی
فیدنو لینظرا * و هذا فعالی بالذین تمسکوا * ولم یألفوا فی سالف
الدهر منکرا * عاصم بن الجراز دیدیکه دوشمده بشر بن الحارثی کوردم
دیدمکه قندن کلور سن علینندن کلورم دیدی احد بن حنبل قنده در دیدم
عبد الوهاب ایله بیله حضرت الهیده جنت طعاملری و شرابلری
بیوب ایچرلر دیدی * بعض صالحلر دیدیلر که بشر بن منصور دوشمده
کوروب حالندن صوردم سکوت ایله معامله ایتدی ابن مالکدن صوردم
شمیدی براقه بنوب حق تعالی زیارتنه کتدی دیدی * بعض صالحلرندن
بر رجل صالح دیدیکه بنم بر او غلوم وار ایدی شهید اولدی عمر بن عبد
العزیز آخرته کتدیکی کیجه او غلومی کوردم دیدمکه ای بنم او غلوم سن
اولدک ایدی دیدیکه بن اولدم بکا طرف حقندن رزق کلور بن دیدمکه
نیچون کلدک دیدیکه اهل سماده بر منادی ندا ایتدی نقدر پیغمبر و نقدر
صدیق و نقدر شهدا و اراسته عمر بن عبد العزیزک نمازته حاضر اولسون دیو

بنده کلام وسزی کورمک وسلام ویرمک ایچون سزه اوغرادم
 دیدی * امام بیهقی وابن ابی الدنیا نقل ایندیله ابن ابی حاتم الحجدری بدن
 شویله بیوردیکه عاصم الحجدری رحمه الله تعالی آخرته کتده کده نیجه
 زماند نصکره دوشمده کوردم و دبدمه سن اولدک ابدی دیدیکه بلی اولدم
 والله بن جنت بیجه لزندن بر مفرح بیجه ده یم بن و بنم تلا مندرمدن
 واصحابدن بر جماعت ایله هر جمعه کیجه سنده و کوندزنده ابو بکر عبدالله
 المزینک مقامنده جمع اولوب سزی سو یلشوب خبر یگری الورز دیدی
 بن دیدمکه جسملر یکن ایله می ملاقی اولور سز بوقسه روحلر یکن ایله می
 دیدیکه هیهات جسملر چورودی ملاقی اولان ارواحدر دیدمکه بزم
 قبور یکنه زیارت می یلوره یسنز دیدیکه بلی جمعه اخشامی و کونی
 وجهه ایتسی طلوع شمسدک یلور ز دیدی دیدمکه سببی ندر دیدیکه
 جمعه نك فضیلتی وعظمتی سببیه دیدی * ابو جعفر دیدیکه بشر بن الحارث
 ایله معروف الکرخنی بی دوشمده کوردم دیدمکه قندن کلور سز دیدیلر که
 جنت فردوسدن کلورز آنده واروب حضرت موسی کلیم اللهی زیارت
 ایندک دیدیلر * شیخ عمرانی وسید شریف عبد النور و شیخ ابو العباس نقل
 ایندی حضرت شیخ ابا عبد الله بن سلطاندن اولدخی شویله بیوردیکه
 برلیله مبارکده دوشمده حضرت عین الاعیان ولسان حجة الله فی کل
 زمان و عروس مملکه الرحمن رسول آخر الزمان نبی انس و جان سلطان
 زمره انبیا و برهان فرقه اصفیاء و اتقیاء حضرت احمد حبیب مجتبی و محمد نبی
 مقتدی و رسول مختار مصطفی علیه و علی آله و صحبه و اتباعه افضل الصلوة
 و اکل التحیات و اعلى التسلیات حضرت تیرینک شرف مشاهده سیه
 مشرف اولوب یکن یکن اشتباقله اولقام عالیشان سدره مکانزه واروب
 نور شمس جمالیه مشرف اولدم اوخالده خاطریمه کلدیکه حضرت
 جناب جنت آسارینه برنکته حکمت ربانیه سؤالی عرض ایدمکه
 مبارک لسان معدن اسرار و احسانلرندن بر کلام در مکنون و جوهر مصون
 استماعیه قات قات شرفیاب اولام بو خاطر می محض الهام الهی یلوب
 بر مقدار صفوف اهل مجلس مقدسنده حضرتک جنابلرینه تقرب
 ایلدم و بالجله مواجهت مقدس لریندک قریب اولدم هله استحقاق ایدرک
 فتح کلام و صلوة و سلام ایدوب دیدمکه ای حضرت رب العالمینک

بردانه سی رسول ذیشان وای بن فقیرک وسائر حلقک سیدی وای کونین
 و ثقلینک پیغمبری (عانت مدد الملائکة والمرسلین) جناب عالیشانک جمیع
 ملائکة والمرسلینک مددی و غوثی میسک (فقال لی) حضرت سید کائنات
 صلی الله تعالی علیه وسلم بکا بیوردیکه ای شیخ طالب نکته حکمت (انامد
 الملائکة والنبیین والمرسلین وسائر خلق الله اجعین) یعنی بن ملائکة و انبیاء
 ومرسلین وسائر خلق الله اجعینک مددی یم بونلرک جمله سی بدن مدد
 طلب ایدرلر وانوار الهیه واسرار ربانیه طلب ایدرلر ونور الانوار و معدن
 الاسرار دیمک معناسنی مفیددر (وانا اصل الموجودات) وسموات وارض
 وانلرده هر نه که وار جنات وسائر امور ملکید و ملکوتیه جمله سنک اصلی
 واشرفی بنم (والمبتدأ) مبتدأ بنم حق تعالی موجوداتی ایجاد ایتدک
 بدن بدأ بتدی (والمنتهی) منتهی بنم (نحن الاولون ونحن الاخرون)
 حدیث شریفی معناسنی مفیددر خاتم نبوت بنده نهایت بولدی هر ارباب استعداد
 بمله کمال بولور بنم مددم ونورم ایله مقصودنه نائل اولور (وانی غایبة لغایات)
 وجهه کالات و تقرباتک غایتلرینک غایاتی بنده غایت بولور (ولا یبتعدانی) بنی
 کچیز هر نه دکلو الله تعالی به تقرب کسب ایتسه کشی عاقبت بنده تمام
 ونهایت بولور بیوردی صلوات مبارکات و تحیات منوالیات و تسلیات
 متالبات اول حضرتک جنابلرینه اولسون ودخی آله واصحابنه وازواجنه
 واحبابنه واتباعنه وامتته اولسون دائماً ابداً

فصل اشراط ساعت و علامت لری یاننده در

حق سبحانه و تعالی بیورر * اقتراب للناس حسابهم وهم فی غفلة
 معرضون * یعنی ناس ایچون حسابلرینک زمانی قریب اولدی
 حالو که انلر غفلت ایچنده اولوب حقدن و طاعتدن اعراض
 ایدیلر * امام بخاری تخریج ایلدی ابن عمر دن رضی الله تعالی
 عنهما که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (انما اجلکم
 فی اجل من خلا من الائم مابین صلوة العصر الی غروب الشمس) یعنی ام
 سالفه نك زمانلری یاننده سنک زمانک صلوته عصر ایله غروب شمسدک
 اولان وقت قدرجه در دیمک اولور یعنی عمر دنیا بر کون فرض اولونسه
 طلوع فجر دن صلوة عصر وقتهدک ام سالفه نك زمانلری ابدی

صلوات عصر وقتدن غروب وقتهدك سزك زمانكزدر وغروب وقتي
يوم قيامتك اولي مثابه سنده در* ويوم حسابك قريب اولديغنه دلالت ايدر
چوق آيات كريمه وچوق احاديث شريفه واردر اما يوم قيامتي تعيين كه
نه زمان اولور بونك علمي انجق الله تعالى به مفوض وامري اكاملدر
نتكيم حق تعالى بيورر (يسئلونك عن الساعة ايان مرصيهها قل انما
علمها عند ربّي لا يجليها لوقتها الا هو ثقلت في السموات والارض لا تأتكنم
الا بغتة * ان الله عنده علم الساعة * اليه يرد علم الساعة * ايان مرصيهها فيم انت
من ذكرها الى ربك منهجهها) وغبر بلر كبي بر حديث شريفده شويله
در كه (خمس من الغيب لا يعلمهن الا الله) يعني غيبدن بش نسنه
واردر كه انلري الله تعالى دن غبري بر كيمه كرك بشر و كرك جن و كرك
ملك بيلزل بو آيتي او قودي (ان الله عنده علم الساعة و ينزل الغيث
و يعلم ما في الارحام و ما تدري نفس ماذا تكسب غدا و ما تدري نفس باي
ارض تموت ان الله عليم خبير) بو آيت كريمه ده اولان بش نسنه قيامت
زماني و يغور يا غق زماني و انا رجنده اولان ولد اركك ميدر قزميدر
يوقسه بشقه بر نسنه ميدر وكشي ارته كوتنده نه كسب ايد، چك و قنغي
زمانده اجلي كله چك بونلري كيمه بيلز الله تعالى نك علمنه حواله اولمش
اموردندر* و دخی علامات قيامت ايكي قسمدر بر قسمته صغرى تسميه اولنور
قتي چوقدر و بر قسمته كبرى تسميه اولنور علامت صغرى نك بر مقصداري
ذكر اولنور بتوفيق الله تعالى * حديث شريفدرده مذ كوردر كه خلقدن امانت
رفع اولقدر و اسافل ناس رفعت بولقدر جاريه لر سيدلر بني ولادت ايتك و فته لر
چوق اولق و قتال رك وقوع و امور شدت بولق و علوم رفع اولوب جهالت
چوق اولق زنا چوق اولق خور چوق ايجامك نسوان چوق اولوب رجال
قبيل اولق حتى قرق قدر نسوان بر رجله تعلق ايدرلر و مقم دولت
اولق و امانت مغنم اولق و زكوة و يرلماك وكشي خاتونه اطاعت
ايلوب والده سنه عصيان ايتك واحبابنه ايلك وانقباد ايدوب باياسنه
جفا ايتك و مسجدلرده و جامعلرده اصوات رفع اولق نتكيم في زماننا اماملرك
مؤذنلرك خلاف شرع تغيلري واصوات مهمله لري كبي وادني كيمه لر مجلسلرد
سوز سويلك كشي به شرني دفع ايجون اكرام اولنق و حريردن لباس
كيك و سفره اوزرينه حاجتدن زياده طعام و ايتك قونق لعب و لهو و آلاتلري
بين الناس استعمال اولنق و صكره كلنلر اول كلنلري نجهيل و تحديق

ايتك رجال ايله نسا ارا سنده حرامه واسطه اولنلر چوق اولق و امين
كيمه لر اقل قابيل اولق شويلكه فلان محله بر امين كيمه وار ايمش
ديوسو يئور اوله وادني ابن ادني دنيا ده اعلى اولوب بين الناس معتبر
اولق بر حديث شريفده شويله و ارد اولديككه فلان كيمه زياده
عاقل و ظريف و چلبى كشيدر رديد كلرنده مثقال ذره قلبنده ايمان
بو قدر بويله كيمه لر چوق اولق قتل چوق اولق * امام بخارى ابوهريره
رضي الله تعالى عنده دن روايت ايلديكه رسول الله صلى الله تعالى عليه
وسلم بيورديككه (لا تقوم الساعة حتى تقاتلوا الترك صغار الاعين جر
الوجوه) يعنى قيامت قويمز تا كه سز كوچك كوزلو قزل يوزلو اولان
ترك طائفه سيله قتال ايدرسز و بر حديث شريفده (لا تقوم الساعة
حتى تقاتلوا قوما كان وجوههم المجان المطرقة) بويله بيان اولمشدر كه
انلرك يوزلري بوغرلش قلقان كبي و كوزلري كوچك و قزل يوزلو ديمك اولور*
بو محاربه ترك التيوز سنه سي ائناسنده وقوع بولديككه مغول طائفه سي جنكيزيان
ايله كه انلرر كدن بر طائفه در عالمي خراب ايدوب بغدادى قتل عام ايتديلر
* و دخی دنيا شدتدن اوتورى ناس مقبره دن كچر كن كاشككه بن
شوقبرك صا حبي اوليدم ديرلر نتكم بر حديث شريفده (لا تقوم الساعة
حتى يمر الرجل بقبر الرجل فيقول يا ليتني مكانه) و بر حديث شريفده
شويله در كه رسول كائنات صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديلر كه (كيف
بكم اذا فسق قبا تكم) يعنى سزرك حالي نجه اولور سزرك
كنجلر بكن فسق ايتديكي وقتده * معلوم اوله كه فسق لغتده طر بقدن
چيغنه دينور غلاملرده يعنى كنجلرده نسوان صفاتي بولنق كه مفعول
اولق حاليدر طريق رجالدن خارج اولق حسبيله بو حديث شريفده
اولان فسق بونككه تفسير اولنسه بعيد اولماز فسق بو معناه شبان
و فبان طائفه سنه حل ايتكده لوم زياده ظاهر در و تخصيص بالذكر
ايتككه وجه واردر نتكيم ذوق سليم و ذهن مستقيم اصحابنه روشندر
(و نطخي نسا وكم) و خاتونلر بكن طغيان وحدود شرعيه بي تجاوز
ايتديكي وقتده نجه اولور سزك حالكز ديمكدر طغيانندن مراد
فاحشه ارتكاب ايتك يا خودما كولات وه شر و بانده و ملبوسانده اسراف
و تكلف ايتك و بغير الاذن الشرعي حركت ايتك و زوجته قارشو مخالفت ايتك
وسائر اخلاق ذميه و عادات قبيحه لر چوق اولق (قالوا يا رسول الله و ان ذلك

لكائن) حاضر و مستمع اولان اصحاب اولوالالباب رضی الله تعالی عنهم
 كال غیرت اسلامیہ دن ناشی تعجبنا نہ دیدیلر کہ شو احوال تحقیقا
 اولہ جتیمیدر یارسول الله (قال نعم) رسول الله صلی الله تعالی علیه
 وسلم یونسفل اولور (واشده) و بوندن اشد نستهل اولسه کر کدر دیدی
 (و کیف بکم اذا لم تأمروا بالمعروف، ولا تنهون عن المنکر) و سز نیجه اولور
 سز امر بالمعروف ایتوب ونهی عن المنکر ایتدی کز وقتده (قالوا یا رسول الله
 وان ذلك لكائن) دیدیلر کہ یارسول الله شول حال اولو جیمیدر (قال)
 یوردیکه (نعم واشد) بو اولور و اندن اشد نستهل اولسه کر کدر (و کیف
 بکم اذا امرتم بالمنکر ونهیتم عن المعروف) و سز نه حالده اولور سز
 منکر ایله امر ایدوب معروفدن نهی ایتدی کز وقتده (قالوا یا رسول الله
 ان ذلك لكائن قال نعم واشد و کیف بکم اذا رأیتم بالمعروف منکرا والمنکر
 معروفا) و نیجه اولور سز یعنی حال کز نیجه اولور معروفی منکر ییلوب منکری
 معروف بلدی کز وقتده بو حدیث شریفی ابو مالک الاشعری دن تخریج
 ایلمدی جامع الاصولده مذکوردر * و دخی امام بیهقی رحمه الله تعالی شعب الامان
 نام کتابنده ذکر ایلمدی که حضرت علی رضی الله تعالی عنه روایتله
 رسول مکرم صلی الله تعالی علیه وسلم یوردیکه (یوشک ان بآتی علی
 الناس زمان) یعنی قریب اولور که ناس اوزرینه بر زمان کله که
 (لا یقی من الاسلام الا اسمه) اسلامدن انجق اسمی قاله (ولا یقی من
 القرآن الا رسمه) و قرآن کریمک انجق رسمی قاله (مساجدهم عامرة)
 مسجدلری ظاهر حالده معموردر (لکن وهی خراب من الهدی) لکن
 هدایت و ارشاد دن خالی و خرابدر تقوی اوزرینه مؤسس اولیوب
 انلرده عبادت ایلین جاعتلرک اکثری جاهل و غافل میت کی او اوب امام
 و خطیب و مؤذنلر وظایف ایچون امامت و اقامت ایتک حسبله مسجدلر
 و جامعلری الحقیقه هدایتدن بعید و خراب اولمش اولور (علمائهم شر من تحت
 اديم السماء) ناسک علماسی اول وقتده تحت آسمانده اولان کیمسه لک
 زیاده سبله شر لیلیدر (من عندهم تخرج الفتنة وفيهم تعود) فتنه انلردن
 خروج و ظهور ایدوب بینه انلره عودت و رجوع ایدر * و دخی بو علامتله
 علامت صغرا در که فتی جوغی ظهور ایتشد روید عتله ظهور ایدوب سنت نبویه
 ترک اولمشدر و امامات شرعیه که قضا و امامت و خطابت و مشیخت و تأذن

اهل و ارباب اولیان کیم سدره و یرلک و دجالک و کیلاری و خلیفه لری ارباب
 ظلم و کذاب چوق اولوب ضعیفای مؤمنینی اضلال ایتک و چیارلر کوشه بکوشه
 ظهور ایدوب ظلما و قهرا عباد اللهک اموالنی غصب ایتک و شعائر اسلامیہ
 مندرس اولق و ناطق بالحق اولنلری ناس دفع ایتکه سعی ایتک و بنی اسر ایل
 وقتنده ظهور ایلین افعال قبیحه و احوال شیعیه و عادات خبیثه لر ظهور ایلک
 و خلقده خوف آخرت اولماق و امثالی کی بو ذکر اولنان علامات صغرائک
 اکثری فی زماننا شایع و مستعملدر و بین الناس معتبردر نیجه لری ظرافت
 و معرفت عد او انوب افعال اهل مذاق دن معدود در تکیم کوشه
 و حدنده متفرد اولوب سم الخیاطدن آفاق و بلدکه افعال خفیہ بی
 مشاهده و تجربہ ایلین عارف ذی المعارفه خورشید کی روشند ر
 و امامت علامت کبری حضرت حذیفه بن اسعد الغفاری رضی الله تعالی
 عنه شویله یوردیکه اصحاب کرامدن بر جاعتله احوال قیامتی سویلشوردک
 حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم یا نمره کلوب نه ذکر ایدر سز
 دیدی انلر دیدیلر که قیامتی ذکر ایدر ز بعدده رسول الله صلی الله تعالی
 علیه وسلم یوردیکه (انها لن تقوم حتی تروا قبلها عشر آیات) یعنی
 هر کز قیامت قوعز تا که اندن اول سزر اون علامت عظیمه کور میجه بعده
 رسول الله علیه الصلاة والسلام دخان و دجال و دابة الارض و شمس
 مغربدن طلوع ایتکی و عیسی بن مریم علیه السلام نزول ایتکی و بأجوج
 مأجوج خروجی و اوج خسوف که بری مشرقده و بری مغربده و بری جزیره
 عربده و بونلرد نصکره بر آتش یمندن ظهور ایدوب خلقی محشر زینه
 طرد ایتسه کر کدر امدی بو آیات عشره بر حدیث شریفده مذکوردر
 و سائر احادیث صحیحلرده حضرت مهدی دخی مذکوردر بو علامتله
 بریسی ظهور ایتد کده ما عداسی دخی بر بری عقیبنده ظهور ایدر ابی سعید
 الخدری رضی الله تعالی عنه یوردیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوردی
 (المهدی منی) یعنی مهدی بنم ذریتمندر (اجلی الجبهة اقبی الانف بملاء
 لارض قسطا) النی آچق و بورنی بوجه دنیا بی عدالت ایله طولدوردر (کاملت
 جورا) ظمیلله طولد بغی کی (یملك سبع سنين) یدی سنه حکمدار اولور
 کندی اسمی محمد باباسی اسمی عبد الله در حضرت فاطمه رضی الله تعالی
 عنها اولادندن بر امام عادل خلیفه زمان ولی الله کامل و مجتهد مطلق

حق سبحانه و تعالی مراد ابتدایی و قنده خاق ایدوب ارسال ایدردین اسلامه
 نصرت ایچون ایام خلافتده ایکی کشی و ایکی حیوان اراسنده عداوت
 قالسه کر کدر هر مؤمن ولی صدیق اولوب ملحدلر موحد و زندقلر صدیق
 اولسه کر کدر و بونجه فتوح و غنائم ایله جمله اهل اسلامی اغنیا اینسه کر کدر
 و حضرت عیسی علیه الصلاة والسلام ایله جمع اولسه کر کدر و حضرت عیسی
 د جالی اولدرسه کر کدر و ذمیلردن جزیه بی رفع ایدوب اسلامه کلنلرک
 ایمانی قبول ایدوب کلین کافر لری قتل اینسه کر کدر بونک تحقیقی بودر که
 (حضرت فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم بیان ایلدیکه جزیه نیک
 نهایت حکمی نزول عیسی زماننده در قچن عیسی علیه الصلاة والسلام
 ره نزول ابتدا کده جزیه بی آلبوب اسلام یا خود سیف ایله حکم ایدر سببی
 بودر که یهود و نصاری شریعت محمدیه ساثر شریعتلری نسخ ابتدایی
 و جمیع عالملره رسول اکرم رسالتی عام و شامل اولدیغی حقتده اشتباه
 ایتدی لر جانب شرع احدیه دن شبهه لر بی ازاله و مشکالری بی حل
 ایتلری ایچون مهل و یریلوب و مالک اسلامیه ده توطن واقامت
 ایتکه استیذان ایدوب شو قدر در هم کومش بیت المساله جزیه
 و بر مکی التزام ایدنلر ایله جانب شریعت مطهره دن اذن
 و یرلش ایدی وقتا که حضرت عیسی علیه الصلاة والسلام
 سمان نزول ایدوب شبهه لر بی ازاله ایدوب حضرت محمد مصطفی
 علیه افضل الصلوات و اکمل التسلیمات خاتم النبیین و افضل
 الاولین و الآخیرین او اوب کافه بنی آدمه رسول مرسل اولدیغنی
 تبیین و تحقیق و توثیق ایتدکده بالکلیه اهل کفر و اریاب عناد دن
 شبهه لر رفع اولدیغنی ایچون احکام جزیه زمانی نهایت بولوب اسلام
 یا خود سیف ایله عمل اولنور و حضرت مهدی و حضرت عیسی علیهما
 السلام شریعت محمدیه ایله عمل و دین اسلامی تأیید و امت محمدیه به نصرت
 ایتلری و حضرت محمد علیه السلام خاتم النبیین و آخر المرسلین اولدیغنی
 اثبات و تحقیق و شریعت محمدیه نیک حکمی باقی اولوب قیامتده کله عمل لازم
 و واجب اولدیغنی تأیید و تقویه و توثیق ایدن شاهد لر دندر و بوامت
 محمدیه مرحومه کال عنایت الهیه و تمام سعادت ربانیه دندر که حضرت
 حبیب رب العالمین علیه افضل الصلوات و اوفر التسلیمات حضرتلری

مبلغ دین اسلام و معلم شریعت مطهره اولدی و نهایت آخر زمانده
 حضرت مهدی و حضرت عیسی علیهما الصلوة والسلام خروج و ظهور
 ایدوب اهل اسلامه نصرت و تأیید شریعت و تفهیم ملت و قهر اعدا
 ایتسه لر کر کدر و اجتهاد ایدوب مذاهب اربعه به تقلید ایتسه لر کر کدر
 کندی اجتهاد لر ایله عمل ایدر لر قول مختار بودر ابن عباس رضی الله
 تعالی عنهما دن روایت اولدی که رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم
 (اصحاب الکهف اعوان المهدی) بیوردی یعنی انلرا و بانوب حضرت
 مهدیک اعوان و انصاری اولورل اما حضرت مهدی حضرت عیسی
 علیه الصلوة والسلامه نمازده امامت ایتکه اشارت ایدوب اولدخی
 امتناع ایدوب حضرت مهدی امامت ایدر مشهوری بویه در و به ضلر
 حضرت عیسی امامت ایدر دیمش لر ابن الجوزی رحمه الله تعالی تخریج
 ایتدی ابن عمر رضی الله تعالی عنهما روایتله که حضرت رسول کائنات
 صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی (ینزل عیسی بن مریم الی الارض) عیسی
 علیه الصلوة والسلام ارضه نزول ایدر (فیتزوج و یولد له) تزوج
 ایدوب بر ولدی دنیا به کلور (و یمکت خساوار بعین سنه) برده فرق
 ایش سنه قالور (ثم یموت فیدفن معی فی قبری) صکره وفات ایدوب
 بیله قبرمه دفن اولنور (واقوم انا و عیسی بن مریم من قبر واحد
 بین ابی بکر و عمر) دخنی بن عیسی ایله بیله بر قبردن قالقهرم ابی بکر ایله عمر
 اراسنده بو حدیث شریف مواهب لذنبه ده مذکوردر تحقیق النصیره نام
 کتابدن منقولدر و بر حدیث شریفده صحیح مسلمدن بدی سنه و بر روایتده فرق
 سند مکت ایدر دیو مذکوردر و ابو داود طیالسی روایتده فرق سند مدت
 سوروب بعد وفات ایدوب و منلر نمازین قیلار واقع اولمش در امام طبرانی و امام
 احمد مسندند، و ابو الشیخ و ابن حبان کتابنده بونک مثالو ذکر ایتدی لر
 و الله اعلم بحقیقه الحال * و دخنی صحیح بخاری حدیث شریفلردن ابوهریره
 رضی الله تعالی عنه روایتله شو یله در که (لا تقوم الساعة حتی ینخرج رجل
 من قحطان ینسوق الناس بعصاه) یعنی قیامتدن اول قحطاندن بر رجل
 خروج ایلوب ناسی عصا سبله سوق ایدر و صحیح مسلمده ینسه ابوهریره
 رضی الله تعالی عنه روایتله شو یله در که (لا ینذهبن الیالی و الا یام حتی
 یمک رجل یقال له جهجاه) قحطاندن خروج ایده چک رجل بو حدیث

شریفه ذکر اولئان جهجاهدر دیمشروا ما دجال حقتده چوق
 حدیث شریفوار د اولمشد ر امام مسلم و امام ابو داود شویله
 تخریج ایتدیله که انس بن مالک رضی الله تعالی عنه روایتله حضرت
 رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (ما من نبی الا وقد انذر
 امته الا عور الکذاب) الحدیث یعنی زمان سابقده کلان انبیاء و مرسلین
 علی نبینا وعلیهم الصلوة والسلام حضرتاشی و کور و کذاب اولان
 دجالک فتنه کیره و مصیبت عظیمه اولدیغنی خبر و یروب امتلرینی شرنندن
 تحذیر ایتدیله زرا آدم علیه الصلوة والسلام زمانندن بوم قیامتهدک
 انک کبی بیوک مصیبت اولو دشمن کلامشدر نعوذ بالله تعالی من شره
 بعض اهل حدیث بیورمشلر که دجالک اسمی بهود عندنده مسیحدر آخر
 زمانده ظهور ایدوب چوق بلاده و ممالک مالک اولسه کر کدر و بر حدیث
 شریفه شویله در که دجال کذابک مدتی قرق کوندرا ولیکی کونی برسند در
 ایکنجی کونی بر آی قدر او چنجی کونی بر هفتده قدر سائر کونلری بنه سائر
 کونلر قدر در و دجالک یاننده ایکی ایزمق اوله بری صووری آتش لکن صو
 کور یتان آتش و آتش کورینان صودر و بر حدیث شریفه شویله در که
 سزدن بر یکزا کر دجاله یتشوب صوابچمک استسه آتش ایرمغندن ایچسن
 زیر اصوا و در و ابن مسعود رضی الله تعالی عنه بو حدیث شریفی بو یلمه
 ایشتم دیو بیوردی امام مسلم صحیحینده انس بن مالک رضی الله عنه روایتله
 حضرت رسول اکرم بیوردیکه (ینبع الدجال من یهود اصبهان سبعون
 الفا علیهم الطیالسة) اصبهان یهودیلرندن یتمش بیک طلیسانلی کیمسه لر
 دجاله تابع اولور لرامام ترمذی تخریج ایلدی ابوبکر الصدیق رضی الله تعالی عنه
 روایتله که رسول کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی (الدجال ینخرج
 من الارض بالشرق یقال له خراسان) یعنی دجال مشرق جانبندن
 خراسان نامنده محلندن چقسه کر کدر (ینبعه قوم کان وجوههم المجان
 المطرقة) اکا بر قوم تابع اولور که انلرک یوز لری یصی قلقان کبیر بر کیمسه
 اتی قتل ایده مز عیسی علیه السلامدن غیری اگر حضرت عیسی حربه
 ایله ضرب ایتسه ده دجال طوز کبی ار بیدی زیرانفس عیسی کافر لری قتل
 ایدر و کوز ایرمی محلندن اریشور حربه ایله قتل ایدوب حربه او جنده قانی
 اهل اسلامه کوسترر کتب حدیثده تفصیلا مذکور در و دخی صحیح

بخاری و مسلم حدیث شریفلرندن ابو هریره رضی الله تعالی عنه روایتله
 حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی (علی انقاب المدینة ملائکة)
 یعنی مدینة منوره ضا غلرینک یوللری او زرنده موکل ملائکة واردر
 (لا یدخلها الطاعون ولا الدجال) انلر مدینة منوره بی حراست ایدوب
 طاعون عسکری و دجال اکا کیره مز و صحیح مسلمده انس بن مالک رضی الله
 تعالی عنه روایتله حضرت فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم شویله
 بیوردیکه (لیس من بلد الا سیطأوه الدجال الامکة و المدینة) یعنی
 بر بلده بو قدر الا دجال اکا ایاغیله بصسه کر کدر الامکة ایله مدینة به کله مز
 کیره عز (و لیس نقب من انقابیهما الا علیه ملائکة صافین تخرسهما) مکة
 و مدینة یوللرندن بر یول بو قدر الا انده صف اولمش عظیم ملائکة واردر
 انلری حراست ایدر لر و علامات کبرانک بر یسی دخی کعبه مکرمه نک هدم
 اولسیدر صحیح مسلمده ابو هریره رضی الله تعالی عنه روایتله حضرت رسول
 اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (ینحرب الکعبة ذو السویقتین
 من الحیثه) بر روایتده (ذو السویقتین ینحرب بیت الله عز وجل) واقع
 اولمشدر یعنی کعبه مکرمه بی حبش طائفه سندن ساقلری اینجه کیمسه لر
 خراب و هدم ایدر بو معتاده چوق خبر لر واردر ابو سعید الخدری
 رضی الله تعالی عنه روایتله حضرت سید کائنات علیه الصلوة والسلام
 بیوردیکه (لیحجن البیت و لیعمرن بعد خروج یا جوج و ما جوج)
 یعنی یا جوج و ما جوج دنصکره بیت الله حج اولنوب و عمره اولنور بو حدیث
 شریفه کوره خراب کعبه یا جوج و ما جوج دنصکره اولق کور بنور
 والله اعلم بالصواب * و دخی یا جوج و ما جوج طائفه سنک خروجی حقتده
 آیات کریمه واردر که حق تعالی بیورر (حتی اذا فحمت یا جوج و ما جوج
 وهم من کل حدب ینسلون) یعنی یا جوج و ما جوج سدی هدم و فتح
 اولند قنده انلرهر بر بو کسک برلر دن سرعت ایدرک چیقار لر اهل حق
 شویله تحقیق ایتدیله که یا جوج و ما جوج حضرت نوح علیه السلامک
 اوغلی یافت اولاد لر ننددر شولقدر چوق قدر که سائر بنی آدم اوزرینه طقوزقات
 اولوز بر حدیث صحیحده شویله در که حضرت سید کائنات صلی الله
 تعالی علیه وسلم او یقودن اویانوب مبارک یوزی محمرا و لشدیدی اوج کره
 (لاله الا الله) دیوب بیوردیکه شمعی یا جوج و ما جوج سندن شوقدری

هدم و فتح اولدی دیوب باش پر مغنی و شهادت پر مغنی جمع ایدوب اشارت
ایتدی حضرت زینب رضی الله عنها سؤال ایدوب دیدیکه یارسول الله
رده صالحلر و ارایکن هلاک اولور موز جواب یا صواب ایدوب یوزدیکه
(نعم اذا کثر الخبیث) یعنی خبیث چوق اولدوقده هلاک جله به شاملدر
صحیح مسلمده شویله در که عبسی علیه السلام دجالی قتل ایتد کدنصرکه
حق تعالی کا وحی ایدر که یا عیسی بن برطائفه ارسال ایلر مکه بتون دنیاده
بر کیمسه انلرایله قتال ایده من قوللریمی محافظه ایت بعده حق تعالی یا جوج
وما جوجی اخراج ایدر آنلر دخی طاعلردن و صحرا اردن سکر دشوب
آفاقه منتشر اولوب او کنجسه کلان طبریه کولنی ایچوب آردنجه
کلانلر بونده برز مانده صو و ارایمش دیرلر و پروایتده شویله در که
یو با جوج و ما جوج شولقدر چوق جاعتلر و طائفلر در که هر جماعت
در تیوز بیک کیمسه در اقل مرتبه بر بیک اولادی اولور دنیانک خرابات
مخلندک کیدر ل فرات و دجله و طبریه صولرینی ایچرلر تا که بیت المقدس
اطرافنه کلورلر حضرت عبسی علیه الصلوٰة والسلام واصحابی محصور
اولوب قحط عظیم ظهور ایدر حتی براو کوز یا شی یوز التوندن قیمتلر اولور
صکره یا جوج و ما جوج امام ترمذی روایتده بیت المقدسده طاعلر اوزرینه
چیقوب رده اولنلری قتل ایلدک کوکده اولنلری دخی قتل ایدلم دیوب
سمایه دمر نی او قتلر اتوب حق تعالی او قتلرک او جنی قان ایلوب انلر کوندر
حضرت عبسی علیه الصلوٰة والسلام انلرک دفعیچون اصحابیله دعا ایدوب حق
تعالی قبول یورب یا جوج و ما جوج رقبیلر نده نفق یاره سی چیقوب همان
جمله سی دفعه واحده اولوب شخص واحد اولومی کی هلاک اولورلر
و حضرت عبسی اصحابیله اشاغی ایلرلر لکن برده برقریش مقداری محل خالی
قالا منک انلرک لاشه خینه لر بله طولمش پس حضرت عبسی جناب حضرت الله
تعالی به تضرع ایدرلر حق سبحانه و تعالی دوه بوینو کی بیوک قوشلر
کوندر و انلرک لاشه لر بنی الوب مراد اولنان محله طرح ایدرلر صکره
بر یغور کلوب بر بوزینی تطهیر ایدر پس بامر الله تعالی برده شولقدر
رکت اولور که قیاسدن خارج اوله نتم کتاب مبسو طده مسطور در *
(ودخی طلوع الشمس من المغرب) صحیح مسلمده ابوهریره روایتله رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم یوردیکه (لا تقوم الساعة حتی تطلع الشمس

من مغربها) یعنی قیامت قویمن کونش مغرب جانبندن طلوع ایدنجه دك (فاذا
طلعت من مغربها آمن الناس کلهم) امدی کونش مغربدن طلوع ایدکده
جمع خلق یهود و نصاری ایمان کتورر لکن فائده و یرمزینه صحیح مسلمده
ابوذر رضی الله تعالی عنه روایتله شویله در که بر کون رسول اکرم حضرت تبری
یوردیکه (اندرون این تذهب هذه الشمس) یعنی شو کونش قنده کیدر
ییلور می سز دیدکده (قالوا) اصحاب دیدیلر که (الله ورسوله اعلم قال)
یعنی رسول علیه الصلوٰة والسلام یوردیکه (ان هذه تجری حتی تنتهی الی
مستقرها تحت العرش) یعنی تحقیق شو کونش کیدر تا که عرش عظیم تحتده
قرار ایدر جک مکانه وارر (فقهر ساجدة) اند، حق سبحانه و تعالی به
سجده ایدر (فلا تزل كذلك) دائماً بو یله طلوع ایتدکده اذن طلب ایدر
واذن و یریلوب مشرقدن طلوع ایدر نتم ذکر اولنور (حتی یقال
لها ارجعی من حیث آتیت فترجع فتصبح طالعة من مطلعها ثم تجری
لا یستکر الناس منها شیئا) چونکه کونش امر اولنوب مشرقدن طلوع
ایدر عادت اوزره ناس اند، بر نسنه بی استنکار کورمیبوب دائماً عادات
مستمر به موفقت کوررلر (حتی تنتهی الی مستقرها ذلك تحت العرش)
مکانه وروب مشرقدن طلوع ایچون اذن استیوب سجده ایدر (فیقال
لها ارجعی واصبحی طالعة من مغربک فتصبح طالعة من مغربها) یعنی
کونش امر اولنور که کیر و کیدوب مغربدن طلوع ایت دینور کونش دخی
مغربدن طلوع ایدر (اندرون متی ذلکم) ییلور میسنه زماندر
شووقت (ذلک حین لا یفنع نفسا ایمانها لم تکن آمنت من قبل او کسبت فی ایمانها
خیرا) شول زمان شول وقتدر که مقدما ایمان کتور ما مش کیمسه
اول زمان ایمان کتور مک نفع و یرمز شویله تحقیق اولمشدر که برجهه
کیمسه اولکی کی کونش غروب ایدوب اوچ کون مقداری طوغیه
عاقل و کابل اولنلر انجام سری اکیوب تو به و عبادات ایدرلر هر
نمازک وقتنی قیاس ایلوب قیلارلر و اهل غفلت اولنلر بو کیمه صباح
کیچ اولدی دیو حیوانات کی غفلت ایلر او بقوده اولدلر قجانکه او چنجی کون
صبح اوله کوردر که طلوع فجر جانب مغربدن واقع اولوب کونش قره
ونوری کتمش مغربدن طوغیه تا که وقت عصر برینه کلوب یینه
رجوع ایدوب اولکی کی مشرقدن طوغیه و تو به قیوسی سد اولوب

بر کیمسه نك ایمانی و توبه سی مقبول اولیسه (ودخی دابة الارض
 حقه آیت کریمه وارد حق سبحانه و تعالی بیورر (و اذا وقع القول
 علیهم اخرجنا لهم دابة من الارض تکلمهم ان الناس كانوا باياتنا لا یوقنون)
 و چوق حدیث شریف و وارد بر حدیث شریفه شویله در که عند الله
 تعالی زیاده سیله معظم اولان مسجددن خروج ایلیه بعض کبار مفسرین
 دیملر که مسجد حرامدن چیقار و بردن چیقہ علماء تحقیق شویله بیان
 ایتدیله که دابة الارض فصیح عربجه سویله و بر حدیث شریفه کلدیکه
 انک یاتنده موسی علیه السلامک عصاسی و سلیمان علیه السلامک خاتمی
 اوله مؤمنک بوزینه عصا ایلده دو قنوب بو کیمسه اهل جنت در دیویازیله و انک بتون
 یوزی نور اوله و کافرک بوزینه خاتمی باصوب بو اهل جهنم در دیویازیله و انک
 یوزی بتون قره اوله * ودخی دابة الارض بر یوک حیواندر بعض روایتده
 اوج کون چیقده هنوز تمام جسدی چقمایه و انده هر حیوانک رنگ و مشابهنی
 بولنه بر روایتده باشی او کوز باشی کی و کوزلی خنزیر کوزلی کی و قولاغی
 فیل قولاغی کی و صدری ارسلان صدری کی اوله شولقدر قوتلو اوله که
 هر کیمی مراد اینسه ایشه و کیمکه اکا قصد ایلیه ظفر بولیه و حکایه سی
 طویله در کتب مفصله ده مذکوردر * و اما دخان حقه ده حدیفه
 رضی الله تعالی عنه روایتله که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 دخاندن سؤال اولندی و بو آیت کریمه بی او قودی (فارتقب یوم
 تاتی السماء بدخان مبین) صکره بیوردیکه مشرق ایله مغرب اراسی
 طلوسی دخان اولور قرق کون و قرق کیمه مکث ایدر (اما المؤمن
 فیأیه منه الزکام و اما الکافر فکمزلة السكران تخرج من مخربه
 واذنیه و دبره) یعنی مؤمنله زکام حالتی کی حالت عارض اوله و کافر
 سرخوشلر کی اولوب بوزنلرندن و قولاقلرندن و دبرلرندن چیقہ دخی
 ساغر روایتلر وارد کتب حدیثه مسطوردر * و اما اوج خسوف که اوج محل
 بر کیمسه کرک حدیث صحیحله مذکوردر مسلم و ابوداود و تخریج ایتدیله حضرت
 حدیفه بن اسید الغفاری روایتله حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
 بیوردیکه (یکون قبل قیام الساعة ثلث خسوف) یعنی قیامتدن اول
 اوج خسوف واقع اولور (خسف بالشرق و خسف بالمغرب و خسف
 بجزیره العرب) بر خسف مشرق جا بنده و بر یسی مغربده و بر یسی

جزیره عربده در * دخی چوق روایتلر وارد و علامتک بریدخی حیوانات
 و جاداتک انسانه سویله سیدرتکم ابوسعید الخدری رضی الله تعالی عنه
 روایتله که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (والذی نفسی
 بیده لا تقوم الساعة حتی تکلم السباع الانس و حتی تکلم الرجل عذبة
 سوطه و شرک نعله و یخبر فخذہ بما احدثه اهله من بعده) اما ارض
 حجازدن ناریک ظهور ایتسی احایث صحیحله ایله ثابتدر مسلم حدیثلرندن
 ابوهریره رضی الله عنه روایتله شویله در که حضرت رسول کائنات
 صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (لا تقوم الساعة حتی تخرج نار
 من ارض الحجاز تضيء اعناق الابل ببصری) یعنی قیامتدن اول ارض
 حجازدن بر آتش پیدا اولوب بصری مملکتده اولان دوهلرک عنقرینه
 ضیا برر یعنی ضیاسی اطرافه وارر و بونار حجاز الی یوز سنه سی مدینه منوره نیک
 جانب شرفیسنده ظهور ایدوب الی آی مقدری یاتوب بعده جناب حق انی
 اطفا ایلدی تفصیلی تاریخ مدینه ده محرردر روایت صحیحله ده شویله در که
 آتش ظهور ایدوب خلقی جمع ایدر انلر دخی صف صف اولورلر کیمی
 غایتده راغب و کیمی غایتده راهب ایکی کشی بردوه اوزرنده اوج کشی
 و درت و بش کشی بردوه اوزرنده بیتوب و بقیدلرینی دخی جله سنی
 آتش احاطه و جمع ایدوب انلر ایله بیله کیدر صباحده و اخشامده
 انلردن منفک اولماز بعض اهل حدیث بو آتش جله علامتک اخریدر
 دیدی امام مسلم تخریج ایتدی ابن مسعود رضی الله تعالی عنه دن رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (لا تقوم الساعة الا علی شرار الناس)
 یعنی قیامت انجق شرارناس و کافرلر اوزرنده قویار صحیح مسنده مذکوردر که
 قیامتدن اول حق سبحانه و تعالی بر مبارک ریح طیبه ارسال ایدوب جله اهل
 ایمانک ارواح طیبه لری قبض اولنوب همان اشرار و فجار و کافرلر قالورلر
 حیوانات و بهایم کی حرامی و حلالی فرق ایتوب همان شهوات خبیثه لینه تابع
 اولورلر شیطان لعین انسان شکلنه کیروب اصنامه عبادت ایتدیر درلو
 درلو فسادلر و طغیانلر تعلیم ایلوب بتون جهان کفر و ضلالت و فساد
 ایله طولوا یکن صور نفع اولنوب انلرک باشلرینه قیامت قویسه کر کدر * امدی
 معلوم اوله که بو علامتک اجمالیدر و ترتیه رعایت اولنماشدر زرا روایات
 مختلفه در حتی بعض روایتده اول علامات دجالدر و بعض روایت آخریده
 کونشک مغربدن طوغه سیدر و بعض علامتک دخی واردر مثلاً بین الناس

چوق قتال اولوق و دجال مثل او کذاب و زندیق چوق اولوق و ناس علمایی ترک
ایدوب جاهلاره اقتدا ایدرلر انلر دخی جهالتر یله کذب و افترا یله فتوالر
و یروب کندولری ضلالتیه دوشوب خلقی اضلال ایلمک و سفیهانلر خروج
و ظهور ایدوب خلقله مقالتله ایلمک و غیر یلری کئی تفصیلاتده
مذکوردر و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع والمآب

﴿ فصل نفع صور اولکه عالمک افناسی بیانددر ﴾

معلوم اولسونکده یوم قیامت فلان سنهده و فلان ماهده اولور دیمکه دلیل
عقلی و برهان نقلی بو قدر العالم بالساعة عند الله تعالی لکن اندن مقدم اوله جوق
علامتله وجوده کلد بجه قیامت قویم حضرت ابی هریره رضی الله تعالی عنه
بیوردیکه اول حضرت ندن سؤال ایدوب دیدمکه یارسول الله نیچون جمعه کونته
یوم الجمعة تسمیه اولندی جوابده بیوردیکه (لان فیها طبع طینه ایک آدم)
یعنی یوم الجمعة باباک آدمک جاموری جمع اولدی صورت شریفه سی طبع
اولدی (وفیها الصعقة) و نفعه اولی اند، نفع اولور (والبعثة) و نفعه ثانیه
انده نفع اولور (وفیها البطشه) بطشه کبری و طامة عظمی انده اولور
و الحاصل فن اهل جنت و اهل جهنم عددی تمام اولدقد و قیامت
قویار و بر حدیث شریفده شویله در که (کیف انم و صاحب الصور
قد انقمه و اصغی سمعه و حنی جبهته بنظر متی یؤمر بالنفخ فیه) یعنی نیچه
فر حلتوب شاد اولور مکه اسرافیل علیه السلام صوری اغرنده نغمه کبی
طوتوب سمعی آجوب جناب حق تبارک و تعالی دن اذنه انتظار ایدر که
نه زمان صوری او فور مکه امر اولنه * ایمدی صور بریه ک بو نوز شکنده
سنه در فن وقتی کلد کده حق سبحانه و تعالی اسرافیله امر ایلوب
(انفخ نفخة الفزع) یعنی فزع نفخه سنی نفخ ایله دیجک اسرافیل علیه
السلام صوری او فوروب آندن بر شدید عظیم صوت چقه که دنیاده
و سمواته اولنلر اشدوب غشی او اوب جان و بره لر بو کا نفخة الخراب
دینور حق سبحانه و تعالی بیورد (وانفخ فی الصور فصعق من فی السموات
ومن فی الارض الا من شاء الله) یعنی صور نفخ اولنوب عقینده کوکلرده
اولنلر و پرلرده اولنلر فوت اولوب دوشرلر الا الله تعالی صعقده دن حفظنی
مراد ایتدیکی اولوب صعقده دن خلاص اولور و بر آیت کریمهده (و یوم
ینفخ فی الصور ففزع من فی السموات و من فی الارض الا من شاء الله)
واقع اولشدر یعنی یا محمد ذکر ایت شول کونیکه انده صور نفخ

اولنوب کوکلرده و پرلرده اولنلر فزع دهشت شدید ایله خوف ایدر
الله تعالی نیک فزهدن حفظ ایتدیکی قوللردن ما عدا اهل تفسیر شویله
بیورمشلردر که بو آیت کریمهده اولان فزع نفخه اولیده جمله خلق
مصعوق اولدقلری شدت دهشتدن یره دوشدقلری وقتده ایلدقلری
جزع و فزعدر که جان ویرسدلر کر کدر واستثنا اولنان جبرائیل و میکائیل
و اسرافیل و عزرائیل علیهم السلامدر امام ضحاک رحمه الله تعالی
جنتده کی حور یلر و جهنم خازنلری و حله عرش عظیمدر دیدیلر و سائر
روایتلر وارددر بو نفخهده جمله احوال عالم متغیر اولسه کر کدر و بتون
دنیا و کوکلر اضطراب و حرکت شدید ایدوب هدم و خراب اولسه
کر کدر تکیم حق تعالی بیورد (یا ایها الناس اتقوا ربکم ان زلزلة الساعة
شیء عظیم) یعنی ای قوللر ربکم دن قور قوب حذر ایدیکر تحقیق
قیامت زلزله سی شیء عظیمدر زبرا جمله زمین دریاده سفینه چالغانور کبی
حرکت شدید ایله زلزله اولوب بوجه طاغیر هواده بولوتلر کبی بر جانب
برجانبه کیدوب غبار کبی طاغیرسلر کر کدر تکیم قرآن عظیمده ذکر اولنور
(وتری الجبال تحسبها جامدة وهی تمر مر السحاب) یعنی سن بوجه
طاغیرلری کوروب مکانده جامد صنور سن اما اول ایسه بولوتلر کبی هواده
مرور ایدر بو وقتده یرده اولان بنالر هدم اولور حلی اولان خاتونلر وضع حل
ایدوب اولاد لرینی القا ایدر لر جن انسه قاریشوب وحشی حیوانلر شهر لره دهشتدن
انسان یانته جمع اولورلر چونکه بو نفخه و زلزله فجأة و بیغته اولدیغیچون
پازارده اولنلر اولرینه کلبلر وصیت ایتمکه قادر اولدلر هر کس نه حالده
ایسه اولجه جان ویرر (لا یستطیعون توصیة ولا الی اهلهم یرجعون)
یعنی وصیتسه قادر اولوب و اهلارینه رجوع ایدمزلر همان جان ویرر
حق تعالی نیک (واذا البحار سجرت) نظم شریفده اهل تفسیر رحمه الله
علیهم اجمعین جوق معنی ویردیلر ابن عباس و وهب و سفیان و ابن عطیه
و ابن زید جمع در یار و در درلر آتش اولور دیدیلر امام ثعلبی ابن عباسدن
رضی الله تعالی عنهما نقل ایتدیکه حق تعالی کونشک و قرق و باد زلزله
نورینی الوب در باره القا ایدر صکره بر روز کار کوندروب در باره اوزرینه
اسوب جمله در باره آتش اولور و بر روایتده ابن عباس رضی الله تعالی
عنهما جهنم بحر اخضرده در یعنی بحر محیطدر کونش و آی او دریاه آیلور
دیدیلر امام مجاهد و امام ضحاک و مقاتل رحیم الله تعالی در باره بر برینه

قاریشوب جمله دریا بر اولور دیدیلر حضرت قتاده وحسن رضی الله تعالی عنهما جمله دریا را چکیلوب بر قطره صو قالمز دیدیلر امام ربیع بن خثیم جمله دریا را طولوب اقرلر زیرا بر آیت کریمه (و اذا البحار فجرت) کلمندر تفجیر بو معنایه در دیدی ویر یوزی شویله دوز اوله که بر او جدن بر او جی کورنمک ممکن اولسه کورینور (و ترى الجبال یارزة) فحو اسنجه پراجاج ییله قالموب جمله بر آشکار اولور * ودخی کوکله حقننده حق تعالی بیورر (فاذا انشقت السماء فکانت ورده کالدهان) یعنی کوکله پاره لئوب کل کی قزاروب زیتون یاغی کی اریسه کر کدر ودخی بیورر (اذا السماء انشقت * و اذا السماء انفطرت) انشقاق وانفطار بر معنایه کلور پاره لئوب معناسنه در (و اذا الکواکب انتثرت) یلدزلیره دوکلوب پریشان اولورلر (و اذا النجوم انکدرت) دخی بو معنایه در و بر محله بیورر (یوم نطوی السماء کطی السجل للکتب) حق سبحانه و تعالی کوکله کاغد دفتر کی دورر و بر محله (و الارض جیعا قبضنه یوم القیمة و السموات مطویات بینه) حق تعالی یدی قات یرلی ویدی قات کوکله قبضه قدرته الوب شول جهان پادشاهی جمله مملکت دفتر لربنی الینه و قبضه سنه الور هبتنده عالمه خطاب ایدوب (لمن المملک الیوم) یعنی شول کونده ملک و تصرف و کمال قهر و غلبه کی کدر قنده در شول جبار متکبر ل ملک بزمدردیلر * امدی بنم شریکم و نظیرم یو قدر دبوب ینه کندوسی جواب و یروپ (لله الواحد القهار) یعنی ملک و تصرف انجق مبالغه ایله قهر ایدیی الله کدر الوهیت اکا مخصوصدر ذیه امدی بر مدت بر روایتده فرق ییل خراب و اصسر قالبوب یوم البعث زمانی کلنجه حق سبحانه و تعالی بر یغمور و یروپ فرق کون قدر یغمور یا غوب بر یوزنده اون ابکی ارشون قدر صو جمع اولوب فرق ارشون قدر یره کچه طبراعه دوشمش جسملر اول یغمور سببیه تمام جسد اوله امام مسلم تخریج ایلدی ابوهریره رضی الله تعالی عنه روایتله که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (ان الله سبحانه و تعالی ینزل من السماء ماء فینبتون کما ینبت البقل) الحدیث یعنی الله تعالی کو کدن یغمور کوندروب جمله جسد لراون بترکی یتوب هر اعضا یرنده قرار ایدر * معلوم اوله که جمهور اهل کلام بیوردیلر که حشر

اجزاء اصلیه متفرقه جمع اولنوب ارواحی اکا اعاده ایله اولور دیدیلر اجزاء اصایه اکا دیرلر که اول عمرندن آخر عمره دک بر مانع اولسه جسده قالور مثلا باش و انده اولنر وال و ایاق و طرنق و داخل جسده اولان طمرلر و سایر نسته لری که جسد ایله ییله قالور بر آفت ائی قطع ایتسه و بعضی معدومی اعاده و جمع ارواحی جسده اعاده ایله اولور دیدی و غیر اقوال دخی وارددر و الحاصل میدان حشره کلان بدن و روحدر و انده معذب اولان بدن و روح دنیا ده کفر و عصیان ایدن بدن و روحدر و جنتده نعمت بولان بدن و روح دنیا ده ایمان و طاعت ایدن بدن و روحدر مثلا بر کیمه بی قوردیمش اولسه و قور دی قوشلریمش اولسه و قوشلر آتسه یا نوب کولر بی روزگار کورتوروب دریا ره قارشدیمش اولسه ینه حق سبحانه و تعالی هر جسدک اجزاسنی جمع ایدوب میدان حشره کتورر بعضی تفسیرده مذکوردر که بر منافق مشرک الله بر انسان ککی الوب اوفه لبوب اوفوردی دیدیکه یا محمد سن دیرسن که جمله اموات حیات بولوب محشره کلور بو چورومش کک بردخی نیجه حیات بولوردید که حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه تحقیق خلاق جهان اولان الله سبحانه و تعالی ائی احیا ایدر و سنی دخی اولدورب و دیر ایدوب جهنمه ادخال ایدر بیوردی و حق سبحانه و تعالی بو آیت کریمه بی انزال ایتدی (اولم بر الانسان انا خلقناه من نطفة فاذا هو خصیم مبین) یعنی انسان بیلدی که تحقیق بزانی بر قطره منیدن خلق ایتدک اول کافر ایسه خصم اولوب بزمله اظهار خصومت ایدر (و ضرب لنا مثلا ونسی خلقه) و بزه مثل ضرب ایدر و کندی کیفیت خلقتنی اونودر اکر کندی خلقتنده فکر مستقیم ایددی حشری انکار ایدر مزیدی (قال من یحیی العظام وهی رمیم) اول کافر دیدیکه کبکله کیم احیا ایدر حالبو که کبکله چورومشدر (قل یحییها الذی انشأها اول مرة) یا رسول ذیشان سن اول معانده جو ایدر دیدیکه اول چورومش کبکله اول ذات عظیم الشان احیا ایدر که اول کبکله اول امرده هیچ یوق ایدر ایجاد ایلدی (وهو بکل خلق علیم) اول الله تعالی هر بر مخلوق لری ذره بندره بلجیدر * ودخی حشر جسمانی حقننده آیات قرآنیه قتی چوقدر (ثم انکم یوم القیمة تبعثون) الایة (فسیقولون من یعیدنا قل الذی فطرکم

اول مرة) الآية (فاذا هم من الاجداث الى ربهم ينسلون) الآية (الحسب
 الانسان ان لن نجمع عظامه بلى قادرين على ان نسوي بنانه) الآية
 (وان الله يبعث من في القبور) واذا القبور بعثت * انا نحن نحي الموتى *
 قالوا يا ويلنا من بعثنا من مردنا هذا ما وعد الرحمن وصدق المرسلون)
 الآية * ثم اذا دعاكم دعوة من الارض اذا انتم تحرجون * يوم تشقق
 الارض عنهم سرا ما ذلك حشر علينا يسير) الآية (زعم الذين كفروا
 ان لن يبعثوا قل بلى وربي لبعثن ثم لتنبون بما علمتم وذلك على الله يسير)
 الآية (الايظن اولئك انهم مبعوثون ليوم عظيم) الآية (ذلك يوم مجموع له
 الناس وذلك يوم مشهود) الآية وغيرها بوجوه آيات واحاديث دخی
 چو قدر والحاصل كشي حشر جسمانی بی تصدیق ایتمکله منکر آخر تدن امتیاز
 حاصل اولورا کر تصدیق ایتمیوب العیاذ بالله تعالی فلاسفه وزنادقه وسائر
 ملاحظه کی تکذیب ایدر سه فی الحال کافر اولوب قتلی واجب اولور زیرا
 حق سبحانه و تعالی قرآن کریمده مواضع کثیره ده وسائر کتب
 سماویه ده تأکید وتصریح ایله ذکر و بیان ایتمشدر وجیع انبیاء ومرسلین
 صلوات الله وسلامه علی رسولنا وعلیهم اجمعین اتفاق واجماع قطعی
 ایدوب امتلرینه حشر اجسادک وقوعنی تبلیغ وایمانله امر ایتمشدر وجیع
 علماء ومجتهدین وسائر مؤمنین یوم قیامتهدک بونلرک جله سی وقوعنه
 اتفاق واجماع قاطع ایتمشدر وعقل ایله دخی وقوعی ادراک اولنور زیرا
 عالم دنیاده خلق ایکی فرقه در مطیع وعاصی وقت اولور که مطیع ثواب
 طاعتی وثمره عبادتی دنیاده کورمیوب بلکه زجت ومشقت وانواع
 مصیبت ایله عمری پکر عاصی دخی عصیانک عقوبتی دنیاده کورمیوب
 بلکه رفاهیت وصحت وعافیت ایله عمری پکر امدی دنیاده بونلر مجازات
 اولدقده معلومدر که مطیع ثمره طاعتی وثواب عبادتی کورمه که وعاصی
 عقوبت عصیانی کوزمه که برعالم لازمدر که حتی مطیع عاصیدن ممتاز اولوب
 هر کس سعی ایتمدوکنک مکافات ومجازاتک بواه اول عالم آخر تدر * ودخی داوم
 اوله که یوم قیامتک اسملری وارددر یوم القیمه یوم الحساب یوم الواقعة
 یوم الراجفة یوم الرادفة یوم العاشیة یوم الزلزلة یوم العاصفة یوم الآزفة
 یوم الحاققة یوم الطامة یوم الصاخة یوم التلاق یوم الفراق یوم الميثاق
 یوم القصاص یوم الساعة یوم القارعة یوم الفرع الاکبر یوم البطشة الکبری

یوم العذاب یوم الموعود یوم الوعید یوم المعلوم یوم المشهود
 یوم الاخر یوم البعث یوم الفصل یوم الجانیة یوم عظیم یوم النسخ یوم القرار
 یوم التناد یوم الصراط یوم المیزان یوم کبیر یوم میعاد یوم قطری یوم
 محیط یوم مستطیرا یوم عبوس یوم الدین یوم القضاء یوم الجزاء یوم الناغوز
 یوم الفح یوم الخلود یوم الحق یوم الاشهاد یوم الخروج یوم المرصاد
 یوم البكاء یوم البلاء یوم الحشر یوم النشور یوم الجمع یوم العرض یوم التغاین
 یوم عقیم یوم الندامة یوم الحسرة یوم الویل یوم دعوة یوم ثبور
 یوم السلام وغیری دخی واردر

﴿ فصل نفتح صورثانیکه یوم قیامت بیاتده در ﴾

حق سبحانه و تعالی بیورر (ونفتح فیہ اخری فاذا هم قیام بنظرون)
 یعنی یوم البعث زمانی کلدکده صور برکده دخی نفتح اولور
 ناکهان هر کس قبر زندن قالقوب اول کونک کمال دهشتندن نظر
 ایدوب متحیرا اولورلر تکیم بر محله ده (کانهم جراد منتشر)
 بیورلشدر یعنی خلق یوم قیامتده پراکنده چکر که لرکی پریشان اولورلر
 علماء مفسرین رحیم الله تعالی شوبله ذکر ایتدیلمر که حضرت اسرافیل
 علیه الصلاة والسلام صخرة بیت المقدسه صوری اوفورب دیر که
 (ایتها العظام البالية والاصال المنقطعة واللحوم المنحرقة والشعور
 المنفرقة ان الله یأمر کن ان یجمعن لفصل القضاء) یعنی ای چرومش
 ککر ای قومیش طهرلر ای دیدلمش اترای طاغلمش قلال تحقیق الله
 تبارک و تعالی سزله امر ایدر که جمع اولوب فصل قضا ایچون محشره
 کله سزده * معلوم اوله که حق سبحانه و تعالی عقلاء ومجنونلری وصیبانی
 وملائکة بی وجیع جنی وشیطانلری وسائر حیواناتی وطیوری والحاصل
 کولکرده ویرزده وقرده ودر یاده ندکاو بیوک و کوچک جانلو وارایسه
 جله سنی میدان عرصاتده حشر ایتسه کر کدر حضرت امام ابوحنیفه
 رضی الله تعالی عنه شوبله تحقیق ایتدیکه هر بر مخلوق که جان او اوله
 حشر اولسه کر کدر اما شول چوجق که انا رحندن جان ویرلزدن اول
 دوشوب تلف اولسه اول حشر اولماز زیرا جانلو قیلندن دکدر اگر
 بر لحظه جان بدنه کلش اولیدی حشر اولوردی حشر روح ایله بدن
 جمع اولدقن عبارتد زاما شععی وابن سیرین شوبله ذکر ایتدیلمر که

چنین انار چندین دوشن چو جوق بعض اعضاسی بلا و اولدیسه تقدیر
 جان کلدیسه بیله میدان قیامت کور دیدیلر و الله تعالی اعلم * امدی جمله
 خلق یالن ایاق و باشی آچق عریان حشر اولورل صحیح مسلمده ابوهریره
 رضی الله تعالی عنه روایتله حضرت سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
 بیوردیکه (اناسید ولد آدم یوم القیمة و اول من ینشق عنه القبر و اول
 شافع و اول مشفع) یعنی یوم قیامتده جیع بنی آدمک سیدی و اولوسی
 بنم جمله دن اول بن قبردن قالقرم و جمله دن اول مقام شفاعته نائل
 اولورم و شفاعتم ایله عذابدن نجات بو اولورل اللهم یسر لنا شفاعته بحرمته دخی
 بویله حدیثلر چوقدر و امام ترمذی شویله شریح ایلدیکه ابوهریره
 روایتله حضرت حبیب الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه
 (یحشر الناس یوم القیمة ثلثة اصناف) یعنی یوم قیامتده خلق اوج
 صنف اوزره حشر اولتور (صنف مشاة) بر بلوکی ایقار بله یوررل بونلر
 شول مؤمنلر در که عملری و عملری قایلدر (و صنف رکبان) و بر بلوکی
 را کبلدر بونلر کبار اهل سعادتدر و اهل رضا و اهل زهد و تقوی و اهل
 احسان و اکرام اولنلدر نتکیم فخر الدین رحمه الله تعالی حق تعالیکن
 (یوم نحشر المتقین الی الرحمن و فدا) قول شریفنک تفسیرنده ذکر
 ایلدی و حضرت علی رضی الله تعالی عنه شویله بیوردیکه (والذی
 نفسی بیده ان المتقین اذا خرجوا من قبورهم استقبلوا بنوق بیض لها الجنة
 علیها رجال الذهب) یعنی بین ایدرم اول عظیم الشانه که بنم روحنک
 قبضه قدرتمده در متقیلر قبرلندن چیققدده آنلره بیاض ناقدر و بنکلر
 قارشوکتور یابوب اول ناقه لک قنادری وارد و اوزرلنده التوندن
 اکرلر وارد اول متقیلر کمال عزت و کرامتلندن اوتوری میدان
 عرصاته دک بیان بورمز (و صنف علی و جوهیم) بر بلوکی دخی یوزلی
 اوزرینه سورینور سوایق ایله حشر اولتور بونلر کافرلدر نتکم
 حق تعالی بیورر (و نحشرهم یوم القیمة علی و جوهیم) الایة یعنی
 کافرلی قیامتده یوزلی اوزرینه حشر ایله هرز و حدیث شریفلرده
 شویله در که ایکی ایاق اوزرینه یورودن الله تعالی قادردر که یوزلی
 اوزرینه ده یوریده و بعض احادیث شریفلرده شویله در که عمل صالح
 ایلین مؤمنلر قبرندن قالققدده حق سبحانه و تعالی انک اعمال صالحه سنی

کوزل صورته تصویر ایدوب صاحبنه قارشوکلوب رفیق اولدقدده اول
 مؤمن سؤال ایدوب سن کیسک ونه کوزل کسبک دیر اولدخی بن سنک
 عملیم دیوب اکانورا اولوب جنته کوتورر * و اما کافر قبرندن قالققدده مردار
 اعمال خبیثه سی چر کین صورته کیروب اکار رفیق اولدقدده اول کافر دیر که
 سن کیسک ونه خبیث کشیک اولدخی دیر که بن سنک عملیم دیوب
 ناجهنم دک کوتورر و الحاصل اول کونده هر کس عملنک جزاسنی کورسه کر کدر
 و بو محله نیچه حدیث شریفلر و آثار و در بو مقامده ذکر ایتمک کتاب بیوک
 اولسون ایچون همان اجمال ایلدک کفایت قدرجه معلوم اولسون ایچون *
 حافظ ابن حجر رحمه الله تعالی شویله ذکر ایلدیکه هر کسک دنیا ده قامتی
 و مقداری تقدیر ایسه بنه قبردن محشره اول قامت اوزره کلور لکن جنتده جمله سی
 حضرت آدم علیه السلام قامتده اولور که التمش ارشون اولسه کر کدر
 و حدیث شریفده شویله در که (یحشر الناس علی قدمی) یعنی جیع ناس
 بنم قدمده حشر اولتور بو حدیث شریفک بیاننده اهل حق شویله
 تحقیق ایتمیلر که یوم قیامتده حضرت رسول کبریا صلی الله تعالی علیه
 وسلم جیع اهل محشرک سیدی و سلطانیدر و جیع خلق انک جناب عالی
 منزلت و فلک جاهلرینه التجا و اجتماع ایدرلر وانک مقام محمود و جاه
 ممدود لزندن استمداد ایدرلر حتی حضرت آدم و حضرت خلیل علیهما
 السلام و سایر انبیاء و مرسلین و صدیقین و شهداء و صالحین و سعداء
 مؤمنین و غیر یلر بونلرک جمله سی اول حضرت افضل مخلوقات و اکمل
 موجودات حبیب الله الملک الصمد محمد احد صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت لرینک لواء الحمدی تحتندده حشر و جمع اولسه ل کر کدر نتکم
 روایتلرده (آدم و من دونه تحت لوائی) وارد اولمشدر یعنی آدم
 علیه الصلاة والسلام و ایدن برونده کلو خلق وار ایسه جمله سی بنم
 لوام تحتندده حشر و جمع اولورل

﴿ فصل تبدیل ارض بیاننده در ﴾

حق سبحانه و تعالی بیورر (فانما هی زجرة واحدة فاذا هم بالساهرة)
 معلوم اوله که حق تعالی (یوم تبدل الارض غیر الارض و السموات و برزوا لله
 الواحد القهار) نظیم عز یزنده کبار اهل تفسیر رحمه الله تعالی شویله
 تحقیق ایتمیلر که حق سبحانه و تعالی برلری بشقه بره تبدیل ایدرلر مسعود

وابن جبیر و کعب الاحبار رضی الله تعالی عنہم بویله بیور دبلر حتی ابن جبیر و محمد بن کعب دیدیلر که بر بیاض کش کبی نسنه اولور و آند ه طعام اولغه صلاحت بولنور اهل ایمان محشرده آندن اکل ایدرل ابن عباس رضی الله تعالی عنہما شو یله بیوردیکه ارضک صفاتی تبدیل اولنور طاعنر و مرتفع مکانلر زائل اولوب دوز صحرا اولوب عکاظی سخنیان کبی مدو بسط اولنوب هیچ بر طرفنده ارتفاع قالنر * وقت تبدیلده اختلاف اولندی ابن مسعود رضی الله تعالی عنہ بیوردیکه حسابدن اول تبدیل اولنور بعضلر دیدیلر که خلق صراط اوزرنده ایکن تبدیل اولنور * ودخی قتاده رضی الله تعالی عنہ شو یله بیوردیکه بدی قات کوکلر قزل آنون کبی او اور و غیر روایتلر دخی وارد رآمدی ارض محشرک اسمی ساهره در شولقدر طولی و عرضی بیوک و واسعدر که جمیع اولین و آخرین و حیوانات دریاچه و قره ده یا جوج و مأجوج و جن و شیاطین و بدی قات کوکلرک ملائکه سی بونلرک جله سی اول میدانده زمان واحدده جمع اولسه لکر کدر زرا شو یله تحقیق ایتدیلر که برنجی قات کوک اهل ارض محشری احاطه ایدرلر که جله انسان و جن و شیاطین اورطه ده قالور بعده ایکنچی کوک اهل بونلرک جله سنی احاطه ایدرلر بومنوال اوزره تا که بدنجی قات کوک و ارنجه اطراف محشرده بدی صف اولورلر

﴿ فصل احوال اهل محشر بیاتنده در ﴾

امام مسلم صحیحنده اخراج ایلدی مقداد رضی الله عنهدن رسول اکرم حضرت تبری بیوردیکه (تد نو الشمس بوم القیمة من الخلق حتی تکون منهم کمقदार میل) یعنی بوم قیامتده اهل محشره کونش شولقدر بقین اولور که حتی بر میل قدر قریب اوله و سائر روایتلرده کونشک حرارتی دخی زیاده اوله هر کس کناهی قدر تراچینده اوله کیمی طبوغنه دک و کیمی دیزینه دک و کیمی کو کسنه دک و کیمی اغزینه دک و کیمی قولاغنه دک و کیمی باشنه دک و کیمی تراچینده قاله و تریلر یتش ارشون قدر بره کچه و حق سبحانه تبارک و تعالی نک (و بحمل عرش ربک فوقهم بومئذ ثانیة) نظم عز برنده شو یله بیان ایشلر که شمدیکی حالده عرش عظیمی درت ملائکه حمل ایدرلرکن قیامتده سکن ملائکه اوموزلری اوزرینه الوب صوت حسن ایله تسبیح ایدرک کتوره ل و سائر

ملائکه دخی کوزل صوت ایله تسبیح ایلوب (سبحان ذی الملك و الملکوت سبحان رب العرش و الجبروت سبحان الذی لا یموت سبحان الذی یمیت الخلائق و لا یموت سبحان رب الملئکه و الروح قدوس قدوس سبحان ربنا الاعلی سبحان ذی الجبروت و الملکوت و الکبریا و السلطان سبحانه ایدا ایدا) دیو بویله تسبیح صوتندن آفاق محشر طولوب اهل محشر منخبر قاله ل و کرسی دخی بر جانه وضع اولنه حق سبحانه و تعالی نک (و ازلفت الجنة للمتقین و برزت الجحیم للغاوین) نظم کریمی شو یله تفسیر اولمشدر که متقیلر جنته قریب اولنور و اهل غوایه و ضلالت اولنوره جهنم اظهار اولنور صحیح مسلمده عبدالله بن مسعود رضی الله تعالی عنہ روایتله رسول کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (یؤتی بجهنم بومئذ لها سبعون الف زمام مع کل زمام سبعون الف ملک یجرونها) یعنی قیامتده جهنم کتور یلور اول وقتده آنک یتش بیک زمامی وارد هر بر زمامنده یتش بیک ملائکه یا شوب چکر لرحق تعالی نک (و حی بومئذ بجهنم بومئذ) آیت کریمه سی بویله تفسیر اولندی عرش عظیمک صاع جاننده جنت وصول جاننده جهنم وضع اولنوب جهنم هجوم ایدوب حق تعالی نک (انها ترمی بشرر کالقصر) نظم عزیز و دخی (برسل علیکما شواظ من نار و نحاس فلا تنصران) کلام شریفی فحوا ی لطیفجه جهنم اماذنا الله منها اولاجن وانس عاصیلری اوزرینه سیاه توتون صاچوب اردنجه صافی بالان آتشلر صاچهرق و کوشکلر و قزل دوهلر کبی قغلیملر صاچهرق اهل محشر اوزرینه هجوم ایتدکده هر عاصیلر جزع و فزع ایدر فزع اکبر و وقوع بولد قده اهل ایمان و صلاح اولنوره بر ضرر و خوف و حزن لاحق اولور می بوقسه اولزمی اختلاف اولندی امام فخر الدین الرازی رحمه الله تعالی نقل ایلدی حاصلی بو که انلر سلامنده و راحتده اوله ل (فن اتق و اصلح فلا خوف علیهم و لا هم یحزنون) یعنی کیمکه تقوی و صلاح ایله انلرک اوزرینه خوف بوقدر و محزون اولزلر * و اما امام بخاری تخریج ایلدیکی حدیث شریفک حاصلی حضرت آدم و نوح و ابراهیم و موسی و عیسی علیهم الصلوة و السلام اهل محشر بونلردن فصل قضا ایچون شفاعت کبری طلب ایتدکلرند ه پیغمبر ل جواب و یروب

رب العالمین جل جلاله بو کونده شول مرتبه غضب ایلدیکه بوندن اول بو مثالو غضب ابتماش ایدی بزه نفسمز کر کدر دیوب هر بریسی بر برینه حواله ایدوب نفسی نفسی دیهل آخر الامر اهل محشر حضور خاتم النبیین و حبیب رب العالمین صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ترینه کلوب سن خاتم الانبیا سن ماتقدم وما تأخر حق تعالی سنی مغفور ابتشد بر بزه شفاعت ایت دیو روایت اولنور لکن بو روایتده انبیاء عظام حضرتاتی ایچون خوف و حزن حاصل اولسنه دلالت یوقدر چونکه عامه اهل محشره فصل قضا ایچون شفاعت کبری که بعض علماء رحیم الله تعالی مقام محمود بودر دیمشرحیب الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ترینه مخصوص اولدیغیمچون سائر پیغمبرلر اهل محشری نفسی نفسی دیمکله بر برینه دفع ایدرلر مقام محمود صاحبنه کلنجیددک بوقسه نیجه خوف و حزن ملاحظه اولنور که حق سبحانه و تعالی متقبلر حقنده (الان اولیاء الله لا خوف علیهم ولا هم یحزنون) بیورر یعنی تحقیق اولیاء الله اوزرلرینه خوف یوقدر و محزون اولمازلر انبیاء ایه افضل و اکرم اولیادورر محمله (الاخلاء یومئذ بعضهم لبعض عدو الا المتقین) یعنی دنیاچه بر برینه دوست اولنورلر آخرتده بر برینه دشمن اولورلر الامتقیلر آخرتده ینه بر برینه دوست اولورلر و بر محمله (ان الذین سبقت لهم منا الحسنى اولئک عندها بعدون) یعنی تحقیق شول قوللر که عالم دنیاده بزدن انلره خصمت حسنی سبقت ایلدی ایدی ایمان و تقوی و استقامت خصمتلری کبی انلر قیامتده جهنمدن بعدلر در (لا یسمعون حسیسها) انلر جهنمک صوتنی ایشترلر (وهم فیما اشتبهت انفسهم خالدون) انلر نفسلری اشتها و طلب ایتد کلری ذوقلرده و لذتلرده و نازنین قدس بجهلنده ابدی مخلد اولیجیلر در (لا یحزنهم الفزع الاکبر) انلره فزع اکبر حزن و برمز ای عاقل تأمل ایله انلره حزن بیله یوقدر قنده قالدی نفسلری ایچون قورقق (وتلقیهم الملائکة) انلره ملائکة کرام استقبال ایلوب دیرلر که (هذا یومکم الذی کنتم توعدون) شوکون شول کونکر در که سز عالم دنیاده سعادت و کرامت و امن و راحت و دخول جنت و رضاء و لقاء و سائر دولتلره نائل اولورسز دیو و وعد اولندیغکر کوندر و بر محمله دخی (لهم البشری فی الحیوة الدنیا و فی الآخرة) یعنی اهل تقوی ایچون دنیاده و آخرتده بشارت و مرثده وارد و بونک کی آیات

باهرات و بیانات ظاهرات چوقدر آیات قطعییه احادیث معارضه اوله من مشهور بیله اولسه قنده قالدی خبر واحد اوله نتکم اربابی اولنلره خنی دکدر * معلوم اوله که عرش عظیم کولکه سنده عند الله مقرب اولان جماعتلر واردلر که انلره محشر شدتی و کونش حرارتی ضرر و برمز بخاری و مسلم حدیث شریفلرندن بر حدیث شریف صحیحده ابوهریره رضی الله تعالی عنه روایتیله حضرت رسول کائنات و شفیع عرصات صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (سبعة یظللهم الله فی ظلّه یوم لا ظل الا ظله) یعنی یدی طائفه بی حق تعالی عرش کولکه سنده کولکه ندرلر اولکوننده که انک کولکه سندن غیری کولکه اولیه بریسی (امام عادل) یعنی عدالت ایدن پادشاهلر و بکر و بریسی (شاب نشأ فی عبادة الله) شول یکیت که الله تبارک و تعالی به عبادت ایتمکده نشأ ایلشدر و بریسی (رجل قلبه معلق بالمساجد) شول کیسه در که قلبی مسجدلره مربوط اوله یعنی نمازه و جماعته انتظار اوزره اوله و بریسی (رجلان تحابا فی الله اجتمعا علیه و تفرقا علیه) شول کیسه لدر که بر برلرینه فی الله محبت ایدوب تا که موت وقتنه دک تقوی و صلاح اوزره محبتده اوله و بریسی دخی (رجل دعت امرأه ذات منصب و جمال فقال انی اخاف الله) شول کیسه لدر که انی حسب و نسب و جمال صاحبه سی بر عورت فعل شنیعه دعوت ایلد که اولدخی انجق الله تعالی خوفندن ایچون ترک ایده و بن الله تعالی دن قورقارم دیه و بریسی دخی (رجل تصدق بصدقة فاخفاها حتی لا تعلم شماله ما انفعت بینه) شول کیسه در که قچن صدقه و پرد که اصلا ربا ایتیه و کیسه یه کوسترمه صاغ ایله و پردیکنی صول التدن صقیه و بریسی دخی (رجل ذکر الله ففاضت عیناه) شول کیسه در که الله دیدیکی وقتده خوفندن کوزندن یاش کله امدی بونلردن غیری اهل ولایت و ارباب قربات و اصحاب جهاد و حیرات اولنلرک جمله سی عرش عظیم تحتنده ذوقلر و صفالر ایدرلر و انلره جنتدن نعمتلر و شریتلر کلور و حله ل و تاجلر کیوب بو یله کرامتلره نائل اولورلر و دخی مسلم حدیث شریفلرندن عبدالله بن عمر رضی الله عنهما روایتیله حضرت رسول کبری و شفیع یوم الجزا صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (ان المقسطین) تحقیق حکملرند و اهلارنده و سائر والی اولدقلری سننه لدره عدالت ایدنلر (عند الله) الله تبارک و تعالی عندنده (علی منابر من نور) نوردن

منبر و کور سیلر و تختراوزرنده اولور (عن عین الرحمن و کلنا یدیه
 یمین) حق تعالیٰ عرشک صاغ جاننده * و مقبلر حقنده حق سبحانه
 و تعالیٰ بیورر (یوم نحشر المتقین الی الرحمن و فدا) قیامت کوننده منقیلری
 الله جل و علائک حضرت معنویه سنه جمع ایدرز وفده رکیان معناسی
 و یردیلم نیکم ابن عباس رضی الله عنهما شویله بیوردیکه اهل تقوی
 ناقدر و براقلر اوزرینه بتزل التسوندن اکر و غائبه ایله و زبردن
 زما ملر ایله مزین و حضرت علی رضی الله تعالیٰ عنه بیوردیکه
 (ما یحشرون والله اعلم علی ارجلهم الا علی نوق رحائلها ذهب و نجائب
 سر و جهها بواقیت وان هو و ابها سارت وان نهموها طارت) یعنی
 متقیلر بیان حشر اولمازلر نازنین ناقدر و براقلر اوزرنده التوندن اکر لری
 و یاقوتدن غاشیلری اوله بویله براقلره و ناقدره بتزل مراد ایتسه لر بورر
 و مراد ایتسه لر اوچارلر و دخی هر کس کیملرک عملی عمل ایتدیه انلر ایله
 حشر اولور و اهل طاعات پیغمبرلر و صالحلر ایله حشر اولور نیکم حق
 سبحانه و تعالیٰ بیورر (و من یطع الله و الرسول) کیملرک الله تعالیٰ به
 و رسوله اطاعت ایدره (فاولئک مع الذین انعم الله علیهم) انلر شول
 اطاعت ایدنلر ایله بیله در که الله تعالیٰ انلرک اوزرینه انعام ایلدی
 (من التبین و الصدیقین و الشهداء و الصالحین) پیغمبرلر دخی علماء
 صدیقیندن دخی شهدا لردن دخی صالحلردن (و حسن اولئک رفیقا)
 شودرت طائفه مقربون نه کوزل رفیق اولدی و الحاصل هر کس کندی
 صنفیله حشر اولور و معر که ده شهید اولنلر حدیث شریفلرده شویله
 ذکر اولنمشدر که (یبعثهم الله یوم القيمة بدم جروحهم و اللون لون الدم
 و اریح ریح المسک) یعنی شهداء معر کدی الله تعالیٰ قیامتده شویله بعث
 ایدر که قانلری آفرق لوننی قان لوننی قوقوسی مسک کی اوله و مسلم عبدالله
 بن عمر رضی الله تعالیٰ عنهما دن روایت ایلدی حضرت رسول کبری
 صلی الله تعالیٰ علیه و سلم شویله بیوردیکه (یغفر للشهید کل الذنوب
 الا الدین) یعنی شهادت سببیلر شهیدک جله کنناهلری مغفرت
 و عفو اولور حقوق عباددن ما عدا زیرا اول عفو اولنلر لکن علما
 رحهم الله تعالیٰ بوقر ده شهید اولنلر حقنده در دیمشلر زیرا دریا معر که
 سنده شهید اولنلرک حقنده ابن ماجه تخریج ایلدی ابی امامه رضی الله تعالیٰ

عهدنکه حضرت رسول کائنات صلی الله تعالیٰ علیه و سلم بیوردیکه
 (یغفر للشهداء البحر الذنوب کلها و الدین) یعنی دریا معر که سنده
 شهید اولنلرک جمیع کنناهلری مغفرت اولنور حتی حقوق عباد اولان
 دین مال و قتل و طعن و سب و غیبت و ضرب و غیره حقوق کی بونلر
 دخی مغفرت اولور * و دخی امت محمدیه ده شهدا فتی چوقدر از جله
 بر روایتده بش طائفه بیان اولنمشدر (الشهداء نجسة المطعون) یعنی شهدا
 بش صنفدر بر یسی طاعوندن کیدن حتی بونلر حقنده چوق حدیث
 شریفلر وارد اولمشدر از جمله امام بخاری رحمه الله تعالیٰ تخریج ایلدی
 حضرت عایشه صدیقہ دن رضی الله تعالیٰ عنها حضرت رسول رب العالمین
 صلی الله تعالیٰ علیه و سلم بیوردیکه (الطاعون کان عذابا یمس الله علی
 من یشاء من عباده) یعنی طاعون عذاب اولدی الله تعالیٰ مراد ایلدی کی
 قولره کوندر ایدی (فجعله رجة للمؤمنین) حق سبحانه و تعالیٰ امت
 محمدک مؤمنلرینه طاعونی رحمت قیلدی (ما من عبد یكون فی بلد
 یمکن فیه و یمکن فیه لایخرج من البلد صابرا محتسبا بعلم انه لایصیبه
 الا ما كتب الله له الا کان له مثل اجر شهید) بو حدیث شریفی حضرت
 عایشه رضی الله تعالیٰ عنها طاعوندن سؤال ایتدکده بیوردی حاصلی
 بودر که هر کیملرک طاعون اصابت ایلدی کی بلده ده مکت ابدوب چچما یوب
 حق تعالیٰ دن اجر طلبیله و یقینا بلسه که انجق بکا اصابت ایلرسه
 الله تعالیٰ امریله و قضاسیله و تقدیریله و لوح محفوظه کتابت ایتسیله
 اصابت ایلر حذر و فرار فائده و برمز اول کیسه ایچون حق تعالیٰ خلوصی
 و صبری سببیلر شهید اجری احسان ایدر و اکا شهید دینور نقدر کندویله
 طاعون اصابت ایتسه بیله حتی علماء رحهم الله تعالیٰ شویله بیوردیلر که
 اول کیسه نقدر طاعون زماندن فرق ییل صکره و نه سبیدن
 آخرته کیسه بیله بنه شهید اولور الله تبارک و تعالیٰ فضل و رحمتی
 بی حسابد ر اعطاسنه اصلا معارض بو قدر حقیقت طاعون حقنده
 (و خز اعدائکم من الجن) حدیث شریفی وارد اولمشدر یعنی سزک
 دو شمنلر یکر وارددر جن طائفه سندن طاعون انلرک ضرب و دورتمه سیدر
 و امام طبری و امام احمد رحهم الله تعالیٰ تخریج ایلدی ابی عیب
 رضی الله تعالیٰ عنه در که بر حدیث شریفک آخرنده (فالطاعون شهادة

لامتی ورحمة ورجز علی الکافرین) یعنی طاعون ائمه شهادت ورجز در کافرله رجز و عقوبت در ودخی امام نسائی و امام احمد رحمة الله تعالى تخریج ابتدیل عرباض بن ساریه رضی الله تعالى عندهن رسول کبریا و تاج انبیاء صلی الله تعالى علیه وسلم یوزدیکه (یتخصم الشهداء و المتوفون علی فروشهم الی ربنا فی الموتی الذین یتوفون بالطاعون) یعنی شهید معرکه ایله دوشکری اوزرند . طاعونست کیدنلر ربمک جل ذکره حضرت معنویه سند ه مرافعه اولورلر طاعوندن کیدنلر حقتده (فیقول الشهداء اخواننا قتلوا کما قتلنا) شهدا دیرلر که طاعوندن کیدنلر بزم قرندا شلر بزمدر بزم کبی انلر مقتول اولوب شهید اولدیلر (ویقول المتوفون علی فروشهم اخواننا ماتوا علی فروشهم کما متنا) دوشکرنده کندیلر دیرلر که طاعوندن کیدنلر بزم کبی دوشکری اوزرند ه تسلیم روح ابتدیلر و الحاصل شهدا انلر بزدنلر دیوب بربری ایله مخصوصه و مرافعه ایدرکن الله تبارک و تعالی امر ایدوب (فیقول الله تعالی انظروا الی جروحهم فان اشبهت جروح المقتولین فانهم منهم) حق تعالی بیورر ای ملائکه نظر ایدرکنلر اگر طاعوندن کیدنلر ک یاره لری معرکه ده یاره لنوب شهید اولنلرک یاره سنه بکزر ایسه انلر دخی انلردنلر (فاذا جروحهم اشبهت جروحهم) فی الحال نظر ایدر که کوررلر که طاعوندن کیدنلر ک یاره لری شهدانک یاره لینه بکزر که انلر دخی شهید کبی قان اقلر لکن لونی قان لونی کیدر رایحه سی مسک کبی اوله نلرک شهیدلرک بویله در و بر روایتده بویله تصریح اولمشدر بوندن بویله زمرة شهدایه الحاق اولنوب ییله جسه جسته کیدرلر * و شهدانک بر قسمی (والبطنون) یعنی بطن وجعندن اسهال واستسقا کبی امر اضدن وفات ایدنلر درو بریسی دخی (والغریق) صویه غرق اولنلر در (وصاحب الهدم) بریسی دخی اوزرینه بنا اودبوار کبی نسنلر یقیلوب وفات ایدنلر در (والشهید فی سبیل الله) بریسی دخی معرکه ده فی سبیل الله وفات ایدنلر در ودخی بومذ کورلر دن غیری شهیدلر واردر طلب علمده ایکن آخرته کتمک ناحق بره قتل اولنقی آتسه یانمق وغیرلر کبی * ودخی کبار علما رحمة الله تعالی شویله تحقیق ابتدیلر که قیامتده زمرة شهداء حضرت انبیادن

عليهم الصلوة والسلام حضرت زکریا و یحیی علیهما الصلوة والسلامک سبحانک وامت محمدیه تک دلا و لری احد غزاسند ه جانلر بی فی سبیل الله حضرت رسول کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضورنده فدا ایدوب جام شهادتی نوش ایدن زمرة مقدسه که از جمله حقتده سید الشهداء بیوریلان حضرت حمزه رضی الله تعالی عنیهک مجلسه جمع اولورلر و علی ابن ابی طالب دخی رئیس شهدادر و كذلك حضرت حسنین رضی الله تعالی عنهما دخی اوله در و الحاصل خلفاء ار بعه اعنی ابابکر و عمر و عثمان و علی رضی الله تعالی عنهم اجمعین و سایر غزوات رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمده شهید اولنلر زمرة شهدانک افضلاری و رئیس لریدر * ودخی اهل حق شویله تحقیق ابتدیلر که هر پیغمبرده رتبه عالیة شهادت واردر حتی رسول اعظم و حبیب معظم نبی مکرم صلی الله تعالی علیه وسلم دخی شهیددر لکن سیف وغیری آله دکلدر بلکه شاة مسومه دن اکل ابتدی ایدی بعد زمان آخرته تشریف لری وقتده اول سمک آری فوتده مقارن اولمشدر * و سایر فاسقلر و ظالملر و فاجرلر و دنیا ده علم و عمل کسب انیوب ظلمات جهالت ایچنده قالمشلر بر محله شش و جمع اولوب ازدحام و مضایقه ده اولورلر قیامتک شدتنی الی باشاء الله انلر چکرلر

﴿ فصل محشر کوننده امت محمد ایله سارلرک تفریق بیاندده در ﴾

ام سالقه ایله امت محمدیه اجتماع ایدوب قاریشورلر حتی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دن سوال ابتدیلر بار رسول الله (کیف تعرف امتک بین الامم فیما بین نوح الی امتک) دیدکلرنده یعنی نیچه ممتاز اولور بوامت سارر امتلر راستده حضرت نوح دن بوامته کلنجه امتلر دن امت اسلامده نه طریقله بیلنور (قال) علیه الصلوة والسلام بیوردی (هم غر محجلون) یعنی بنم امتک یوزلری و سایر آبدست عضولری بیاض و منور در (من اثر الوضوء) آبدست اثرندن (لیس ذلک لاحد غیرهم) بوصفت امتدن غیری امتده یوقدر (و اعرفهم انهم یؤتون کتبهم بایمانهم) امتی بیلورم انلر صاغ جانلر دن کتابلر بی آسه ل کر کدر (و اعرفهم یسعی ذریتهم بین ایدیهم) امتی بیلورم انلر ایله کوچک اولاد جقلری اولکلرنده کزیشورلر بو حدیث شریفدن معلوم اولدیکه بوامت محمدیه سایر امم ایله بیله جه و قوف ایدرلر اهل تفسیرانده اختلاف ایلدی

کیمی توقف ابتدای ابن عباس و سعید بن المسیب رضی الله تعالی عنهما دخی
توقف ابتدای قرآن کریمه بر محله (وان یوما عند ربك کاف سنة
ماتعدون) و بر محله (یدبر الامر من السماء الی الارض ثم یرج الیه
فی یوم کان مقداره الف سنة مما تعدون) و بر محله (تعرج الملائکة والروح
الیه فی یوم کان مقداره خمسين الف سنة) واقع اولدی یعنی آیات سابقه
بر کون بیک ییل مقدار نجه اولدیغی و بو آیت کریمه بر کون الی بیک ییل
مقدار نجه دروساً علماء فاضلین شویله تحقیق و تدقیق ابتدای که آخرتک بر کونی
دنیاک بیک ییلی مقدار نجه در چونکه میدان عرصاته الی محله اهل
محشر توقیف اولوب هر برنده ایام آخرتک بر کونیکه دنیا زمانیه بیک
ییل ایدر بر کون توقفدن الی موقوفه الی بیک ییل ایدر و بعضی
دیدی که الی بیک ییل کافر حقه در اما متقیلر حقه ایکی رکعت
نماز قیله جق قدر اولور

﴿ فصل محشرده صالحک نوری بیاننده در ﴾

حق سبحانه و تعالیک (یوم تری المؤمنین و المؤمنات یسعی نورهم بین یدیهم)
نظم شریفده علماء تفسیر شویله تحقیق ایشلردر که عرصاته اهل ایمان
و صلاح اولنلرک صلاحی مقدار نجه نوره نائل اولورل بعض مؤمن صالح
اوله که نوری کوز ایرمی قدر اوله و بعضک نوری ایکی فرسخ قدر
و بعضک نوری بر میل قدر و بعضک نوری بر ذراع قدر و بعضک
نوری بر قارش اوله و بعضک نوری بر ساعت ظاهر اووب و بر ساعت یوق
اووب ظلمات ایچنده قاله و اما کافرک و منافقک اصلا نوری اولوب ظلمات
ایچنده قالوب بر جانبندن بر جانبنه کندوسنی القا ایدرک اغلیو اغلیو فریاد
ایدر و کورشدیکی مؤمنلره ایدرلر که (انظروا نقیبس من نورکم) ای
مؤمنلر بر سر کله دنیا ده کور ایشوردک و ایشالق ایدرک شمعی بو کونده بزنی
محروم ایتموب توقف ایدی کوز سزک نور یکز دن بزخی ضیالتهام
بس مؤمنلر دیرلر که (ارجعوا وراءکم فالتسوا نورا) بز نوری دنیادن
الوب کلدک سز دخی کبرو دنیا به واروب نور طلب ایدی کز دیوب علی
طریق التجهیز و الاستهزاء جواب و یردلر وظالملر ظلملری قدر ظلماتده
قالورلر نتکم خبرده (الظلم ظلمات یوم القیمة) وارد اولشدر و بر حدیث
شریفک آخرنده (ابشروایا مشر صالحک المهاجرین) یعنی ای

مهاجرین فقراسی سز فرحتکوز (بالنور التام یوم القیمة) یوم قیامتده
نور کامل الیه بو حدیث شریفده اشارت واردر که اغنیایک نوری
فقرایک نورندن ناقص اوله

﴿ فصل قیامت کوننده کی سؤاللر بیاننده در ﴾

معلوم اوله که علام الغیوب و غفار الذنوب تبارک و تعالی قوللرینه بالذات
کندوسی سؤال اینه کر کدر نتکم حق تعالی بیورر (وقفوهم انهم
مسؤلون) یعنی ملائکدر اهل محشری حبس ایدی کوز تحقیق انلر سؤال
اولنسلر کر کدر ابن مسعود رضی الله تعالی عنه دن امام ترمذی رحمه الله
تعالی تخریج ایلدی رسول کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه
(لاتزول قدمی ابن آدم یوم القیمة حتی یسئل عن خمس عن عمره فیما افناه و عن
شبابه فیما ابلاه و عن ماله من این اکتسبه و فیما انفق و ما ذاعل بما علم) حاصلی
بودر که یوم قیامتده هر کس بش نسته دن سؤال اولنورل عمرندن نه برده کچور
دیکنندن و قنغی عمل ایچون صرف ایلدیکنندن سؤال اولنورل و مالندن زردن
الوب نزه به صرف ایلدیکنندن سؤال اولنورل و علمندن و عملندن سؤال اولنور
و بر حدیث شریفده دخی (لاتزول قدمی عبد حتی یسئل عن عمره فیما افناه
و عن ماله من این اکتسبه و فیما انفق و عن جسمه فیما ابلاه) بویله
وارد اولشدر امدی بو حدیث شریفلردن معلوم اولدی که عمر و علم
و مال و بدن حق تعالی طرفندن قوللرینه بر یوک سرمایه لدر انکله
فوائد علیه و علیه تحصیل ایدنلر لاجرم اهل سعادتک عظیملرندن اولور
و کتاب جامع الصغیرده ابن عمر رضی الله عنهما روایتله بر حدیث
شریفده شویله در که (اول ما یسئلون عن الصلوة الخمس) یعنی قوللر
آخرنده جمله دن اول بش وقت نمازدن سؤال اولنور (فن کان ضیع
شیامنها) امدی هر کیمکه صلوات خمسندن بر نسته ضایع ایتدیسه (بقول الله
تبارک و تعالی انظروا هل یجدون لعیبى نافله من صلوة تخون بهاما نقص
من الفریضة) یعنی الله تبارک و تعالی بیوردیکه ای ملائکه نظر ایدی کز
قولک نافله نمازنی بولورسه کز فرضلرندن ناقص اولنلری اتمام ایده سز
بعده الله جل و علا ملائکه به دیه که (وانظروا فی صیام عبیدی شهر رمضان)
و نظر ایدی کز قولومک شهر رمضان صیامنه (فان کان ضیع شیاً منه)
اگر صیام رمضانندن بر نسته ضایع ایتدیسه (فانظروا هل یجدون لعیبى

نافله من صيام تتون بها ما نقص من الصيام (نظر ايدى بكنز قواومك
 نافله صيامنى بولورسه كز انكله فرض صيامنى اتمام ايدى بكنز) وانظروا
 فى زكوة عبدى) ونظر ايدى بكنز قولومك زكوتنه (فان كان ضيع منها شيئاً)
 اكر زكوتدن برشى ضايغ اينديسه (فانظروا هل تجدون لعبدى نافله
 صدقه تتون بها ما نقص من الزكوة) نظر ايدى بكنز قولومك نافله
 صدقه سن بولورسه كز زكوتدن ناقص اولانى انكله اتمام ايدى بكنز
 (فيؤخذ ذلك على فرائض الله) نافله عبادتلى بولورسه متوال اوزره فرضله
 ضم اولوب اتمام اولور (وذلك برحمة الله وعمله) ونافله ايله ناقص اولان
 فرضلى تكميل رحمت آلهيه و عدالت ربانيه در (فان وجد فضل
 وضع فى ميزانه وقيل له ادخل الجنة مسرورا) اكر زياده نافله موجود بولورسه
 بولورسه اوزره ميزان فرائضه وضع اولور و اول كشي به مسرور اولديغك
 حالمه جنته داخل اول دينور (وان لم يوجد شئ من ذلك) و اكر نافله دن
 برشى بولمسه (امرت به الزبانية) زبانيه ملائكه سنه امر اولوب (فاخذ
 يديه ورجليه ثم قذف فى النار) اللرن دن وايقلرن دن طوت اولوب جهنمه القا
 اولور نعوذ بالله تعالى * امام زمذى ابوهريره رضى الله تعالى عنهدن
 روايت و تخريج ايلدى رسول كائنات صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه
 (اندرون من المفلس) يعنى اصحاب بيلورميسكز كه مفلس كيدر (قالوا)
 اصحاب رضوان الله تعالى عليهم اجمعين ديديلر كه (المفلس بيننا من لادرهم له
 ولا متاع) عند مزده متعارف اولان مفلس اولدر كه درهمى و متاعى
 اوليه (قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم المفلس من امتى من يأتى
 يوم القيمة بصلوته وصيامه وزكوته ويأتى وقد شتم هذا وقذف هذا
 واكل مال هذا وسبفك دم هذا وضرب هذا فيجلس فيقتص هذا من
 حسناته فان فئت حسناته قبل هذا يقتضى بما عليه من الخطايا اخذ
 من خطاياهم فطرحت عليه ثم طرح فى النار) يعنى رسول كائنات صلى الله
 تعالى عليه وسلم بيوردى بنم امتدن مفلس شول كيمسكدر كه عالم
 دنياه صلوة وصيام و زكوة وسائر انواع عباداتى اشلمش آخرته كلكده
 انك خصملى ظهور ايندكده مثلا اول كيمسه بهضله شتم وقذف
 ايتش و بعضك مالى ظلماً المش و بعضينى قتل ايتش و كيمنى ضرب ايتش
 اصحاب حقوق انك حسناتدن حقلرى مقدار نجه كه (يؤخذ بالذائق

سبعمانه صلوة بالجماعة) حديث شريفى مضمون نجه بر درهمك
 سدسى يا خود ربعى مقدارى حق مقابله سنده جماعت ايله ادا اولمش
 يدى يوز ركعت نمازك ثوابى الثوب حق صا حينه وير ياور حسناى
 قائمده اصحاب حقوقك بحسب مقادير الحقوق كشاهلى انك اوزرينه
 حل اولنوب جهنمه طرح اولور نعوذ بالله تعالى * وهر بر ظالم حقهده
 ميدان عرصا تده منادى ندا ايلوب شو كيمسه فلان بن فلاندر بو كونده
 رب العالمين جل وعلائك حضور معنويسنده حق صا حبلرى كلوب
 بوندن حقنى السون زيرا بوكون عدالت كوئيدر ديد كده اصحاب حقوق
 حقلربنى طلب ايدر اولاد يابالرن دن و انالرن دن و انار اولادلرن دن و بابالر
 اولادلرن دن قرنداش اخواندن اقربالر بر برلرن دن و سائر كيمسكدر حقلربنى
 طلب اينسكدر كدر و حيوانات بر برلرن دن و حق اولديغى انساندن حقنى
 طلب اينسه كدر كدر عمار جهنم الله تعالى شويله بيان اينديلر كه جله حقوقدن
 رضا و اقتصاصى كوج اولان حقلر حيوانات حقيه كافر زك حقيه در زراحيواته
 و كافر ثواب و برلر كه حسناتدن نسنه و بر يلوب خلاص اولنه و كافر ككناهى
 كندندن منفك اولق و كفرله اولان كناه مؤمن اوزرينه حل اولنق ممكن
 دكلدر حتى بو طريقله خلاص اولنه بويله اولديغى اول كيمسه له عذاب مقرر در

فصل اعطاء دفتر اعمال و سؤال بيانده در

معلوم اولد كه عالم دنياه بى آدم اوزرينه موكل اولان كراما كاتبين
 ملائكه سدسى كتابت ايندكلى دفتر اعمال سؤالن دن اولجه كتور يلوب نشر
 اولور حق تعالىنك (واذا الصحف نشرت) يعنى سؤال و حساب
 ايچون اعمال صحيفه لرى محشرده نشر اولنسه كدر قوللرى الزام
 ايچون تكيم بو آيت كريمه ده حق تعالى بيورر (هذا كتابنا ينطق
 عليكم بالحق انا كنا نستنسخ ما كنتم تعملون) يعنى اى قوللر شو بزم
 كتابنر اوزر بكنزه حتى تا طقدر تحقيق بزسك عملر بكنزى كتابت
 ايندردك * و دخی آيت اخرا ده بيورر (يومئذ تعرضون لا تخفى
 منكم خافية) يعنى قيامته اى قوللر الله تعالى به عرض اولور سز
 هيچر كيمسه كزلى اولوب عرض اولنسه كدر و بر حديث شريفده
 شويله در كه (يعرض الناس يوم القيمة ثلث عرضات) يعنى ناس
 يوم قيامته اوچ كره عرض اولورر (فاما العرضان فجدال و معاذير)

ایکی عرضده بر برلر یله جدال و نزاع ایدوب ابتدکاری کنساهلردن
 صدر دیرلر (فعند ذلك تطير الصحف في الايدي فاخذ بيمنه واخذ بشماله)
 شوعر ضار و قنده صحيفه لر هر كسك اللرينه كلور كيمسي صاغ اليه
 كيمسي صول اليه اخذ ايدرلر حق تبارك و تعالى موقف عدالتده
 شولقدر عدالت ايتسه كركدر كه بر كيمسه نك بر كيمسه ده ذره قدر
 حتى اولسه اليورسه كركدر * ودخی مشهور بودر كه ميزان صراطدن
 مقدمدر لكن بعض روایت ضعیفه ده شو یله در كه بعض صحابه
 دیدیلر یارسول الله (ابن نطلبك يوم المحشر) یعنی بزنی يوم محشرده
 قنده طلب ایدلم (فقال عليه الصلوة والسلام على الصراط فان لم تجدوا
 فعلى الميزان فان لم تجدوا فعلى الحوض) بیوردیکه بنی صراط بانده
 طلب ایدیکز انده بولمزه كز میزان قانده طلب ایدیکز انده بولمزه كز
 حوض كوژ جا بننده طلب ایدیکز امدی بوروایتده صراط مقدم ذکر
 اولندی لكن بوروایت روایت مشهوره به معارض اولمازینده شویله
 اعتقاد ایدرز كه میزان صراطدن مقدمدر امام ابو داود تخریج ایلدی
 حضرت عائشه رضی الله تعالی عنها جهنمی فکرایدوب اغلدی
 حضرت رسول کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم (ما بيك) نه سپیدن
 اغلديك دیو سوال بیوردی (قالت) عائشه رضی الله تعالی عنها
 بیوردیکه (ذكرت النار فيكيت) جهنمی فکرایدوب اغلدم (فهل
 تذكرون اهليكم يوم القيمة) سزله قیامتده اهلکیزی ذکر ایدر میسکر
 فقال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم (اما في ثنة مواطن فلا يذكر
 احد احدا) حضرت رسول کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
 بیوردیکه اوج محله بر کیمسه بر کیمسه بی باد ایده من مکر کیم بانده
 حاضر بولنه (عند الميزان حتى يعلم ائمتف ميزانه ام ينقل) بریسی میزان
 عندده تا كه ميزانی خفیفی اولور یا خود ثقیلی اولور یلنجیه دك
 بر کیمسه بی فکراید من بوحدیث شریفده اولان ترتیب مقصود دکلدر
 بلکه مواطن ثننه ده اولان دهشتی و خوفی یاندر (وعند الكتاب
 حين يقال هاؤم اقرؤا كتابيه) بریسی هر كسك کتابی الله
 و راد یکی وقتده كه صاغ اليه کتابی التلرا طرفنده اولنره بنم
 کتابی اوقو یكز دیوب کمال فرح و تمام سروری اولدیغی وقتده

(حتى يعلم اين يقع كتابه في يمينه ام في شماله او من وراء ظهره) تا كه
 یلنجیه کتابی صاغ الله می كلور بوقسه صول الله می كلور بوقسه
 ارقه سی طرفندمی و بریلور (وعند الصراط اذا وضع بين ظهري
 جهنم) و بریسی دخی صراط عندنده كه جهنم اوزرینه صراط وضع اولنسه
 كركدر بواوج محله كشی نجات بولنجیه بر کیمسه بی خاطرینه كثر من (اللهم
 نجنا برحمتك من هول تلك المواطن و شدتها) لكن انبياء و علماء صديقون و سائر
 اهل درجات عاليات بوده شتمن و خوفدن مبرلدر زیرا انلره (يا عباد
 لا خوف عليكم اليوم ولا اتم تحزنون) دینور (اللهم اجعلنا منهم)

فصل اهل محشر كتابى اللرينه و رلىسى

اهل اطاعت اولنر کتابی صاغ اليه الدقه شولقدر فرح و سرور
 حاصل اولور كه ياننده اولنره هله بنم کتابی اوقو یكز بونجه ثوابلر
 واحسانلر یازماش دیوب شاد و خرم اولسه كركدر حق تعالی بیورر
 (واما من اوتي كتابه يمينه فيقول هاؤم اقرؤا كتابيه) كندوسی
 اوقیوب فرح نور و یاننده اولنر بنم کتابی اوقو یكز بر آیت کریمه دخی
 (فاما من اوتي كتابه يمينه فاوئك يقرؤن كتابهم) و بر آیت کریمه ده
 (واما من اوتي كتابه يمينه فسوف يحاسب حسابا يسيرا وينقلب الى اهله
 مسرورا) وارد اولمشدر حاصلی صاغ اليه کتابی التلر حسابی آسان اولسه
 كركدر تفسیر ابوطالب مکیده مذکوردر كه ابن وهب روایتله حضرت عائشه
 رضی الله تعالی عنها سوال ایدوب بیوردیکه (يانبي الله كيف يحاسب
 حسابا يسيرا) یعنی حساب يسير نيجه اولور (قال يعطى العبد كتابه
 يمينه فيقرأ سيئاته و يقرأ الناس حسناته ثم يحول محبته فيحوله الله سيئاته
 حسنات فيقول ما كان لهذا العبد سيئة) یعنی کتابی صاغ اليه الور
 سيئاتی همان كندوسی اوقور و حسناتی اطرافنده اولنر اوقور صحيفه بی
 تحویل ایتدکلرنده فی الحال لله تعالی سيئاتی حسناته تبدیل ایدر اطرافنده
 اولنر دیرلر كه شو كيمسه نك سيئاتی بوغیش و جنده اولان اهله مسرورا
 رجوع ایدر * ودخی حساب يسير مجرد عرضدن گنايه دردیشلر * واما
 کتابی صول اليه آن اهل فجور و ظلم و اصحاب شرور و شوم و ارباب
 طغیان و كفران کتابی صول اليه الدقه حاللری نيجه اولدقلر بی
 اوب مهلكات عظيمه و قبايح فضيحه و مجازات شديد و ورطات و احوال

وعموبانه ورود و مهلكه در كات عظيمه به گرفتار اوله جفلی بنی محقق
 یلوب اللرنده و بوغاز لرنده اغلان و یتش ارشون سلاسل ایله بغانوب
 شیطانلر ایله قرین بنس القرین قیلنوب قعر جهنمه مکان و قرار طوته
 جفلی بنی مقرر یلوب (واشور او اهل کاه و او یلاه) دیو فریاد ایلوب کنندی
 نفسنه شور یعنی هلاکله دعا اینسه کر کدر نتکم قرآن کریمده ذکر اولنور
 (وامان اوتی کتابه وراء ظهره فسوف یدعو ثبورا ویصلی سعیرا)
 بعض کتب حدیثه شویله ذکر اولنوبک صاغ ایله کتابینی آن
 اصحاب یمینک فامتری التمش ارشون او اوب بوزلی منور اوله و باشلرینه
 جنت تاجلرندن انجودن تاج قونوب کنندی افرانلری یاننه کیدر کن
 انلر بعبدن کوروب دیرلر که یارب شو کیمه بزم ایله رفیق اولسون و اکا
 خیر کثیر وبرو اولدخی انلره کلوب بشارت عظیمه و سرور دائم و صفای
 خالصده اولورلر و اما کافرلر یوزلی سیاه اولوب جسمی التمش ارشون
 قدر جسم اولوب باشنه آتشدن تاج قونوب لباس قطران ایله ملبوس اوله
 رایحه کریمه ایله مکر و منفور اولوب سائر کافرلر کوروب دیرلر که
 یارب شو کیمه بزم طرفزه کلسون و بزه رفیق اولسون اولدخی انلره
 کلوب سزده بویله اوله جقم سزده بس انلر انواع غموم و غصه و احزانده
 اولوب عذاب لایزالده و عقاب ایله ثابت اوله * اما کتابینی صول ایله
 الدقه شویله بیان ایتشیر که صاغ لی بوغازینه بند اولوب وصول
 الی ارقه سنه چور بلوب ارقه سندن کتابینی آلورنتکم سعید ابن المسیب بویله
 بیوردی و بعضلر دینیلر که کو کسندن ارقه سنه دك شق اولنوب صول
 الی ادخال و ارقه سندن اخراج اولوب کتابینی آردندن الور و برمنادی
 ندا ایلوب دیکه ای اهل محشر بیلیکن که شونلر الله تعالی به
 و پیغمبرلرینه ایمان کتوره یوب عناد و تکبر و شرک ایدنلردر بونلرک
 مکا نلری جهنم اولسه کر کدر نعوذ بالله تعالی

﴿ فصل انبیاء عظامک سؤالنرنده اولان اختلاف ﴾

معلوم اولسونکه انبیاء کرام و رسل عظام علیهم الصلوٰة والسلام علم
 و عمل و افعال و اقوال کبیدن سؤال اولنور می بوقسه اولنور می بونده تردد
 و توقف اختلاف اولندی اگر بعضلری حضرت سلیمان و داود و یوسف علیهم
 الصلوٰة والسلام کیلر سؤال اولنور سه لطف و رفقه و تعظیله سؤال ملاطفه

و حساب، اکرام ایله سؤال اولنور لیکن بالاتفاق امتلرینه نبلیغ شریعت
 و تعلیم ملت و تفهیم معاش و احوال معاد ایتدکلرندن سؤال اولنلری
 محققدر نتکم الله تبارک و تعالی بیورر (وانسئلن المرسلین * یوم یجمع الله
 الرسل فیقول ما ذا اجبتم) اما کافرلر پیغمبرلرینی انکار ایلوب نبلیغ لری
 تکذیب ایدرلر حضرت نوح علیه الصلوٰة والسلامک امتی و غیر بیلرک امتی بزلره
 پیغمبر کلدی و دعوت ایمان ایتدیلر دیدکلرنده امت اسلامیه محمدیه انبیاء
 کرام علیهم السلامک تبلیغ رسالت و توحیده دعوت ایلوب صادق
 اولدقلرینه شهادت اینسه لر کر کدر و امت اسلامیه نک شاهد و صادق
 اولدقلرینه حضرت سلطان کونین و رسول ثقلین صلوات الله و سلامه علیه
 شهادت ایلوب حق جل و علا حضرت لری سزلر صادقلسر دیکدر
 و قرآن کریمده ذکر اولنوب (لتکونوا شهداء علی الناس ویكون الرسول
 علیکم شهیدا) و غیر آیت کریمه زده واقع اولشد

﴿ فصل سعید ایله شغینک تفریق بیاننده در ﴾

اهل سعادت و اهل شقاوت بریندن آریلوب حق تعالینک (وامتازوا الیوم
 ایها المجرمون) یعنی ای مجرملر و کافرلر اهل ایمانندن آریلوب جهنم اطرافنده
 جمع اولورکن نتکم آیت اخراجه (ثم انحضرنهم حول جهنم جثیا)
 بیورلشدر بو خطابنی کافرلر ایتدکده دیزلری اوزرینه چوکوب
 فریاد ایدرک زبانی ملائکه سی ساچلرندن و صفیا لرنندن و اللرنندن
 و ایفلرنندن محکم اخذ ایلوب ناحیه جهنمه حشر ایدرلر * و اهل
 سعادت اولان مؤمنلری حق تعالی حضور معنویه سنه الوب بالذات
 لطفله سؤال ایدر که نتکم حدیث شریفده شویله در که (ان الله یدنی
 المؤمن فیضع علیه کفنه ویستره) یعنی الله تعالی مؤمنی حضرت معنویه
 سنه تقریب ایدر و ستر ایدر (فیقول اتعرف ذنبا کذا اتعرف ذنبا کذا)
 و بیورر که ای مؤمن فلان وقتند، و فلان محله فلان کنهای اشدک ایدی
 بیورر میسک (فیقول نعم ای رب حتی اقرره بذنوبه) مؤمن دنخی بیورر
 ای رب دروجه کنهای اقرار ایدر (ورأی فی نفسه انه قد هلك)
 و کورر که کندوسنی هلاک درجه سنه برمش زبر ابونجه مخالفتده بولتمش (قال
 سترتها علیک فی الدنیا و انال یوم اغفرها لک) حق تعالی بیورر که بن اول
 سیانی دنیاده ستر ایتشم بو کونده مغفرت ایدرم (فیعطی کتاب حسناته)

کتاب حسنتی صاغ البته ویریاور (واما الکفار والمنافقون فینادی بهم علی رؤس الخلائق هؤلاء الذین کذبوا علی ربهم الا لعنة الله علی الظالمین) یعنی کافرله و منافقله جمع اهل محشر حضورنده شویله ندا اولنور که شونلر اول کیمسه لر در که رب العالمین جل و علا اوزرینه کذب و بهتان ایتدیلر و ظالم اولدیلر ای اهل محشر بیلیکر که الله تعالی نیک لغتی بویله ظالم کافرلر اوزرینه در * واعداء الله میدان عرصانده جانب جهنمه جمع اولوب انلردن علی وجه التویح ایتدکری کفر و شرک و سائر معصیت سوال اولند قده حق تعالی نیک مؤمنلره احسان ایلدیکی کمال رحمتی و مغفرتی کورد کلمه ایتدکری بی انکار ایدوب عین ایدرک (والله ربنا ما کننا مشرکین) یعنی والله بزنیاده مشرک دکل ایدک دید کلرند، حضرت حق سبحانه و تعالی بیوروب (این شرکائی الذین کنتم تزعمون) یعنی قنده در اول نسنلر که ای مشرک لرسز انلری بکا شرکاء زعم ایتدیکری ایدی بعدده اغزلرینه مهر اور یلوب اعضاری انلرک کفر و شرک لرینه و سائر معصیتلرینه شهادت ایدرلر تکم قرآن عظیمده کاور (الیوم نختتم علی افوههم) الایة ودخی روا بتلرده شویله در که کافرلر اعمال سیئه لرینی انکار ایتدکه انلره دینور که قو کسولرک شهادت ایدرلر کافرلر دیرلر که انلر بزه افترا ایدرلر وینه دینور که اهلاک واقربالک شهادت ایدرلر انلر دیرلر که انلر بزه افترا ایدرلر بعده اغزلری مهر لوب جمله اعضاسی شهادت ایدرلر تکم قرآن کریمده ذکر اولنور (ویوم یحشر اعداء الله الی النار فهم یوزعون حتی اذا ماجاؤها شهد علیهم سمعهم و ابصارهم و جلودهم بما کانوا یعملون) حاصلی اعداء اللهک علیهلرینه ایتدکری کنیدی قولقلری و کوزری و در یلری شهادت ایدوب ایتدکری اعمال خبیته بی خبر و برد کلرند (وقالوا الجلودهم لم شهدتم علینا) وانلر اعضالرینه و در یلرینه دیرلر که نیچون علیهم شهادت ایتدیکری بزم انکار بزم جهنمدن خلاص یلوب رحمتیه نائل اولق ایچوند رسز بویله شهادت ایدیکرک رسز دخی معذب اولور رسز بزم کتمز سزک حق کزده فائده لی ایدی (قالوا انطقنا الله الذی انطق کل شیء) شاهد لر دیرلر که بزنی شول الله عظیم الشان سویلتدیکه جمله مخلوقات سویلتدی و بسزک حق کزده افترا ایتدک ماوقع نیجه ایسه انی خبر و بردک اگر بزخیر و برمسک حق تعالی

سزک عملر بکزی ییلور امدی الله تعالی ییلور کن شهادت ایتدیرمک قوللری اوزرینه حجت قائم اولوب عبدالتی ظاهر اولسون ایچوند رسکره کافرله و منافقله اهل محشر حضورنده منادی ندا ایدوب (هؤلاء الذین کذبوا علی ربهم الا لعنة الله علی الظالمین) دبهلر

﴿ فائده توبه ایتمه نیک فائده سی بیاننده در ﴾

انس رضی الله عنده روایت ایدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی (التائب من الذنب کمن لا ذنب له) کناهندن توبه ایدن کناه ایتماش کیدر امام اصبهانی رحمه الله تعالی انس رضی الله تعالی عندهن تخریج ایلدی رسول کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (اذا تاب العبد من ذنوبه) قیچن عبد مؤمن کناهلرندن توبه ایتد کده (انسی الله حفظه ذنوبه وانسی ذلک جوارحه و معالیه من الارض حتی یلقى الله یوم النجیة و لیس علیه شاهد من الله بذنب) یعنی حق تعالی حفظه ملائکه سنه و تأبک اعضا و جارحه سنه و زمانته و مکانه کناهنی اونوتدورر تا که قیامتده برسنه کناهنه شاهد اولیه * و علی الفور هر برکناه حقتده توبه فرضدر و حق تعالی کمال رحمتدن قبول ایدر شرطی او چدر معصیت اوزرینه ندامت ایتدک و فی الحال کناهی ترک ایتدک و کله جک زمانده قادر اولورسه بردخی ایتماکه عزیمت و نیت ایتدکدر بو اوج شرط بولنورسه توبه مقبولدر اهل سنت عندنده و بعضار حقوق عبانی اصحابنه و برکت شرطندندر دیدیلر و بعضار کناهی فی الحال ترک ایتدکده داخلدر دیدیلر و بعضار حقوق اصحابنه و برکت علی حده فرض مستقل ایکن توبه نیک حقیقتده داخل دکلدرد دیدیلر و توبه صحیحده ایتد کدنصکره بردخی مزبور کناهی اشلسه توبه سابقه بی ابطال ایتدش اولمازیرا توبه عبادت مستقله در و صکره کی کناه ایچون بشقه بر توبه دخی لازمدر (سوال) کبائر دن اجتناب ایدن عبدک صغاری بلا توبه مغفور اولورمی (جواب) بعضار دیدیلر که کبائر دن اجتناب ایتدکله صغائر حقتده عقاب جائز اولور لکن حق تعالی نیک (ان تجتنبوا کبائر ما تنهون عنه نکفر عنکم سیئاتکم) نظم کریمنده ظاهر اولان بودر که اجتناب کبائر صغاری تکفیر ایدر و اعمال صالحه سیئاتی تکفیر ایدر یعنی اورتر (السیئات یذهبن السیئات) آیت کریمه لر بو کانا طقدر (سوال) کفر و شرک ایچون شرعده عفو و مغفرت محالدر لکن عقل تجویز ایدرمی (جواب) اشاعر عندنده

جواز عقلی ثابت در ما تربیه عندند محال عقلی حاصلدر اما شرک و کفر دن
 ماعدا اولان کبار بلا توبه مغفرت و شفاعت اولمک وقوعی حتمه دلائل
 سمیه و براهین عقلیه و شرعیه وارد در (ان الله لا یغفر ان یشرک به ویغفر ما دون
 ذلك لمن یشاء * ان الله یغفر الذنوب جیعا انه هو الغفور الرحیم) کبی آیات
 قاطعه النزاع وارد اولمدر * بعض اهل تفسیر شویله بیان ایشلردر که
 ناس ایکی قسمدر مؤمن و کافر هله کافر بالا جاع اهل جهنمدر مؤمن دخی
 ایکی قسمدر مطیع و عاصی هله مطیع اهل جتندر بالا جاع عاصی دخی
 ایکی قسمدر مرتکب صغائر و مرتکب کبار هله کبار دن اجتناب ایدن
 مرتکب صغائر مغفور در و اهل جتندر و مرتکب کبار ایکی قسمدر
 تائب و مصر هله تائب مغفور در و اهل جتندر یا لاتفاق و مصر ایکی
 قسمدر مستحل و غیر مستحل هله مستحل اولمدر کافر اولدیغی ایچون اهل
 جهنمدر بالا جاع و غیر مستحل اولان الله تعالی نیک اراده علیه سنه مفوضدر
 مراد ایدرسه عفو و مغفرت ایدر و مراد ایدرسه کنههی مقداری عذاب
 ایدر بعد ه جتند ادخال ایدر (سؤال) کفایت مقداری اموال دن
 و متاع دن حساب اولنورمی (جواب) کفاف کافی اوزرینه سؤال و حساب
 یوقدر تکبیم بر حدیث شریفده (والذی نفسی بیده انکم لحاسبون
 یوم القيمة حتی فی الماء البارد الاخرقة تستر بها عورتک و کسرة
 خبز تردبها جوعتک و شربة ماء تطفی بها عطشک) بویله جه وارد
 اولمدر یعنی حاصلی بودر که قدر حاجت دن زیاد، کرک ما کولات و کرک
 مشروبات و کرک ملبوسات اولسون چله سنه حساب وارد در حلالده
 حساب و حرامده حساب ایله عذاب ثابتدر بوندن معلوم اولدیکه
 فقرا اغنیادن بش یوزیل مقدم جتند کبرر زیرا فقراتک اموری سهلدر
 اغنیاتک حسابی کثیر و شدیددر * ودخی بعض روایتده شویله ثابتدر که
 حق تبارک و تعالی فقراء صالحین زمره سنه پیوره که ای قولم بن سزدن
 دنسبانی صقلدم سزی دنسباتک فتنه سندن صقلدم تا که فقر یکر
 سببیه انواع کرامات و درجات عالیاته نازل اوله سزودخی کتاب جامع
 الصغیرده بر حدیث شریفده شویله در که (اتخذوا عند الفقراء ایدی
 فان لهم دولة یوم القيمة) یعنی فقرا عندند و نعمتلر انخاذا ایدی کوز شول
 نعمتلری و دیعه ایداع ایدنلر کبی که زیرا فقرا ایچون یوم قیامتده

دولت حاصلدر (سؤال) حق تعالی مؤمنلری بر بویله رضا الشدربوب
 ینلرین اصلاح ایدر می (جواب) کتاب جامع الصغیرده مذکور
 اولان احادیثدن بر حدیث شریفده بویله در که (اتقوا الله
 واصلحوا ذات بینکم فان الله تعالی یصلح بین المؤمنین یوم القيمة) یعنی الله
 تعالی به تقوی ایدیکز و اراکزی اصلاح ایدیکز زیرا تحقیق الله تعالی یوم
 قیامتده مؤمنلرک ینلرین اصلاح ایتسه کر کدر (سؤال) قلبه کلن نسنه لردن
 سؤال اولنورمی (جواب) قلبه کلن اشیابش در اولدر (اولکی فعلی
 قصد ایتک قلبه کلور کیدر مکث ایتز بوکا ها جس دیرلر (ایکنجی قلبه کلور
 و مکث ایدر لیکن ایشلکده تردد ایتز بوکا خاطره دیرلر بوایکیسی اختیاری
 دکدر بونلره سؤال یوقدر (اوچنجی قلبه کلور و ایشلکده تردد ایدر
 بوکا حدیث نفس دیرلر (دردنجی قلبه کلور و ایشلک طرفنی ترجیح ایدر
 بوکا وهم دیرلر) بشنجی قلبه کلور ایشلک طرفنی جزم ایدر و قصدنی قوی
 ایدر بوکا جزم محکم و عزم مصمم دینور امدی حدیث نفس و مبل
 و هجان شهوة امر اختیاری اولما مغله سؤال و مؤاخذه یوقدر زیرا
 رسول علیه الصلوة والسلام پیوردیکه حدیث نفس مقوله سنی اولان
 نسنه لری الله تعالی ایتدن عفو ایلدی اما وهم که اختیاری اولور
 اضطراری اولور اختیاری اولدقد ه سؤال و مؤاخذه اولنق احتمالی
 غالبدر تحت اختیارده داخل اولدیغیچون و اضطرار یانده علی الاطلاق
 سؤال یوقدر و اما عزم مصمم که اگر فعل قبیحه عزیمت ایدر و ب
 عزیمتده قالب فعل وجوده کلن ایسه اگر فعلی ترک ایتدیکی الله تعالی
 خوفدن اولورسه حسنه یازیلور عزیمتی سینه اولوب اجتنابی حسنه
 اولدیغی ایچون عزیمتده و نفسه موافقت و شیطانه متابعت ایتدی
 اما ایدن امتناع ایتسی الله تعالی به اطاعت نفسه و شیطانه مخالفت ایتکله
 مجاهده عظیمه و مکابره جسمیه اولوب لاجرم اکا حسنه جلیله یازیلور
 و اما فعلی ترک ایتدیکی الله تعالی خوفدن اولوب حیا و ریا ایچون اولورسه
 بو صورتده علماء شریعت محمدیه و فضلاء ملت جدیده اختلاف ایشلردر
 امام غزالی و امام فخرالدین الرازی مذهبلمری بودر که صورت مذکورده
 سینه یازیلور زیرا حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم پیوردیکه
 ناس ینلری اوزره حشر اولنور مثلا بر کیمسه کیمه عزیمت ایدوب صباح

اولدقده زنا ایتمکه یا خود مؤمن قتل ایتمکه نیت ایلسه اول کیسه اول کیجه
 آخرته کیسه نیتله حشر اولنور و بر حدیث شریفده وارد اولدی که ایکی
 مؤمن سل سیف ایدوب بر بر یله مقاتله ایدر کن بر برینی قتل ایلسه
 قاتل و مقتول جهنمده در (سؤال اولدی که یارسول الله هله بر یسی قاتلدر
 بیچاره مقتول نه صوج ایسدی جوابده بیوردیکه مقتول دخی قاتلی قتل
 ایتمکه حرص و مراد ایتمدی ایددی امدی بو ایکی اماملر دیدیلر که مقتول
 مجرد اراده و عزیمت سببیه اهل جهنمن اولدیغی دایلدیر که عزیمتن
 صکره اجتاب اولنه جق فعل قبیح اوزرینه ائم ترتب ایدر ایش مجرد
 عزیمت سببیه * امام قاضیخان و بزازی و صاحب خلاصه دیدیلر که بر کیسه
 بر معصیتی قصد ایلسه لکن عزیمت ایتمسه عاصی اولماز اگر عزیمت
 ایدرسه آئم اولور لکن صاحب بزازیه دیر که مجرد عزیمت اوزرینه
 آئم اولور یوقسه فعل وجوده کلدیکی مرتبهده آئم اولماز مثلا زنا به
 عزیمت ایلسه بالفعل زنا به ترتب ایدن وبال بازلز بلکه عزیمتک وبالی
 یاز باور و بعض عملانک مذهبی بودر که عزیمت مرتبه سنده مؤاخذه
 یوقدر تکلم ابوهریره رضی الله تعالی عنه روایتله امام بخاری تشریح
 ایلدی که حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه حق
 تعالی بنم امتدن عفو ایلدی اول اموریکه قبلرینه کلور مادامکه آنی
 تکلم ایتمکجه و یا خود عمل ایتمکجه بو مذهب مختاردر لکن بو اختلاف
 اول امور حقیقده در که لسان و جوارح ایله ایشنور و حاصل اولوب تمام
 اولور اما شول امور که مجرد عزیمت ایله تمام اولوب آلت جارحه به
 توقف ایتمز انلر حقیقده بالافتاق مؤاخذه و عقاب وارددر کفر و اعتقاد
 بدعت و کبر و عجب کبی امدی امام غزالی حجت چکدیکي اولکی حدیث
 شریفده جواب و بررز که ناس نیتلری اوزرینه حشر اولنوردیتک
 جائز که نیت حسنه اولوب و اعمال صالحه به عزیمت لری اوزره حشر
 اولنوردیتک اوله زیرا بو صورتده حسنه یازلسی امر محققدر و مطابق نیت
 اولدیغی تسلیم اولنسه معصیت جانبدن عقاب اوله جغی لازم کلر استحقاقه
 سبب اولان بالفعل وقوعه کلدیکي کبی جائز که عقاب طریقله مؤاخذه
 اولنه یا خود عفو اولنه کلام ایسه عقاب حقیقده در ایکنجی حجت که قاتل
 و مقتول جهنمده در حدیث شریفده شویله جواب و بررز که چونکه

مقتول قتل اوزرینه عزیمت ایتد کده عزیمتده قائمدی بلکه مبارزت طریقله
 سل سیف ایدوب میدانه چیقدی بلکه سیفله تجله وصوله ایلدی انک
 بو حرکتی آلت جارحه ایله اعمال خارجه دن اولدیغنه بناء معاقب اولدی *
 ودخی معلوم اوله که کمال عبودیت اولدر که کشی قلبی رذائلدن و عزائم
 فاسده دن و نیات کاسده دن و سایر صفات خبیثه و طبیعت حیوانیه دن تطهیر
 ایدوب اخلاق حمیده و صفات جمیله و نیات صالحه و عزائم شریفه ایله
 تعمیر ایتمکدر بو طریقته حضرات انبیاء و مرسلین صلوات الله وسلامه
 علی نبینا وعلیهم اجمعین حضرات لیرنک طریقته ر و سایر اصحاب کزین
 و تابعین و ابرار و اخیار بر لرندن استفاده و تلقی ایتمک لری میراث نبوی
 و طریقته مصطفویه در بر حدیث شریفده شویله در که قیامتده اگر
 فاسق و اگر صالح بونلرک جله سی نادم و پشیمان اولسه کر کدر فاسق
 دنیا ده فسق ترک ایدوب استقامت و تقوی ایتمک لری ایچون ندامت
 و حسرت چکرلر و صالحلر دنیا ده طاعاتی و عباداتی زیاده ایتمک لری
 ایچون ندامت ایدرلر امدی ممکندر که کشی جمع حرکات و سکینات
 و احوال و سایر اموزنی نوم و بقطه سنی و جمیع انفا سنی تقرب الی الله
 اسبابنه صرف ایدوب عبادات ثوابنی آله بوبله ایتموب بر ساعت عمری
 عبث کیتسه عند الموت و بعد الموت اکا حسرت چکیلور الله عظیم الشان
 توفیقنی بو عبید فقیره و سایر اخوان دینه رفیق ایدوب فعلزده و ترک کرده نیات
 خالصه ایله عمر مزنی سعادت عظمی به سرمایه ایدوب علماء صدیقین ایله
 حشر ایلید و حبیبینی جله مزه شفیع شفیع ایلید آمین برحتک یا رحم الراحمین

﴿ فصل اهل خیرک آخرتده شفاعت لری بیان ایدر ﴾

اهل خیر و صالح قوللر آخرتده شفاعت ایتمه لر کر کدر کتاب جامع الصغیره
 مذکوردر که (یشفع یوم القیمة ثلث الانبیاء ثم العلماء ثم الشهداء) یعنی یوم
 قیامتده اولا انبیاء بعده علماء بعده شهدا شفاعت عظیمه ایتمه لر کر کدر
 لکن بونلردن ماعدادها شفیع وارددر تکم قرآن عظیمی تجوید ایله تلاوت ایدنلر
 شفاعت ایدر و کعبه مکرمه شفاعت ایدر و صدیقان شفاعت ایدر لکن بو اوج
 طائفه مکرمه نیک شفاعتی عظیم و کبیر اولدیغیچون بو حدیث شریفده همان
 انلر کر اولندی * معلوم اولسونکه جله شفعا عینیلردن مقدم حضرت

سید الاولین و الاخرین و خاتم النبیین صلی الله تعالی علیه وسلم شفاعت
 اینسه کر کدر نتکم احادیث شریفه (انا اول شافع و اول مشفع) وارد
 اولشدر یعنی بن جله دن اول شفاعت ایدرم و جله دن اول حضرت
 الهیبه شفاعتم مقبولدر بک اولور * و دخی حضرت رسولک شفاعتی
 علماء کرام رحهم الله تعالی دن امام نووی بش قسمه نسیم ایشدر (اولکی
 مشرک شدت و ازدحامی از اله ایچوندر که عامه انس و جنه شاملدر و بعض
 علماء مقام محمود بودردیشدر) ایکنجی بر طائفه بی غیر حساب داخل جنت
 ایلك ایچوندر ان نشاء الله تعالی تفصیلی کلور (او چنجی بر قوم محاسبه اولنوب
 عذاب جهنمه مستحق اولد قلمی معلوم اولوب انلری عذابدن خلاص ایدوب
 داخل جنت ایتمک ایچوندر) در دنجی داخل جهنم اولمشاری جهنمدن اخراج
 ایچوندر (بشنجی جنات عالیانده رفع درجات ایچوندر) قاضی عیاض النجفی
 بر قسم دخی زیاده ایدوب ابی طالبدن عذابنی تخفیف ایچون شفاعت ایدردیدی
 (و بعضلر یدنجی قسم زیاده ایدوب اولاهل مدینه بعده اهل مکه
 بعده اهل طائف ایچون شفاعت واردردیدیلر) و بر قسم شفاعت دخی
 روضه مطهره بی زیارت ایدنلره (و بر قسم شفاعت دخی اذان محمديه به
 اجابت ایدنلره ثابتدر دیدیلر و الحاصل بو عبد فقیرک عندنده شویله در که
 اقسام شفاعت بشده و سکرده و اون بشده منحصر دکلدردی ا کتاب
 جامع الصغیرده و غیر یلدره شویلدر (انی لاشفع بوم القیمه لا کثر مما علی
 وجه الارض من حجر و مدر و شجر) یعنی تحقیق قیامتده بن پراوزرنده
 اولان طاشلر و مدرلر و انچلر عددندن چوق قوللره شفاعت ایدرم
 دیمکدر و بالجمله شفاعت شریفلری بی حسابدر اما اول طائفه که شفاعت
 اولنوب بلا حساب داخل جنت اولور حدیث شریف صحیحده (یدخل
 الجنة من امتی سبعون الفا بغیر حساب) مذکوردر یعنی امتدن یتمش بیک
 کیسه بلا حساب جنته کیرسه کر کدر امام احد روایتده ابو بکر الصدیق
 رضی الله تعالی عنه روایتله شویلدر که (اعطیت سبعین الفا یدخلون
 الجنة بغیر حساب و جوههم کالقمر لیلته البدر قلوبهم علی قلب رجل واحد
 فاسترددت ربی مع کل واحد سبعون الفا) یعنی امتدن بکا اعطا اولندی
 یتمش بیک کیسه بغیر حساب جنته کیرسه کر کدر بونلرک یوزلری
 شولقدر متوردر که لیلته البدرده ماهتابه بکر و جله سنک قلبلری

اتفاق و اتحاد اوزر در که کو یا بر کیسه قلبی کیدر ر بدمن دخی زیاده طلب
 ایتدم ورم زیاده ایدوب بو یتمش بیک هر بر بسنک یا نجه یتمش بیک دخی
 اولسه کر کدر که بو کیسه کلامتی نوکلدر و بیوردی (شفاعتی لاهل الکبار
 من امتی) بو حدیث شریف مشهورلر دندر یعنی بنم شفاعتم امتدن
 اهل کبار ایچوندر و دخی حق تعالی اولکنرنده شولقدرد رحمت اینسه
 کر کدر که کیسه نک عقلنه کلمشدر تکیم جامع الصغیر حدیث شریفده
 کلدیکه ابوهریره رضی الله تعالی عنه روایتله (ان الله خلق الرحمة یوم
 خلقها مائة الف رحمة فامسک عنده تسعا و تسعين رحمة و ارسل فی خلقه کلهم رحمة
 واحدة) الحدیث یعنی حق جل و علا رحمتی مخلوقاتی خلق ایلدیکی کون یوز
 قسم ابتدی طقسان طقوز قسمی عندنده صقلیوب بر قسمی عالم دنیا به ارسال
 ایدوب انسانه و سایر حیواناته و یردی تکیم بر روایتده (بها تعطف الوالدة علی
 ولدها و الوحش و الطیر بعضها علی بعض و آخر تسعا و تسعين فاذا کان
 یوم القیمه اکملها بهذه الرحمة) یعنی اول بر رحمت سبیلله ولده لولدینه
 شفقت و مرحت ایدر و سایر حیوانلر بر لرینه انک سبیلله مرحت ایدر
 فن یوم قیامت اولدقده طقسان طقوز قسمه اول بر قسمی ضم ایدوب
 قوللرینه اعطا اینسه کر کدر * فائده * امام بخاری و امام مسلم تخریج ایتدیلر
 ابن عباس رضی الله تعالی عنهما روایتله حدیث قدسی اولق اوزره
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت رب العزه تبارک
 و تعالی دنکه (ان الله تبارک و تعالی کتب الحسنات و السیئات) تحقیق
 الله تعالی حسناتی و سیئاتی تقدیر ایلدی (ثم بین ذلك) بعده حق تعالی
 انی بیان ایلدی (فن هم بحسنة فلم یعملها) کیسه بر حسنه به نیت ایلسه لکن
 عمل ایدمه (کتبها الله عنده حسنة كاملة) حق تعالی انی بر حسنه کامله
 یازلغه امر ایدر (وان هم فعملها کتبها الله عنده عشر حسنات الی
 سبعائة ضعف اضعافا کثیرة) و اگر قصد ایدوب و عمل ایدر سه حق تعالی
 اول حسنه بی اقل مر تبه اون حسنه یازلغه امر ایدر و بعض حسنه بی یددی
 یوزقات حسنه و بعض حسنه بی بغیر حساب یازلغه امر ایدر (وان هم
 بسیئة فلم یعملها) و اگر بر قول بر سیئه بی قصد ایدوب ایشلمسه (کتبها الله
 عنده حسنة كاملة) حق تعالی کنددی عندنده اکا بر حسنه کامله یازر
 (وان هم یعملها کتبها الله سیئة واحدة) و اگر اول سیئه بی قصد ایدوب

ایشلسه حق تعالی ا کا بر سیئه یا زرامدی ای عاقل نظرایت حق تعالی کال رحمته وعظیم لطفنه که مجرد حسنه به قصد ایدوب ایشلسه برحسنة کامله احسان ایلا اکر ایشلسه اقل مرتبه سی اون قات یا خودیدی یوزقات یا خود بغیر حساب احسان ایلا کال فضلندن واکر قولرینه برسیئه بی ترک ایتسه برحسنة کامله ویررا کر اول سیئه بی ایشلسه برسیئه ویرر * و صابر قولرینه بغیر حساب اجر و برسه کر کدر نتکم قرآن عظیم الشانده بیورر (انما یوفی الصابرون اجرهم بغیر حساب) یعنی صابرله بلا حساب اجر کامل ویریلور و بر حدیث شریفده (المصابئ منایح من الله تعالی) یعنی مصیبتلر الله تعالی طرفندن صابر قولره نعمتلر وعطیه لر در که انک اوزرینه اجر عظیم ترتب ایتدیکی ایچون و بر حدیث شریفده شویله در که (اذا مات ولد العبد) بر مؤمنک ولدی آخرته کتد که (قال الله تعالی للملائكة اقبضتم ثمره قلب عبدی) حق تعالی ملائکه به بیورر که قوا لک قلبک میوه سنی قبض ایتدیکی می (فبقولون نعم) ملائکه دیرلر که یارب سنک امر که قبض ایتدک (فبقول الله تعالی ماذا قال عبدی) حق تعالی بیورر که قولمه دیدی صبری ایتدی یوقسه بدن شکایتی ایتدی (فبقولون حدک واسترحمک) ملائکه دیرلر که یارب سکا حد ایتدی وصبر ایتدی قضایه راضی اولدی (وقال ان الله وانا لیه راجعون) وسکار جوع ایتدی (فبقول الله تعالی) الله تعالی بیورر که (ابنوا لعبدی بیتا فی الجنة وسموه بیت الحمد) امدی ای ملکرم قوله جتده بر بیت بنا ایدیکر واکایت الحمد تسمیه ایدیکر (ودخی طلب علمه ایکن آخرته کیدنلر مرتبه شهادتی بولد یغندن ماعدا امام حسندن شویله منقولدر که (ان المؤمن اذا مات ولم یحفظ القرآن) یعنی بر مؤمن طلب علمه ایکن آخرته کتسه حالبو که هنوز قرآنک مبادی و معانیسی ونظم شریفک تجو بدنی وحفظ ایتسنی تکمیل ایتماش اولسه (امر حفظته) انک حفظه ملائکه سنه امر اولتوب (ان یعلموه القرآن فی قبره) ا کا قبرنده مقصودی اوزره قرآن تعلیم ایدرلر (حتی یبعثه الله تعالی یوم التیمه مع اهله) تا که قیامتده حق تعالی انی اهل قرآن و علماء ایله بیله بعث ایدر و بو خصوصده سائر روایت چوقدر (اللهم احشرنا مع التبین والصدیقین والشهداء والعلماء والصالحین وارزقنا حلاوة شفاعت حبیبک سید المرسلین آمین والحمد لله رب العالمین

❦ فصل صبیان وسقطلرک شفاعتلی بیاننده در ❦

کوچک صبیانلر وسقطلر یعنی دوشوک اولنلر آخرتده مقام شفاعتده شفاعت ایدرلر نتکم امام بخاری ابو سعید الخدری رضی الله تعالی عنهدن تخریج وروایت ایلدی حضرت رسول کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم خاتونلره وعظ ایدوب بیوردیکه (ما منکن امرأة تقدم بین یدیهما ثلثة الا کان لها حجابا من النار) یعنی ای خاتونلر سزدن برخاتون کندندن اول اوج ولد آخرته کوندرسه الا اول اولادلی جهنمدن حجاب اولور (فقالت امرأة منهمن یا رسول الله او اثنین قال واثنین) یعنی خاتونلردن برسی سؤال ایدوب دیدیکه ایکی اولادی اولورسه ده جهنمدن حجاب اولورمی رسول علیه الصلوة والسلام جوانده ایدیکدی اولسه نار جهنمدن حجاب اولور بیوردی و امام احمد معاذ رضی الله تعالی عنهدن تخریج وروایت ایلدی که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (ما من مسلمین) ایکی مسلم والد و والده (یوفی لهما ثلثة) انلرک اوج اولادی آخرته کتسه (الا ادخلهما الجنة) الا انلرک جتده کبر سنه سبب قوی اولورلر بعض حاضرلر سؤال ایتدیلر (یا رسول الله او اثنان) ایکی ولد دخی اولسه سبب دخول جنت اولورمی (قال) جوانده بیوردیکه (واثنان) ایکی ولد دخی اولورسه سبب دخول جنت اولور (قالوا) نه سؤال ایتدیلر (او واحد) و بردخی اولورسه سبب دخول جنت اولورمی (ثم قال) بوندنصکره بیوردیکه (والذي نفسی بیده) بنم روحم قبضه قدرتده اولان الله تعالی به قسم ایدر که (ان السقط لجرامه بمرره الی الجنة اذا احتسبت) یعنی تحقیق دوشوک والده سنی کو بکیله جتده چکوب سبب دخول جنت اولور اکر والده سی صابره اولوب حق تعالی دن انک سببیه اجر طلب ایتدیسه * ودخی ابن ماجه تخریج ایلدی حضرت علی رضی الله تعالی عنهدن که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (ان السقط یراغم ربه) تحقیق دوشوک ر بسيله کویا منازعه ایدر کی الحاح و ابرام ایله نیاز و شفاعت ایدر (اذا ادخل ابویه النار) چن حق تعالی انک اناسنی و باباسنی جهنمه ادخال مراد ایدرسه (فیقال ایها السقط المراغم ربه ادخل ابویک الجنة) امدی جانب حقندن کادینلور که ای رب بسيله اناسی و باباسی حقسنده شفاعت ایلان دوشوک انکی و بابای

جنته ادخال ایت (فیجرهما بسرره) اناسنی و یبایسنی کو بکیله
جنت جاتنه چکر کوتورر و بوئدن غیر حدیث شریف لردخی واردر

﴿ فصل میدان عرصانده قوریلان میزان بیانده در ﴾

معلوم اوله که میدان حشرده میزان نصب اولنوب انکله بنی آدمک
اعمالی وزن اولنسه کر کدر میزان اولدر که انکله اعمالک مقدار ی بیلنور که
انک کیفیتنی الله تعالی بیلور بعض روایتده دنیا میرانی کیدر و بعض
روایتده هر بر مکلف ایچون بشقه میزانلر واردر بعضلر دیدیلر هر بر
کشینک هر بر صنف علی ایچون میزانلر اوله و بعض روایتده اعمالی جبرائیل
علیه الصلوة والسلام وزن اینسه کر کدر مؤمنلرک و کافرلرک عملاری
چکله کر کدر بعضلر دیدیلر که آخرتی انکار ایدن کافرلر ایچون میزان اولماز
سائرلی ایچون واردر و روایتده بر مؤمنک ذره مثقال حسنه سی زیاده اولسه
نجات بولور حق تعالی بیورر (والوزن یومئذ الحق فین ثقلت موازینه
فأولئك هم المفلحون * ومن خفت موازینه فأولئك الذین خسروا انفسهم
بما کانوا بیاثنا یظلمون) یعنی یوم قیامتده میزان ثابتدر هر کیمک که حسنتانی
زیاده و ثقیل اولسه انلر فلاح بولوب سعادتده نائل اولورلر بونلر مقرر بلر
واصحاب بین اولان مؤمنلردر و هر کیمک که سینتانی و معاصیمی زیاده اولوب
جانب حسنتانی خفیف اوله یا خود حسنتانی هیچ اولیه انلر کندی نفسلرینه
خسران ایدنلردر بزم آیات عظامیزی انکار ایتک سبیلده دیمکدر بونلر
اصحاب شمال اولان کفاردر * امدی بعض علما رحیم الله تعالی صحائف
اعمال وزن اولنور دیدیلر و بعض علما رحیم الله تعالی اعمال حسنه اجسام
نورانیه و اعمال سبیه اجسام ظلمانیه اولوب وزن اولنور دیدیلر صحیح بودر که
کتاب جامع الصغیرده انس رضی الله تعالی عنهدن حضرت رسول کائنات
صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (یوزن یوم التیمه مداد العلماء و دم الشهداء
فیرجع مداد العلماء علی دم الشهداء) یعنی قیامتده علمانک مرکی ایله شهدانک
قانی وزن اولدقده علمانک مرکی شهدا قانتده راجع و غالب اولسه کر کدر
امام فخرالدین شوپله بیوردیکه افعال قلوب ایچون بشقه میزان
معیوی اوله و افعال جوارح ایچون و اقوال ایچون بشقه میزان اوله

﴿ فصل یوم قیامتده انبیا لک حوضلری بیانده در ﴾

میدان حشرده هر انبیاء علیهم السلامک حوضی واردر امتلرله دخول

جنتدن اول اول حوضلردن ایچرلر و حضرت رسول کائنات صلی الله
تعالی علیه وسلمک حوضی جمله سندن بیو کدر چوق حدیث شریف لردده
شویله در که (حوضی مسیره شهر وزوایاه سواء و ماؤه ابیض من اللبین
وریحہ اطیب من المسک و کبرانه اکثر من نجوم السماء من شرب منها
فلا یظمأ ابدا) یعنی بنم حوضک بر کوشه سندن بر کوشه سنه وار نیجه بر آبلق
بولدر و کوشه لری برابردر و صوبی سوددن بیاضدر و رایحه طیبه سی
مسکدن کوزلدر و بارداقلری یلدزلدن چوقدر آندن ایچن هیچ ایدی صوصامن
وسائر روایتلرده (مجراه علی الدر والیاقوت) یعنی صوبی انجو و یاقوت
اوزندن اقاد (تربته اطیب من المسک) طبرانی مسکدن کوزلدر (و ماؤه
احلی من العسل) و صوبی بالدن طلودر (و ابیض من الثلج) و قاردن
بیاضدر و بر روایتده (انا فرطکم علی الحوض) یعنی بن سزندن اول
حوضه واروب سزنی انده کوزلرم (فن ورد علی الحوض فشرب منه
لم یظمأ بعده و من لم یظمأ دخل الجنة) امدی کیمکه بنم اوزریمه حوضه کلسه
اندن ایچسه بعده صوصامن کیمکه صوصامن سه داخل جنت اولور
(خیالیده ذکر اولدیکه حوضدن ایچنلر معذب اولیه لری یا خود عقاب
اولنور سه صوصامیه ل (تفسیر تلمیذیه انس رضی الله تعالی عنهدن
روایتله مذکوردر که حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
بیوردیکه (ان لحوضی ارکانا رکن منه فی ید ابی بکر الصدیق و الثانی
فی ید عمر و الثالث فی ید عثمان و الرابع فی ید علی فن احب ابابکر و ابغض عمر
لم یسقه ابو بکر و من احب عمر و ابغض ابابکر لم یسقه عمر و من احب عثمان
و ابغض علیا لم یسقه عثمان و من احب علیا و ابغض عثمان لم یسقه علی
و من احسن القول فی ابی بکر فقد اقام الدین و من احسن القول فی عمر فقد
اوضح السبیل و من احسن القول فی عثمان فقد استنار بنور الله و من احسن
القول فی علی فقد استمسک بالعروة الوثقی و من احسن القول فی اصحابی
فهو مؤمن و من اساء القول فی اصحابی فهو منافق) یعنی بنم حوضک
درت رکنی واردر بریسی ابو بکرک نظارتنده ابیکنجی عرک نظارتنده او جنجی
عثمانک نظارتنده در دنجی علینک نظارتنده در کیمکه ابو بکره محبت ایدوب
عمره بغض اینسه ابو بکر اکا حوضدن نصیب و برمز و کیمکه عمره محبت
ایدوب ابو بکره بغض اینسه عمر اکا اندن صوو برمز کیمکه عثمانه محبت ایدوب

علی به بغض اینسه عثمان اکاندن بر ایچیم صوورمز کیمکه علی به محبت ایدوب
 عثمانه بغض اینسه علی اکاندن بر قطره صوورمز کیمکه ابوبکر حقنده حسن
 اعتقاد اینسه دینی تصحیح ایش اولور و کیمکه عمر حقنده حسن اعتقاد
 اینسه طریق اسلامی آشکاره ایش اولور و کیمکه عثمان حقنده حسن
 اعتقاد اینسه نور الهی ایله منور اولور و کیمکه علی حقنده حسن اعتقاد اینسه
 عرو و وثیق و طریقت علیا به متمسک اولوش اولور و کیمکه اصحاب حقنده حسن
 اعتقاد اینسه مؤمن صادقدر و کیمکه انلره فنا کلام سو یلسه منافقدر رضی
 الله تعالی عنهم اجمین بر حدیث شریفده شویله در که (انی علی الحوض حتی
 انظر من رده منکم) تحقیق بن حوض یا ننده طوروب سزدن کلنلری نظارت ایدرم
 (وسو وخذ اناس دونی) و بر طائفه بنم یا نمه کلور کن اخذ اولنوب منع اولور
 (فاقول یارب منی ومن امتی) بن دیر مکه یارب بو طائفه بندن و بنم امتدندر (فیقال
 اما شرت ما عملوا بعدک) جانب حقندن بکادینلور که سندن نصره بونلر نه کونا
 عمل قبیح ایشلد کلرک بیلور ميسک (والله ما برحوا بعدک برجعون علی اعقابهم)
 والله سندن نصره بو طائفه شویله عقائد خبیثه و اعمال سیئه ایتدیله که مرتد
 و منافق و مردود اولقدن احتراز ایتدیله کیمسی اسلامه مخالفت ایتدی کیمسی
 مذهب بدعت احداث ایتدی کیمسی شتم اصحاب ایدوب کیمسی اترك
 شریعت ایتدی کیمسی سنتی فوت و ترک ایدوب در لو خباثت اجرا ایتدی
 هریری بر سمت طوتوب طریق جهنمه کندی (ابن ابی ملیکه دعا سنده
 دیدیکه (اللهم انی اعود بک ان رجوع علی اعقابنا اونفتن فی دیننا) یعنی
 یا الله عز وجل برهانه ولا اله غیره سکا صفتورم کبرو کتمکدن و دینزده
 فتهیه مبتلا اولقدن (ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هدیننا وهب لنا من لدنک
 رحمة انک انت الوهاب) ﴿ فائده ﴾ سؤال هیچ کیمسه شفاعت یا خود
 مغفرت ایله عقابدن نجات بولوب جمله دن اول داخل جنت اولورمی
 (جواب) اولماز ذرا (اول من یدخل الجنة رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 بالاتفاق) نتکم عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه روایتیله رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم پیور دیکه (ان الجنة حرمت علی الانبیاء حتی
 ادخلها) یعنی سائر پیغمبرلر بندن اول جنته داخل اوله مزین جمله سندن
 اول داخل اولورم (وحرمت علی الامم حتی تدخلها امتی) وسائر امتلردن
 اول بنم امتم داخل اولور بواتمدن او یکجه ابوبکر رضی الله تعالی عنه

صکره خلفا و صکره فقراء مهاجرین بعده سائر اصحاب و تابعین علی
 مراتبهم و علماء عاملین و صالحین و سائر مؤمنین فوج فوج هر کس تابع
 اولدیغی اماملر و عالملر اردنجه باشلرند تاج و اوزرلرند حله و بر افلر
 اوزرینه بنوب هر علمده و عملده رتبه سنجمه مکرر و محترم قیلنوب جنته کیرسه لر
 کر کدر (سؤال) حقوق عباد سببیه دخول جنتدن حبس اولورمی
 (جواب) اولنور تا که حقوق اصحابی حقلرینی آنجیمسه دک یا خود
 عفو یا خود حلال ایدنجیمسه دک و بعضی تفاسیرده شویله در که هر ش
 عظیم جانبندن اوج کره ندا اولنه کدای موحدلر حق تعالی کنشاهلری کزی
 عفو ایتدی سزلردخی بر بریگزدن عفو ایدیکز اول زمانده هر کس حقنی
 باغشلابوب اجرینی الله تعالی نیک فضلندن آلور ابن ماجه تخریج ایلدی
 عبد الله بن رضی الله تعالی عنه حدیث مرفوعه که (ان الدائن یقبض حقه
 يوم القيمة) یعنی بر صاحب دین قیامتده حقنی الورد (الامن تدین فی ثلث
 حلال رجل یضعف قوته فی سبیل الله ویستدین لیتقوی به عدو الله ورجل
 يموت عند مسلم فلا تجده ما یجهز به الا یدین ورجل خاف علی نفسه
 العزوبة فینکح خشية علی دینه فان الله یقضى من هو له يوم القيمة) یعنی
 اوج نوع حلال نسنه حقنده دین ایملک که فی سبیل الله جهادده اچمه سی
 قالمیوب دو شمنلردن یوز چور میوب ا کا غلبه ایچون مدیون اولسه
 و بر مؤمن یا ننده بر مسلم فوت اولوب انک تجهیز و تکفینی ایچون کندند
 اچمه بولنمیوب دین ایلسه و بر مؤمن که زوجه سز ایکن فاحشه ارتکابندن
 احتراز ایدوب الله تعالی بدن قورقدیغی ایچون بوج ایدوب تزوج اینسه
 و بونلر دیونی ادا ایتدن فوت اولوب ترکهلری قالمسه قیامتده حق جل
 و علا کندی فضلندن بونلرک حقلرین قضا ایدر زیرا زمانه پادشاهنه
 واجب ایدیکه بو کیمسه لک دیوننی قضا ایده (سؤال) هنوز بالغ اولمامش
 چو حج ایدست و نماز و حج و زکات و سائر عبادات اینسه مأجور اولورمی
 (جواب) مأجور اولور لکن حال صباوتده ایتدیگی جحدنصره اوزرینه حج
 فرض اولسه اولمی حج فرضندن کفایت ایتز تکرار حج ایدر زیر افرائض بالغ
 اولمامش کیمسه حقنده نافله در فرض مقامه قائم اولماز ناسنه و باپاسنه قائده حاصل
 اولور (سؤال) میدان هر صائده چو حقلر انالینه و باپالینه جنتدن شراب
 کتورملری قنغی موقفده اولور (جواب) حرارت و ثقلت و قنغده اولور بعض

روایت کرده کونش حرارت بدن اهل محشر ترا بچند ایکن بالغ اولمه دن فوت اولان اولاد لار انارینه جشدن شربت لکتوروب ایچوردر حرارت لری تسکین اولور عالم دنیاده هیچ زوج اتمامش یا خود کوچک اولادی فوت اولماش کیمسه حسرت چکمل * امام غزالی نیک اولادک منفعتی عقیقه قربانی ایتمک شرطیله در دیدیکی مناسب دکلدر زیرا حدیث شریفه عقیقه شرطی یوقدر مطلق ذکر اولمشدر (سؤال) اولاد مسلمان بالاتفاق اهل جنتدر لیکن اطفال کافرین قندهدر (جواب) بوندن اول ذکر اولندی ایدی لیکن ینه ذکر ایدلم ان شاء الله تعالی انلر حقنده الی مذهب واردر بعضلر ائی براییک بیتده درج ایتمشدر که بونلدر * بیت * (وفی ولد الکفار قوم تشعبوا * و مبلغهم یعلو الی ست شعبه * توقف ناس ثم علق بعضهم * بما نلم الرحمن منهم بخصلة * و اتبعهم بالوالدین جماعة * و ناس اضافوها باول فطرة * و اثبتهم ناس مکانا متوسطا * لما بین نار عذاب منها وجنة * و ناس یراهم بالجنان مخلدا * و لیکنهم للمسلمین بخدمة * یعنی بومسئله ده علما الی فرقه اولدی بفرقه توقف ایدوب برسنه دیدیلر بفرقه دیدیلر که اگر علم آلمیده بالغ اولدیغی فرض اولنسه مؤمن اوله جق ایسه اهل جنتدر بویله اولماز ایسه دکلدر بفرقه انارینه و بیایارینه تابعلدر دیدیلر بفرقه ایمان فطری انلرده معتبر اولق حسبیلده داخل جنت اولورل دیدیلر بفرقه جنت ایله جهنم اراسنده بر محل واردر انده قالورل دیدیلر بفرقه جنتده مؤمنلره خادم اولورل دیدیلر ایدی صحیح بودر که انلر داخل جنت اولورل زیرا انلرده ایمان فطری ثابتدر (کل مولود یولد علی فطرة الاسلام) فحوا سنجه و انلر اسباب عذاب و باعث دخول جهنم اوله جق نسنه ارتکاب ایتمدیلر یا بارینه و انلرینه تبعیت مسئله فقهیه دندر که دنیاده امور ظاهر شریعت تمیز اوله مسائل اعتقادیه دن دکلدر کئی بایاسنه تبعیت ایله کافر اولماز و معذب اولماز و حق ظاهر ایکن توقف ایتمک یرند، دکلدر ابوحنیفه رضی الله تعالی عنه توقف ایدی دیدکلری صحیح دکلدر زیرا ایمان فطری اثبات ایتمشدر و جنت ایله جهنم اراسنده قالور سوزی مناسب دکلدر زیرا انده جس اولنمغه سبب یوقدر دخول جنت اولمغه سبب واردر که ایمان فطری بدر و کناهدن مبرا اولملری سبب راجع ایکن محبوس اولمغه باعث یوقدر زیرا اول محلده محبوس اولنلر بفرقه عندنده حسناقی و سیئاتی برابر کلوب

مغفرت و شفاعت اولمایانلدر و بفرقه عندنده زمان فترتده وقت جاهلینده فوت اولنلدر و سائر اقوال دخی واردر لیکن انلر عاقبت الامر داخل جنت اولورل زیرا دار الخلد و مکان ابدی ایکیده بر بریسی دار الثواب که جنتدر و بریسی دار العقاب که جهنمدر ما عدا کک انلرده ابدی قالنماز و جامع الصغیرده ذکر اولندی که حضرت انس رضی الله تعالی عنه روایتله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی (سألت ربی فاعطانی اولاد المشرکین خداما لاهل الجنة وذلك انهم لم یبدروا ما ادرك آباؤهم من الشرك لانهم فی الميثاق الاول) یعنی رمدن طلب ایدم بکا اعطا ایدی اولاد مشرکین اهل جنت ایچون خادم اوللر زیرا انلر بیایاری کبی مشرک اولمدیلر و میثاق اولده ککه ایمان فطری اوزره درلر (سؤال) مؤمنلردن مغفرت و شفاعت اولنموب داخل جهنم اولور وارمیدر (جواب) واردر و حدیث شریفه مذکوردر بویله جه اعتقاد ایتمک واجبدر حافظ ابو نعیم و ضیاء الدین کتب حضرت لوندن تخریج ابتدیلر بر حدیث شریفه طویله ایکن اولنده شوبله در ککه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی (يقول الله تعالى للزبانية انطلقوا بالمصرین علی الکیاء من امة محمد الی النار فتأخذ الزبانية بلحی الرجال و ذوات النساء فتطلق بهم الی النار) یعنی حق جل و علا قیامتده بیورر که ای زبانیه هلاک کسسی امت محمد اسلامیه دن کبیر اوزرینه مصر اولنلری جهنمه ادخال ایدیکن پس زبانیلر رجالک صفا لوندن و خاتونلرک صاچارندن محکم اخذ ایدوب کونوره لانس بن مالک رضی الله تعالی عنه روایتله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی که (مانع لوزکوة يوم القيمة فی النار) یعنی زکوة و بر مینلر قیامتده نار جهنمه داخل اولورل و امام بخاری نار نغنده و امام طبالیسی خالد بن ولیددن رضی الله تعالی عنه تخریج ابتدیلر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی که (اشد الناس عذابا يوم القيمة اشد هم عذابا للناس فی الدنيا) یعنی قیامتده چوق معذب اولان عالم دنیاده چوق عذاب ایدندر امام احمد تخریج ایدی عبدالله بن عمر رضی الله عنهما دن رسول کائنات صلی الله علیه وسلم بر کون نمازک فضیلتی ذکر بیوردی قده ختم کلام ایدوب بیوردیلر که (من حافظ علیها کانت له نورا و یرها نورا و نجاته يوم القيمة) یعنی کیمکه نماز اوزرینه مداومت

ایتمه یوم قیامتده اکانور وبرهان ونجاة اولور (ومن لم یحافظ علیها لم یکن له نور ولا برهان ولا نجاة یوم القیمة) وهر نیکه نمازه مداومت ایتمه یوم قیامتده اکانور وبرهان ونجاة یوقدر ونه جامع الصغیرده ابوهریره رضی الله تعالی عنه روایتله مذکوردر (ما من امیر عشرة الا ویؤتی به یوم القیمة ویده مغلوله الی عنقه) یعنی اون کیسه به رئیس اولان کیسه یوم قیامتده الیری بو نونه بند اولمش کتوردر اکر عدالت ایتمیسه خلاص بولور اکر ایتمیسه حالی مشکل اولور کتاب مزبورده ذکر اولندیکه بر حدیث شریفده شویله در که (یكون امرء یقولون ولا یرد علیهم بتها فتون فی النار ینبع بعضهم بعضاً) یعنی امرء وسلاطین ووزراء وحکام وضابطان جباره ظهور ایدوب جانب شرع احدیه دن خارج نسته تکلم واحداث ایدرل انلرک ظلمدن وکثرت اتباعندن ناشی بر اهل حق کلام حق تکلم ایتمه من انلرهمان کندی زعلرنجه امور احداث ایدوب تعذیب عباد وتخریب بلاد ایدرل (دینهم دراهمهم) حقو اسنجه انون وکس جمعی ایچون آخرتی قایر هیوب خلقک مالنی بر راسم باطل ایله ظلم وغصب ایدرل ایتمه بونلر قیامتده نار جهنمه اناچلرک بیراقلری کبی دو کیلور بر بری اردنجه داخل جهنم اولورلر وغیری حدیث شریفدرده واردر بو کلامه متعلق کلام کلوران شاء الله تعالی (سؤال) کشی مکروه ارتکابله شفاعتدن محروم اوورمی (جواب) مکروه ارتکابندن محروم اولغه مستحق اولور لکن خیالیده بو بحث توجه اولمشدر اولاشفاعتدن مراد شفاعت ایتمک اوله بودخی جمیع مواقف محشره شامل دکلدن بعض مواقفده اوله یا خود رفع درجه ایچون شفاعتدن محروم اوله بودخی کلی دکلدن بعض وقتده دیمک اوله مع هذا استحقاقدن بالفعل حرمان لازم کلزیرا نیچه کیسلر واردر که عذابه مستحق اولورلر لکن عفو اولوب نجاة بولور جامع الصغیرده بر حدیث شریفده شویله ذکر اولندیکه (استکثروا من الاخوان فان لكل مؤمن شفاعة یوم القیمة) یعنی چوق کیسه لر ایله آخرت فرنداشی اولو کلزیرا هر بر مؤمن ایچون قیامتده شفاعت ایتمک حاصلدر

فصل جسر صراط قورلسی بیاتنده در *

میدان حشرده بو ذکر اولنان امور تمام اولدقدن صراط جاننده جله خلق سوق اولوب هر کس دنیا ده طابدیغی معبودنه تابع اولور

نتکم صحیح مسنده ابوهریره رضی الله تعالی عنه روایتله ذکر اولندیکه (یجمع الله الناس یوم القیمة فیقول من کان یعبده شیئاً فلیتبعه فیتبع من کان یعبد الشمس الشمس ویتبع من یعبد القمر القمر ویتبع من یعبد الطواغیت الطواغیت) یعنی الله تعالی جله خلقی یوم قیامتده جمع ایتمکده هر کس عبادت ایتمدیکی نسته لر تابع اولسون دیو امر اولندقدن کونش طپان اکانور وقره طپان اکانور و سائر الهه باطله که اوئان واصنام وصورتلر و حیوانات مقوله سی نسته لر طپانلر انلره تابع اولوب انلرک اردنجه جهنمه توجه ایدرلر (وبقی هذه الامة و فیها منافقوها) همان شوامت محمدیه منافقلر ایله بیله یاقی قالورلر منافقلر شونلردر که عالم دنیا ده ظاهر حالده کنندی اهل اسلام کوسرتوب قابنده دین اسلامی وشریعت محمدیه بی تکذیب و بغض ایدنلردر وغیری روایتلرده شویله در که (فیکشف عن ساق) یعنی الله سبحانه و تعالی انلرک نجلی ایدوب ای قوللر بکره سجده ایدیکز دیوندا اولندقدن نتکم قرآن کریمده ذکر اولنور (یوم یکشف عن ساق و یدعون الی السجود) عالم دنیا ده کنندی اختیار یله سجده ایدنلر جله سی سجده ایدرلر جله دن اول حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم سجده ایله و اما شول منافقلر که عالم دنیا ده سجده ایتمزلر ایدی و هجوور یا ایچون سجده ایدرلردی بونلر جله سنی ارفه لر ی طاش کبی اولوب سجده یه قادر اولیلر بعد جهنم اوزرینه بر جسر مد اولوب چکیلور بهضلدنمشلر که صراط جهنم خلق اولندقدن خلق اولندی و بعضلر دیمشلر که آخرتده خلق اولنور امام مجاهد و ضحاک دیدیلر که صراط اوچ بیک یلاق بولدر بیک بیل دوز و بیک بیل بوقاری و بیک بیل اشاغی کیدر و قلبدن کسکیندر و قلبدن اینجه در هر بر امت پیغمبرلر یله کچه لر و اولخالده پیغمبرلر دن غیری کیسه تکلم ایتمز و انلر دخی دعا ایدوب (اللهم سلم سلم) دیسه لر کر کدره معناسی یارب بزه و امتلر بزه سلامت و بر دیمکد رزیرا جهنم علوی و قعلیمی صراط اوزرینه صعود ایدر و دخی جله دن اول حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم امتیه کچرلر و جله خلق اکانور اسه لر کر کدر نتکم قرآن عظیمده ذکر اولنور (وان منکم الا واردها ککان علی ربک ختما مقضیا) یعنی سزیدن دکل ای آدمیان الا جهنم اوزرینه اوغرا ایچیدر یا محمد ربک اوزرینه بو ورود واجب مرتبه سننده اولدی قضای آلهی بو یله تعلق

ایلدی امدی هر کس علمده و عملده استقامت ایتدی کی قدر سر عتله مر و رابدر
 منلا کیمی یلدم کی که انبیا علیهم الصلوة والسلام و سایر علماء عامین کی
 و کیمی اسریل و شدید روزگار کی شهدا و صالحلر کی و کیمی سکر در آن
 کی عمل آخرتی عمل دنیا اوزرینه تقدیم ایدنلر کی و کیمی بورر آت کی
 تقوایی آز اولنلر و کیمی کناهنی ارقه سنه با غلش ایلکلر و کیمی ایاقلری
 طوتیوب دوشرلر و کافرلر اصلاطیا تمیوب فوج فوج طبقات نار جهنم
 و درکات عذاب الیه ساق اولسه لر کر کدر نعوذ بالله تعالیٰ جو تمثیل
 و ارشاد ﴿هواده قوشلر برنسنه به یا شمدن هر جائه کیدر لر کلور لر کیمی
 زیاد سرعت ایله و کیمی اندن از سرعت ایله و دخی هواده صفحه آسمانه
 قریب طیران ایدن هما قوشی اصلایره تنزل ایتز و یغور کتوروب اطراف
 دنیا به سفالیق ایدن عظیم طاغیر کی بولوتلر طرفه العینده بر جانبدن
 بر جائه کیدر امدی بونلر واقع اولوب مشاهده اولتمقده در فکذلک صراطدن
 عبور دخی امر ممکنه در حق جل و علا اهل ایمانی سهولت ایله کچمک
 احسان ایدر علی الخصوص بعض روایتلرده شویله در که نیمه قوللر
 صراطدن کچدیکنی بیلیوب ملائکه به سوال ایدر لر که صراط و جهنم
 قنده قالدی برانلردن کچدیکنی دهر و ملائکه جواب و یروب دیدر لر که
 سر جهنم اوزرنده صراطدن کچدیکنلر لکن نار جهنم سرک نور یکرندن
 مغلوب و مخفی اولش ایدی دهر وینه جامع الصغیرده حدیث
 شریفده شویله در که (تقول النار المؤمن یوم التیمه جریا مؤمن فقد اطفأ
 نورک لهی) یعنی نار جهنم مؤمنلره دینه ای مؤمن تبر کچ اوزور مدن زبر اسنک
 نورک بنم آتشی و علوی می سیونددر و سایر روایات دخی وارددر (سوال)
 بومثالو اینجه و کسکین نسنه اوزرندن مرور و عبور ایتکده انبیا علیهم
 الصلوة والسلام و سایر مفر بین و صالحین حقنده تعذیب و ایداء حاصل
 اولمازی (جواب) اولماز بلکه اکرام حاصل اولنور نتکم انلر عالم دنیا ده
 علمده و عبادتده مرتبه ولایت پیدا ایدوب زهد و استقامتده لذت
 و راحت تحصیل و پیدا ایتدکلری کی مع هذا یلدرم کی کچمکده و طرفه
 العینده مرور ایتکده نه زحمت تصور اولنه اما سقوط خوفیه کچکلر حقنده
 بو خوف بعض کناهلرینه کفارت اوور یا خود رفعت درجه لرینه سبب
 اوور * زبانیه ملائکه سی کافرلری آتشدن قانجه لر ایله چکملرندن

طاقوب قهر جهنمه القا ایدر لر و درلر او عذابلر و اذیتلر ایدر لر نعوذ بالله تعالیٰ

❖ فصل تعداد دار عقاب بیانده در ❖

معلوم اولسونکه دار عقاب یعنی جهنم بیدر بویدی جهنم بر بری اوزرنده
 اولوب یدی طبقه درالتنده کی اوستنده کندن شدید و آتشی غالبدر امام فخر
 الدین ابن جریردن شویله نقل ایلدی که طبقه اولی جهنم طبقه ثانیه اظنی
 طبقه ثانیه حطمه طبقه رابعه سعیر طبقه خامسه سفر طبقه سادسه حجیم
 طبقه سابعه هاویه لکن امام غزالی احیاسنده شویله ترتیب ایلدی که اول جهنم
 بعده سقر بعده اظنی بعده حطمه بعده سعیر بعده هاویه بعده حجیم و صاحب
 کشاف و امام ثعلبی و امام فخر الدین دیدیلر که طبقه اولی اهل ایماندن بر طائفه
 کناهلری مقدار نجه معذب اولوب بعده چیقار لر و جنته کیر لر طبقه ثانیه نصاری
 ایچوندر طبقه ثالثه یهود ایچوندر طبقه رابعه صابین یعنی آیه و کونشه و یلدزه
 طابانلر ایچوندر طبقه خامسه مجوس ایچوندر طبقه سادسه مشرکلر ایچوندر
 طبقه سابعه منافقلر ایچوندر درک اسفل بودر نتکم قرآنده ذکر اولنور
 (ان المنافقین فی الدرك الاسفل من النار) تحقیق اسلامی اظهار کفری
 اخفا ایدن کافر لر جمله طبقه لر دن اسفل اولان یدنجی طبقه ده معذب
 و محلد اولسه لر کر کدر نعوذ بالله تعالیٰ منها و طبقه اولی ده معذب اولنلر اهل
 ایماندن بر طائفه در که انلر کناهلرینه مغفرت و شفاعت اولوب کناهدن
 تطهیر ایچون آنده عذاب اولنوب صکره چیقار لر و جنته کیر لر امدی عذاب
 انتقام و عقاب مهین نکال و مقیم انجق کفار مخصوصدر اهل ایمانک
 عاصیلرندن بر طائفه معذب اولدیغی انتقام ایچون دکدر بلکه تطهیر ایچوندر
 صحیح مسلمده ابو سعید الخدری رضی الله تعالیٰ عنه روایتله شویله در که
 رسول الله صلی الله تعالیٰ علیه وسلم یوردی (اما اهل النار الذین هم
 اهلها) یعنی شول اهل نار که انلر محلد اهل ناردر (فاتهم لا یوتون
 ولا یحیون) انلر ایچون اولوم یوقدر و راحت ایله حیات بو لمازلر دائما غم
 و غصه و عذابه قالور لر (ولکن ناس اصابتهم النار بذنوبهم) لکن
 مسلمیندن بر طائفه به کناهلری سببیه نار جهنم اصابت ایدر راوی شک ایلدی
 (او قال بخطایاهم) یا خود بذنوبهم برنده بخطایاهم وارد اولشدر مالی بردر
 (فما تهم امامته) ناره دخوللری عقینده حق تعالیٰ انلره موت مسلط ایدر امدی
 بو کلامده اقوال کثیره وارددر برینسی بودر که حق تعالیٰ انلر روحلرینی

قبض ایدرتا که انلر عذابی حس ایتمهلر زیرا انلر دنیا ده (لا اله الا الله * محمد رسول الله) دیدیلر ایدی چونکه انلر تقصیرات ایتمکدن فارغ اولمیحق حق تعالی انلری دخول جنتدن اول بر مدت جهنمه حبس ایدوب عقاب ایله عالم دنیا ده زندانده مسجون و محبوس اولان کیمهلر کبی (ایکنجی بودر که موتدن مراد نوم اوله زیرانومه دخی شعور قطع اولور صاحب مفاتیح الافهام بونی اختیار ایتدی و بر حدیث شریفده شویله در که (اذا ادخل الله الموحدين النار اما نهم فيها ثم اذا اراد ان يخرجهم منها امسهم الم العذاب تلك الساعة) یعنی حق تعالی اهل توحیددن بر طائفه بی نار جهنمه ادخال ایتدکده انلری قبض و توفی ایدر صکره اخراج مراد ایتدکده اول ساعتده الم عذابی انلر اشعار ایدوب طیورر (او جنجی بودر که موتدن مراد انلر شعور لینی کیدره الم عذابی طیوریه کرامت اسلام و فضیلت توحید ایچون و بر حدیث شریفده کلدیکه (انها تزوی و تقول مالی و لاهل بسم الله) یعنی نار جهنم منزوی اولوب دیه که بسم الله اهلنده بکا نصیب بو قدر و بعض روایتده بونلر طوبی انلر بعضیسی طپوغندهک و بعضیسی بوغاز بنه دک آتسه داخل اوله و بونلردن آخر و صکره چیقانلر بر روایتده طقوزیل مکت ایده صاحب مفاتیح الافهام بونی اختیار ایلدی لکن شیخ غزالی و غیر بیلرک اختیار لری بودر که بونلرک کیمی بر مقدار معذب اوله و کیمی بیک بیل معذب اوله و غایتی بدی بیک بیلدن ارتق قائمه یعنی آخر کونلر نجه بدی کون حق بودر امدی ظاهر بودر که بو طبقه اولینک اهلی که انلر اهل ایمان اولق حسیله چیقد قدر صکره اول در که خالی قاله و انده کیمسه قائمه (حتی اذا كانوا حمما) تا که طبقه اولی اهل ایسی کور کبی اولدقدده (اذن بالشفاعة) انلر حقنده شفاعته اذن و بریلور (فجئ بهم) انلر کتور بیلور (ضبائر ضبائر) جماعت جماعت (فبنوا علی انهار الجنة) پس جنت ابر مقبری اوزرینه بشقه بشقه وضع اولنورلر (ثم قبل یا اهل الجنة افيضوا علیهم) صکره دینور که یا اهل جنت بونلرک اوزر لینه جنتدن صوا قیدک (فینبتون کما ینبت الحبة تکون فی حیل السیل) امدی انلر تازه اولنور کبی بترلر سر عتله که سیل حبه بی جل ایدوب صومجر استنده قرار ایتسه بر کون بر کیمده نجات حاصل اولدیغی کبی کذلک انلر دخی تیرجک تازه لجم و شحم بنوب تازه اولورلر * امدی معلوم اولسونکه نار جهنمه

بر کره یا نوب بنه تازه لنوب کل اولوب بنه تازه لنوب تکرار یا تاق بو منوال اوزره عذاب کافر لره در مؤمنلره بو یله عذاب اولماز بلکه بر کره یا نوب کور کبی اولور بعده شفاعت اولنوب خلاص بولور (یکتب علی جباههم هو لاء اعتقاء الرحمن) و انلرک الشنده هو لاء اعتقاء الرحمن دیو یا زیلور معناسی شونلر رحمانک آزادلی قوللر ننددر دیمکدر سا اهل جنت انلرک بو علامتدن جهنمه معذب اولدقلرینی بیلورلر بعده انلرک الشنده کی یا زیلر نحو اولور

﴿ فصل نار جهنمه کفارک حالی بیاننده در ﴾

اما سائر کافر لرنده کوا و ارایسه بوغاز لرنده و اللرنده بتمیشرار شون زنجیر و کندی شیطا نلری ایله باغلتوب کوزلری کولک و بوز لری قاره و بوز لری اوزر بنه سور بنوب جارلر کبی فریاد ایدرک جهنمه ادخال اولنورلر صحیح مسلمده ذکر اولندی ابوهریر رضی الله تعالی عنه روایتله حضرت رسول کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم بیور دیکه (ضرر الکافر فی النار مثل احد و غلط جلده مسیره ثثة ایام) انتهی و بر روایتده (مابین منکبی الکافر فی النار مسیره ثثة ایام لرا کب المسرع) یعنی ناره داخل اولدقدن صکره کافرک از و دیشی احد طاغی قدر اولور و در یسنک قائلنغی اوج کونلک بول قدر اولور و ایکی اموزی اراسی سر عتله بورویان آتلو اوج کون بورویه و کوده سی نقدر اولور بوندن قیاس اولنه ارقه لرنه قطر اندن لباسلر کیه زنتکم قرآنده ذکر اولنور (سر ایلهم من قطران و تغشی وجوههم النار) یعنی اهل جهنمک لباسلری قطر اندن درو بوزلرینی آتس قاپلر و بر آیت کریمه ده (قطعت لهم ثياب من نار) یعنی اهل جهنمه آتشدن لباسلر یچلمشدر فن جهنمه قریب کللهل جهنمدن بر قتی صوت اشدیه ل که سر خوش کبی اوله لرنتم قرآن عظیمده کاور (سمعوا لها تغيظاً و زفیراً) و زبانیله ملائکه سی انلرک صاحب لرندن وصفا لرندن و ایا فلرندن محکم طوتوب چکه ل قرآن عظیمده ذکر اولنور (و نسوق الحجر من الی جهنم وردا) یعنی حجر ملری و کافر لری جانب جهنمه آچ و صوسز اولدقلری حالده سوق ایدرزور آیت کریمه ده (وسیق الذین کفروا الی جهنم زمرا) یعنی کافرلر جهنمه جماعت جماعت زمرة زمرة سوق اولنسه کر کدر مثلا بر زمرة یهود و بر زمرة نصاری و بر زمرة مجوس و سائر فرقهلر تابع اولدقلری مقتدای کفری و امام ضلالنلری اردنجه جهنمه کیدهلر (حتی اذا جاؤها) تا که جهنمه کلدکلری وقتده مکت ایدرلر

قبول کند و در قبح او نجهید دک انلره اهانت و مذلت ایچون امدی کلد کلرندن
 صکره (فحمت ابوابها) جهنم قبولی قبح او انور (وقال لهم خزنتها
 الم یأتکم رسل منکم بتلون علیکم آیات ربکم و ینذرونکم لقاء یومکم هذا)
 جهنم خازنلری و زبانیه ملائکه لری انلره دیرلر که ای کافرلر عالم دنیا ده سزله
 پیغمبر کلدیمی واللہ تعالیٰ آیت عظامنی سزله قرأت و تبلیغ ایتمدیلمی
 و بوقیامت سزله خبر و پروب جهنم عذابنی خبر و برمدیلری (قالوا) کافرلر
 دیرلر که (بلی) بونلری بتون بزخیر و بردیلر لکن بزایمان کتورمدک و قبول
 ایتمک هوای نفسه و شیطانہ تابع اولدق کفر و شرک ایلمک کسبز ایله
 عقابه لایق اولدق (ولکن حقت کلمة العذاب علی الکافرین) حق
 تعالیٰ کافرلری نار جهنمه ادخال و تخلید حکمی صادر و واقع اولدی
 کافرلر اوز رینه دیوب کندیلرینک اختیار و کسبلریله معذب و مخلد فی النار
 اولملری آشکاره اولدی امدی بوندن معلوم اولسونکه آخرتده هر کس
 نائل اولدیغی نسنلره کندوسنک کسبله اولدیغی کونش کی ظاهر اولوب
 اصلا برطر بقله بهانه قائمه کر کدر

﴿ فصل روحک جسد ایله مجادله سی ﴾

بعض روایتلرده شویله در که روح جسدیله مجادله ایله حق تعالیٰ (یوم تأتي
 کل نفس تجادل عن نفسها) آیت کریمه سنده ابن عباس بیوردیکه (لاتزل
 الخصومة بین الناس یوم القيمة حتی یتخاصم الروح والجسد فبقول الروح
 یارب الجسد وانت خلقتنی لم یکن لی بد ابطش بها ولا رجل اشی بها
 ولا عین ابصر بها ولا اذن اسمع بها ولا عقل اعقل به حتی جئت فدخلت
 فی هذا الجسد فخلد علیه العذاب ونجی منه فبقول الجسد یارب انت
 خلقتنی کالخشبۃ لیست لی بد ابطش بها ولا عین ابصر بها ولا اذن اسمع
 بها ولا رجل امشی بها فجاء هذا السعاع النور فدخل فیہ فطق لسانی
 وبه ابصرت عینی وبه مشیت رجلی فخلد علیه العذاب ونجی منه قال
 فیضرب الله سبحانه و تعالیٰ لهما مثلاً باعنی ومقعد دخلا حائطاً فیها ثمار
 فالاعی لا یبصر الثمرة والمقعد لا ینالها فنادی المقعد للاعی آتینی حتی نحماتی
 فدنی منه فنال من الثمر فعلی ایهما العذاب قال علیهما قال فعلیکما
 العذاب) یعنی اهل عذاب و اصحاب عقاب بربر یله مجادله ایتمکدن خالی
 اولدیلر تا که روح کندی جسدیله مجادله ایلدوب دیه که یارب جسدی
 سن خلق ایتمک اندن اون بنم معصیت اولان امور و وضع بد ایتمد

وایاق بصمد م و کورمد م و ایتمد م و تصور ایتمد م وقتسا که بو جسد ه
 داخل اولد قد ه معصیته مباشرت ایدر اولد م امدی بوکا جسد
 سبب اولدی عذابنی و عقابنی اکا حواله ایدوب بک کائنات و بر دیه
 و جسد دیه که یارب سن بنی خلق ایتمد کنده بن اغاج کی ایدم ادرا که و حر کته
 قدرتم بوغیدی کناهه وضع بد ایتمد و کورمزد م و ایتمزد م و یورو مزد م
 وقتسا که بکا بوچان کلد کده لسانم تکلم ایتمدی و کوزم کوردی و ایانم
 یورودی بو جله کنه لره جان سبب اولدی اکا عذاب و عقاب ایله و بکا
 نجات و بر دیه و حق تعالیٰ بونلری الزم و اسکات ایچون بر مثال بیان
 ایدوب پیوره که براعمی و برکتورم بر بجهیه کبروب میوه سندن سرقت ایتمک
 مراد ایتمد کده کتورم اعمایه دیسه که بنی ارقه که الو ب کیدلم بعد ه
 کتورم اعماک ارقه سنه بیدوب میوه سرقت ایتمد لرقه قنقیسی عقوبته مستحق
 اولور بو صورتده ایکیسیده عقابه مستحق اولورلر زیرا اعنی ایاق اولدی
 و کتورم جسم اولدی فکذلک جسد اعنی کی ایاق وال و سائر جارحه اولدی
 و روح اکا کوز و قولاق و سائر حرکات و سکنااته سبب اولدی بر کناه
 ایتمکده ایکیسینک مدخلی اولد قد ه عذابده مشترک اولدیلر اکر خیر
 ایتمکده لربوبه مشترک اولورلر ایدی امدی بو وجهله الزام ایدر (قبل ادخلوا
 ابواب جهنم خالدین فیها) کافرلره دینور که جهنم قبولندن ایچرو
 کیریکنر نار جهنمه ابدی مکت ایدییکی اولدیغی حالده (فبئس مثوی
 المتکبرین) جهنم متکبرلر ایچون نه خبیث و قبیح مکادر

﴿ فصل مکان جهنم و عذاب طائفه جنده اولان اختلاف ﴾

جهنمک مکانده اختلاف اولدی بعضلر تعیین ایتموب توقف ایتمدیلر
 و بعضلر شمدیکی حالده یدی قات یرالتنده در دیدیلر و بعضلر شویله
 دیدیلر که یدی قات یرالتنده اولان آتشی حق تعالیٰ یوم قیامت اولد قد ه
 دنیا به اخراج ایلیوب یدی دریا آتس اولوب دارالعقاب اولور دیدیلر
 (مسئله) معانوم اولسونکده طائفه جن ایکی قسمدر بر بند شیاطین تسمید اولور
 و بونلر کافرلر در و انسانک کافرلریله بیله زنجیرلره باغلوب حیمده معذب
 اولورلر و بر قسمی دخی مؤمنلر در ایلمر طابا جن اسمیله تسمید اولور امام فخر
 الدین بونی اختیار ایتمدی و بعضلر شیاطین جن جنسندن دکدر دیمشدر
 لکن بو صحیح دکدر امام حسنندن نقل اولندیکه جن طائفه سنک

مؤمنین عذابین خلاص اولقندن ماعدا ثواب یوقدر سائر حیوانات
 کی طبرقی و محو اولورل دیدی ابوحنیفه حضرت تبری دخی بویله اوللرینه
 ذاهب اولدی و اما سائر علماء رحیم الله تعالی دیدیلر که انلر انسا نك
 مؤمنلری کی سیئات حقننده مؤاخذه اولنورلر و حسنا تارند ما جور اولوب
 داخل جنت اولورلر امام مالك و امام شافعی و ابن ابی ایلی بو کاذه ب اولدیلر
 و امام ضحاک دیدیکه انلر داخل جنت اولوب اکل و شرب و سائر نعمتلر
 ایله متم اولورلر و امام قشیری دیدیکه صحیح بودر که احوال لری شرعینده بیان
 اولنما مشرود لیل دخی یوقدر حقننده توقف اولنورالیم عند الله تعالی (سؤال)
 کافر ل اعمال فرعیه بی ترک ایتدکاری ایچون معاقب اولورمی (جواب) بالاتفاق
 ایمانله و بیوع و معاملات شرعیه و عقوباتکه حدود کی و سائر عباداتک
 فرضینی اعتقاد ایلمکک صلوة و زکوة کی ما مورلر در لکن عباداتی ادا ایله
 ما مور اولد قلننده اختلاف وارد در مذهب صحیح بودر که ادا ایله ما مور در کلدر
 اهلیتی اولدیغیچون امدی بو صورتده عباداتی ترک ایچون عقاب
 یوقدر و بر مذهبده عباداتی ادا ایله ده ما مورلر در ترک ایچون عقاب وارد
 نتم کتب اصولده مذکوردر و بعض محققین عندننده زنا و سرقت کی
 محرمات ایچون معاقب اولورلر و اهل اسلام اوزینه استیلاء ایدوب ماللرینی
 اخذ ایتدکاری ایچون دخی معاقب اولورلر (سؤال) کافر لردن عذاب
 تخفیف اولورمی و حال کفر لنده صورت حسننده نسنه ایتدکاری
 انلره فائده و یرمی (جواب) کافر لک کفر ایچون اولان عذاب
 اصلا تخفیف اولما زبالاتفاق بو عذابده کفرک تفاوتی اعتبار یله کافر ل
 متفاوتدر لکن کفر دن ماعدا معصیتلر ایچون اولان عقاب انلرک
 عالم دنیاده حال کفر لنده صورت حسننده ایتدکاری نسنه ل بالذات
 یا خود بالواسطه که شفاعت کی سبب اولوب بعض وقتده عذابلری
 بر مدت تخفیف اولورمی اولزمی اختلاف اولندی * اولامعلوم
 اوله که حسنا نك صحتنده و مقبول اوله سننده عمل وقتنده اسلام
 و نیت شرط دکلدلر بلکه موده ک نه زمان اولورسه اولسون وجود
 ایمان شرطدر بعضلر بویله تحقیق ایلدی ابن المکک بونی اختیار ایدوب
 شرح مشارقده (انما الاعمال بالنیات) حدیث شریفی تفسیرنده
 دیدیکه نیات صحیحہ اعمال تکلیفیه نك شرطیدر ولیکن مثلا خسرو

مرآت نام کناینده مجاز بحثنده دیدیکه آخرته متعلق اولان ثواب یا خود
 عقاب نینه محتاج اولان اعمال حتمنده در اعمال صالحه شونلر کی مثلا
 اعتناق و صدقه و ضیافت وصله و انجاء الغریق و الخریق و فک اسیر
 و رقیق امدی تخفیف و افعدر دیو ذاهب اولنلر مذهب لرینی اثبات ایچون
 حجت چکوب دلائل صحیحہ اراز ایتدیلر از جمله فاضل کرمانی شارح بخاری
 شویله ذاهب اولدیکه کافر لک صورت حسننده ایتدکاری اعمال نفس
 تخفیفه سبب اولوب بلکه بر امر آخر و ساطتته سبب اولور مثلا
 شفاعت کی بعده اول امر آخر نفس تخفیفنه باعث اولور امام زرکشی
 و غیر بسی اوله بیان ایتدیکه انواع شفاعتندن بر نوع واردر که ابولهبندن
 تخفیف ایچون اولور نتمک ابولهب حضرت رسول کائنات صلی الله تعالی
 علیه وسلمک ولادت ایچون مسرور اولوب ثوبینه نامنده بر جاره سی
 وار ابدی خبر ولادت مزده اتمک سببیه اعتناق ایتدی بوکا مجازات ایچون
 هراثین کیجه سی باش بر منی چوقور یله صوو یریلوب الم عذابندن
 بر مقدار خفت حاصل اولور شیخ ابراهیم اللقانی شرح جوهره د بونی ذکر
 ایتدی و اوزرینه بحث ایتدی و دخی امام قرطبی و غیر بسی ابی طالبندن
 عذاب تخفیف اولندیغی حقننده حدیث شریف نقل ایتدیلر که
 حضرت عباس رضی الله تعالی عنه سؤال ایدوب یوردیکه یا رسول الله
 (ان ابا طالب کان یحوظک) و فی رواية (و یغضب لک فهل
 ینفعه ذلک) یعنی ابوطالب یا رسول الله جناب شریفک خدمت
 علیه سنبه سعی ایدوب دشمنلره مانع اولوردی و عداوت ایدنلره غضب
 ایدوب جناب شریفنه محبت ایدردی کندوسی غیرت جاهلیت و حجت
 باطلیندن خلاص بولوب جناب مخالفت اوزره آخرته کندی ایا بو خدماتی
 اکا آخرتده نفع و یرمی جواب یوروب (لولا انا لکان فی الدرك الاسفل
 قیل ای الها و یة مع آل فرعون) و فی رواية (وجدته فی غمر النار الی
 ضحضاح) بدل (ولولا انا وجاء) و فی رواية (عن عباس رضی الله
 تعالی عنه قال قلت یا رسول الله هل نفعت ابا طالب بشیء فانه کان یحوظک
 قال نعم هو فی ضحضاح من النار ولولا انا لکان فی الدرك الاسفل
 من النار) روایت اولی شویله دیمکدر که بنم جا بنندن اکا شفاحت
 اولسه ایددی درک اسفلده قالور ایددی بعضلر دیدیلر که درک اسفل هاو بهدر

آل فرعون ایله انده معذب ایدی وروایت ثابیه دیمک اولور که بن ابو طالبی نار بحیمک زیاده سیله شدید محلندن اخراج ایدوب آتشی قلیل اولان محله وضع ایدرم روایت ثابیه نیک معناسی بودر و بعضی روایتلرده شویله در که آتشی طپوغنه دک بالغ اولوب حرارتدن دماغی غلیان ایدوب ایاغنه سیلان ایتسه کر کسر نمود بالله تعالی من ثقیلها و خفیفها و الخا صل بو روایتلر دلالت ایدر که انلره شفاعت سببیه تخفیف عذاب واقع اوله و بوشفاعت حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمک خصائصندن معدود اولدی تکم شرح مشارقه و مواهب لدنیده و شرح جوهرده مذکوردر لیکن شویله روایت اولندیکه حق سبحانه و تعالی اذن و یروب حضرت رسول کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم دعا ایدوب ابو طالب حیات بولدی بعده ایمان کتوروب آخرته ایمان ایله کتدی تکم رسول اللهم اناسی و باباسی حقیقده دخی روایت وارددر مواهب لدنیه صاحبی امام قسطلانی چوق بیث ایدوب شویله تحقیق ایتدیکه بولر حقیقده توقف و سکوت لازمدر قبل و قال و اختلاف وجدال مردوددر والله اعلم بحقیقه الخال ویده مقالید المأل * امدی بومذ هبک اها لیبسی عندنده اعمال کافرین باطلدر و انلر خاسرلر در آخرته اعماللرینک منفعتنی بولزلر دیمک جتنده اوله جق در جدر انلره و بلز و دخول جنت و وصول درجه معنا سنجیه منفعتنی بولزلر دیمکدر بوقسه درکات دار عقابده تخفیف عقاب و تنقیص عذاب ایله منفعتنی بولغه منافی دکلدر دیدیلر (و تخفیف عذاب قائل اولیا نار شویله ذاهب اولدیلر که کافرک حال کفرلرند ایتدکلی خیرات و حسنات بالکلیه مضمحل و باطلدر آخرته اصلا فائدهسی بو قدر تخفیف عقوبت و تنقیص الم ایچون سبب اولماز و عذابلری اصلا تنزل بولوب تخفیف اولماز بلکه وقتافوقن زیاده اولوب انواع عقوبات و اقسام محوسات و اصناف نکبات و آلام و اکدار و احزان و غصدری بوما فیوما ترقی بولور بعضی محققین بونک اوزرینه انعقاد اجاع نقل ایتدی و بومذ هبک اصحابی دیدیلر که کافرلر صورت حسنهده ایتدکلی نسنلرک مکافاتنی انجق عالم دنیاده کورلر تعیمات و رفهات دنیویه ایله مجازات اولنورلر و اثبات مدعی ایچون امام مسلمک حضرت انس رضی الله تعالی عنهدن تشریح ایتدیکه حدیث شریفی حجت چکدیلر

حضرت سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم (الکافر یتاب فی الدنیا بالرزق علی ما یفعله من حسنه) بیوردی یعنی کافرلر ایتدیکه حسنه اوزرینه عالم دنیاده رزق ایله مجازات اولنورودخی (و کذلک یربهم الله اعمالهم حسرات علیهم) کبی آیت کریمه لک اهل تفسیر شویله دیدیلر که عالم آخرتهده کافرلر دنیاده ایتدکلی حسنت و کسب ایتدکلی درجات کوستریلوب و انلره دینور که ای کافرلر اگر سر عالم دنیاده ایمان و اسلام ایله مشرف اولدیلر بولر مقامات رفیعیه و درجات بهیهیه نازل اولور دیکر و صکره اول درجه لر مؤمنلره تقسیم اولنور اولوقتهده کافرلر زیاده سیله حسرت و ندامت چکوب فریاد و فغان ایتسه لر کر کدر کفر و شرک و سایر معاصیلر ایله معذب و معاقب اولسه لر کر کدر و اما مؤمنلر سیئتنی مغفور کورد که زیاده فرحناک اولوب حسناتیلر قات قات مأجور اوللر تکیم (من یعمل مثقال ذره خیرا بره و من یعمل مثقال ذره شرابره) آیت کریمه سننده ذکر اولمشدر و ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دان بر روایت نقل اولندیکه (و اما الکافر فیرى حسنته تحسیرا و یعذب بسیئته) یعنی کافر حسرت ایچون حسنتانی کوستریلور و سبتانی ایله معذب اولور بویابنده سایر روایات و نقول چوقدر طالب تفصیل اولان تفاسیردن و حواشیدن طلب ایلسون * و دخی شرح الجوهرده امام مسلم تخریجیلر ذکر اولندی شو حدیث شریفده که (ان الله لا یظلم مؤمنا حسنه یضعم بها فی الدنیا و یجزی بها فی الآخرة و اما الکافر فیطعم علی ما عمل لله فی الدنیا حتی اذا اقضى الی الآخرة لم تکن له حسنه یجزی بها) انتهى حاصلی بودر که مؤمن صدق نیت و حسن طوبت ایله اعمال حسنه ایتدکده انک سببیه عالم دنیاده نعمت جلیله و رفاهیت جزیه ایله متمم و معترفه اولور و عالم آخرتهده جنات عالیاته دخول و درجات رفیعاته وصول و عزت ابدیه و سعادت سرمدیه ایله معزز و مسعود فی دار الخلود اولور و اما کافر صله و عتق کبی عمل صالحی نیت محتاج اولمیچق اعمالی رضاء الله ایچون ایتسه جمع مکافاتنی دنیاده اعطا اولورتا که آخرته کتدکده مجازات اولنه جق بر حسنهسی قالمیوب نار بحیم و بر سرگردن غیری اکا جای قرار اولمز **تکمله** * بر مؤمن حال اسلامنده انواع عبادات و اقسام طاعات و اصناف قربات و سایر حسنات و مبرات ایلسه صکره العیا ذ بالله تعالی دین اسلامدن چیقوب مرتد اولسه جمله

اعمال صالحه سی و سایر حسناتی بالکلیه باطل و مضمحل اولور بعد ه
 حقک عنایت و توفیقیه اسلامه کلمه ابوحنیفه رحمه الله تعالی عندند ه
 حسناتی کبر و کمز و آخرتده فائده سنی کورمز اما سنیاتی باقی اولدیغند ه
 اشتباه یوقدر لکن مذهب شافعیدن منقولدر که حسناتی موقوفه
 باطل اولوق حسینیه اسلامه کلمه کده حسناتی کبر و کلور و آخرتده ثوابی
 بولور وبر کافر ایام کفرنده حسنات و صالحات ایسه بعده جانب قدوس
 هادیدن اکتوفیق صمدانی یشوب شرف اسلام ایله مشرف اولسه
 بالاتفاق ماتقدمدن ابتدکی سیئاتی قلیل و کثیر و صغیر و کبر بالکلیه
 محو اولور لکن معهود حسنات سابقه سی فائده ایدرمی و آخرتده ثوابی
 بولور می اختلافی تبدیلر بعضلر شویله دیدیلر که حال کفرنده اولان
 حسنات اسلامه کلمه کده نصره فائده و برمزیرا کفر سببیه لغو و باطل
 و ساقط اولوب صحیح اولغه اصلا قابلیتی یوقدر دیوب اعمال کافرین هباء
 منثور و سراب و رماد کی مردود و مضمحل و باطل اولدیغنی تصریح
 و اشعار ایلان ظواهر نصوص قرآنیه بی حجت چکدیله لکن محققون
 شویله تحقیق و توثیق تبدیلر که بر کافر زمان کفرنده اعمال جزیه و افعال
 جیهله ایدوب صکره توفیق ا کا رفیق اولوب نور اسلامه منور اولسه
 و آخرته ایمانی یولداش ایسه معهود حسنات سابقه سیله مأجور
 اولوب ثوابته واصل اولور زیرا صحیح بخاریده مذکوردر که حکیم بن حزام
 علیه رضوان العلام سؤال ایدوب (بارسول الله ارایت اشیاء الحث بها
 فی الجاهلیة من صدقة او عتاقة او صلة فهل فیها من اجر) یعنی دیدیکه
 بارسول الله بن اسلامک ظهورندن اول صدقه و عتاق و صلة ایله
 کی عبادت ایدردم مجبا اندن مأجور اولور میم و آخرتده فائده و برمی
 دیدکده حضرت رسول کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم (اسلمت
 علی ما اسلفت من خیر) حاصلی بودر که تقدیم ابتدکیکن خیر اوزرینه
 اسلام ایدوب مقدم ابتدکیک اعمال صالحه هنوز مقبول اولدی یوردی
 نتم برروایتده (ان حسنات الکفار مقبولة بعد اسلامهم) وارد اولشدر
 یعنی کافر ایام کفرنده ابتدکی حسنات اسلامه کلمه کده نصره مقبول
 اولوب یوم الجزاده جزای خیر و ثواب جمیل ایله مأجور اولور و ابوسعید
 الخدری رضی الله تعالی عنه روایتله بر حدیث شریفده شویله در که

(اذا اسلم العبد فحسن اسلامه کتبت له حسنة ازلفها و محبت عنه کل سئنة
 کان ازلفها) حاصلی بودر که بر کیمسه اسلامه کلوب قلبی نفاقدن ظاهر
 اولوب اسلامنده مخلص اولسه مقدم ابتدکی حسنه از انک دفترینه یازیلور
 و ابتدکی سنیات بالکلیه محو اولور بو حدیث شریف شعب الایمانده مسطوردر
 و برروایتده کتبت برینه تقبل الله عنه واقعدر و الحاصل شول کافرله که
 آخرته کفر ایله کتدیله انلر ایچون اصلا عذابدن تخلص یوقدر و عذاب
 کفر منقطع اولوب تخفیف اولماز اما ساغر ذنوبلری ایچون عذاب
 کفریه حسنات سببیه تخفیف اولنور مذهب صواب بودر اما شول
 کافرله که اسلامی قبول ایدوب دار آخرته ایمانله رحلت ابتدیلر انلرک
 زمان کفرلنده ابتدکری ذنوب و سنیات بالاجماع معفو اولور (الاسلام
 یجب ما قبله) حدیث شریفی فحوا سنجه یعنی اسلام اندن اول اولان سنیاتی
 سیف محدود کی قطع ایدر و حسناتلرینه مأجور اولماری حکم صوابدر
 و مذهب اصوب و طریق احسن و انبب بودر و الله تعالی هو الموفق
 للخیر والسداد وهو الوهاب الهادی الی الرشاد * اللهم بامن ان امن علینا
 بسجالات الغفران * نحمدک علی توفیقک لانوار الایمان * ونشکرک یا الله علی
 دوام الاحسان * وثنی علیک بجمیل لطفک باتبهاج ازهار ریاض العرفان *
 فیاه قصود کل قاصد من ملک و بشر و جان * و یا محمود کل حامد بلسان
 وارکان و جنان * و یا معبود کل مکان و زمان * اجعل لنا رضاء مقصدا
 یارحن * و جنة الفردوس نزلایمک بامن ان * و توسل الیک فی هذا الشان * بجاه
 حبیبک و رسول الانس و الجنان * و بآله و اصحابه اهل القرآن و الرضوان *
 و آثار امان فی الکوینین یا رحیم یا رحمن * وصل وسلم و بارک علی افضل رساک
 شفیع الامم یوم المیزان * و علی آله و صحبه اصحاب الخیرات و ارباب الاحسان *
 و علی امته اجعین یا حنان *

﴿ فصل جهنم آتشک شدت حرارتی بیانده در ﴾

دار العقابک آتشک حرارتی و باقیسی دنیا ده اولان آتشدن یتش
 قات زیاده در بالاتفاق حدیث شریفده شویله در که (نار کم هذه جزؤ
 من سبعین جزءا من نار جهنم) یعنی شود دنیا ده طعام بشورد یکیکر آتش
 قوتده جهنم آتشنک یتش بلو کندن بر بلوی دیمکدر و بعضلر دیدیلر که
 طبقات دار عقاب قرانلقدر و آتشی سیاهدر و بعضیلر توقف ایدیلر

﴿ فصل الات عذاب وکفیات عقاب و زبانیہ بیانندہ در ﴾

معلوم اوله که حق تعالی زبانیہ ملائکہ لرینی جهنم اوز زینہ مأمور و موکل
قیلشد رنتکم قرآن عظیم الشانده ذکر اولنور (علیها ملائکہ غلاظ شداد)
یعنی جهنم اوز زینہ که عظیم ملائکہ موکل اولنور که انلرده اصلا مرحت بو قدر
وشو لقدر قوت صاحب لریدر که بر جماعتی بر ایله جحیمه براغور لر وشو لقدر
اولودر که باشلری بوجه طاغیر کبی اوله و بر آیت کریمه ده (علیها تسعة عشر)
یعنی اوزن طغوز اولو ملائکہ جهنم اوز زینہ امر لر در جله سنک اولوسی مالکدر
لکن علمادن نیجه لری دیشلر که بونلر یساردر بونلرک توابعی فیتی چو قدر ودخی
آشیدن و قطن اندن لباسی اولا بلیسه کیدوره در صکره سائر شیطانلره و کافرله
کیدوره لر و حق تعالی بیورر (انا اعتدنا لکافرین سلاسل و اغلالا و معیرا)
یعنی تحقیق بز کافرلر ایچون زنجیرلر و بوقاغورلر و سهر یعنی شدتلی نار حاضر ایتدک
و بر آیت کریمه ده (ولهم فیها مقامع من حدید) یعنی کافرلر ایچون جهنمه
تیور دن مقامع وارد رته معتنک جمعیدر بر آت در که کافرلرک اتلرینی قو پارر
تر کیجه کریدان دینور و علی قول تیمور جو ماقلر و کولنکلر وارد در و این جبه
شویله بیان ایتدی که جهنمه اوزن خرما اغاجی قدر ییلانلر وارد در و دخی دوه لر
و قاطرلر کبی عقربلر وارد در اهل جهنم بونلر ایله عذاب اولنور لره فین اهل ناره
حرارت عذابدن صوسزاق واقع اولسه صو طلب ایتسه لر انلره اسی
صو و بر بلور ننتکم قرآن کریمه (وان یستغیثوا یغیثوا بماء کالمهل) الایة
اغز لره کتورر کن یوز لرینی بشوروب کباب ایدر و بعض تفسیرلرده
شویله در که قینار صوبی تپسندن دو کرب جله کوده لرینی باقوب
ظهر لرینی و سکر لرینی قطع ایدر ننتکم قرآنده بیان اولنور (وسقوا ماء حمیما
فقطع اعماءهم) یعنی انلره اسی صو ایچر بلور ایچلرنده ظمر و سکر و جگر
وسائر بار سقلرینی بالکلیه قطع ایدر و بر آیت کریمه ده (یصب من فوق
رؤسهم الحیم) یعنی باشلری اوزرندن اسی صود و کیلور و پینلری وسائر لحم
وشحم و ظمیرلری بشوب ایتلری ایتده دو کیلوب بدنلری قفس کبی قالد قدده
کبر و حق تعالی تازوات خلق ایتسه کر کدر ننتکم قرآن عظیم الشانده
ذکر اولنور (کلما نضجت جلودهم بدلناهم جلودا غیرها لیدوقوا العذاب)
یعنی هر نه زمانه که دریلری و اتلری یرین اولسه بز انلره تازه دریلر و اتلر
خلق ایدر ز عذابی طا سونلر و عقابلری دائم اولسون ایچون * ودخی
نیران جحیمه حطب یرینه کافرلر و طاشارا تیلور ننتکم قرآن عظیمه

ذکر اولنور (وقودها الناس والحجارة) یعنی آتش جهنمی یاندرن نسنلر
کافرلر ایله طاشاردر کبار مفسرین کبریت طاشارلر دیر دیدی زیر اکبریت آتشی
کسکین و غایتده باپشجی اولور کافرلرک کوده لرینه زیاده سیله یا بشور و انلرک
طعاملری ز قومدر ننتکم قرآن کریمه (ان شجرة الزقوم طعام الاثیم) یعنی
تحقیق زقوم اغاجی زیاده سیله کنا هکار اولان کافرلرک طعامیدر و بر محله ده
(انها شجرة تخرج فی اصل الجحیم) یعنی شجرة زقوم جحیمک قعرنده منبت
و ثابت اولورا کر بر قطر زقوم دنیا به چقهسه جله طعام دنیا بی افساد ایدردی
و بر نوع طعاملریدن خنی ضرر ایدر که قوری دوه دیکند ر ننتکم قرآن
کریمه کلور (لیس لهم طعام الا من ضریر) یعنی کافرلر ایچون جهنمه
طعام بو قدر الا قوری دوه دیکند ر ننتکم قرآن کریمه
وسائر عروق لرینی پاره پاره ایتسه کر کدر * ودخی اهل جهنمک شرابلری
غسلین در یعنی اهل جهنمک بدنلرندن اقان مردار صول و ابرین
و جراحیترندن اقان مردار نسنلر انلره شراب ایچور بلور تفسیر تعلیمده
مذکوردر و امام ضحاک و امام ربیع غسلین جهنمه بر اغاجدر اندن
اهل جهنم اکل ایدر لر دیدی * ودخی اهل تفسیر شویله بیور دیلر که
جهنمه بر دره وارد در اکاویل دره سی دینور فین اهل جهنمی اکا رافد قدده
قرق بیلده قعرینه و اصل اولیلر و جهنمه تیمور دن طا بوتلر وارد در کافرلری
و متکبرلری انلرک ایچنه قبوب اوزرینی محکم قبابوب سقر قیورینه بر اقورلر
قات قات عذابلری زیاده اولسون ایچون * ودخی دار عقابده بر مکان
واردر که اکا زهر بر درلر یعنی صفوق جهنمدر شو لقدر صفوقدر که
بر لحظه اکا تحمل اولنر کاهیمه اولور که اهل جهنم صفوق تمنی ایدر لر
اولوقنده صفوق جهنم قیوسی ایچیلوب اکا سکر دیشورلر کا داخل
اولد قدده جله سی جامد اولوب یته آتش طرفنه ککلور لر زبانیلر
انلری زنجیرله باغلیوب جهنم دیننه القا ایدر لر بو منوال اوزره گاه اسی
جهنم و گاه صفوق جهنمه کیدر لر و کلور لر در لو در او عذابلر و عقابلر
الله معذب اولورلر * ودخی جهنمه بر بوجه طاغ وارد در اکا صعود دیرلر
کافرلرک باشلرندن زنجیرلر صانچوب بر اوجی دیرلرندن چقار زبانیلرک نیجه سی
معهود طاغ ایتسه و نیجه سی اشاغبسنده طوروب یوقارود اولانلر
کافرلرک باشلری طرفندکی زنجیرلر ایله مزبور طاغه یوقارو شدتله

چکوب یوقا رویه واصل اولدقدہ اشاعیدہ اولان ملائکہ کافرک
دیرلندن اولان زنجیر اوچندن اشاعی چکرلر * ودخی جهنم آتشی کافرلی
نجره ایچنده صوات قینار کی قینادوب آتسک اوزرنده ایکن طشره چیغنه
قصد ابتد کده زبانیلر لرنده آتشدن کورزل ایله اوروب قبحار ایله آتسک
دینه چکرلر ونیجه خاطرہ کلامش عذاب لرایله عذاب اولنورلر نعوذ بالله تعالی منها

﴿ فصل دعاء الکافرین وتأسفهم علی ما فرطوا فی الدنیا ﴾

وتنبهم الفداء والاسلام ولعنة بعضهم بعضا والزام الشيطان واقامة الحجّة عليهم
ودخی کافرلر دعا ایدرلر که برکون عذاب انلره تخفیف اولته نتکم قرآن
عظیمده ذکر اولنور (قالوا یا مالک ادع لنا ربک یخفف عنا یوما من العذاب)
دیله یا مالک حق تعالی یه دعا ایله که بزدن برکون عذابی تخفیف
ایلیه (ومادعاء الکافرین الا فی ضلال) فحوای الخفیجیه اصلا مستجاب
اولیوب انلره (انکم ما کثون) یعنی ای کافرلر سزل بو عذاب الیمده مکث
ایدیچیلرسز ومخلدسز دیو جواب ویریلور (فلن نزیدکم الا عذابا) یعنی
ای اهل جهنم بزسزله زیاده ایتموز الایمان عذابی زیاده ایدرز دیو
خطاب اولنورلر ودخی کافرلر تمنی ایدرلر و دیرلر که (بالینا نرد ولانکذب
بآیات ربنا ونکون من المؤمنین) یعنی کاشکه بزیر کره دنیا یه رجوع
ایدیک ربک آیات کریمه لینی تکذیب ایتموب مؤمنلردن اولیدق دیرلر
و دیدیلر که (ربنا ابصرنا وسمعنا فارجعنا فاعمل صالحا انا موقنون)
یعنی یا ربنا آخرتی کوردک وایشتدک بزنی دنیا یه چیقار عمل صالح ایدلم
تحقیق بزیقین وایمان ایلدک دیله و صحیح مسلمده ابن مالک رضی الله
تعالی عنه روایتله حضرت رسول کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر که
(یقال للکافرین یوم القيمة لو کان لک ملؤ الارض ذہبا اکتت تفندی
به فیه قول نعم فیه قال له قد سئلت ایسر من ذلك) یعنی آخرتده کافره
دینور که اگر یرطلوسی النونک اولسه عذابدن خلاص ایچون انی فدا
ایدرمیدک اولدخی ایدردم دیسه کر کدر بعده انلره بوندن آسان اولان
ایمان سندن طلب اولندی نیچون دنیا ده شرف ایمان ایله مشرف اولدک
دینوب درلودرلر لعنت اولنورلر * ودخی کافرلر بر برینه لعنت ایدرلر نتکم
فرآند، ذکر اولنور (کما دخلت امة لعنت اختها) الایة فی رجاعت جهنمه
کیرد کده انده اولان بجاعته لعنت ایدر امام ذمبی رحه الله تعالی دیدیکه

مشرکارینه کندی کیلره وکذلک یهود ونصاری هر کس کندی جنسنه
لعنت ایدرلر * ودخی کندی رئیسلرینه ورهبان وقیسلسلرینه
اشد لعنت وشتم ایدرلر سز بزنی طریق کفره وضلالت عظیمه یه ایصال
ایتدیکنز اگر سز اولیب دیکر بزومن اولور دق دیله لرو بر برینه نیجه
درلو منازعات ومخاصمات ایدوب تا بعلم متبوعلرینه سز بزنی
اضلال ایتدیکنز دیو لعنتلر ایدرلر بواشاده زبانیله ملائکه سنه امر
اولنوب شیطان ی بوغازنده زنجیرلر والیری قفاسنه باغلمش کتوررلر
وآتشدن بریوکسک زدیبلو کرسی وضع اولنوب شیطان اوزرنده چیغه نتکم
قرآن عظیم الشانده ذکر اولنور (وقال الشيطان لما قضي الامر ان الله
وعدکم وعد الحق و وعدتکم فاخلفتکم) الایة یعنی شیطان دیله که ای کافرلر
تحقیق حق تعالی سزله ایمان ایتمک شرطله وعد حق ایتدی بن سزلی
کفره وسوسه ایدوب وعد باطل ایتدم واکا مخالفت ایتدم بنم ایچون
سزک اوزر بیکزه قوت غلبه بوغیدی الایمان کفر وشرك وعصیان وفسق
وطغیان جابنده دعوت ووسوسه ایدردم ودخی سزرب العالمینه عصیان
ایدوب اختیار بیکر ایله بکا اطاعت ودعوتیه اجابت ایتدیکنز امدی
صاقینوب بکا بهانه بولوب لوم ایتمک کندی نفسلر بیکزه لوم ایدیکر
زبراسز کندی اختیار بیکر ایله کافر اولدیکر بن سزله نجات ویرمهکه
قادر دکلم و سزردخی بکا نجات ویرمهکه قادر دکلم سز بن سزک بکا ایتدیکنز
شرك و بهتانی بن انکار ایتدم دیبوختم کلام ایتد کده زبانیله شیطانک باشنه
برآتش کورر سزرب ایدوب قهر جهنمه دک ساقط اوله امدی کاهیجه بر بریله
جدال ایدرلر و کاهیجه بومنوال اوزره شیطان انلری الزام ایدر جهنمدن
هیچ چیقمرلر وعذابلری هیچ توکنز وانلر ایچون اولوم بو قدر و فنا بولمق
بو قدر نعوذ بالله تعالی ودخی حق تعالی نک (یوم نقول لجهنم هل امتلات
وتقول هل من مزید) آیت کریمه سنده شویله بیان اولمشدر که
جهنمه کافرلر فوج فوج ادخال اولندقدده جهنم دخی زیاده طلب ایلیه
تا کم جمیع اهل جهنم تمام اولوب جهنم دخی زیاده طلب ایلیه بعده
حق جل وعلا صفت قدیمی جهنم اوزرینه حواله ایتد کده جهنم اول
وقنده قط قط دید یعنی کفایت ایدر کفایت ایدر دیله نتکم شرح موافقه
وغیرده ذکر اولندی (فیضع الجبار قدمه فی النار فتقول قط قط

بعزتک حسبی حسبی) و بر روایتده (حتی یضع رب العزة فیها قدمه
 فیزوی بعضها الی بعض و تقول قط قط بعزتک و کرمک) دیه و روایت
 آخراده (یقال لجهنم هل امتلأت و تقول هل من مزید حتی یضع
 الرب قدمه علیها و تقول قط قط) دیه انس رضی الله عنهدن روایت اولن
 حدیث شریفده (و اما النار فلا تملیء حتی یضع الله رجله علیها) واقع
 اولشد ر بوجه ر و ایتر شرح موافقه ا کلهیات بخشنده مقصد نامنده
 مذکوردر ﴿ تذیب ﴾ بعض علمار جهنم الله تعالی جنت و جهنم ایچون
 مکان تعیین ایتدیله و بعضله تعیین ایتدیله امام فخر الدین شویله بیوردیکه
 جنت بدی قات کوکله فوقنده کرسینک اوستنده و عرشک التنده در
 نتمک بر حدیث شریفده (سقف الجنة عرش الرحمن) وارد اولمشدر انس
 بن مالک رضی الله عنهدن بویله جه منقوادر * و جهنم اسفلده در
 بعضله بدی قات ر التنده در دیدیله و دخی شمیدیکی زمانده موجود لدر
 حضرت آدم علیه الصلوة والسلام جنته کیروب چبقدیغی و حضرت
 رسول کائنات صلی الله تعالی علیه وسلمک لیله معراجده جنتی و جهنمی
 کوردیکی دلیل قطعیدر که جهنم و جنت خلق اولمشدر در لکن حدیث
 شریفده ذکر اولندیکه بر کیمسه (سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله
 و الله اکبر) دیمه جنتده انکچون بر اعاج خلق اولنور بونک کی حدیث
 شریفله دلالت ایدر که دنیاده مؤمنلر اعمال صالحه ابتد کجه جنت
 ایچنده در جهل و بیچله لرو صر ایله و حور عین و سایر نعمتلر خلق اولنور کذلک
 کافر لرو فاسقلر کفر و فسق ابتد کجه جهنم ایچنده در لوعذابلر و آتشلر
 و بیلانلر و عقربلر و سایر اسباب عقابلر و مصیبتلر خلق اولنور نفوذ بالله تعالی

﴿ فصل اعراف اهلی و محمنده اولان اختلاف بیانده در ﴾

معلوم اولسونکه حق تبارک و تعالیٰ (و علی الاعراف رجال) بیوردیغی
 آیت کریمه مننده اهل تفسیر ر جهنم الله تعالیٰ دن چوق اقوال منقولدر اولان
 حقیقت اعرافده اختلاف ایتدیله امام بیضاوی دیدیکه اعراف عرفک
 جمعیدر عرف القرس و عرف الدیک دن مأخوذ در مرتفع معنانه در
 بو تقدیر جه جنت ایله جهنم اراسنده حجاب اولان دیوار که (فضرب بینهم
 بسور له باب) آیت کریمه مننده ذکر اولنور اول دیوارک اطراف عالیسه
 و جوانب مرتفعه سی دیکدر اکثر مفسر بن حتی امام فخر الدین بویله

تحقیق ایتدیله و ترجان القرآن سلطان المفسر بن حضرت عبدالله بن عباس
 رضی الله تعالیٰ عنهما دن بویله جه مر و بدرو دخی حسن بن فضل اعراف
 صراطدر دیدی و امام زهری دیدیکه احد طاعیدر حتی بر حدیث شریفده
 شویله در که (ان احد جبل یحبنا ونحبه و انه یوم القیمه یشمل بین الجنة
 و النار یحتبس علیه اقوام یعرفون کلابسماهم وهم ان شاء الله من اهل الجنة)
 یعنی احد طاعی بر مبارک طاعدر که اول بزه محبت ایدر و بزاکا محبت ایدر
 و قیامتده جنت ایله جهنم اراسنده حجاب اولوب نیچه طاعفه لرانده محبوس
 اولور لر و انلر اهل جنتی و اهل جهنمی سیمالریله بیلور لر و انلر اهل جنتدر * و دخی
 حسن بصری و امام زجاج شویله بیوردیله که حق تعالیٰ (و علی
 الاعراف رجال) نظم کریمک معنای لطیفی شودر که (علی معرفة اهل
 الجنة و اهل النار رجال یعرفون کل واحد من اهل الجنة و النار بسماهم)
 یعنی اهل جنتی و اهل جهنمی بینک ایچون تعیین اولمش رجال واردر که
 هر بر اهل جنتی و اهل جهنمی بیلسوب فرق ایدر لر بوائناده بر کیمسه
 عجیبانلر حسناتیله سیئاتی برابر اولنلر میدر دیدکده شیخ حسن بصری النی
 دیزینه اوروب انلر بر قومدر که حق تعالیٰ انلر اهل جنت و اهل جهنم
 اولنلری بیلدر مشدر انلری تمیز و فرق ایدر لر بیللم انلر کیلدر در احتمالدر که
 انلردن بعض کیمسه لر الا آن بانمزنده حاضر اوله و دخی اهل اعراف حقنده اهل
 تفسیر اختلاف ایتدیله حاصلی شویله در که ایکی فرقه اولوب بر فرقه سی
 دیدیله که اهل اعراف اهل طاماتک افضلر ایدر و اهل درجاتک اشرفلر ایدر
 و بر فرقه دیدیله که اهل اعراف اهل جنتدر لکن طاعتده قصور ایدوب
 درجه سافله اهلیدر اما اولکی فرقه اختلاف ایتدیله بعضله دیدیله که
 انلر ملائکه در رجال صورتنده و بعض آخر عندنده انلر انبیاء و مرسلیندر
 حق تعالیٰ انلری اعلیٰ حجاب اوزرنه تعیین ایتدیله که اهل محشردن ممتاز
 اوله لر از دحامده اولیدر تا که انلرک علوم مرتبه لری و ارتفاع منزلتلی
 ظاهر اوله و اهل جنت و جهنم احوالنه و مقدار لرینه و عقابلرینه بالشاهده
 مطاع اوله لر فخر الدینی و ابن عطیه و امام زجاج دن بویله جه نقل ایتدیله
 و بعض آخر عندنده انلر شهدادر امام مهدوی بویله جه دیدی و نیچه
 اهل تفسیر بوکا ذاهب اولمشدر و بعض آخر عندنده انلر بوم قیامتده
 عدالت ایله شهادت ایدنلدر که خلقک عملرینه شهادت ایدر لر علمان

برجا عندن امام زهري نقل ابتدی و بعض آخر عندندہ انلر صالحلر
 و عالمروفقھالردر امام مجاہد بویله دیدی و بعض آخر عندندہ انلر
 حضرت عباس و حمزه و علی و جعفر ذوالجناحیندر رضی اللہ تعالیٰ عنہم
 اجمعین بونلر اهل ایمان اهل محبتی و اهل کفر و عداوتی سیمالزند ن یلورلر
 امام ضحاک بویله دیدی (واما اهل اعراف اهل جنتک درجہ سافلہ
 اصحابیدر دیو ذاہب اولنلر اختلافی تبدیلر بعضلر دیدیلر حسناتی
 و سیئاتی برار اولنلردر بر مدت اندہ حبس اولنوب بعدہ بفضل اللہ و رحمتہ
 داخل جنت اولورلر حذیفہ و ابن مسعود و ابن جبیر رضی اللہ تعالیٰ عنہم دن
 امام ضحاک و ثعلبی بویله نقل تبدیلر و بعض آخر عندندہ انلر شہیدلر در کہ
 بابازی و اناری اذن و برمدن غزایہ کیدوب شہید اولدیلر و آخرتہ حبس
 اولنورلر شرحیل بن سعد و امام فخرالدین و غیریلر بویله نقل ایدوب حقتہ
 حدیث روایت تبدیلر و بعض آخر عندندہ انلر شول غازیلردر کہ بابازینہ
 عصیان تبدیلر و شہید اولدیلر و آخرتہ جہنمدن خلاص بولدیلر لکن
 عصیانلری مقابله سندہ اعرافدہ حبس اولنورلر جملہ دنصکرہ جنتہ
 کیرلر بونی امام فخرالدین عبد اللہ بن الحارثدن نقل ابتدی و بعض آخر
 عندندہ انلر شول قومدر کہ اهل صلوة و اهل عبادتدر لکن انلرک ذنوب
 عظمتی اولدیغیچون اعرافدہ حبس اولنورلر و بعض آخر عندندہ
 انلر ولد الزنا اولنلردر و بعض آخر عندندہ انلر شونلردر کہ انلردن بابازی
 راضی اولدی لکن اناری راضی اولدی انک ایچون اعرافدہ حبس اولنور
 و بعض آخر عندندہ انلر زمان جاهلیتدہ موجود اولان توحید الوہیت
 و ربوبیت ایدوب انبیایہ ایمان و آخرتی تصدیقندن منفک اولدیلر اویله جہ آخرتہ
 کتدیلر و بعض آخر عندندہ انلر اول قومدر کہ حق تعالیٰ انلردہ دخول
 جنتہ زیادہ طمع خلق ابتدی انلرہ اکرام و شوقلری زیادہ اولسون
 ایچون ابو العالیہ بویله دیدی و بعض آخر عندندہ انلر اطفال کافرین
 و اولاد مشرکیندر بوقدر اقوال و مذاہب بولدق اطلاقاً کورہ
 احتمالدر کہ دخی زیادہ اقوال اولہ واللہ اعلم بالصواب والیہ المرجع والمآب

فصل مؤمنلر جہنمدن جیقدقدنصکرہ اولان احوال

امدی اصحاب جحیم و سایر جہنمدن دخول الیہ حکم اولنلر جزالربنی بولدقدہ
 میداندہ همان صافی اهل سعادت و اصحاب جنان قالوب یتلرنندہ اولان

حقوق و سایر اخذ و اعطا کی نسنہلر بالتام اصلاح و استحلال و مقاصدہ
 اولنوب برکیمسندک برکیمسندہ مثقال ذرہ حق قالیحق امر ربانی ایله جانب
 جنت و طرف سعادت الابدہ سوق اولنورلر امام رمذی معاذبن جبل رضی
 اللہ تعالیٰ عنہدن تخریج ایلدی رسول کائنات صلی اللہ تعالیٰ علیہ
 وسلم بیوردی (بدخل اهل الجنة جردا مر دا انباء ثنت و ثلثین)
 یعنی اهل جنت بدنلرنندہ قیل اولیوب اوتوز اوج یاشندہ اولدقلری
 حالدہ جنتہ کیرلر صغیر ایکن بیلہ آخرتہ کیدنلر بویله اولوب
 اول سندہ قالورلر و کوزلرنندہ قدرتدن سورمه و غایتدہ حسن و جمال
 صا جملری اولورلر تکم حدیث شریفدہ شویله در کہ (ان اول
 زمرة تدخل الجنة علی صورة القمر لیلة البدر) یعنی جملہ دن اول
 داخل جنت اولنلرک بوزلری لیلة البدردہ اولان قرکی غایت منوردر بونلر
 بغیر حساب داخل جنان اولان زمرة درو بر حدیث آخردہ کلدیکہ (ان الذین
 یدخلون الجنة بغیر حساب و جوہهم علی صورة القمر لیلة البدر) یعنی
 شول کیمسندلر کہ بغیر حساب جنتہ کیرلر انلرک بوزلری منور اولمقدہ
 لیلة بدزدہ قر صورتی کیدر (والتی عقیبهم تلیها) و شول زمرة کہ
 اولسکی زمرة نک عقیبجہ داخل اولور (علی اضواء کوب دری فی السماء)
 انلرک بوزلری آسماندکی یوکیلدنلرک ضیاسی کی اولور و دخی جنت
 حله لرینی و قفتانلرینی کینوب و براقلرہ بینوب جماعت جماعت جنتہ قریب
 اولدقلرنندہ انلرہ قارشو جنتدن خاد ملر و غلمانلر استقبال ایلیوب
 هر برینه دولت ابدیہ و سعادت سرمدیہ لرینی تعریف ایدوب اللہ تعالیٰ
 سزلرہ شویله و شوقدر نعمت سرمدیہ و سعادت ابدیہ و ملک دائم و نعیم
 مقیم احسان ایلدی دیونوصیف ایدرلر و هر نه کہ استرسه کز حاضر اولوب
 و کوزلر بکرالیله نظر ایتدکده سرور حاصل اولہ جق تکفهلر و هدایالر
 حاضر اولمشدر دیومزدہ ایدرلر و بش بوز ییلاق بولدن جنتک مبارک
 رایجہ طیبه سنی قوقلیوب بهجت و نصرت و سرور عظیم ایله قبولرہ
 قریب کلورلر بعض اهل تفسیر حضرت علی رضی اللہ تعالیٰ عنہدن نقل
 ایلدیلر کہ (یساقون الی ابواب الجنة فیجدون عند بابہا شجرة یمخرج
 من تحت ساقها عینان یعمدون الی احدہما فیتطهرون فجرت علیہم
 نضرة التعمیم فلن تتغیر نضار تہم بعدہا ابدان ثم یعمدون الی الاخری

فیشر بون منها فاذهب ما فی بطونهم من اذاه و فداء و تلقنهم الملائكة
 علی ابواب الجنة بقولون سلام علیکم طبتم فادخلوها خالدین) یعنی
 انلر جنت قبولرینه سوق اولتوب قبولرین طشره قبولر بندر بر مفرح
 اناجه مصادفه ایدرلر اول اناجک صافی التندن ابکی ارماق چیقار
 بر یسندن غسل و تطهر ایتدکده انلرده حرور و نعمت و بهجت جنت
 و تازلهک و سیمای نورانی کمال اوزره حاصل اولور و یاشندن ایاغه وارنجه
 نوره غرق اولورلر بوحالت و بونضارت انلردن ایدامتغیر اولماز بعد
 بر ارمقدن ایچرلر بطنلرند . تقدر فضلات و قلبلرند . تقدر اخلاق ذمیه
 و سایر اغراض فاسده و ارایسه جله سی زائل اولور و ملائکه انلره قارشو
 کلوب سلام و یرزلر تکم قرآن عظیم الشانده ذکر اولور (وسیقی
 الذین اتقوا ربهم الی الجنة زمرا) یعنی شرکدن کفردن اجتناب ایدن هل
 ایمان میدان حشرده حسابلری کوریلوب تمام اولدقدنصکره فوج فوج
 کیسی قبل الحساب و کیسی بر مقدار حساب اولند قدنصکره و کیسی
 چوق حساب اولند قدنصکره هر کس حالته مناسب بقدر مراتبهم
 جانب جنته سوق اولنسهلر کر کدر (حتی اذا جاؤها) تا که انلر جنته
 کلدکلری وقتده (وقتحت ابوابها) جنتک قبولری انلر کلز دن اول
 اجلسدر امام رمدی روایتده بر حدیث شریفده شویله در که (باب امتی الذی
 یدخلون منه عرضة مشيرة الی اکاب ثلثا) یعنی امتک جنته کیردیکی
 قبولرک عرضی انلو کیسه نک اوج کونلک بولی مقداری اولور دیمکدر و سایر
 روایتلر دخی واردر تکم آیت کریمه ده (مفتحة لهم الابواب) واقدر
 قبولری اچق بولدقلرینک حکمتی بودر که تا کیم اهل سعادت قبولر
 انتظار ایتیلر انلره کمال اکرام ایچون قبولر اول آچیلور و برخانه ده ذوق
 و سرور اولسه قبولر سی قیامت* دار فطنی امام زهریدن نقل ایتدی
 و اول دخی عمرین الخطاب رضی الله عنهدن رسول الله صلی الله تعالی علیه
 وسلم بیوردی (ان الجنة حرمت علی الانبیاء کلهم حتی ادخلها و حرمت علی الامم
 حتی تدخلها امتی) مالمی بودر که جمع اهل جنتدن اول علی الاطلاق رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری داخل جنت اولور و امت محمدیه نک اول
 جنته داخل اولانی اصحاب کرام بغیر حساب اولان یتیم بیک اهل سعادت اولوب
 بعدده علی مراتبهم داخل اولورلر (وقال لهم خزنتها) و جنت خازنلری

اولان ملائکه دیرلر بونلرک ریدسلرینه رضوان دینور (سلام علیکم طبتم)
 یا اهل الجنة سلامت سزک اوزر یکره اولسون سز ذنوبدن طاهر و طیب
 اولدیکر (فادخلوها خالدین) امدی جنت عالیساتده ابدی و سرمدی
 باقی اولدیکر حالده داخل اولیکر امدی اهل جنت کندولره و عد اولنان
 نعمتلری و سعادتلری و باغ نعیم و کلزار بستان قدسی و نازنین سرای عالی
 بنیان و سایر سلطنت عظمی و دولت کبریا بی مشاهده ایتدکلرنده صفای
 قلب و ذوق وصالدن ناشی (وقالوا الحمد لله الذی صدقنا و وعده) و جدو ثنا
 اول الله عظیم الشان تبارک و تعالی به در که عالم دنیا ده ایکن بزره کتابلر
 و پیغمبرلر کوندروب ایمان و طاعت اوزرینه موفق قبولر بو مثالونهم مقیم
 و جنت کریم و عد ایتدی اول و عدی انبیا ز و امضا ایدوب (و اورثنا
 الارض) ارض جنته بزى مالک قبلدی (نبوا من الجنة حيث نشاء)
 جنتدن مراد ایتدیکر مکان مسیرکاه و مر تفع قدس بنجه زنده مسک
 و عنبر و کافوردن صحرا رده و بوجه باغلرده و مفرح ایرمقلر کنارنده بنیاد
 اولنان کوشکلر و سایر سرایلره نزول ایدرز و هر طرفه کتمک مراد اولنسه
 بر مانع بوقدر دیوب جدو ثنا ایدرلر و حق تبارک و تعالی بو نعمتلری کندوسی
 بالذات مدح ایدوب بیوردیکه (فنفخ اجر العاملين) امدی عالم دنیا ده ایمان
 خالص و عمل صالح ایدن قوللرک نائل اولدقلری اجر عظیم و جنت مقیم نه
 کوزلدر زهی سعادت زهی دولت که رب العالمین عزشانه اکا کوزلدر
 دیدی و حقنده آیات بیانات تنزیل ایلدی بعض آیت کریمه ده شویله در که
 (الحمد لله الذی اذهب عنا الحزن ان ربنا لغفور شکور) یعنی اهل جنت
 دهر که جدو ثنا شول الله تعالی به خاصدر که بزدن حزنی و سایر غم
 و غصده بی محو ایتدی و بزم ربمز مبالغه ابله کناهلر بار لعیجیدر و عمل قلیل
 فانی مقابله سنده اجر کثیر باقی و یر یجیدر (الذی احلنا دار المقامة
 من فضله) شویله مولای منعالدر که ابد الابدین اقامت اولنان جنت
 سراینه فضلیله بزى ادخال ایتدی (لا ینسنا فیها نصب ولا ینسنا فیها
 لغوب) جنتده بزره تعب و مشقت مس ایتمز و بورغونللق و فتور
 عارض اولماز (اللهم اجعلنا من الذین لا خوف علیهم ولا هم یحزنون
 الذین هم فی جنات مکرمون) و یخطاب (ادخلوا الجنة انتم و ازواجکم
 تحبرون) مخاطبون بحرمة سید نحن به مهتدون وآله و صحبه الذین نحن بهم

مقدون آمین بامعین یا مجیب الداعین

﴿ فصل دخول جنت و رفعت درجه بیاننده در ﴾

معلوم اولسون که دخول جنت انجق حق تعالینک رحمتیه و فضلیله در عمل صالح رفعت درجه به سبب اولور دخول جنته سبب اولور تکم مسلم حدیث نزلدن ابوهریره رضی الله تعالی عنه روایتیه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیورر (لن یجی احدنا عمله) یعنی سزیدن بریکزه عملی نجات ویرمز (قال ولا ینک یارسول الله) بر صحابی سوال ایدوب دیدیکه یارسول الله سنک عملک دخی بویله میدر (قال ولا ینک الا ان یتعدنی الله برحمته) جواینده بیوردیکه بنم علم دخی بویله در لکن حق تعالی وتبارک بنی رحمته طالدر مغله انسام ایلدی وسائر کالات ایله اکرام وتفضیل ایلدی که نبوت خاتمه ورسالت شامله وولایت کامله وسائر خصایص حیده وخصال جیله احسان ایلدی اهل ایمان داخل جنت اولدیغی حق تعالینک رحمتیه وفضلیله در اما اعمال صالحه درجات عالیاتک سیلر بدر صحیح مسلمده حضرت جابر رضی الله تعالی عنه روایتیه رسول کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم شویله بیوردیکه (لا یدخل احدنا منکم عمله الجنة ولا یخیر من النار ولا انال برحمة الله تعالی) یعنی ای مؤمنلر سزیدن بریکزی عمل صالحی جنته ادخال ایتمز وجهندن نجات ویرمز وبنم علم دخی بویله در دخول جنت انجق الله تعالینک رحمتی ایله اولور ایمان بورحمته سیدر (ربنا آتانا من لدنک رحمة وهی لنا من امرنا رشدا)

﴿ فصل تعداد جنت اعلی بیاننده در ﴾

دار الثواب یعنی جنت بعض اهل تفسیر عندینده سکر در و بعض آخر عندینده یدیدر حتی محقق بیضاوی رحمة الله تعالی سلطان مفسر بن عبدالله بن عباس رضی الله تعالی عنهما دن نقل ایدوب یددی عدا ایلدی جنت عدن جنت فردوس جنت النعیم دار الخلد جنت المآوی دار السلام علیون شرح مشارقه ابن الملائک ذکر ایلدی که جنت عدن جله جنتلرک اشرفیدر شول شهر ایچنده پادشاه سرابی کی وائک اطرافنی سکر دیوار احاطه ایتشدر وهر ایکی دیوارک اراستنده بر جنت وازدرو وسیله درجه سی جنت عدن ایچنده در و جله درجاتک اعلا سیدر رسول الله صلی الله تعالی

علیه وسلم سرابی اولدر امام طبرانی روایتنده جنت عدنه انبیاء وصدیقون وشهداء داخل اولورز غیری اکا کیسه کیرمز بعده اشرف جنات فردوسدر حضرت نجم الدین الغیطی رحمة الله تعالی رساله سنده شویله بیوردیکه فردوس سائر جنتلرک اوسطیدر بعده جنت الخلددر بعده جنت نعیمدر بعده جنت المآوی در بوکا جبرائیل ومیکائیل داخل اولورز امدی بوندن معلوم اولدی که بربری اوستنده دکلدر بلکه بربری یاننده واقع اولوب جله دن اعلی جنت عدن و جله نک وسطنده جنت فردوس بو ترتیب ایله واقع اولمشدر شرح مشارقه ابن الملائک روایت ایلدی که بر حدیث شریفده شویله در که (ان جنان فردوس اربع) یعنی تحقیق جنات فردوس در تدر متن مشارقه ابو موسی رضی الله عنهدن بخاری ومسلم تخریجند اتفاق ایتدک لری حدیث شریفکه (جنتان) یعنی ایکی جنت واردر که (من فضة آیتهما وما فیهما) انلرک ایچنده اولان بنار و صحن و ابریق و کاسه و بردقلر وسائر ادواتی کشدن خلق اولمشدر (وجنتان من ذهب آیتهما وما فیهما) وایکی جنت دخی واردر که انلرک دخی صحنلری و کاسه لری و بردقلری و ابریقلری و مشربهلری و اولرینک بنالری آتوندن خلق اولمشدر ابن الملائک بو جنتلری فردوسدر دیدی شیخ نجم الدین الغیطی رحمة الله تعالی رساله سنده شویله مذکوردر که جنات اهل بیسی اعتباریه اوج قسم اولور بر قسمی شول بالغ اولماش اطفال ایچون خلق اولمشدر وصیت اسلامی ایشتماش ونظر صحیح ایله معرفت صحیح ایدنلر ایچوندر بر قسمی جنت میرانددر که کافرلر ایمان ایتسه لر ایدی اکا داخل اولورلر ایدی لکن ایمان کتورمک حسبیه اول جنت ودرجه انلره ویرلیوب جله اهل ایمانه تقسیم اولورلر و بر قسمی جنت الاعمالدر که هر بر مؤمن عملی قدر اکا نائل اولورنقدر فرض وواجب وسنت وناقله وسائر علم و عمل و فعل خیرات و ترک محرمات وار ایه هر بر ایچون علی حده علی حده جنتلر و نعمتلر حاضر اولمشدر مثلا بر مؤمن تهجد وقوشلق نمازی قیلسه و بر مؤمن دخی انجق قوشلق نمازی قیلسه تهجد وقوشلق قیلان انلر ایچون اولان جنتنی الور وقوشلق نمازی قیلان تهجد ایچون اولان جنتنی ونعمتی اله مز وکذلک شهید اولنلر مرتبه شهادتی بولور غیر بیسی بوله مز وسائر لری بو کما قیاس ایلیه هر کس عملی جنسندن جنت بولور ایتدی کی عملک جنتنی بوله مز

﴿ فصل جنت اعلانك اغاچلری ومیوهلری بیاننده در ﴾

معلوم اولسونکه جنت وانده اولان نسنهل عالم دنیاده کی کبی دکلدلر عالم دنیا عالم حکمتدر وهر اموری تدر بیجیدر اما عالم آخرت عالم قدر تدر و اموری دفعیدر و عالم دنیا سفیدر طاشندن و طیراقدن عبارتدر و ایچنده کی نعمتلردخی ترابی و هوایی و مائی و ناریدر و دنیاده صور تابدن و بعمور نزولندن ظهور ایدر و سود حیواندن ظهور ایدر نباتدن حاصل اولور و عسل برضعیف حیواندن پیدا اولور ماده سی نباتدنر و قس علی هذا اما عالم جنت یو یله دکلدلر انده اولان صومجرد قدارة آلهیه ایله حاصل اولور و اولشدر و کذلک سود حیواندن حاصل اولوب مجرد تکوین صمدانی ایله ایجاد اولشدر و عسل دخی بو یله در و جنتده اولان اغاچلر و نباتات و چیچکلر دنیاده کی کبی چکر دکدن و تخمدن پیومش دکلدلر جنتک سائر اموری بوکا قیاس اولنه لکن ملاحظه طائفه سی کبی فهم اولنیه زیر احق بودر که مثلا جنتدن برطاس سودی دنیاده کی سودک بانه کتورب قوسهلر و خلق اکا نظر ایسدلر بو ایکیسی دخی سوددر دبرلر لکن دنیا سودی انک باندن غلیظ و خشین و طاتسز او اوب غاشده ادنی اولور امدی جنتک طیراخی مسک از فردر رایحه سی آفاق جنتی طولدر مشدر و دیوارلرینک بر کر یچی التون و بری کشدندر و چافل طاشلری انجو و جواهر و یاقوتدندر و اغاچلرینک کوکی دالارینه وارنجه خالص کشدندر و داللری التوندر و پیراقری یشل زبردندر حق تعالینک (فیهما من کل فاکهة زوجان) آیت کریمه سنده شویله در که اغاچلرده ایکی درلو میوه حاصل اولور و طاتلوا اولور انده ایچ نسنه اولماز حتی ابن عباس رضی الله عنهما دن مرویدر که نقدر ایچ و طاتلوا اغاچلر و ارایسه جنتده موجوددر لکن جمله سی طاتلودر و بعضلر دیدیلر که هر اغاچده میوه نک یاشی و قوروسی یله حاصل اولور تفسیر قرطبی ده مذکوردر و ینه اند ذکر اولندی حق تعالینک (ولان خاف مقام ربه جنتان) آیت کریمه سنده یعنی حق تعالیدن خوف اوزر و اولنلر ایچون آخرتده ایکی جنت وارددر ابن عباسدن رضی الله عنهما رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه بو ایکی جنت بیوک بستانلردر هر بریسی یوز یلاق یولدر و هر بر بستانک وسطنده نوردن بر سرای وارددر و اول بستانلرده درلو نعمتلر و یشل

نباتلر حاصل اولور دالماقراری نباتدر و درلو درلو میوش و برر اغاچلر وارددر (ذواتا افنان) و اول ایکی جنتک اغاچلرینک داللری وارددر هر بریسی یو جه و درلو میوه سی اولور و داللری التنده عظیم کولکه اولور و یشل چن و کونا کون چیچکلر اولور و کلی صدبرک و سنبل و ریحان و غیر یلر کبی و دخی بو ایکی جنتدن ماعدا ایکی جنت دخی ذکر اولنور (ومن دونهما جنتان) آیت کریمه سنده و بو نلر (مدهامنان) یعنی بونلرک باغ و بو ستانلری و کلزارلری و قدس بچجهلری شولقدر نازنین التوندن اغاچلر و یشل زیر جسدن پیراقر و سائر یشل نوردن چیزلر ایله مزیندر که نظر ایدنلر و صافی یشل کورینور

﴿ فصل جنتک ایرمقلری بیاننده در ﴾

معلوم اوله که جنت ایرمقلر دنیا ایرمقی کبی چقوردن اقزیر اوزرندن اقرار و اهل جنت نه طرفه افتیق مراد ایسدلر اول طرفه اقرار و اگر انلر ایله کتمکی مراد ایسدلر انلر ایله بیله اقرار کیدر و بوجه مفرح اغاچلر التنده و اراسنده جریان ایدر جامع الصغیرده ذکر اولندی امام ترمذی دخی تخریج ایلدی حدیث شریفده شویله در که (ان فی الجنة بحرالماء و بحرالاعسل و بحراللبن و بحرالخرثم تشقق الانهار منها) یعنی جنت ایچنده درت دریا وارددر بریسی صودریا سی و بریسی عسل دریاسی و بریسی سود دریاسی و بریسی خمر دریاسی بعده بو نلردن ایرمقلر آریلوب اهل جنتک درجه لری اطرافنه اقرار امدی هر درجه نک باندن بودرت از مقی حاصلدر امام مسلم حدیثندن بر حدیث شریفده شویله در که (سیحان و جیحان و الفرات و الدجلة کل من انهار الجنة) یعنی بو ایرمقلر جنتدن دنیا یه چیقمشدر و جنتده ایرمقلر ایچنده قزل یاقوتدن و یشل زبردندن اوافق طاشلر وارددر و طیراخی بیاض کافور دن و مسک از فردندر و ایرمقلرک اطرافنی زعفران ایله بنیاد اولمشدر * و دخی جنت ایچنده عبون یعنی پکارلر وارددر که ذکر اولنور بری کافوردر که قرآن کریمده ذکر اولنور (ان الابرار یشر بون من کأس کان مزاجها کافورا) یعنی صالحلر کافور پکارلر دن مزج اولمش طلوه نور کاسه لردن شر بتلر ایچرلر (عینا یشر ب بها عباد الله) عین کافوردن الله تعالینک مقرب قوللری ایچرلر (یفجرونها تفجیرا) عین کافوری محارنه و کوشکلرینه و سائر استدلکلی

محلاره اقدیر و بری دخی سلسبیل در تکم قرآن عظیمه ذکر اولنور
 (عینا فیها تسمی سلسبیل) عین سلسبیل معناسنده اختلاف اولندی قتاده
 رضی الله تعالی عنه شویله بیوردیکه انی استدکاری مکانله کتورر دیمکدر
 و امام مجاهد رحمه الله تعالی عندند و سرعت ایله و لطافت ایله جریان
 ایتک معناسنده در بعضی عندند و مطلق اسمدر و ابو العالیه و مقاتل
 رحمهما الله عندزند و شویله در که عین سلسبیل جنت عندند و عرش
 عظیم التمدن ظهور ایدوب ایکی بولوک او اور بر بلوکی سوفا قلده و جاده
 طریقلده جریان ایدر و بر بلوکی جله جنت اهنتک سر ایلری ایچنده
 جریان ایدر و بریسی دخی تسنیم در تکم قرآن عظیمه کلور (و مزاجه
 من تسنیم عینا یشر ب بها المقربون) بو عین تسنیم غایتده بو کسکدن
 چاغلیوب اقدیغندن تسنیم تسمیه اولندی و بریسی دخی رحیق در
 حق تعالی (فیهما عینان بحرین) آیت شریفده سلطان المفسرین
 ابن عباس رضی الله تعالی عنهما حضرتلری شویله بیوردیکه بو ایکی عین
 حق تعالی و تبارک طرفندن اهل جنته زیاده کرا منتر ایله جریان
 ایدر امام مکی شویله بیوردیکه انلرک اوفاق طاشلری قزل یاقوتدن
 ویشل زبرجدندن و طبرانی کافور دندر مسک ایله امتزاج ایلشد
 و اطراف زعفران ایله بنیاد اولمشدر و اهل جنتک شرابی بودر
 لطافتده کافور طیبعتده در و طعمی زنجبیلدر و راحه طیبه سی مسکدر
 امام ثعلبی بیوردیکه مسکدن بر بولک طاغدن چاغلیوب اقرار بو ایکی عینک
 اسمنی تعیین ایتکده اهل تفسیر رحمه الله تعالی نیچه روایت عدیده نقل
 ایتدیلر بعضی دبدیلر که بریسی عین تسنیم در و بریسی سلسبیلدر و بر
 روایتده بریسی زلال صوبی در که اصلا جریانده منقطع اولماز و بریسی خیر
 لذیددر و حق تعالی (فیهما عینان نضا ختان) آیت کریمه سنده اهل
 تفسیر شویله بیوردیلر که بو ایکی عین فواره لدر که غایتده سرعتله ظهور
 ایدر حضرت ابن مسعود رضی الله تعالی عنه بیوردیکه انلر مسک
 و کافور شر بتلیدر و حضرت انس رضی الله تعالی عنه بیوردیکه اهل
 جنتک خانه لرینه بو ایکی عیندن مسک و عتبر جریان ایدر شادر و ان
 فواره سی کی * و دخی معلوم اولسونکه حضرت رسول کائنات صلی الله
 تعالی علیه وسلم میدان حشرده حوض کوثری اولدیغی کی کذلک

جنت ایچنده دخی وارددر علماء تفسیر و آئه حدیث شویله تحقیق ایتدیلر که
 جنت ایچنده کی حوض کوثر اصلدر اندن طاشرده کی اولان حوض کوثره
 جریان ایدر امام ترمذی رحمه الله تعالی عبدالله بن عمر رضی الله تعالی
 عنهما دن تخریج ایلدیکه رسول کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی
 (لکوتر نهر فی الجنة حافته من ذهب و مجراه علی الدر و الباقوت تربته
 اطیب من المسک و ماؤه احلی من العسل و ابيض من الثلج) مالی بودر کوثر
 بر بولک ابر مقدر جنت ایچنده طرفلری قزل التوندن بنیاد اولمشدر صوبی
 جریان ایتدیکی محل انجو و یاقوتدندر طبرانی مسک و زیاده کوزل
 راحه سی و ایدر صوبی عسلدن طاتلور در و قاردن بیاضدر اللهم
 استقامن حوض نیک کاسا بعد کاس یارب العالمین آمین بحرمه النبی الکریم

﴿ فصل جنتک کوشک و سر ایلری بیانده در ﴾

قرآن عظیمه و تفسیر لده و حدیث شریفده بیان اولندیکه جنتده
 یاقوتدن و انجودن و زبرجددن و قزل التوندن اولوسر ایلر و کوشکر واردر
 ایچنده سندس و استبرق و دیبا جلردن مندرلر و دوشکر و یصدقلر واردر
 التوندن و لطیف شیشه کی نوردن و خالص کشدن قولبسز مشربه لر
 و برداقلر و کاسه لر واردر و سخن و سایر طباقلر واردر کیمی التوندن
 و کیمی نوردن ایجاد اولمشدر قرآن عظیمه ذکر اولنور (فیها سرر
 مرفوعة) یعنی جنت ایچنده بو کسک سریرلر و تختلر واردر تکم ذکر
 اولنور (علی سرر موضونه متکشین علیها متقابلین) آیت کریمه سنده
 اهل تفسیر رحمه الله تعالی شویله بیان ایتدیلر که اهل جنت یاقوت و جواهر
 و انجو و زبرجد ایله مزین تختلر اوزرنده بر لرینه قارشو مکالمه ایدرلر
 (و زرابی مینوثة) و فاخر سندس و استبرق و حریر قوماشلردن مندرلر
 و دوشکر و قالجه لر واردر و بونلر شمیدیکی حالده دوشمشدر و بر آیت
 کریمه ده (متکشین علی فرش بطائنها من استبرق) واقعدر بعضی
 اهل جنت طبیانجیلدر شول دوشکر و مندرلر اوزرنده که انک اشاغی طرفلری
 قالجه دیبا جنددر خیرده شویله در که (ظواهرها نور بتلاؤ) اول
 دوشمه لرک اوزری ضیا و زبر نوردر مسلم حدیث شر بفارندن بر حدیث
 شریفده شویله دکه (ان للمؤمنین فی الجنة لحیمه) یعنی جنت ایچنده مؤمنلر

ایچون مقدار عالی و بناسی لطیف و بوجه کوشکر وارد (من لؤلؤة واحدة مجوفة) برمجوف انجودن ایجاد اولمشدر (طولها ستون میلا) اشاغینسندن بوقاروبه التمش میلدن و برروایتده (عرضها نئون میلا) واقعدر یعنی بر جانب دن بر جانبی اوتوز میل اوله وحق تعالینک (وهم فی الغرفات آمنون) آیت کریمه سنده اولان غرفه لرکه اکالسان ترکیده چارداق اوطه لری دینور انلرشول بوکسک کوشکر درکه جهان نما اولوب اندن اطراف مملکت تماشاش و مشاهده اولنور علماء محدثیندن ابن القیم رحمه الله تعالی شویله بیوردیکه بوذکر اولنان خیمه لرغرفه لرک و کوشکرک غیردر زیرا بو خیمه لر و بستانلر و کلزارلر ایچنده ایرمقلر کنارنه قوریلور عالم دنیاده پادشاهلر اوتاقلری و چادرلری کبی و بر حدیث شریفده شویله درکه (ان الرجل فی الجنة لیتکبی سبعین مسندا من قبل ان ینحول) یعنی کشی جنت ایچنده التمش قولتوق بصدوعنه طیانور که هربری در لوزینت ایله مزین کیمسی یکپاره قزل یا قوتدن اوزرینه بشلز برجدلر وانجولر و سائر جواهر ایله زینت و برلش و کیمسی قزل التوندن اوزرینه یا قوت وزمر دوالماس و لعل ایله بزینش و کیمسی یکپاره جواهر دن و قزل التوندنر نشان اولوب زمر د و مر جان و صاری یا قوت ایله اوزرینه نقش اولمش امدی بومثالو طرابوزونلر ایله بنیاد اولنان کوشکر ده وصفه لده شلته لر و دوشکر واردر که بررندن بوکسکد رنتکم حق تعالینک (وفرش مرفوعة) آیت کریمه سنده شویله تفسیر ایندیله که اول بربری اوزرینه دوشمش اوله بعض تفسیرلده ابوسعید الخدری رضی الله تعالی عنه روایتله مرویدر که بودوشکرک ارتفاعی بشیوز ییلاق بول اوله حضرت علی رضی الله تعالی عنه فرش مرفوعه بی نازنین کوشکر وانجودن خیمه لر ایچنده انجودن و یا قوتدن تختلر اوزرنده اوتورمشلر حور عین و دنیا خانولری دیکله تفسیر ایلمدی و دخی (متکئین فیها علی الارائك) آیت کریمه سنده اکثر مفسرین رحهم الله تعالی ارائک سریرلر و تختلر در لطیف جهان نما لوصفه لر و خیمه لر ایچنده امام مجاهد رحمه الله تعالی انجودن و یا قوتدن ایجاد اولمشدر دیدی و دخی (علی سریر موضونه) آیت کریمه سنده ابن عباس رضی الله تعالی عنهما صف اولش بویله سریرلر و تختلر در دیدی و امام ابوعبید انواع زینت ایله ایشلش

دیدکی و عکر مه دن شویله منقولدر که بو تختلر انجودن و یا قوتدن بررینه زرخ حلقه سی کبی تداخل و تسخ اولغله حاصل اولمشدر دیدی و بعضلر بونلرک ارتفاعی یوز ارشوندن دیدی * و دخی جنتده برکونه منزللر و مقاملر واردر که انلره عیون تسمیه اولنور انلر بوجه صحرا لده و دربار کنارانده و مفرح بچیمه لر ایچنده ایرمقلر اطرافنده کوشکر و خیمه لر و فوقانی جهان نما لرواردن و جامع الصغیرده مذکوردر که (ان اهل الجنة لیتراؤن اهل الغرف کما تراؤن الکواکب فی السماء) یعنی تحقیق اهل جنت غایتده بوکسک چاردقلر و جهان نما لر صاحب لری شویله بوکسک کوررلر که تکم سز دنیاده آسمانده کی بلدلاری بوکسک کورر سز

فصل اهل جنتک درجه سنه کوره منزل علمانلری بیاننده در

چله اهل جنت دن درجه سی کوچک اولان اون دنیا قدر یعنی دنیانک اون قات قیمتی مقداری نعمت و منزله نازل اولسه کر کدر (لک مثل الدنيا وعشرة امثالها) روایتله ثابتدر و امام ترمذی رحمه الله تعالی تخریج ایلمدی ابوسعید الخدری رضی الله تعالی عنهن حضرت رسول کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (ادنی اهل الجنة الذی له ثمانون الف خادم) یعنی اهل جنتک ادناسی و چله دن مرتبه سی اشاغی اولانک سکسان یک خادمی واردن انلر علماندر حق تعالی انلری اهل جنته خدمت ایچون براتمشدر انسان دکلدر بشقه بر نوع مخلوقدر نوردن خلق و ایجاد اولمش جوانلردن و کافرلرک اولاد جقلری اهل جنته خدمتکار و بریلور برروایتده انلر علمان دن ماعدادر و قول حق بودر بعض روایتلرده شویله در که بو علمان هر بریسی درلو ققتانلر کینوب قولقلرنده منکوش مجوهر کویه لر اوله و باشلرنده یا قوتدن وزیر جد و الماس ایله مجوهر صور غوجلر اوله حق تبارک و تعالینک (بطوف علیهم ولدان مخلدون اذ ارایتهم حسبهم لؤلؤا مشورا) آیت کریمه سنده اهل تفسیر رحهم الله تعالی شویله بیوردیکه بو علمان هر بریسی بر خند مته تعیین اولنوب کیمسی ککاسه لره شراب ککافور و کیمسی زنجیل و کیمسی عین سلسبیلدن نوردن مشربه لر و قولبسز برداقلر ایله شربتلر کتوررلر و کیمسی نوردن صخنلر و طبقلر ایله کونا کونا قاکهه و عنب و زمران میوه لر و قوش اتندن پشمش کب ابلر و سائر نفیس طعاملر کتورر و خدمت ایله هر بریسی بر طرفه سعی اشدیکی

ایچون حق تعالی انلری نظامندن طاعاش و پراکنده اولاش انجوره تشبیه ایلدی (واشان و سبعون زوجة) وجه دن ادنی اولان اهل جنت ایچون یتیم ایکی حوری وارد ابوهریره رضی الله تعالی عنه روایتله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه (ما فی الجنة احدی لاله زوجان انه لیری من ساقها من وراء سبعین حلة ما فیها عریب) یعنی جنتده هر کسک دنیا خاتونلرندن ایکی خاتونی وارد شوپله لطافتده و کالده در که اوززلنده یتیم قات حله قفتانلری و ارایکن حسن و جانی زوجنه هر وجهله آشکاره اولوب حتی ساقی ایچنده کی ایلکی کورنک مرتبه سنده لطافتده اولور * و جنتده تزوج ایتماش بکار کیمسه یوقدر امدی علی وجه العموم ایکی دنیا خاتونی و یتیم حور عین جاریه سی و یریلور لکن بواقید را اکثر مرتبه سنه حد یوقدر زیر اکیسی واردیکه یوز حور عین الور و کیمسی بشیوز و کیمسی دخی زیاده الور عملده و عملده نه مرتبه به واردی ایسه اکا کوره درجه و قوت روحانیسی اولور و دخی بومثلاو حدیث شریفله دلالت ایدر که کوچک ایکن آخرته کیسدن قزل وار ککلر تزوج ایدرلر زرا جنتده تزوج ایتماش کیمسه یوقدر دیو حدیث شریفله علی وجه العموم ذکر اولمشدر شیخ نجم الدین الغیطی رساله سنده بویله جه بیان ایلدی * اما شول عورتکه دنیا ده بر قچ کیمسه به زوج اولسه آخرته قفتیسنه وارر اختلاف اولندی بعضله دیدیلر که صکره کنه وارر و بعضله عندنه عورت مخیره در مراد ایتدیکی زوجنه وارر و بعضله عندنه اخلاق حیده و معاشرت حسنه صاحبنه وارر دیدیلر و غیره اقوال دخی وارد (وینصب له قبة من لؤلؤة و یاقوت وز برجد) و اول مؤمن ایچون انجودن و قزل یاقوتندن ویشل ز برجدن قیدر و کوشکلر بنیاد اولور که (کاین الجایبه و صنعا) انک بیوکلیکی و وسعتی بلده جایبه ایله بلده صنعا ارا سنجه اوله که جایبه شامده در و صنعا ایتنده در (وعلیهم النجان) یاشارنده تاجلر وارد (وان کل لؤلؤة لتضی) و اول تاجک هر بر انجوسی یلدزلر کی ضیا و بر ای عاقل اهل جنتک ادناسی بویله اولنجه کبار سعدا که صالحلر و شهیدلر و صدیقلر و پیغمبرلرک مرتبه لری لسانه تعبیر اولماز و عقل ایله ادراک اولماز و بر حدیث قدسیده شوپله در که (قال تعالی اعدت لعبادی الصالحین ما لایعین رأیت ولا اذن سمعت

ولا خطر علی قلب بشر) یعنی حق تعالی یورر که صالح قوللرم ایچون شوپله نعمتلر و لذتلر و سعادتلر حاضر ایلدیمکه انی اصلا بر کوز کورمدی و بر قولاق ایشتمدی و بر انسانک قلبنه خطور ایتدی * و دخی اهل جنت لباسلری اوج نوعدر بریسی سندس که قانجه دیبا جدر و بریسی استبرقدر که انجه دیبا جدر و بریسی حریردر جله الوانک اشرفی یشل رنگ اولدیغیچون یشلر کینورلر و سائر درلو در او رنگلو لباسلر دخی وارد و جنتده رجال و نسوان کمشدن و اتوندن و انجودن بیلزکلر و یوزکلر و سائر خلخال کیی زینتلر ایله مزین اولورلر جامع الصغیرده مذکور اولان احادیث شریفه دندر که (طوبی شجرة فی الجنة لا یعلم طولها الا الله فیسیر را کب تحت غصن من اغصانها سبعین خر یفا ورقها الخلل یقع علیها الطیر کما یشال البخت) طوبی جنتده بر اولور اغاجدر که اوزنلخی انجق الله تعالی ییلور دالرنندن بردالی تحتده آتلو کیمسه یتیم بیل یورر وانک ییراقلری حله لر در دالری اوزرینه دوولر کی بو بوک قوشلر قوز (وتنبت بالخلی والخلل وان اغصانها لتری من وراء سور الجنة) طوبی اغاجندن در لوز یتلر و قفتانلر حاصل اولور وانک دالری جنت دیوارنک طشره سندن کورینور و بر روایتده (ثیاب اهل الجنة تخرج من الکامها) وارد اولمشدر یعنی اهل جنتک قفتانلری طوبی اغاجنده حاصل اولور چیچکلر غنچه لرندن اچلدیخی کی و بعض اهل العلم شوپله تحقیق ایلدیلر که طوبی اغاجی جنت عدنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمک وسیله سر ایتنده در طوبی نك دالری سائر اهل جنتک سر ایلرینه و جهان نهارینه واصل اولمشدر نقدر چیچکلر و لطیف رنگلو نقشلر و میوه لر وار ایسه انده موجوددر سیاه لون ایله آجی میوه دن غیره وانک التنده ایکی اولور بیکار جریان ایدر بریسی کافور شرابی و بریسی عین سلسبیلدر و دخی تفسیر تعلی ده ابوهریره رضی الله تعالی عنه دن منة و لدر که جنتده شوپله اغاجلر واردر که کولگری اتوندن و میوه سی ز برجددر حق جل و علا اوزرارینه بر لطیف روزگار اسدیروب دالرینی و ییراقلرینی بر برینه ضرب ایتدکنده شوپله لطیف نعمه ایله صوت حاصل اولور که اصلا نظیری اشدیلماش اوله حق تعالی نیک (فاما الذین آمنوا و عملوا الصالحات فهم فی روضة یحسبون) آیت کریمه سنده بعض اهل تفسیر ای یتلذذون دیکله

تفسیر ایندیار یعنی شول قولر که مؤمن اولوب عمل صالح ایدر آنلر
 آخرتده جنت بجهه لرنده صوت حسن و خوش نغمه لر استماع عیله
 تکزذ ایدر امام بحیی بن کثیر و اوزاعی و غیر یلر بویله تفسیر ایدوب
 دیدیلر که اهل جنت خوش نغمه و صوت حسن دکلمک مراد ایتدکده
 قوشلر و انا چلر ککونه کونه نغمه و صدا و بزوب تسبیح و تقدیس
 و تهلیل و تکبیر ایدرلر استماعده لذت عظیمه و شوق حاصل اولور * امام
 اوزاعی شویله دیدیکه حضرت اسرافیل علیه الصلوة والسلامک
 جملله خلقدن زیاده صوتی کوزلدر چن تسبیحده شروع ایتدکده
 یدی قات کولرک ملائکه سی تسبیحلرندن سکوت ایدوب انی استماع
 ایدرلر و دخی حور عین صوت حسن ایله تغنی ایدوب زو جلری حضورنده
 زو جلرینه استماع ایدرلر * معلوم اولسونکه حور حوراء تک جمیدر شول خاتونه
 دینور که انک لونی کش کی صافی بیاض اوله اکامراه حوراء دینور و عین
 عینانک جمیدر شول خاتوندر که انک کوزی بیوک و قره سی زیاده قره و بیاضی
 زیاده بیاض اوله اکامراه عیناء دینور کذلک جنت خاتونلری لونی بیاض
 و کوزلری بیوک و لطیف اولدیفچون حور عین تسمیه اولندی حق جل
 و علا انلری وصف ایدوب (قاصرات الطرف اتراب) بیورمشدر یعنی
 نظرلرینی کندی زو جلرینه قصر ایدوب غیر ی به نظر و محبت ایتزلر همان
 زو جلرینه تعشق ایدرلر و سنلری برابر ی کرمی یا خود اون الی یا شده
 اوله لر (و کواعب اتراب) آیت کریمه سنک معناسی یعنی تورنج ممدلی
 جله سی بر اقران حور عین قزلری زمان زو جی جماع ایتسه قز بولورنتکم
 (فجعلناهن ابکارا) یعنی بز حور عینی بکرلر خلق ایلدکدیمکدر حدیث
 شر بفلرده شویله در که (اهل الجنة یعطی قوه مائة رجل) اهل جنته
 اکلده و شریده و جماعده بوز کیمسنک قوتی احسان اولنور و الحاصل
 خاتنده تازه و حسن و لطف ایله زو جلرینه معامله ایدرلر حتی ابن زید رحمه الله
 تعالی شویله بیوردیکه حور عین هر زمان زو جلرینه عرض محبت
 ایدوب دیرلر که رب العزته یمین ایدر مکه جنتده سندن احسن کیمسه
 کور مدم الحمد لله که سنی بکا و بنی سکا نصیب ایتدی دیرلر و قرآن کریمده
 (حور مقصورات فی الخیام) ذکر اولنور یعنی اهل جنت ایچون
 حور عین حاضر اولمشدر انلر خیمه لر ایچنده و سر ایلرده محفوظلر در طشره

حقیقه ازلر امدی جنتده خاتونلر ایچون سوغاقده و غیر ی برله حقیقماق بو قدر

﴿ فصل اهل جنتک مکالمه سی بیاتنده در ﴾

حق تعالی قرآن عظیمده بیورر (و نزعنا ما فی صدورهم من غل)
 یعنی اهل جنتک قلبلرندن غل و غشی و سائر اخلاق ذمیه بی نزع و ازاله
 ایدرلر جله قرندا شلر کی اولوب بر برلرینه سوکلو و بر برلرینک دیدارینه
 و ملاقاتنه مشتاق اولورلر نتکم حدیث شریفلرده ذکر اولنور (لا اختلاف
 بینهم ولا تبغض) یعنی اهل جنتک اراسنده منازعه و بغض و عداوت
 و کبر اولماز (یسبحون لله بكرة و عشیا) هر زمان حق تعالی به خوب صوت
 ایله تسبیح ایدرلر و بر روایتده (یلهمون التسبیح و التحمید کما یلهمون
 النفس) یعنی انلره تسبیح و تحمید الهام اولنور تنفس ایتکه الهام
 اولندقلری کی یعنی مشقت و تکلفسن بلکه لذت و ذوق ایچون ذکر
 و تسبیح ایدرلر قرآن عظیمده ذکر اولنور (لا یسمعون فیها لغوا ولا کذابا)
 یعنی اهل جنت لغو سوز ایشتمزلر بر ائنده لغو بو قدر و بر برلرینی
 تکذیب ایشتمزلر بر ائنده کذب بو قدر جله سی صادقلر در و بر آیت
 کریمه ده (لا یسمعون فیها لغوا الا قیلا سلاما) وارد اولمشدر
 یعنی جنتده لغو ایشتمزلر لکن بر برینه سلام و بیروب لطفله کلام
 سو یلرلر یا خود ملائکه انلره کلوب سلام و برلرنتکم بر آیت کریمه ده
 (والملائکه یدخلون علیهم من کل باب سلام علیکم بما صبرتم فنعیم
 عقبی الدار) کاشدر ملائکه اهل جنته هر بر قیودن کیروب حق
 تعالی نیک سلامی سنرک اوزر بکره در عالم دنیاده طاعات اوزرینه
 دوام و کنشاهدن اجتناب ایتدی بکره سیبیلله نه کوزلر سر ایلر بکر
 وارد و ابدی بونده قالور سز دیرلر * تفسیر تفسیرده و غیر ایلرده شویله در که
 جنت سر ایلرینک یتش قیوسی وارد هر برنده قیو جی بر ملائکه وارد
 حق تعالی طرفندن ملائکه لکلوب هر مؤمنه هدیه و مکتوب و سلام کتوروب
 بو قیو جیلر دن اذن آلوب سرای صاحبینک حضورینه آدایله کلوب
 رب العالمین جل شانہ سندن راضیدر و سکا سلام و شو هدیه بی ارسال
 ایلدی دیرلر مکتوب ایچنده شویله مذکور اوله که (من الحی الذی
 لا یموت الی الحی الذی لا یموت) یعنی بو مکتوب حی لا یموت اولان الله تعالی دن
 حی لا یموت اولان مؤمنه ارسال اولمشدر ای بنم قولم مشاهده مه

وضیافته دعوت ایدرم دیو کتب او نمشد در اللهم بسر لنا هذه الكرامة الدائمة
واللذة الباقية * ضرب مثال * مثلاً بر قافله اشای طریقده کججه کیدر کن
بر سهل وادی به وارسه لاند ه بیوک و کو چک چاقل طاشلره راست
کاسه لاهل قافله نك بعضنی دیسه ل که اولوردن مسومعزدر که بو مثالو
طاشلرده منافع عظیمه و فوائد جسمیه وارددر بونلرک خواص لطیفه سی اولوب
اهلی قتنده غایتده مقبول و مرغوب و قیلولودر بوندن المی لازمدر دیوب
کندوسی آلوب وغیریلره ترغیب ایلسه مزبور قافله خلقی ایکی فرقه
اولوب برفرقه سی اندن بر اولوب مشقتله کتورد که و برفرقه سی مشقتدن
اجتناب زعیمله المیوب انلری مسخریه الوب طعن ایدوب دیسه ل که بونه
جهالت و حماقتدر که بونک کی صعب وادیده و زجتلو طریقده
خفت ایله کیدلکده تعب وار ایکن بو مثالو نفعی مجرد قوری استماعله
مظنون طاشلری حمل ایدوب چار مثالی کتورب زجت چکرل دیدکلرنده
انلردخی جواب و یروب آدم اولدر که عاقبتی ذوق وسعادت اولان امورده
هر دانه دیریلوب زجت چکه وانسانی درسن اکا که نفسی وقت
فرصتدر احتلاکین اختیار ایدوب انجامنده منافعدن محروم قاله بو ایکی
فرقه بویله محساوره ایدرک خیلی منزل قطع ابتد کدنصرکه صباح
اولوب کونش جهانی روشن ابتد کده کورسه ل که معهود
کتورد کلری طاشلرک هر بریسی بر جواهر عالیه و یواقبت عالیه و درینیم
وزبرجه ایشکه ادنا سنک بهاسی بیک التون ایش نیچون دها زیاده
المدق دیوندامت چکسه ل کر کدر اما شونلر که هیچ المیدلر بطالتلرین
راحتلک اکیوب زعم فاسد لینه تابع اولوب انلری حیاقتنه نسبت
ایتمش لرایدی آتش ندامت و احزان ملامت و حرمان سعادتدن نو جهله
جانلرک احراق ایده جکر بعده اول جواهر ل ایله صاحب لری نازنین مملکدر
و یوجه سرایلر صاتون الوب و نیچه حسنا جاریه ل و ممتاز غلمان و اتباعه
مالک اولوب انواع متاعلر و مزین لباسلر و نفیس اطعمه و اشربه ایله تلذذ
و تمتع ایدوب اما اول جواهر لری المیانلر ذلیل قلوب و محتاج خلق اولدقد
نه مرتبه آتش حسرت انلری احراق ایده جکر امدی آتش حرمان آخرت
بوندن اشد اوله جقدر نعوذ بالله تعالی * شرح مثل * بو تمثیلک بیانی
بودر که کججه ده قافله نك اوغراد قلری وادی دتیسادر که جله خلق

اکا قافله واری اغرابوب عزم دیار آخرت ایدرلر و اول جواهر عالیه
و یواقبت عالیه علوم نافع و طاعات و عباداتک مثالیدر که حضرت
رسالتنا صلی الله تعالی علیه وسلم دن قالمشدر و کونش طوغدیغی
وقت حالت موتدر که احوال مسوره انده عیان اوله جتمدر تکم دیناشدر
(الناس کلهم نیام اذ ماتوا انتبهوا) یعنی دنیا ده خلق نوم غفلتده در اولوم
وقتنده او یانورلر اعماللرین و احواللرین کوررلر دیمکدر و اول جواهر لری التلر
مؤمنلردر که ابیدادن و علمدن و عقائد یقین استماع ایدوب مشقت
عبادتق ارتکاب ایدوب ایشلرایدی و اول جواهر دن المیانلر کافرلر و ملاحده
طائفه سیدر و اول جواهر ایله الدقلری ملکدر و سرایلر ملک جتندر
و درجات سعادتدر که اعمال مقابله سنیده اهل ایمانه و یریلور انک
ایچوندر که عرصه عرصانده منافقلمؤمنلرک عبادات نوریه قیامت
ظلماتنده بر مقدار اردلر نیجه کیدوب مؤمنلر او زاقلمشد قدده کندولره نفاق
و معصیتلری ظلماتنده قالدقلری عیان اولیجق چاغره ل که یا مؤمنلر
لطف ایدوب بزه بر توجه ایدیکر تا که سزک نور یکز ایله بیلجه کیده لم
جواب و یررلر که وارک دنسایه دونک انده نور طلب ایدیکر که زیر
زل بو نوری دنیا ده ایتدی یکیز صدق و عبادتله بولدق دیه لره مؤمنلر جتنه
کیرد کدنصرکه کافرلر جهنمدن ندا ایدرلر که (افیضوا علینا من الماء
او مآرزقکم الله) یعنی ای مؤمنلر بزه احسان ایدیکر صودن دخی الله تعالی
سیره و یردیکی رزقندن مؤمنلر جواب و یروب دیه لر که (ان الله حرمهما
علی الکافرین) یعنی یا کافرلر سیرک شومر ایتدی یکیزی حق تعالی کافرزه
حرام ایتشد رسز آندن محروملر سز دیدلر امدی حالت محرومیت کافرلرک
قلبلرینه نه کیفیتله تأثیر ایده جکدر و نه کیفیت ایله آتش ندامت احراق
و بحر حسرت اغراق ایتیه که مؤمنلره و یریلان انواع عزت و اصناف
سعادت و کونا کون نعمتی مشاهده ایدرلر که جتنه آخر کیره نك ادنی نعمته
بتون دنیا نك اولندن آخر بنده نك اولان نعمتلری مقابل اولیه زیر جنت
اهلندن ادنی مؤمنه و یریلان نصیب اون بو دنیا قدر قیمتی و شرافتی اوله
رزقنا الله ملکاً عظیماً ابداً یا انه هو الجواد الکریم

فصل درجات جنت بهاننده در *

امام ترمذی رحمه الله تعالی تشریح ایلدی عباد بن صامت رضی الله تعالی

عنه من رسول كائنات صلى الله تعالى عليه وسلم شوي به بيورديكه (ان
 في الجنة مائة درجة ما بين كل درجتين كما بين السماء والارض) يعني تحقيق
 جنته يوزد درجه واردر و هرايكی درجه اراسی بر ايله كوك اراسی قدر
 اوله كه بشيوز يلاق بولدر (والفردوس اعلى الجنة) وفردوس جنتك
 بوجه سيدر (ومنه تفجر انهار الجنة الاربعة) وجنتك درت اير مقبری
 فردوسدن جريان ايدر (ومن فوقه يكون العرش) وعرش اعلا
 فردوسك اوزرنده در (فاذا سألتهم الله فاسأله الفردوس) چن حق تبارك
 وتعالى بدن جنت استبد كده فردوسی طلب ايديكز بعض اهل تفسير
 رحيم الله عليهم بيور مشردر كه عالمك درجه سي شهيدك درجه سندن
 بر درجه اعلا در شهيد عابدن بر درجه اعلا در * ودخی ابن ماجه
 روايت ايلدي ابوسعيد الخدري رضی الله تعالى عنه من رسول الله
 صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه (يقال لصاحب القرآن اذا دخل الجنة
 اقرأ واصعد فيصعد بكل آية درجة حتى يقرأ آخر آية معه) يعني دنيا ده
 قرآن عظيم الشان صاحبي اولوب بجويد اوزره تلاوت ايدنلر آخرته
 جنته كيرد كده اكا دنور كه قرآن كریمی اوقو ودرجه زه صعود ايت
 هر بر آيتي اوقو و فجه بر درجه اعلايه واصل اولور تا كه معلومی اولان آيتك
 آخرنی اوقو و نجه دك رفعت بولمندن خالی اولما زور روايتده شوي به
 دنور كه سنك منزلك جله دنصكره اوقو و و شك آيت كريمه عندنده در
 امدی بعضلر ديمشلكه درجات جنتك عددی قرآن كريم آياتك
 عدد نجه در اهل قرآن درجه سي جله دن بوجه در جامع الصغیرده
 مذکوردر كه ابوسعيد الخدري رضی الله تعالى عنه روايتله رسول كائنات
 صلى الله تعالى عليه وسلم بيور مشردر (ان اهل الدرجات العلی ليراهم من هو
 اسفل منهم) تحقيق درجات عاليات صاحبزینی انلردن اشاخ اولنلر
 شوي به يو كسكده كوردر كه (كما ترون الكواكب الطالع في افق السماء)
 سزله عالم دنيا ده افق سماءه طلوع ايتش يلدزی كورديكز كبی (وان
 ابابكر وعمر منهم وانهما من افضلهم) وتحقیق ابو بكر ايله عمر حضرتلری
 رضی الله تعالى عنهما درجات عاليات اصحاب سندن وانلرك افضلان سندن
 امدی درجات عاليات اصحابي شول كيمسه در كه مسلمه سلام ويردر
 و فقيرله صدقه و طعام ويردر و كيمه ايجنده خلق او بقوده ايكن نماز

قیلارلر و بیان جماعت ايله نماز قلمغه كيدرلر و ابدستی سنت وجهله كال اوزره
 الورلر و مساجده نماز قلد قد نصكره ينه نمازه انتظار ايدرلر نكم حديث
 شريفلرده مذکوردر * ودخی اهل جنت يوزيكرمی صف اولور سكسان
 صف امت محمدیه دن و قرق صف ماعدا امتلردن اوله نكم بهزین حكيم
 روايتده كلديكه (اهل الجنة عشرون ومائة صف انتم منها ثمانون
 صفا) يعني اهل جنت يوزيكرمی صف اولور و سزله اول صفلردن
 سكسان صف اولور سز * ودخی معلوم اوله كه جنتده رفعت
 درجه ايجون شفاعت واردر الله سبحانه وتعالى بيوردي (والذين
 آمنوا) وشونلر كه مؤمن اولديلر (واتبعنهم ذريتهم بايمان) وانلره
 اولادلری ايمانله تابع اولدی يعني انلر مؤمن اولدقلى كبی اولادلری
 دخی مؤمن اوله (احفنا بهم ذريتهم) بزاملره اولادلری الحاق ايدرز
 يعني درجه لری برابر اولور (وما التاهم من عملهم من شيء) وانلرك
 عمللردن برنسنه نقصان ايتير همان فضل الهی ايله اولادلرينك
 درجه لری انلره واصل اولور حضرت ابن عباس رضی الله تعالى
 عنهما دن مر ويدر كه (اذا دخل اهل الجنة الجنة يسئل عن ابويه وزوجته
 وولده) يعني مؤمن جنته داخل اولدقده اناسندن و باياسندن و زوجته سندن
 و اولادندن سؤال ايدوب انلرك مرتبه سي قنده دردير (فيقال انهم لم يدر كوا
 ما ادركت) جواب ويريلور كه سك بالغ اولديك مرتبه انلر بالغ
 اولديلر (فيقول لقد علمت لي ولهم) اولوقت ديه كه بن كنندم ايجون وانلر
 ايجون عمل ايتدم انلره شفاعت ايدرم (فيؤمر بالحقاقهم) پس حق
 تعالى طرفدن امر كله كه استديكي اقرباسي انك درجه سنه برابر اولسون
 لكن انك درجه سندن برنسنه نقصان اوليوب همان الله تعالينك فضليه
 الحاق اولور اهل تفسير رحيم الله بيور مشردر كه بيوك و كوچك اولاد
 باالرينه وانلرينه و باالردخی اولادلرينه برابر اولوب درجه لری مساوی
 اولور تا كه بربرلرينه ملاقات ابدیه ايدوب سرور دائم حاصل اولور *
 ودخی عيون نفاسيرده مذکوردر كه ولد كبير مسلم صالح بااسته ملحق
 اولور اكر على بااستك على قدر يوق ايسه ده بااسته اكرام ايجون الله
 تعالينك فضليه ملحق اولور امدی بوندن معلوم اولور كه صالحلرك
 اولادى صالح اوليانلرك اولادندن افضل ودرجه سي اعلا در خصوصاً

علماء عاملون وصدیقون و شهدا اولادی اولاد * ودخی سادات کرام
اولاد نقدر مرتبه نائل اولسار کر کدر ودخی انبیاء عظام و علماء کرام
علیهم الصلوة والسلام اهل جنته رفعت درجه ایچون شفاعت اینسار
کر کدر اللهم اگر منا بفضلاک وارزقنا بشفاعتهم آمین

﴿ فصل موتک ذبح اولاد بیخی بیانده در ﴾

معلوم اوله که حق تعالیٰ نیک امر یله اولوم قوج شکلنه کیروب جنت ایله
جهنم اراسنده یو کسک مکانه قونوب ندا اولنه که یا اهل جنت و یا اهل
جهنم بیلور میسر بوند و اولدیله که بیلور اولومدر بعده انی بوغز لیدر
وندا اولنه که (یا اهل جنت ذوق سعادتده ابدی قالیکز و یا اهل جهنم
عذاب ایچنده غم و غصه ده سزر دخی ابدی قالیکز) پس اهل جنت کمال
سرور و تمام ذوق و راحت بوله لر و اهل جهنم کمال غم و غصه ایله ابدی
عذابده اولوب و فریاد ایدوب اغلشه لر کوزلندن صودن و قانندن دریار
حاصل اولوب کبیر جریان اتمک ممکن اولونتکم یحیی بن معاذ رحهما الله
تعالیٰ شویله بیوردیکه ایکی مصیبتدن قنغیسنه تحمل اولنور جنتدن
محروم اولوب بر مصیبت و جهنمده معذب اولوب بر مصیبت عظیمه در فوت نعمته
تحمل اولنماز و نارحیمه طاقت کلز نعوذ بالله من کل مصیبه پس
بهر حال معذب اولوب نعمتدن محروم اولمقدن اشد در اگر کافر لک عذاب
نهایت بولیدی انلره غم اولماز دی و مسرور اولور ایلی و اگر ذوق
جنت منقطع اولیدی اهل جنت محزون اولوب جنت انلره زندان
وظلمات اولور ایلی (ربنا اصرف عنا عذاب جهنم ان عذابها کان
غراما * انها ساءت مستقرا و مقاما)

﴿ فصل بیان اسعاد اهل الجنة ﴾

ودخی امام بخاری و امام مسلم رحهما الله تعالیٰ تخریج و روایت ایتدیله رابی
سعید رضی الله تعالیٰ عنهدن رسول الله صلی الله تعالیٰ علیه وسلم بیوردیکه
(ان الله تعالیٰ یقول لاهل الجنة یا اهل الجنة یقولون لیکر بنا و سعیدک و الخیر
فی یدیک) یعنی الله تبارک و تعالیٰ اهل جنته دیه که یا اهل جنت و اولدیله که
لیک و سعیدک یاربنا جیع خیرستک یدنده و قدر تند و منحصر در (فیقول
هل رضیتم) حق تعالیٰ بیوره که سز بندن راضیمسکر (فیقول مالنا الارضی
وقدا عطیتنا مالنا تعط احدنا من خلقک) و اولدیله که نیچه راضی اولیبالمکه
مخلوقا تدن بر کیسه یه اعطا ایتدی کجک جنت و سعادتنی و بی حساب نعمتلی

و بلانها به ذوق و لذاتی بزه اعطا ایتدی (فیقول الا اعطیکم افضل من
ذلك) و حق تعالیٰ بیوره که بو عطیه لک جله سندن افضلنی سزه اعطا
ایده یعنی (فیقولون یارب ای شیء افضل من ذلك) و اولدیله که یارب
بوندن افضل نه شی وارد در (فیقول احل علیکم رضوانی و لا اسخط
علیکم بعده ابدی) یعنی حق تعالیٰ بن رضامی سزه حلال ایدرم شمدن کیرو
سزه اصلا ابدی غضب ایتیم علی الدوام رضامده اوله سز بیوره و کونا
کون ذوق و سعادت ایله که (وفیهما ما تشبهه الانفس و تلذذ الاعین) مصداقجه
جانلی استدلگری نعمتلی و کوزلی کورد بجه لذت و سرور حاصل اوله جق
حور عین و غلمان نازنین و بوجه سرابلر و نورانی صحرار و کونا کون مقدس
بچه لر و باغلو و کوزلر کور ماش و قولاقلر استماع ایتماش و بر کیسه نک خاطرینه
کلامش نعمتله و سعادتله نائل اولوب صفای ایدیده اوله لروهر کس مرتبه سنی
بولدقد نصکره ابن عباس رضی الله تعالیٰ عنهما نک تقریرینه کوره حق سبحانه
و تعالیٰ جبرائیل علیه الصلوة والسلامه حظیره القدس که ضیافتخانه
الهیهدن اکا کتورمه سیله امر ایدوب قولریمه ضیافت ایتیم کر کدر دیه
اولدخی اول ضیافت خانه بی جله جنتک اطرافنی و گوشه لرینی طواف
ایدوب بولیده بعده رب العزتک حضور معنویه سنده سجدده ایدوب یارب
سکر جنتلی طواف ایتدم بولدم دید کده رب العززه سبحانه و تعالیٰ
بیوره که یا جبرائیل جنت الخلد ایچنده بولورسن بعده اگا داخل اولوب
اطرافنی سیر ایدر کن بر جنت پیدا اوله که انی جبرائیل علیه السلام
کور ماش اوله قپوسنده بر عظیم هیبتله ملک قائم اولمش جبرائیل اکا سلام و بیروب
اولدخی آلدقده دیه که سن کیسک اولدخی دیه که بن جبرائیل اولدخی
ایده سبحان الله بواسمی عمرده ایشتم م قندن کلورسن جبرائیل
علیه الصلوة والسلام دیه که جنتدن کلورم اولدخی دیه که بوندن
غیری جنت وارمیدر جبرائیل علیه الصلوة والسلام دیه که بو محارده
حظیره القدس وارمیدر اولدخی دیه که اشته منظر کده در پس جبرائیل
علیه الصلوة والسلام نظر ایتد کده انده شواقدر کوشکر کوره که
عددی بی حساب اوله اول ملک دیه که بونی نه ایدرسن جبرائیل دیه که آلوب
حق تعالیٰ حضور معنویه سنه کونورسم کر کدر اولدخی دیه که نیچه
کوتوره بولورسن اولدخی دیه بقدره الله کونورم اولدخی دیه که بو صورتده

کوتورمک ممکن اولور پس جبرائیل حظیره القدسی جل ایدوب ایچنده بی حساب مملکتلر و سراسر بلر و انهار و اشجار و اثمار ایله الوب مکان مأموره کوتوره و باهر الله تعالی جبرائیل بر مرتفع مکانه چیقوب صوت اعلی ایله اولاندایدیه که یا محمد سن و سائر انبیاء و مرسلین رب العالمینک ضیافته کله سز دینه پس حضرت حبیب الله و سائر انبیاء و مرسلین صلوات الله و سلامه علیهم اجمعین بر اقلره بیدوب بونجه ملائکه و غلمان ایله کیدهلر بعده جبرائیل علیه الصلوة والسلام بر کره دخی ندا ایدوب (یا اهل الجنان هلموا لی ضیافة رب العالمین جمیعکم) یعنی یا اهل جنت جله کر رب العالمینک ضیافته کلیکز دیدکده بعید و قریب جله اهل جنت اشیدوب سرایلرندن و خانه لرندن اینوب بر اقلره بیدوب بونجه ملائکه و غلمان ایله جله سی بر صف اولوب کیدهلر چن اغاچلره راست کلسه لرا اغاچلره کانلرندن قالقوب صفتلرینه خلل کلز اولاکوشدن بی حساب کوشکلره مرورابتد کده یلدرم کبی کیدرلر ثانیاً قزل التوندن بنیاد اولنش کوشکلره و بوجه سرایلره راست کلوب انی دخی یلدرم کبی کچه لر ثالثاً یا قوتدن مملکتلره و سرایلره راست کلوب انی دخی یلدرم کبی کچه لر رابعاً مسک از فردن و بیاض کا فوردن صحرالر و طاغیر و باغ نعیم و سائر مسیره دن مرور و عبور ایدوب و انجودن خلق اولنش مملکتلر و خانه لر و بوجه قصرلری مرور ایدوب کچدکده حظیره القدسی نوریه کورینه که ما یسینی یک یلاق یول اوله پس بومنون ال اوزره سیر ایدرک حظیره القدسه داخل و نازل اولوب حق سبحانه و تعالینک انلره حاضر ایتدیکی کرامتلره و سعادتلره نظر ایدهلر نوردن و التوندن و کوشدن کوشکلره چیقوب مفرح و مزین سرایلر اوزرینه جلوس ایدهلر و مسک از فردن دیهلر اوزرلر زنده سیران ایدهلر بعده حق سبحانه و تعالی کروب نامنده برملکه امر ایدوب سفره بی میدان کتوره اول سفره لاجورد و یا قوتدن اولوب طولی یسک یلاق یول و عرضی دخی اولقدر اوله و اوزرینه درلو طعاملر چکیلره اصلاً آتش کورمش اوله زیرا جتسه آتش یوقدر همان محض قدرندن حاصل اولور بعده حق سبحانه و تعالی بیوره که ای ملائکه قوللر می اطعام ایدیکز بعده ملائکه التوندن صخرلر و کاسهلر و طاسلر کتورب هر برنده یتش درلو طعام اوله جانلری

استیوب حظلری قدر اکل ایدهلر بعده حق سبحانه و تعالی بیوره که یا ملائکه قوللر می درلو شرابلر حاضر ایدیکز پس ملائکه قوللسز بر داقلر و نفیس مشربه لر و ابر یقلر ایله جنت ابر مقلرندن طولدیروب اللرینه صورلر بعض تفسیر کتابلر زنده شویله در که اول زمانده کبار اهل سعادت نیاز ایدوب دینه لر که نیچه زماندر که ملائکه و غلمان اللرندن شربتلر ایچرز ر بزدن طلب ایدرز که همان بالذات قدرت الهیه ایله نوش ایدهلر همان یلدرلر دن چوق نوردن کاسهلر و بر داقلر شراب طهور طلوا اللرینه و بر یلور بو معنایه در (و سفاهم ربهم شراباً طهوراً) دیمشله بعده حق تعالی بیوره که یا ملائکه قوللر می جنت میوه سی کتوریکز همان ملائکه در و یا قوت و زبرجد ایله مزین طبقه ایچنده در او میوه لر کتوره لر مراد لری قدر اکل ایدوب تلذذ ایدهلر بعده حق تعالی امر ایدوب یا ملائکه قوللر می حله لر و قفتانلر حاضر ایدیکز دینه پس ملائکه همان در او مزین قفتانلر کتوروب هر بر مؤمن یتش حله کیوب اصلاً کا ثقلت و بر میه بعده حق تعالی بیوره که یا ملائکه قوللر می قوللرینه یلرک و خلخال و خاتم کتوریکز پس ملائکه انجودن و التوندن و کشدن یلر کلر و خلخال و خاتم کتورب جله سی مزین اوله لر بعده حق تعالی بیوره که یا ملائکه قوللر می تاجلر کتوروب حاضر ایدیکز پس ملائکه انجودن و یا قوت و زبرجد ایله مزین تاجلر کتوروب باشلرینه قویه لر اول تاجلرک هر بر طاشی کونشدن زیاده منور اوله بعده حق تعالی بیوره که یا ملائکه قوللر می طیب و رابحه طیبیه حاضر ایدیکز همان ملائکه سرعت ایله جنت قوشلر بنی الوب مسک از فرو طیب و عنبر حوضلرینه طال دیروب بعده اهل جنتک باشلری اوزرینه کلوب قناد قناده و یروب جله اهل جنتک باشلرندن ابقارینه دک طیب ایله مطیب ایدهلر بعده حق تعالی امر ایدوب نقدر اغاچلر و ارایسه جله سی کونا کون صدا ایله درلو نغمه لر ایدهلر که جله اهل جنت ذوق و صفالرندن حیران اولهلر بعده حق تعالی بیوره که قوللر می دخی بنندن مراد یکز وار میدر انلر پس بر لرینه نظر ایدوب عجب دخی نه طلب ایلسک دیوب عملارک مجلسنه کلوب عجب دخی نه مراد قالدی و کتابلرده یازلمش مراد قالدی می دیهلر علماء رحیم الله تعالی دخی مشاهده جمال با کمال طلب ایدیکز جله مراد انک اعلاسی بودر دیدکده جله دیهلر که

بارناستند انجق مطلوب عز مشاهده در کرم قبل بزری نعمت کبری ولذات
عظمی الیه مسرور ایله دید کلر نده هماندم کبریا جابلری رفع اولوب رب العزه
جل شانہ تجلی ایدوب جلہ اهل جنت نظر ایتد کده شول مرتبه ذوق
ولذات حاصل اوله که سائر لذات و نعمت لری اونودوب سجده ایدر
وجنتده ندکوشی و ارایسه جلہ سی سجده ایدر و جلہ سی دبه لکه
باربتاسن علو ارتفاع و عز و عظمت کبریا ایله موصوف رب العزه سن
ملاک و ملکوت سکا مخصوصد رسنک شریکک و نظیرک یوقدر حد
و شکر سکا مخصوصد ر جلہ نعمت قوللرینه سندن کاور و فضل و کرم
سندر سندن غیر بر التجا ایدوب معبود قیلنجق بر نسنه و بر تگری یوقدر جلہ
اشیایی یوق ایکن وار قیلان سنسک جلہ جانلو لری میت ایدوب کبرو
جانلو ایدن سنسک سنک قدرت قاهره ک جلہ اشیایی مغلوب ایشدر
دیوب انواع تقدیس و تسبیح و حمد و شکر و ثنا ایدر لریس انلرده
شولقدر انوار و حسن و جمال ظاهر اوله که اصلا عقلانی ادراک و تصور
ایده مز پس حق سبحانه و تعالی انلره سلام و یروب (السلام علیکم یا عبادی
السلام علیکم یا احبابی السلام علیکم یا اولیائی) دبه تکلم قرآن کریمده
بیورد (سلام قولاً من رب رحیم) و اهل جنت دبه لکه باربتا بر سکا لایق
عبادت ایدر مدک شمدی بزه اذن و پرورد سکا سجده و عبادت ایدر لم
حق تعالی بیوره که قوللرم جنت شویله بر مکاندر که بونده زجت و مشقت
و کلفت تکلیف عبادت اولمازین سزی انجق ضیافتنه و اکرامه دعوت
ایلد مکه ذوق و صفا ایدر سز من بعد سرتل ایچون کلفت عبادت و سجده
وسائر تعب یوقدر ابد الابدین ذوق و صفا کن زیاده اولمقده در بعد حق
تعالی اذن و یروب حق تعالی و تبارک اذنبه بر منادی ندا ایدوب با اهل جنت
مکانلر بکزه رجوع ایدر بکزه رب العزه سز دن راضیدر دبه بعد هر کس
سرایلرینه کلوب از واجلری قارشو کلوب دبه لکه نه کوزل منور اولدیکز
و جمال کنزه عجب زیاده اولمشدر پس انلر دخی جواب و یروب دبه لکه
بزر رب العزه جل و علایی مشاهده ایتدک انک ایچون نور من و جمال زیاده
اولدی دبه لکه بوموال اوزره هر زمان حسن و جمال و ذوق و صفاری زیاده
اوله اللهم ربنا اکر منا بمشاهدتک فی جوارک الکریم آمین

﴿ تذیل ﴾

معلوم اوله که جنتده اهل جنتک رب العزه جل و علایی مشاهده ایتلری

﴿ اهل ﴾

اهل سنت اعتقادندندر آیات و احادیث ایله ثابتدر بر آیت کریمه
(وجوه یومئذ ناضرة الی ربها ناظرة) یعنی دار عقباده اهل سعادت
سرور بهجت و نصرت جمال ایله ممتاز و مکرم اولوب رب العزه جل
شانه انلره تجلی ایدوب انلر دخی نظر ایدر بیلر در و بر آیت کریمه
(للذین احسنوا الحسنی و زیاده) یعنی عالم دنیا ده صادق اولوب
و کوزل عمل ایدن قوللر ایچون دار عقباده کوزل جنت و زیاده نعمت
حاضر اولمشدر حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لفظ زیاده بی
مشاهده و روایت ایله تفسیر بیورمشدر و دخی بر حدیث شریفده (انکم
سترون ربکم کما ترون القمر لیلة البدر) واقع اولمشدر و بکرمی بر کبار
صحابه رضی الله تعالی عنهم یو حدیثی روایت ایشدر بریسی حضرت صدیق
اکبر ابو بکر رضی الله عنهدر و احادیث مشهوره دندر معناسی یا معشر
الاسلام علی التحقیق سز لر ربکزی عقباده کورر سز شک و شبهه سز
وازد حام اولمق سزین تکلم عالم دنیا ده لیلة البدرده قری کورر سز
بلا شبهة فرده شک و مشاهده سنده ازدحام اولدیغی کبی و مشاهده نک
وقوعی اوزرینه اجاع امت منعقد اولمشدر (اما معتزله طائفه سی مشاهده بی
انکار ایدوب انک بش شرطی وارددر) اولکی مشاهده اولتان نسنه مکانده اولق
(ایکجه جهنده اولق) او جنبی مقابله ده اولق (در دنجی افراط اوزره بعید
و قریب اولوب متوسط اولق) بشنجی قوت باصره دن شعاع اکا متصل
اولق ناظر ایله منظور اراسنده ضیا اولق شرطیله امدی بوشروط
حق تعالی حقتده محالدر و مشاهده دخی محال او لور دیدیلر * اهل
سنت نصرهم الله تعالی جانبندن انلره جواب و یر بلوب اولا بوشروط عادیه
و دنیو به در امور آخرت عالم دنیا به قیاس اولتماز و بو امور مذکوره نک
شرط اولدیغی فی الدنیا و الاخرة هنوز ثابت دکدر انجق مشاهده
حق تعالی و تبارک نک اراده و ایجاد ایله اولور ممکندر که دیار مغربده
اولان اعمی ده حق تعالی مشاهده ایجاد ایلسه مشرقده اولان قرنجهدی
مشاهده ایدر بومثلا و نسنه لر امور ممکنه دندر قدرت ربانیه اکا تعلق
ایتک صحیحدر (سؤال) مشاهده ایچون وقت معین وارمیدر (جواب)
تجلی ایکی قسمدر عام و خاص تجلی عام هر بر جمعه کونی مقدارنده اولور
نتکم جامع الصغیرده انس رضی الله تعالی عنه روایتیله شویله در که

(ان الله تعالى يجلي لاهل الجنة في مقدار كل يوم الجمعة على كتيب كافور ايض) يعنى تحقيق الله تعالى اهل جنة هر جمعه كوفى مقدارنده تجلى اينسه كركدر انلر بياض كافوردن تپدلر اوزرنده قعود ايديجى اولدقارى حالده و تجلى خاصده اهل جنت مساوى دكلدر علمده وعلمده كمال كسب ايتديكى قدر مشاهده ايدرلر جله اهل سعادتك كبارى هر زمان مشاهده ايدرلر و كيسى اوج كون مقدارنده مشاهده ايتسدرلر كركدر (سؤال) مشاهده امت محمديه ايجونيدر بوقسه سائر ام سالفه به دخى اولورمى (جواب) امت محمديه حفته اتفاق واردر وسائر امت حفته اختلاف واردر لكن ظاهر اولان انلردخى مشاهده ايدرلر (سؤال) مشاهده انسانه مى مخصوصدر بوقسه جن وملائكه دخى مشاهده ايدرلر مى (جواب) امام ابو الحسن الاشعري وامام يهتي وحافظ علامه ابن القيم ملائكه دخى مشاهده ايدرلر ديديلر صحيح بودر وامام بلقينى جن طائفه سى مشاهده ايدرلر ديدى (سؤال) نسوان مشاهده ايدرلر مى (جواب) انلرك حفته اقوال كثره ونقول عديده واردر بعضلر انلر ايجون مشاهده بوقدر ديديلر لكن بوقول ضعيفدر وبعضلر انلر رجال كى مشاهده ايدرلر ديديلر بو ظاهر درر وبعضلر بىرام كونلرى مثالى مقدارنده كه مثلاً سنه ده ايكي كره مشاهده ايدرلر ديديلر والله تعالى اعلم واحكم (سؤال) جنتده اكل وشرب وجماع اولند قده فضلات وغسل وسائر اذى واقع اولورمى (جواب) جنتده بو مثلى نسته اولما ز چن اكل وشرب ايند كده انلردن مسك وعنبر رايحه سى كى بدنلر ندر رايحه ظهور ايدر وغسل كى نسته لر آنسه اولماز (سؤال) جنتده كچه وسائر ظلمات اولورمى (جواب) عالم جنت نور ايدر وعرش نورى جله جناتى احاطه ايتسدر وجناتك هر بر مقامى كوش كى ضيا و بر انده شمس وقرو كواكب وسائر چراغ ياقغه احتياج بو قدر و انده زجت و مشقت و يره جك نسته اولماز و لباسلرى كهنه ليز وعجز و فتور و كسل كى نسته انده اولماز دأتما ذوق ولذت وصفا و راحت محليدر اللهم ادخلنا الجنة مع الابرار

﴿ تته عالم دنيا ده رويتك وقوعى وعدم وقوعى ﴾

عالم دنيا ده يقظه حالده حق تعالى بى مشاهده ايتلك انجق حضرت رسول كائنات عليه اشرف الصلوات والتحيات جناب عالم منزلت لرينه مخصوصدر ليله الاسرا ده واقع اولسدر مع هذاباش كوزيله مى بوقسه بالكز قلب كوزيله مى واقع اولدى دبوسلف وخلف اختلاف ايتسدر در

وسائر مرسلين صلوات الله وسلامه على نبينا وعليهم اجمعيندن برينه واقع اولما سدر از جله حضرت موسى عليه السلام رويت ذات كبريائى نياز وقتى ايدوب (رب انظر اليك) رجا و نيازنى نطق ايلد كده يعنى يارب العزه ذات جليله الصفاتكى اراءت وكشف ايله سنى مشاهده ايدم بوم ديوب نياز ايلد كده وراه حجاب كبريادن (ان ترانى) خطاب هيت ربانيه وفرمان عظمت صعدانيه صادر اولسدر رزرا بومنتصب عالمى ومنزل متعالى منازل لذاتك جناتك احلاسى وافضلى درر وحضرت مفخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم عالم سمواته اسرا اولوب تا كه جناب حضرت ذات احدى به مخصوص قلنان مرتبه قاب قوسين او ادنى به ارتفاع ووصول حالده واقع اولسدر اول مقام عالیشانده دنيا وما فيها تحت اقدامنده القا اولسدر وبالجملة مشايخ سلف و علماء خلف رحيم الله تعالى بويابنده شويله تحقيق ايتسدر درر كه بو مقام ليله معراجده انجق حضرت سيد كائنات عليه الصلوة والسلامه عطيه اولسدر هر كيمكه بود عوانى ايدوب حال يقظه ده بكا واقع اولدى دير سه اول كيمسه ضلالت وغوايت مهلكه سته واقع اولسدر واعتقاد باطله اوغرامشدر و حاكم الوقت اولنلر اول كيمسه بى تعزير شديد ايتلك لازمدرر وبعضلر اول كيمسه نك كفريله فتوى ويرمشدر وانك زند قيتيله حكم ايتسدر ومشايخ صوفيه دن ابو سعيد اخراز وسيد الطائفة جنيد بغدادى بو خصوصده رسائل تأليف ايلوب بومقوله كيمسدر الله تعالى حضرت لر بى حق معرفتيله يليبوب اهل ضلالتند درر ديوبتصریح ايتسدر درر (واما حق تعالى بى روياده مشاهده ايتلك حفته مشايخ سلفده اختلاف واقع اولوب وبعضلر ندر نى وانكار متقوا درلكن صحيح اولان منع وانكار اولما مقدر زير انقل صحيح ايله سلف صالحينك بعض كبار ندرن وقوعى نقل اولسدر حتى حضرت امام اقدم وهمام افخم ومقتداى اعظم ابو حنيفه رضى الله تعالى عنهدن نقل اولنور كه عالم متامنده حضرت رب العزتى طقسان طقوز كره روياده مشاهده ايتدم صكره بر كره دخى مشاهده واقع اولوب تمام بوز كره مشاهده وقوعى تابتدر وامام احمد رجه الله تعالى بيورمشكه جناب رب العزتى دوشمده كوردم وسؤال ايدوب ديدمكه يارب العزه سكا كسب تقرب ايدن قوللر نسيب ايله تقرب ايدرلر شويله جواب بيورديكه باحد كلام وقرآنم تلاوتيله ايدرلر وينه سؤال ايلدمكه

یارب معنا سنی فهم ایله می بوقسه مجرد نظم شریفی تلاوت ایله می جواب
 یوردیکه معناسنی فهم ایله ده وفهم ایله کسزین ده تقرب ایدرلر وسائر
 صالحلردن دخی منقولدر لکن کمال تقوی وتمام زهد اربانده اولنلره دز
 بوقسه جهال واصحاب عصیان بو منصبدن معزوللردر اللهم ثبتنا
 علی دینک واحشرنا مع الذین انعمت علیهم من النبیین والصدیقین والشهداء
 والصالحین وحسن اولئک رفیقاً آمین بحرمة حبیبک النبی الکریم الامین

﴿ مقام سادس ایمان بالقضاء والقدر بیانده در ﴾

معلوم اولسونکده حق تبارک و تعالی حضرت تبری علم قدیمده هر شیئی
 مراتبجه قضا و تقدیر ایشدر و قضا و قدره ایمان اهل سنت مذهبیدر
 قضا دیو اهل سنت مذهبده علم الهینک اجلا اشیا به تعلقدن عبارتدر
 امدی جمع کائنات وجوده کلزندن مقدم نه وجه اوزره ونه کیفیتله ونه
 زمانده اوله جفنی ییلوب آکا کوره اراده علیه سی تعلق ایدوب لوح محفوظه
 یازمشدر نتکم امام ترمذی عبادة بن الصامت رضی الله تعالی عنه روایتده
 شویله در که حضرت رسول کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم یوردیکه (ان
 اول ما خلق الله القلم) یعنی تحقیق حق تعالی نیک اول خلق ایلد یکی
 نسنه قلمدر ابوهریره رضی الله عنه روایتده (اول شیء خلق الله القلم ثم النون
 وهی الدوات) یعنی حق تعالی نیک اول خلق ابتدیی قلمدر صکره می
 نوندر یعنی دواتدر (فقال له اکتب) پس حق تعالی قلمه کتب ایله دیو
 امر ایلد که (قال ما اکتب) قلم نه شیء کتب ایدیم یارب دیدی
 (قال اکتب القدر) حق جل و علا مقدوراتی و مخلوقاتنی علی وجه
 التفصیل کتابت ایت دیدی (فکتب ما کان وما هو کائن الی الابد)
 پس قلم دخی موجود اولنلری والی الابد اوله جفسلری یازدی
 و بر روایتده قلم هر کسک عملنی و اثرینی و رزقنی و اجلنی و سائر امورنی
 علی حده یازد قد نصکره (ثم ختم علی فم القلم فلم یناطق ولا یناطق الی یوم
 النیمة) یعنی قلمک اوزرینه حق تعالی ختم اوردی بردخی تسطیر ایتز
 والی یوم النیمة هیچ برنسنه یازمز دیمکدر امدی بوندن معلوم اولدیکه
 لوح محفوظ محو و اثبات قبول ایتز نتکم حضرت علی رضی الله تعالی
 عنه و اکثر علما رحهم الله تعالی بویله تحقیق ایتدیروا ما (بحواله ما یشاء
 و یثبت و عنده ام الکتاب) امثالی آیت کریملری امور دنیاتک اختلاف

﴿ و تبدل ﴾

و تبدل (و کم هلکنا من القرون) دخی (وانشأنا من بعدهم قرناً آخرین) کبی
 آیت کریمله حل و تفسیر ایتدیرونتکم ارشاد البشر الی طریق القضا والقدر
 آدلور ساله مزده تفصیل ایلدک * و دخی حضرت امام اعظم ابوحنیفه
 رضی الله تعالی عنه فقه اکبر نام کتابنده یوردیکه (لا یكون
 فی الدنیا ولا فی الآخرة شیء الا بمشيئة تعالی) یعنی دنیاده و عقبی ده ذره قدر
 نسنه بو لئما ز الاحق تعالی و تبارک نیک ارادتیله بولنور (وقضائه) حکیمه
 و امر نه مقارن بولنور (وقدره) مقدار معین و زمان و مکان معین و وصف
 معین اوزرینه تقدیر و تعیین ایتدیکنه مقارن بولنور (و کتبه فی اللوح
 المحفوظ) اول نسنه نیک وجودندن مقدم لوح محفوظه کتابت ایتدیله
 بولنور امدی بو تقدیر بردن منفهم اولدیکه جمله مخلوقانندن بر نسنه یوق
 ایکن حق جل و علا حضرت تبری انلری ذره بندره علی وجه التفصیل ییلور
 کیمینک وجوده کله سنی و کیمینک یوق اولماسنی و خیرلری و شرلری
 و فائدهلری و ضررلری کافرلک کفر و شرک لری و فاسق لری فسق
 و عصیان لری مراد ایدوب لوح محفوظه یازمشدر (امدی بو تقدیر جه
 قوللر نیک حکیمه و قضاسنه مخالفت ایتدی که قادر دکادر هر کس فعلند
 و سائر حرکات و سکناتند مجبور و مضطر اولاق لازم کلور دیو سوال
 توهم اولند یعنی چون ابوحنیفه رضی الله تعالی عنه بو سوالی دفع ایدوب
 دیدیکه (لکن کتبه بالوصف لا بالحکم) یعنی حق سبحانه و تعالی لوح
 محفوظه وصف طریقله یازدی یعنی هر شیء حقیقه فلان نسنه شویله
 اولور و فلان کیمسه ل کافر اولور اختیار لریله و فلان کیمسه مؤمن اولور
 اختیار لریله و سائر اشیا شویله اولور دیو هر نسنه لک بحسب الاستعداد اوصافی
 و احوالی و قوللرک اراده لری و قصد لری ایجاده سبب اولور دیو کتابت
 اولمشدر بوقسه فلان کیمسه ل شویله اولسونلر و فلان کیمسه ل بویله اولسونلر
 دیو حکم امر و جبر طریقله دکادر بو صورتده جبر و اضطرار لازم کلز

﴿ تنبیه قضاء مبرم و قضاء معلق بیانده در ﴾

دخی قضا ایکی قسمدر بریسی مبرمات و بریسی معلقا قدر امامبرمات
 اولدر که بر شرط ایله مشروط و بر سببه مر بو ط اولمشدر بلکه قطع
 و جزم طریقله حکم و مراد اولمشدر مثلاً فلان نسنه البته شویله اولسه
 کر کدر دیو حکم اولمشدر بویله قضادن احتراز اصلا فائده و بر مز

(اما معلقات که حکم الهی بر شرط اوزرینه تعلیق یا خود بر سبب ایله
 مربوط اولمشدر مثلا قوللر تزوج ایلد کده اولاد حاصل اولور تزوج
 ایلملر اولاددن محرومدر و فلان مصیبتلر قوللرک دعاری سببیه دفع
 اوله جقدر و فلان مرداری دعاری سببیه حاصل اوله جقدر دیوقضاوتقدر
 اولمشدر امدی بو خصوصده تزوج شرطدر اولاده مشروطدر و تزوج اولدقجه
 اولاد حاصل اولماز کذلک دعاسیدر مصیبتک دفعی مسیدر وسأمرادر
 دخی مسیدر امدی بویه قضای معلقدن اجتراز جائزدر و مراد معلق طلب
 ایتمک ممکندر لکن قوللره لازم اولان بودر که اولاشرطه وسببیه تشبث
 ایدوب بعد مراد زین طلب ایدر و الحاصل چونکه قضا قوللره کوره امر
 مجهول اولوب کیفیتده عقول عاجز اولدیفیچون هر بر عموم و خصوصده
 سبب و شروطه تشبث امر لازمدر شاید مراد اول سبب و شرطه تشبث
 واسطه سببیه حاصل اوله باذن الله تعالی (سؤال) امور اخیرویه غیر متاهیده در
 امدی لوح محفوظه مجوهنی تحریر نیجه ممکن اولور (جواب) حقیقت لوح سائر
 نسته کبی دکلدر و کتابت دخی مجهول الکیقدر بو مثالو اموره ایمان
 واجبدر کیفیتندن بحث جائز دکلدر حتی بعض اهل العلم شویله
 بیورمشدر که معلومات عالمک قلبنده نیجه هر تسم و منتقش ایسه کذلک
 جمیع اشیا دخی لوحده اویله جده هر سو مدر بوقسه کاغدا اوزرینه
 کتابت کبی دکلدر و دیشلر (اما عند المحققین لوح محفوظه الی یوم القیمة
 اولمش و اوله جق کتب اولمشدر اندن صکره الی الابد اوله جق شؤنات
 ربانیه انده کتب اولنماشدر که انک الی مالانیه شؤنات ربانیه به
 کتبه واحاطه به تحملی و اقتداری بو قدر والله تعالی اعلم و احکم

فصل انارچنده احوالتک بازلمسی بیاننده در

قدر مقدوره نالقدر و مقدور مخلوق معناسنه در خار جده بو انان اشیا مقدوره
 قضا سابقه موافق ظهور ایدر امدی قدر لاحقدر و قضا سابقه در بر لرینه
 موافق و مطابقدر مخالف اولتی محالدر و الحاصل هر نه که عالمده بو انور
 حق تعالی ک ارادتیله ولو ح محفوظه باز مسیله و بر اتمسبیه بو انور امام
 بخاری و امام مسلم رجهم الله تعالی تخریج ایتدیله عبدالله بن مسعود
 رضی الله تعالی عنهدن رسول کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
 بیوردیکه (ان احدکم یجمع خلقه فی بطن امه اربعین یوما نطفه) یعنی

تحقیق سنک بریکز اناسی قرننده فرق کون نطفه اولدیغی حالده
 خلقتی جمع و ترتیب اولنور (ثم یکون علقه مثل ذلك) بعده فرق کونده
 بر پاره ملایم ات اولور و صورت انسانیه انده حاصل اولور ارکک یا خود
 دبشی تام الخلقه یا خود نافص الخلقه هر اعضاسی بر لو برینه ترتیب
 اولنوب اکار و ح کلکه قابلیت حاصل اولدقده (ثم یرسل الیه الملك فینفخ
 فیه) صکره اکا بر ملک ارسال اولنوب اکار و ح نفخ ایدر (و یومر باربع
 کلمات) اول ملک درت نسته یا ز مغله امر اولنور (یکتب رزقه واجله وعمله
 و شقی اوسعید) انک رزقنی و عمرینی و عملنی و اهل جهنم میدر بوقسه
 اهل سعادت میدر بو نلرک جمله سنی یازار امدی بر حدیث شریفده شویله
 واقعدر که (السعید من سعد فی بطن امه والشقی من شقی فی بطن امه) یعنی
 سعید اولدر که اناسی قرننده اهل سعادت اولدیغی یازلمش اوله و شقی اولدر که
 اناسی قارنده اهل شقاوت اولدیغی یازلمش اوله دیکدر بعض
 اشاعر دن منقولدر که مؤمن شول کیسه در که عمری ایمانله ختم اوله
 تقدر طول عمرنده کفر و عصیان ایدر سه بیله و کافر اولدر که العیاذ بالله تعالی
 عمری کفر ایله ختم اوله تقدر طول عمرنده طاعت و ایمان ایدر سه بیله لکن
 مارتدیه مذهبنده شقاوت و سعادت متبدل اولور نیجه کیسه ل واردر که
 صورت اسلامده مفر اولور آخر عمرنده مرتد اولوب کفر ایله ختم اولور و نیجه
 کیسه ل واردر که طول عمری کفر و ضلالتنده کفر آخر عمرنده توبه ایدوب ایمان
 و هدایت اوزره ختم اولنور* و دخی رزق و عمر بر اتمام اولور و عمر زیاده و نقصان
 قبول ایتمز بر اجل دیوشول زمانه دیرلر که حق تعالی موتی اول وقتده اکا حکم
 و قضا ایتشدن تا آخر و تقدم قبول ایتمز عمرک زیاده اولسنی مشعر بعض حدیث
 شریفلر تاویل اولمشدر برکت و رفاهیت و طاعاته موفق اولنمغله و غیره وجهله

فصل بنی آدمه موکل اولان ملائکه بیاننده در

دخی معلوم اوله که بنی آدم اوزرینه موکل ملائکه واردر عددنده
 اختلاف اولمشدر بعض روایتده شویله در که بر ملک انسانک صاغ
 جاننده ایلدیکی حسناتی یازار و بری صول جاننده ایلدیکی شیئاتی
 یازار و صاغنده اولان ملک صول جاننده اولان فرشتهک رئیسیدر
 فقی قول بر کناه ایلسه صاغ طرفنده اولان ملک یازمعی دیو سوال ایدر
 اول یازمه بلکه استغفار ایلیه و توبه ایلیه دیو بر مقدر دخی توفیق ایدر اگر
 توبه و استغفار ایتمزه کتابت ایت دیو امر ایدوب حق تعالی بزنی بویله

عاصیدن خلاص ایلیه خبیث کیسه یه مقارن اولدق حق تعالی نك عذابنی
 خاطرینه کنورمز وحقنی محافظه ایلز حق تعالی دن اوتانمز ادب سز کیسه در
 دیرل و برملک دخی مواجهه سنده و برملک خلفنده درانی مضرات دن
 حفظ ایدرل و برملک دخی آلی جهتده در اکر تواضع ایدر سه اکارفعت
 و شان و بر و اکر کبر ایدر سه اکا هلاک و دناءت و بر و ابکی ملک دخی
 اغزی مقابله سنده در انجق رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه
 صلوات و پردکده تبلیغ ایدرل و برملک دخی اغزنه موکلدر یلان و سائر
 مضر حیوانلر او بقوده و غفلت حالنده ضرر ایتیملر دیو محافظه ایدرل
 و ابکی ملک دخی کوزلی مقابله سنده در جمله سی اون ملائکه درهر انسان
 اوزرینه اون ملائکه موکلدر کشی صالح کیسه لردن نیجه حیا ایدر سه بونلردن
 دخی او یله جه حیا ایلیه وانلره اذیت ایلیه امدی بو ملائکه تبدیل قیلنور
 زیرا کوندز اون ملائکه اخشامه دک محافظه ایدرلر اخشام انلر صعود
 ایدرلر اون ملائکه دخی سمدن نزیل ایدر صباح اولنجیه دک انی محافظه
 ایدرلر بو متوال اوزره اون ملائکه کوندز کاور و اون ملائکه کجه کاور
 و دخی زیاده ملائکه موکلدر دیو بعض علما ذاهب اولملر درر حتی
 بروایتده هر مؤمن قتنده اوجیوز التمش ملک واردر دیو واقع اولمشدر
 بر حدیث شریفده شویله در که (ان الله تعالی نها کم عن التعری فاستحجوا
 من ملائکه الله الذین معکم الکرام النکاتین الذین لا یفارقونکم الا عند
 احدی ثلث حاجات الغائط و الجنابة و الغسل) یعنی تحقیق الله تعالی
 سزی چبلاق اولقدن نهی ایلدی و حیا ایدیکر شول الله تعالی نك
 ملائکه سندن که سز که بیلده در و شویله ملائکه ل که عند الله مکرملردر
 و اعمال و اقوال کبری یاز بیلردر شویله ملائکه قدسیه که اصلا سزدن
 مفارقت ایتزلر اوج حاجت وقتندن ما عدا بریسی تغوط ایدر کن
 و بریسی مجامعت ایدر کن و بریسی غسل ایدر کن بو اوج حالده بر مقدار
 مفارقت ایدرلر و بعض روایتده شویله در که کشی روح تسلیم ایلد که
 کندویه موکل اولان ملائکه بی کوررا کور اول کشی فحشیات و لغویات
 و سائر فحجیاتی مرتکب ایلد اول ملائکه اول کیسه یه دیرلر که الحمد لله
 سندن خلاص اولدق بزه درلو اولدق بزه اذیت ایدر دک و فحشیات و غیبت
 سو یلوب بزه ایشند بر دک و قبیح عملاره بزی واقف ایدوب متأذی اولوردق

قیح مکانلرده اوتورب درلو درلو خبائث ارتکاب ایدوب بزه الم و برردک
 الحمد لله تعالی شمعی سنک کبی خبیث رفیقندن قور تولدق دیرلر و اکر
 اول کشی بر صالح کیسه ایسه ملائکه لرا کاکا دیرلر که حق تعالی سکا خیر
 و ربوب رحمت ایلسون و سندن راضی اولسون سن کوزل رفیقنر ایدک بزه
 خیرلی کلاملر ایشند بر ایدک خیرلی عمللر ایدوب بزی شاء ایلر ایدک و خیرلی
 مجلسلره کیدوب بزی مستریج ایلدک حق تعالی سندن راضی اولسون
 دیرلر (اللهم انا نعوذ بک من شرور انفسنا و من سیئات اعمالنا و ان نفتن
 فی قبورنا و ان نخزی یوم الحشر بین اقراننا اللهم ارحنا و الحقنا زمرة
 حبیبک الابرار و الاخیار و المقربین الاطهار و اغفر لنا و اولوالدیننا و لاسائیدنا
 و لا قریبائنا و المؤمنین و المؤمنات الاحیاء منهم و الاموات برحمتک یا ارحم الراحمین
 وصل وسلم و بارک علی سیدنا و شفیعنا رسواک و حبیبک محمد
 و علی سائر النبیین و المرسلین و علی آل کل و صحبهم
 اجمعین و الحمد لله رب العالمین
 آمین
 م

بحمده سبحانه و تعالی اشبواس اساس عقائد اهل سنت و الجماعتی حاوی
 بجمله جلایله نك حازر و محتوی اولدیغی حقائق و معارف که حکمی الی الابد
 جاری و علم و اعتقادی کافه اهل ایمان و اصحاب ایقانه حتما لازم و ساری
 اولوب شویله که آنسز هیچ بروجمله جناب حق جل و علایه تقرب و تعید
 مجال و حظیره القد سنه وصول و رضوان اکبرنی تحصیل غیر ممکن و عدم
 المجال اولوب بو امر خطیر و مقصد عظیمک طریق وصول و منهاج
 حصولنه بوجه تسهیل ارشاد و بیان متکفل و ضامن اولان اشبوا آمنت
 بالله شرحی نام کتاب فصل الخطابک طبع و تشبلی محمد اشرف انعم
 علیه المولی بالاتقاء الی المعالی و الشرفک معرفتیه باب عالی
 جوارند حاجی مصطفی افندی مطبعه سنده بیک
 ایکویز طقسان سنه سی ربیع الاولی
 اوائلنده ختام پذیر اولدی